

孔子曰：有教无类

ขงจื้อกล่าวว่า
ชาติกำเนิดปัญหาไร้ต่างกััน
การศึกษ่าช่วยศรรดีเสมอได้

รายงานการวิจัย เพื่อพัฒนาระบบการจัดการเรียนการสอน ภาษาจีนใหม่ประเทศไทย ระดับประถมศึกษา

รายงานการวิจัย
เพื่อพัฒนาระบบ
การจัดการเรียนการสอน
ภาษาจีนใหม่ประเทศไทย
ระดับประถมศึกษา

สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา
๙๙/๒๐ ถนนสุขุมวิท เขตดุสิต กรุงเทพฯ ๑๐๓๐๐
โทร. ๐ ๒๖๖๘ ๗๑๒๓ โทรสาร ๐ ๒๒๔๓ ๑๑๒๙
Website: <http://www.onec.go.th>

สิ่งพิมพ์ ลกศ. ันดับที่ 46/2559
ISBN 978-616-270-101-6 (๒๓)

สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา
กระทรวงศึกษาธิการ

รายงานการวิจัย
เพื่อพัฒนาระบบการจัดการเรียนการสอนภาษาจีนในประเทศไทย
ระดับประถมศึกษา

สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา
กระทรวงศึกษาธิการ

371.349 สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา
ส. 691 ร รายงานการวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนการสอนภาษาจีนในประเทศไทย
ระดับประถมศึกษา กรุงเทพฯ 2559
216 หน้า
ISBN: 978-616-270-101-6 (ชุด)
1. ภาษาจีน-การพัฒนาการเรียนการสอน 2. ประถมศึกษา 3. ชื่อเรื่อง

หนังสือชุด รายงานการวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนการสอนภาษาจีนในประเทศไทย ระดับประถมศึกษา

สิ่งพิมพ์ สกศ. อันดับที่ 46/2559
ISBN 978-616-270-101-6 (ชุด)
พิมพ์ครั้งที่ 1 พฤศจิกายน 2559
จำนวนที่พิมพ์ 500 ชุด
ผู้จัดพิมพ์เผยแพร่ สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา
กระทรวงศึกษาธิการ
99/20 ถนนสุขุทัย แขวงดุสิต เขตดุสิต กรุงเทพฯ 10300
โทร. 0 2668 7123 ต่อ 2538, 2539
โทรสาร 0 2241 8330
Web Site: www.onec.go.th
ผู้พิมพ์ บริษัท พริกหวานกราฟฟิค จำกัด
90/6 ซอยจรัญสนิทวงศ์ 34/1
ถนนจรัญสนิทวงศ์ แขวงอรุณอมรินทร์
เขตบางกอกน้อย กรุงเทพฯ 10700
โทร. 0 2424 3249, 0 2424 3252
โทรสาร 0 2424 3249, 0 2424 3252

คำนำ

ภาษาจีน เป็นภาษาที่สำคัญมากภาษาหนึ่ง และมีแนวโน้มที่จะสำคัญยิ่งขึ้นในอนาคต เนื่องจากสาธารณรัฐประชาชนจีนเป็นประเทศที่มีประวัติศาสตร์ยาวนานกว่า 5,000 ปี มีการสั่งสมองค์ความรู้ด้านต่างๆ และถ่ายทอดจากรุ่นสู่รุ่นมาจนถึงปัจจุบัน สาธารณรัฐประชาชนจีนยังเป็นประเทศมหาอำนาจที่ทรงอิทธิพลทั้งด้านสังคม เศรษฐกิจ และการเมืองทั้งในระดับภูมิภาคและระดับโลก เป็นประเทศที่มีความเติบโตทางด้านเศรษฐกิจสูงเป็นอันดับต้นๆ ของโลก และประชากรชาวจีนยังคงมากเป็นอันดับ 1 ของโลก ดังนั้น หากคนไทยมีความรู้ภาษาจีนจะเป็นเครื่องมือในการสื่อสาร ค้นคว้า และแลกเปลี่ยนองค์ความรู้ สามารถสร้างความร่วมมือด้านธุรกิจการค้าการพัฒนาต่างๆ ได้อย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งจะช่วยให้ประเทศไทยได้เปรียบในการแข่งขันกับประเทศอื่นๆ ในภูมิภาคนี้

ประเทศไทยมีการจัดการเรียนการสอนภาษาจีนมานานหลายทศวรรษ และในทศวรรษที่ผ่านมา ได้มีการจัดการเรียนการสอนในทุกกระดับ/ประเภทการศึกษา แต่เนื่องจากยังไม่มีการวางนโยบายการจัดการเรียนการสอนภาษาจีนอย่างเป็นระบบ สอดรับไปในทิศทางเดียวกัน ประกอบกับยังมีปัญหาอุปสรรคหลายประการทำให้ไม่สามารถพัฒนาระบบการจัดการเรียนการสอนได้ตามความต้องการของสังคม

สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา ในฐานะหน่วยงานที่มีหน้าที่กำหนดนโยบายและแผนการศึกษาของประเทศ เห็นความสำคัญในเรื่องดังกล่าว จึงมอบหมายให้ศูนย์จีนศึกษา สถาบันเอเชียศึกษา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ดำเนินการศึกษาวิจัยเพื่อพัฒนาระบบการจัดการเรียนการสอนภาษาจีนในประเทศไทย โดยศึกษาครอบคลุมในทุกกระดับ/ประเภทการศึกษาอย่างเป็นองค์รวม เพื่อนำองค์ความรู้ที่ได้จากการศึกษาค้นคว้าไปประกอบการจัดทำข้อเสนอแนะนโยบายในการพัฒนาระบบการจัดการเรียนการสอนภาษาจีนในประเทศไทย และรายงานการวิจัยชุดนี้ได้มีการปรับปรุงตามคำแนะนำจากผู้ทรงคุณวุฒิเรียบร้อยแล้ว สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษาจึงขอขอบคุณผู้ทรงคุณวุฒิทุกท่านไว้ ณ โอกาสนี้ และเพื่อให้รายงานการวิจัยชุดนี้เกิดประโยชน์สูงสุด สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา จึงจัดพิมพ์ชุดรายงานวิจัยเพื่อพัฒนาระบบการจัดการเรียนการสอนภาษาจีนในประเทศไทย ซึ่งประกอบด้วยรายงาน 7 เล่ม เพื่อเผยแพร่สู่หน่วยงาน องค์กร นักวิชาการศึกษา และบุคลากรที่เกี่ยวข้องได้ใช้ประโยชน์ในการพัฒนาการจัดการเรียนการสอนภาษาจีนในประเทศไทยต่อไป ได้แก่

- 1) การวิจัยเพื่อพัฒนาระบบการจัดการเรียนการสอนภาษาจีนในประเทศไทย ระดับประถมศึกษา
- 2) การวิจัยเพื่อพัฒนาระบบการจัดการเรียนการสอนภาษาจีนในประเทศไทย ระดับมัธยมศึกษา
- 3) การวิจัยเพื่อพัฒนาระบบการจัดการเรียนการสอนภาษาจีนในประเทศไทย ระดับอาชีวศึกษา
- 4) การวิจัยเพื่อพัฒนาระบบการจัดการเรียนการสอนภาษาจีนในประเทศไทย ระดับอุดมศึกษา
- 5) การวิจัยเพื่อพัฒนาระบบการจัดการเรียนการสอนภาษาจีนในประเทศไทย การศึกษานอกระบบ
- 6) การวิจัยเพื่อพัฒนาระบบการจัดการเรียนการสอนภาษาจีน กรณีศึกษามหาวิทยาลัย ปักกิ่ง สาธารณรัฐประชาชนจีน ในการสอนภาษาจีนให้แก่ชาวต่างชาติ
- 7) รายงานการวิจัยเพื่อพัฒนาระบบการจัดการเรียนการสอนภาษาจีนในประเทศไทย
สังเคราะห์ภาพรวม

(ดร.กมล รอดคล้าย)

เลขาธิการสภาการศึกษา

กิตติกรรมประกาศ

รายงานวิจัยฉบับนี้สำเร็จลุล่วงไปด้วยดี เนื่องจากผู้วิจัยได้รับความร่วมมือ และการสนับสนุนจากฝ่ายต่างๆ ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับผลการวิจัยนี้ ผู้วิจัยจึงใคร่ขอแสดงความขอบคุณเป็นอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

(1) สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา ที่มอบหมายให้ศูนย์วิจัยศึกษา สถาบันเอเชียศึกษา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย เป็นผู้วิจัยโครงการวิจัยครั้งนี้

(2) ผู้ช่วยศาสตราจารย์วรศักดิ์ มหัทธโนบล ผู้อำนวยการศูนย์วิจัยศึกษา สถาบันเอเชียศึกษา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย รวมถึงกรรมการบริหาร และเจ้าหน้าที่ของศูนย์ศึกษาทุกท่าน

(3) สถาบันการแปลและส่งเสริมภาษาจีน สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (สพฐ.) สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน (สช.) ที่อนุเคราะห์ข้อมูลรายชื่อโรงเรียนระดับประถมศึกษาที่เปิดสอนภาษาจีน และให้ข้อมูลที่เป็นประโยชน์ยิ่งต่องานวิจัย

(4) ดร.สมศักดิ์ ตลประสิทธิ์ รองเลขาธิการสภาการศึกษา รองศาสตราจารย์ ดร.ปกรณ ลิมปุนสรณ์ และ รองศาสตราจารย์ ดร.พัชนี ตั้งยืนยง ผู้ทรงคุณวุฒิ ที่ให้เกียรติมาร่วมงานสัมมนา และให้ข้อเสนอแนะที่เป็นประโยชน์ต่องานวิจัย

(5) นางสาวอนุกุล กาญจนสุข ผู้อำนวยการโรงเรียนประชาวิทย์ลำปาง ที่ให้ความอนุเคราะห์ให้นักวิจัยเข้าไปสัมภาษณ์ เก็บรวบรวมข้อมูลการเรียนการสอนของโรงเรียนซึ่งเป็นโรงเรียนกรณีศึกษา อีกทั้งให้ข้อเสนอแนะ และข้อมูลที่เป็นประโยชน์อย่างยิ่งแก่งานวิจัย

(6) ผู้บริหารโรงเรียน และผู้ที่เกี่ยวข้องกับการจัดการเรียนการสอนภาษาจีนของสถาบันการศึกษาต่างๆ ที่กรุณาตอบแบบสอบถาม และให้ข้อมูลทางโทรศัพท์ ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของความสำเร็จของงานวิจัยฉบับนี้ สามารถดูรายชื่อสถาบันการศึกษาได้จากภาคผนวก

หทัย แซ่เจี๋ย
นักวิจัยประจำโครงการ

บทคัดย่อ

ปัจจุบันบทบาทของจีนในสังคมโลกมีความสำคัญอย่างยิ่ง โดยเฉพาะในสังคมไทยได้เกิดกระแสนิยมเรียนภาษาจีนมากขึ้น กระทรวงศึกษาธิการจึงได้ให้ความสำคัญต่อการจัดการเรียนการสอนภาษาจีนในประเทศไทย และได้กำหนดนโยบายการปฏิรูปการเรียนการสอนภาษาจีนระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ในปี พ.ศ. 2557 เพื่อมุ่งเน้น ส่งเสริม สนับสนุนผู้เรียนให้มีความรู้ความสามารถ ใช้ทักษะภาษาจีนด้านการสื่อสารได้อย่างมีประสิทธิภาพเป็นไปตามมาตรฐานสากล ทั้งนี้ ได้ระบุให้โรงเรียนจัดการจัดการเรียนการสอนภาษาจีนตั้งแต่ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 เป็นต้นไป ซึ่งหากโรงเรียนใดมีความพร้อมด้านภาษาจีนจึงจะสามารถจัดการเรียนการสอนตั้งแต่ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ได้ จากนโยบายฯ ดังกล่าว พบว่า การจัดการเรียนการสอนภาษาจีนในระดับประถมศึกษา ประสบกับปัญหาและอุปสรรคนานัปการที่ทำให้การจัดการเรียนการสอนภาษาจีนไม่ประสบความสำเร็จตามเป้าหมายที่วางไว้

สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา เล็งเห็นความสำคัญของปัญหาดังกล่าว จึงมอบหมายให้ศูนย์จีนศึกษา สถาบันเอเชียศึกษา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ดำเนินการศึกษาวิจัยโครงการวิจัยเพื่อพัฒนาระบบการจัดการเรียนการสอนภาษาจีนในประเทศไทย โดยงานวิจัยฉบับนี้เป็นการวิจัยเฉพาะระดับประถมศึกษา ได้ทำการศึกษาสภาพปัจจุบันและปัญหาในการจัดการเรียนการสอนภาษาจีนในระดับประถมศึกษา ประกอบด้วยการบริหารจัดการ หลักสูตร สื่อการสอน ผู้สอน ผู้เรียน และความร่วมมือกับหน่วยงานอื่น ซึ่งใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการเก็บข้อมูล และนำข้อมูลมาวิเคราะห์ และเสนอแนวทางในการพัฒนาระบบการจัดการเรียนการสอนภาษาจีนระดับประถมศึกษาให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น กลุ่มตัวอย่างในการวิจัยนี้คือสถานศึกษาที่เปิดสอนภาษาจีนในระดับประถมศึกษา ทั้งสิ้น 141 แห่ง ทุกภูมิภาคทั่วประเทศไทย ประกอบด้วยโรงเรียนรัฐ 17 แห่ง โรงเรียนสอนภาษาจีน 50 แห่ง โรงเรียนเอกชน 49 แห่ง และโรงเรียนในสังกัดกรุงเทพมหานคร (กทม.) 25 แห่ง นอกจากการเก็บรวบรวมข้อมูลจากแบบสอบถามแล้ว ผู้วิจัยได้มีการสัมภาษณ์ข้อมูลเพิ่มเติมจากผู้บริหารโรงเรียน และผู้เกี่ยวข้องกับการจัดการเรียนการสอนภาษาจีนอีกจำนวน 18 ท่าน เพื่อให้ได้ข้อมูลเชิงลึกเพิ่มเติม

บทสรุปสำหรับผู้บริหาร

การวิจัยเพื่อพัฒนาระบบการจัดการเรียนการสอนภาษาจีนในประเทศไทย ระดับประถมศึกษา มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาสภาพปัจจุบันของการพัฒนาระบบการเรียนการสอนภาษาจีนระดับประถมศึกษาในประเทศไทย 2) เพื่อศึกษาปัญหาในการพัฒนาระบบการเรียนการสอนภาษาจีนระดับประถมศึกษาในประเทศไทยและความเชื่อมโยงกับระดับมัธยมศึกษาและอุดมศึกษา 3) เพื่อเสนอแนวทางในการพัฒนาระบบการจัดการเรียนการสอนภาษาจีนระดับประถมศึกษาในประเทศไทย ผู้วิจัยได้ใช้วิธีจัดส่งแบบสอบถามให้แก่โรงเรียนที่สอนภาษาจีนในระดับประถมศึกษา จำนวน 314 ชุด และรับข้อมูลแบบสอบถามจากโรงเรียนกลับมาจำนวน 141 ชุด ซึ่งสามารถแบ่งโรงเรียนที่จัดส่งแบบสอบถามได้เป็น 4 ประเภท ได้แก่

1. “โรงเรียนในสังกัด สพฐ.” ในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ได้จัดส่งแบบสอบถามจำนวน 36 แห่ง และรับข้อมูลแบบสอบถามจากโรงเรียนกลับมาจำนวน 17 ชุด
2. “โรงเรียนสอนภาษาจีน” ในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน (สช.) ได้จัดส่งแบบสอบถามจำนวน 91 แห่ง และรับข้อมูลแบบสอบถามจากโรงเรียนกลับมาจำนวน 50 ชุด
3. “โรงเรียนเอกชน” ในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน (สช.) ได้จัดส่งแบบสอบถามจำนวน 137 แห่ง และรับข้อมูลแบบสอบถามจากโรงเรียนกลับมาจำนวน 49 ชุด
4. “โรงเรียนในสังกัด กทม.” ในสังกัดสำนักงานการศึกษา กรุงเทพมหานคร ได้ส่งแบบสอบถามจำนวน 50 แห่ง และรับข้อมูลแบบสอบถามจากโรงเรียนกลับมาจำนวน 25 ชุด

นอกจากการเก็บรวบรวมข้อมูลจากเอกสารแล้วผู้วิจัยได้มีการสัมภาษณ์ข้อมูลเพิ่มเติมจากผู้บริหารโรงเรียนและผู้ที่เกี่ยวข้องกับการจัดการเรียนการสอนภาษาจีน เพื่อนำข้อมูลมาประกอบในการวิจัยเพื่อให้งานวิจัยมีความสมบูรณ์ยิ่งขึ้น

ผู้วิจัยได้แบ่งหัวข้อสำหรับการวิจัยไว้ 6 ด้าน ได้แก่ ด้านการบริหารจัดการ ด้านหลักสูตร ด้านสื่อการเรียนการสอน ด้านผู้สอน ด้านผู้เรียน และด้านความร่วมมือกับหน่วยงานภายนอก โดยสามารถสรุปสาระสำคัญได้ ดังนี้

1. ด้านการบริหาร

การบริหารจัดการเรียนการสอนภาษาจีน พบว่า โรงเรียนแต่ละประเภทส่วนใหญ่ มีการวางแผนจัดการเรียนการสอนภาษาจีน ตามวงจร PDCA ส่วนใหญ่ได้นำนโยบายของสถานศึกษามาใช้ในการวางแผนการจัดการเรียนการสอน ซึ่งโรงเรียนแต่ละแห่งมีการกำหนดนโยบายให้สอดคล้องกับบริบทของโรงเรียนและสถานการณ์ปัจจุบัน มีการมอบหมายให้ครูผู้สอนภาษาจีนมีส่วนร่วมในการวางแผนการจัดการเรียนการสอน มีการดำเนินงานตามแผนงานต่างๆ มีการประเมินผลการดำเนินงานตามแผน และนำผลการประเมินมาปรับปรุงการจัดการเรียนการสอน

จากแบบสอบถาม โรงเรียนในทุกประเภทต่างให้ความเห็นไปในทางเดียวกันว่าปัญหาด้านการบริหารจัดการเป็นด้านที่มีปัญหาน้อยที่สุด ดังนั้น การบริหารจัดการยังไม่ใช่ปัญหาที่เด่นชัด แต่ก็ยังมีสถานศึกษาบางแห่งขาดระบบและการประสานงานในการบริหารจัดการการเรียนการสอนภาษาจีนที่ดี

ข้อเสนอเชิงนโยบายในการแก้ปัญหาและพัฒนาด้านการบริหารจัดการการเรียนการสอนภาษาจีน ดังนี้

- (1) กระทรวงศึกษาธิการควรมีนโยบายด้านการบริหารจัดการการเรียนการสอนภาษาจีนให้มีความชัดเจน เพื่อนำมาใช้เป็นแนวทางในการบริหารจัดการให้ดียิ่งขึ้น
- (2) ผู้บริหารในแต่ละระดับของสถานศึกษาควรให้ความสำคัญและสนับสนุนการเรียนการสอนภาษาจีนให้มากขึ้น
- (3) ผู้บริหารที่ดูแลงานด้านภาษาจีนควรมีความรู้พื้นฐานด้านภาษาจีนในภาพรวม เพื่อให้มีวิสัยทัศน์ในการกำหนดแนวทางและบริหารจัดการด้านภาษาจีนได้อย่างมีประสิทธิภาพ เหมาะสมกับบริบทของสถานศึกษา
- (4) ควรจัดให้มีผู้ประสานงานที่มีทักษะความรู้ด้านภาษาจีนในสถานศึกษา เพื่ออำนวยความสะดวกและช่วยให้การจัดการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น
- (5) ควรจัดให้มีการอบรมหรือสัมมนาการจัดการเรียนการสอนให้แก่ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องในสถานศึกษา ได้แก่ ผู้บริหารและครูสอน

2. ด้านหลักสูตร

โรงเรียนทุกประเภทส่วนใหญ่จัดการเรียนการสอนรายวิชาภาษาจีนเป็นหลัก เน้นเรื่องสื่อสารภาษาจีนเป็นวิชาเสริม จัดวิชาภาษาจีนเป็นวิชาบังคับ แต่ก็มีบางแห่งจัดเป็นวิชาเพิ่มเติม มีการจัดแข่งขันทักษะภาษาจีนเพื่อเป็นกิจกรรมเสริมหลักสูตร/แผนการเรียน โรงเรียนในสังกัด สพฐ. และโรงเรียนเอกชนมีการจัดเวลาเรียนภาษาจีน 1-2 คาบต่อสัปดาห์ โรงเรียนสอนภาษาจีน 5-7 คาบต่อสัปดาห์ ส่วนโรงเรียนสังกัด กทม. 1 คาบต่อสัปดาห์ ทั้งนี้ การเรียนการสอนภาษาจีนในโรงเรียนที่มีจำนวน

1 คาบเรียนต่อสัปดาห์ ในแต่ละระดับชั้นจัดได้น้อยเกินไปสำหรับผู้เรียนภาษาต่างประเทศ ซึ่งต้องพัฒนาทั้งทักษะด้านการฟัง พูด อ่าน และเขียน เมื่อเรียนจบตามหลักสูตรที่ทางโรงเรียนกำหนดแล้วพบว่า ผู้เรียนไม่สามารถนำความรู้ที่ได้รับไปใช้ในการติดต่อสื่อสารได้

นอกจากนี้ ในส่วนการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา โรงเรียนทุกประเภทส่วนใหญ่ได้นำมาตรฐานตัวชี้วัดและสาระการเรียนรู้ภาษาจีนตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2551 มาใช้อ้างอิงในการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา พบว่า หลักสูตรที่แต่ละโรงเรียนจัดทำขึ้นนั้นมีความหลากหลาย และมีลักษณะเฉพาะที่แตกต่างกัน ทั้งนี้ ขึ้นอยู่กับความเหมาะสมและบริบทของแต่ละโรงเรียน เนื่องจากหลักสูตรแกนกลางไม่สมบูรณ์และชัดเจนพอ เนื้อหาไม่สอดคล้องกับระดับความรู้ของผู้เรียนและไม่มีความต่อเนื่องกัน โรงเรียนในสังกัด สพฐ. โรงเรียนเอกชน และโรงเรียนในสังกัด กทม. พบว่า ปัญหาสาระการเรียนรู้มีมากและยากเกินไป เวลาเรียนไม่เพียงพอ โดยโรงเรียนในสังกัด สพฐ. โรงเรียนเอกชนส่วนใหญ่จัดการเรียนการสอนเพียง 1-2 คาบต่อสัปดาห์ โรงเรียนในสังกัด กทม. ส่วนใหญ่ให้บริษัทเอกชนเป็นผู้จัดทำและพัฒนาหลักสูตร โดยอิงหลักสูตรแกนกลางฯ และให้ครูสอนภาษาจีนเป็นผู้จัดกิจกรรมการเรียนการสอน การจัดการเรียนการสอนในระดับประถมศึกษาปีที่ 4-6 เรียน 1 คาบต่อสัปดาห์ โดยเน้นการสอนทบทวนภาษาจีนเป็นหลัก ส่วนโรงเรียนสอนภาษาจีนพบว่า หนังสือและตำราที่เลือกใช้ไม่สอดคล้องกับมาตรฐานตัวชี้วัดฯ นำมาตรฐานตัวชี้วัดและสาระการเรียนรู้ภาษาจีนมาประยุกต์ใช้ได้ยาก เนื่องจากมาตรฐานตัวชี้วัดง่ายเกินไป ไม่เหมาะสมกับบริบทของโรงเรียน

บางโรงเรียนจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาอิงหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2551 โดยประยุกต์มาจากสาระภาษาต่างประเทศ (ภาษาอังกฤษ) แต่ก็มีบางโรงเรียนประสบปัญหาขาดผู้เชี่ยวชาญในการจัดทำหลักสูตรภาษาจีนที่เหมาะสมกับบริบทของสถานศึกษาและนักเรียน บางแห่งที่ยังไม่มีความพร้อมในการจัดทำหลักสูตรภาษาจีน ใช้วิธีการจัดการเรียนการสอนตามเนื้อหาในหนังสือเรียนที่ทางโรงเรียนกำหนดเอง

ด้านเกณฑ์การวัดระดับความรู้ภาษาจีน โรงเรียนทุกประเภทส่วนใหญ่ใช้เกณฑ์ที่สถานศึกษา กำหนดขึ้นเอง หรือใช้มาตรฐานตัวชี้วัดและสาระการเรียนรู้ภาษาจีนเป็นเกณฑ์ในการวัดระดับความรู้ภาษาจีนของนักเรียน ทั้งนี้ ยังพบว่าโรงเรียนบางแห่งใช้เกณฑ์วัดระดับความรู้ภาษาจีน YCT (Youth Chinese Test, formerly Young Learners Chinese Test) คือ การสอบวัดระดับความรู้ ภาษาจีน สำหรับเยาวชน เป็นข้อสอบมาตรฐานที่ใช้วัดความสามารถในการใช้ภาษาจีน และ HSK (Hanyu Shuiping Kaoshi) คือการวัดระดับความรู้ภาษาจีนสำหรับผู้ที่ใช้ภาษาจีนเป็นภาษาที่สอง จัดสอบโดย สำนักงานดูแลการสอนภาษาจีนเป็นภาษาที่สอง กระทรวงการศึกษา ประเทศสาธารณรัฐประชาชนจีน เป็นเกณฑ์วัดระดับความรู้ภาษาจีนของนักเรียนระดับประถมด้วย

ข้อเสนอเชิงนโยบายในการแก้ปัญหาและพัฒนาด้านหลักสูตร ดังนี้

(1) ปัจจุบันการเรียนการสอนภาษาจีนระดับประถมส่วนใหญ่จัดเป็นวิชาบังคับ หรือวิชาเพิ่มเติม ในโรงเรียนที่จัดเป็นวิชาเพิ่มเติมนั้น ผลการเรียนภาษาจีนจะไม่ได้นำไปพร้อมกับผลการเรียนวิชาอื่นๆ และไม่มีผลต่อการนำไปใช้ศึกษาต่อในระดับที่สูงขึ้นไป ปัญหาที่เกิดขึ้นคือ ผู้เรียนและผู้ปกครองไม่ให้ความสำคัญกับการเรียนภาษาจีน ทั้งนี้ หากกระทรวงศึกษาธิการปรับเปลี่ยนนโยบายให้ภาษาจีนเป็นวิชาบังคับทั้งหมด จะทำให้ผู้เรียนมีความตระหนักและเห็นความสำคัญในการเรียนภาษาจีนมากขึ้น

(2) กระทรวงศึกษาธิการควรจัดทำหลักสูตรการเรียนภาษาจีนแกนกลางที่ชัดเจนเหมาะสมกับนักเรียน และเป็นมาตรฐานเดียวกันทั่วประเทศ สามารถนำมาปรับใช้ได้ตามความเหมาะสม และควรสอดคล้องกับสื่อการสอน ควรจัดทำแผนการสอน คู่มือครูที่ชัดเจนและนำไปใช้ได้จริง และควรจัดผู้เชี่ยวชาญมาอบรมวิธีการนำหลักสูตรแกนกลาง มาประยุกต์ใช้ในการวางแผนการจัดการเรียนการสอนให้แก่ครูผู้สอนตั้งแต่พื้นฐานและให้ความรู้กับครูชาวจีนอย่างชัดเจนเกี่ยวกับเนื้อหาของหลักสูตรภาษาจีน มีการติดตามและตรวจสอบการใช้หลักสูตร ซึ่งหากมีการจัดทำและพัฒนาหลักสูตรแกนกลางด้านภาษาจีนที่มีมาตรฐานและชัดเจนจะช่วยให้การเรียนการสอนภาษาจีนในประเทศไทยมีทิศทางที่แน่ชัด โรงเรียนสามารถนำไปปรับใช้ตามความเหมาะสมและสอดคล้องกับบริบทของโรงเรียนต่อไปได้

(3) หลังจากมีหลักสูตรแกนกลางด้านภาษาจีนที่ชัดเจนแล้ว ควรจัดให้มีการจัดอบรมการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา การวางแผนการจัดการเรียนการสอนภาษาจีนให้แก่ผู้สอนในแต่ละระดับ เพื่อให้การเรียนการสอนภาษาจีนในประเทศไทยสอดคล้องและเป็นไปในทิศทางเดียวกัน เนื่องจากที่ผ่านมาผู้เรียนที่เรียนภาษาจีนในระดับชั้นประถมศึกษา เมื่อไปเรียนต่อในระดับมัธยมศึกษา กลับต้องเรียนเนื้อหาซ้ำกับที่เคยเรียนมาแล้ว ทำให้ผู้เรียนไม่สนใจหรือเบื่อหน่ายภาษาจีน

(4) การจัดการเรียนการสอนภาษาจีนควรเพิ่มชั่วโมงเรียนให้มากกว่า 1 ชั่วโมงต่อสัปดาห์ เพื่อเพิ่มทักษะภาษาจีนให้มากขึ้น

(5) กระทรวงศึกษาธิการควรมีข้อสอบกลางระดับชาติที่สอดคล้องกับแบบเรียนและหลักสูตรแกนกลาง จัดทำเป็นมาตรฐานเดียวกันทั่วประเทศ

(6) การประเมินผลควรใช้การสอบวัดระดับความรู้ภาษาจีน YCT และ HSK ซึ่งเป็นเกณฑ์มาตรฐานสากลมาเป็นตัวชี้วัดการประเมินผล

3. ด้านศึกษาศาสตร์

การเลือกใช้สื่อการสอนของโรงเรียนแต่ละประเภทมีความหลากหลาย และแตกต่างกัน โรงเรียนในสังกัด สพฐ. และโรงเรียนเอกชน ส่วนใหญ่ใช้แบบเรียน สัมผัสภาษาจีน 《体验汉语》 ซึ่ง สพฐ. กับ Higher Education Press (HEP) ร่วมกันจัดทำขึ้น โดยแบบเรียนชุดนี้มีการแปลความหมายเป็นภาษาไทย เนื้อหาเข้าใจง่าย ผู้เรียนสามารถเรียนรู้ด้วยตนเองได้

ส่วนโรงเรียนสอนภาษาจีนส่วนใหญ่ใช้แบบเรียนที่ผลิตจากประเทศจีน ของสำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยจีหนาน คือหนังสือ Hanyu 《汉语》 เป็นหลัก และ Zhongwen 《中文》 เป็นแบบเรียนในวิชาเสริม ซึ่งแบบเรียนชุดนี้ได้รับการสนับสนุนจากสำนักงานกิจการชาวจีนโพ้นทะเลหรือเฉียวป๋าน เป็นแบบเรียนแจกฟรีให้กับโรงเรียนสอนภาษาจีน โดยหนังสือเรียนไม่ได้แปลความหมายเป็นภาษาไทย จึงมีเนื้อหายากต่อการทำความเข้าใจ ส่วนโรงเรียนสังกัด กทม. ส่วนใหญ่ใช้แบบเรียนหนังสือจีนประยุกต์ 《实用汉语》 ซึ่งเรียบเรียงโดยทีมงานสถาบันพัฒนาวิชาการและประเมินผล (พวป.) และ อาจารย์ศิริพร แจ่มมโนวงศ์ เป็นแบบเรียนที่สำนักการศึกษา กทม. กำหนดให้โรงเรียนสังกัด กทม. ใช้แบบเรียนชุดนี้ มีการแปลความหมายเป็นภาษาไทย มีเนื้อหาเข้าใจง่าย ผู้เรียนสามารถเรียนรู้ด้วยตนเองได้ นอกจากนี้ ยังมีโรงเรียนส่วนน้อยที่จัดทำหนังสือขึ้นใช้เอง

โรงเรียนสอนภาษาจีน โรงเรียนเอกชน โรงเรียนในสังกัด กทม. ส่วนใหญ่มีสื่อการเรียนการสอนเสริมที่เพียงพอ และมีหนังสือเสริมความรู้ในห้องสมุด แต่โรงเรียนในสังกัด สพฐ. ส่วนใหญ่มีหนังสือเสริมความรู้ภาษาจีนน้อยมาก จากการสำรวจปัญหาด้านสื่อการสอน พบว่า โรงเรียนทุกประเภทขาดแคลนสื่อการเรียนการสอนที่ทันสมัยและหลากหลาย โรงเรียนบางแห่งสื่อการสอนไม่เพียงพอ และสื่อการสอนไม่เหมาะสมกับผู้เรียน

เนื่องจากนโยบายด้านภาษาจีนยังไม่มีผลชัดเจน จึงทำให้ไม่มีหลักสูตรด้านภาษาจีนที่เป็นมาตรฐานและเฉพาะเจาะจง ส่งผลให้ทิศทางการเลือกใช้แบบเรียนแตกต่างกันในทุกๆ ด้าน คุณภาพของผู้เรียนจึงไม่เป็นไปตามมาตรฐานเดียวกัน

ข้อเสนอเชิงนโยบายในการแก้ปัญหาและพัฒนาด้านสื่อการสอน ดังนี้

(1) กระทรวงศึกษาธิการควรจัดทำหลักสูตร และกำหนดแนวทางการจัดการเรียนการสอนในแต่ละระดับชั้นปีให้ชัดเจน โดยระบุสื่อการสอนที่ใช้ประกอบการเรียนการสอน

(2) กระทรวงศึกษาธิการควรกำหนดแบบเรียนที่เป็นมาตรฐานเดียวกัน มีความต่อเนื่อง 12 ปีและเนื้อหาหลากหลาย

(3) ควรมีสื่อการสอนที่หลากหลาย ให้สถานศึกษาเลือกใช้หนังสือเรียนที่เหมาะสมกับระดับความรู้ภาษาจีนของผู้เรียนได้

(4) เชิญผู้เชี่ยวชาญ นักวิชาการด้านต่างๆ มาร่วมกันจัดทำสื่อการสอน แบบเรียน คู่มือครูอิงตามมาตรฐานสากลและสอดคล้องกับบริบทประเทศไทย

(5) ภาครัฐควรสนับสนุนสื่อที่ทันสมัยเพิ่มเติม เนื่องจากภาษาจีนเป็นภาษาที่ยาก ควรมีส่วนช่วยในการสอนที่หลากหลายและทันสมัย จะช่วยกระตุ้นความสนใจของผู้เรียนให้หันมาตั้งใจเรียนมากขึ้นได้

(6) กระทรวงศึกษาธิการควรสนับสนุนอุปกรณ์การเรียนการสอนที่ทันสมัยให้ทั่วถึง ปัจจุบันโรงเรียนหลายแห่งยังขาดสื่อการเรียนการสอนที่ทันสมัย ขาดอุปกรณ์คอมพิวเตอร์ เพื่อประโยชน์ในการศึกษาภาษาจีนของนักเรียนไทย

4. ศึกษาค้นคว้า

ครูผู้สอนเป็นผู้มีบทบาทสำคัญมากในการจัดการเรียนการสอนในชั้นเรียน จากผลการสำรวจสภาพปัจจุบัน พบว่า ครูผู้สอนภาษาจีนระดับประถมในประเทศไทยมีทั้งครูชาวไทยและชาวจีน โดยครูชาวจีนส่วนใหญ่เป็นครูอาสาสมัคร ที่มาช่วยสอนในประเทศไทยด้วยสองช่องทาง ได้แก่ ช่องทางแรก ผ่านความร่วมมือระหว่างกระทรวงศึกษาธิการของไทยกับสำนักงานส่งเสริมการเรียนการสอนภาษาจีนนานาชาติ หรือฮั่นป๋าน (Hanban) เพื่อจัดให้ครูอาสาสมัครชาวจีนมาช่วยสอนในโรงเรียนต่างๆ ทั่วประเทศไทย และช่องทางที่สอง โครงการความร่วมมือจัดส่งครูชาวจีนผ่านสมาคมครูสอนภาษาจีน ซึ่งเป็นความร่วมมือกับสำนักงานกิจการชาวจีนโพ้นทะเล หรือเฉียวป๋าน (Qiaoban)

หากเปรียบเทียบสัดส่วนครูชาวไทยและจีน พบว่า มีจำนวนใกล้เคียงกัน แสดงให้เห็นว่าโรงเรียนระดับประถมศึกษาขาดแคลนครูชาวไทยที่สอนภาษาจีน จึงต้องขอความร่วมมือให้รัฐบาลจีนช่วยสนับสนุนจัดหาครูอาสาสมัครชาวจีนมาช่วยสอนให้เพียงพอต่อความต้องการ

ครูผู้สอนชาวไทยและชาวจีนในสถานศึกษาทุกประเภทส่วนใหญ่จบการศึกษาระดับปริญญาตรี สาขาวิชาภาษาจีน ด้านภาษาที่ใช้ในการเรียนนั้น ครูชาวไทยส่วนใหญ่ใช้ภาษาไทยและภาษาจีนในการสอน ส่วนครูชาวจีนส่วนใหญ่ใช้ภาษาจีนในการสอน

ภาระงานสอนของครูผู้สอนโรงเรียนสอนภาษาจีน โรงเรียนเอกชน โรงเรียนในสังกัด สพฐ. ส่วนใหญ่มีจำนวนชั่วโมงการสอนเฉลี่ย 16-20 ชั่วโมงต่อสัปดาห์ ส่วนโรงเรียนในสังกัด กทม. มีชั่วโมงสอนเฉลี่ย 6-10 ชั่วโมง นอกจากนี้ ในโรงเรียนสอนภาษาจีนมีจำนวนครูผู้สอนมากที่สุดประมาณ 10 คน ต่อแห่ง โรงเรียนในสังกัด สพฐ. 3 คนต่อแห่ง โรงเรียนเอกชน 2 คนต่อแห่ง ส่วนโรงเรียนในสังกัด กทม. 1 คน ต่อแห่ง

จากการสำรวจปัญหาครูผู้สอน พบว่า สิ่งที่เป็นปัญหามากที่สุดคือคุณภาพของครูอาสาสมัครชาวจีน เนื่องจากรัฐบาลจีนช่วยสนับสนุนจัดหาครูอาสาสมัครชาวจีนมาช่วยสอนภาษาจีนในประเทศไทย สัญญาจ้างระยะเวลา 1 ปี จึงมีการเปลี่ยนครูอาสาสมัครชาวจีนบ่อยครั้ง ส่งผลให้การจัดการเรียนการสอนไม่ต่อเนื่อง อีกทั้งครูอาสาสมัครชาวจีนส่วนใหญ่เพิ่งจบการศึกษาในระดับปริญญาบัณฑิต ขาดประสบการณ์เทคนิคในการสอนภาษาจีนให้เกิดประสิทธิภาพ รวมถึงไม่สามารถควบคุม

ชั้นเรียนได้ และครูอาสาสมัครชาวจีนโดยส่วนใหญ่ไม่สามารถสื่อสารภาษาไทยหรือภาษาอังกฤษกับผู้สอนชาวไทยและผู้เรียนได้ ทำให้เกิดอุปสรรคในการสื่อสาร นักเรียนจึงเรียนไม่รู้เรื่อง

ข้อเสนอเชิงนโยบาย ในการแก้ปัญหาและพัฒนาด้านผู้สอน ดังนี้

(1) ควรคัดเลือกครูอาสาสมัครชาวจีนที่มีประสบการณ์ในการสอนมาก่อน และควรพูดภาษาไทยได้บ้าง และต้องทำความเข้าใจชีวิตความเป็นอยู่ของเด็กไทยและวัฒนธรรมไทยให้ดีกว่าก่อนมาสอนที่เมืองไทย

(2) ภาครัฐควรจัดอบรมเชิงเทคนิคด้านการจัดการเรียนการสอนภาษาจีนให้แก่ผู้สอนภาษาจีนอย่างต่อเนื่อง เนื่องจากผู้สอนภาษาจีนส่วนใหญ่จบการศึกษาระดับปริญญาบัณฑิตในประเทศ ไม่ได้เรียนหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพครูโดยตรง จึงยังขาดเทคนิคในการจัดการเรียนการสอนที่มีประสิทธิภาพ รวมทั้งสนับสนุนทุนไปอบรมภาษาจีนระยะสั้นที่ประเทศจีนอย่างสม่ำเสมอ

(3) ภาครัฐควรส่งเสริมให้สถาบันอุดมศึกษาผลิตบัณฑิตด้านผู้สอนภาษาจีนให้มากขึ้น ผลิตผู้สอนรุ่นใหม่ขึ้นมาทดแทนครูอาสาสมัครชาวจีนให้มากขึ้น พร้อมทั้งให้ทุนการศึกษาในประเทศไทยหรือประเทศจีนให้กับผู้ที่สนใจที่อยากเป็นครูสอนภาษาจีน เพื่อสร้างแรงจูงใจให้ผู้สนใจมาเป็นครูสอนภาษาจีนมากขึ้น

๕. ศึกษาดูเรียน

ในระดับประถมศึกษาตอนต้น (ป.1-ป.3) ส่วนใหญ่มีจำนวนชั้นเรียน 2-3 ห้อง มีนักเรียนเฉลี่ยห้องละ 30-40 คน โรงเรียนบางแห่งมีจำนวนนักเรียนต่อห้องมากเกินไป คือสูงถึง 40-50 คน และ 50 คน ขึ้นไป และโรงเรียนสอนภาษาจีน โรงเรียนในสังกัด กทม. โรงเรียนในสังกัด สพฐ. ส่วนใหญ่จัดให้วิชาภาษาจีนเป็นวิชาบังคับ ส่วนโรงเรียนเอกชนส่วนใหญ่จัดให้เป็นวิชาเลือก

ในระดับประถมศึกษาตอนปลาย (ป.4-ป.6) ส่วนใหญ่มีจำนวนชั้นเรียน 1-2 ห้อง ซึ่งเป็นจำนวนที่น้อยกว่าระดับประถมศึกษาตอนต้น มีนักเรียนเฉลี่ยห้องละ 30-40 คน บางแห่งมีจำนวนนักเรียนมากเกินไป คือสูงถึงห้องละ 40-50 คน และ 50 คนขึ้นไป และโรงเรียนสอนภาษาจีน และโรงเรียนในสังกัด กทม. ส่วนใหญ่จัดให้วิชาภาษาจีนเป็นวิชาบังคับ โรงเรียนในสังกัด สพฐ. และโรงเรียนเอกชน ส่วนใหญ่จัดให้เป็นวิชาเลือก และส่วนน้อยจัดเป็นวิชาเพิ่มเติม

จากการสำรวจปัญหาด้านผู้เรียน ปัญหาที่พบมากที่สุดคือเรื่องนักเรียนให้ความสำคัญต่อการเรียนภาษาจีนไม่มากพอ เหตุที่เป็นเช่นนี้อาจเนื่องมาจากโรงเรียนบางแห่งจัดให้ภาษาจีนเป็นวิชาเพิ่มเติม ไม่มีการนำคะแนนมาคิดรวมกับคะแนนกลุ่มสาระวิชาอื่นๆ สำหรับนำมาเป็นเกณฑ์วัดผลในการเลื่อนชั้นเรียน ประกอบกับภาษาจีนเป็นวิชาที่ต้องท่องจำ มีความยากในการจดจำและทำความเข้าใจ จึงทำให้ผู้เรียนท้อและไม่อยากเรียน ปัญหาอีกประการหนึ่งที่พบมากคือพื้นฐานภาษาจีน

ของผู้เรียนไม่เท่ากัน เนื่องจากในแต่ละภาคการศึกษาจะมีนักเรียนใหม่ที่ไม่มีความรู้พื้นฐานภาษาจีนมาแทรกชั้นเรียน ซึ่งเป็นอีกปัญหาหนึ่งในการจัดการเรียนการสอนภาษาจีน

ข้อเสนอเชิงนโยบายในการแก้ปัญหาและพัฒนาตัวผู้เรียน ดังนี้

(1) ควรให้ผู้สอนสร้างทัศนคติที่ดีต่อการเรียนรู้ภาษาจีน และชี้แนะให้ผู้เรียนตระหนักถึงความสำคัญในการเรียนภาษาจีน ควรจัดการเรียนการสอนให้สนุกและน่าสนใจ เช่น ทำหรือใช้สื่อประกอบการเรียนการสอนให้หลากหลายและทันสมัย ง่ายต่อการเรียนรู้ จัดกิจกรรมที่หลากหลายและน่าสนใจ สร้างแหล่งเรียนรู้ภาษาจีนที่น่าสนใจ นอกจากนี้ การเรียนวิชาภาษาต่างประเทศทุกภาษาควรจัดให้มีจำนวนผู้เรียนต่อห้องไม่มากเกินไป โดยจัดให้ผู้เรียนไม่ควรมากกว่า 30 คน เพื่อให้ผู้สอนสามารถดูแลผู้เรียนได้อย่างทั่วถึง

(2) เรื่องระดับพื้นฐานภาษาจีนของผู้เรียนไม่เท่ากัน ควรให้ครูผู้สอนสอนเพิ่มเติมเป็นรายบุคคล หรือหากมีนักเรียนใหม่จำนวนมากก็ใช้วิธีการจัดแบ่งชั้นเรียนเป็นห้องที่มีพื้นฐาน และห้องที่ไม่มีพื้นฐาน การแบ่งชั้นเรียนดังกล่าวจะรวมถึงกลุ่มนักเรียนที่เรียนไม่ได้ตามเกณฑ์ที่กำหนดกับกลุ่มผู้เรียนที่เรียนไม่ทันเพื่อนในชั้นเรียนด้วย หรือจัดสอนเพิ่มเติมวันเสาร์อาทิตย์ หรือช่วงปิดเทอมภาคฤดูร้อน

๘. ด้านความร่วมมือกับหน่วยงานอื่น

ความร่วมมือจากหน่วยงานภายในประเทศ โรงเรียนสอนภาษาจีน โรงเรียนในสังกัด สพฐ. โรงเรียนเอกชน ส่วนใหญ่ได้รับความร่วมมือจากหน่วยงานภายในประเทศ โดยมากเป็นความร่วมมือกับสมาคมครูสอนภาษาจีน ศูนย์เครือข่ายส่งเสริมการเรียนการสอนภาษาจีน และโรงเรียนในระดับเดียวกัน ส่วนใหญ่จะได้รับความร่วมมือและการสนับสนุนด้านครูผู้สอน สื่อการสอนและหลักสูตร ส่วนโรงเรียนโรงเรียนในสังกัด กทม. ไม่ค่อยได้รับความร่วมมือจากหน่วยงานภายในประเทศ

ด้านความร่วมมือกับหน่วยงานต่างประเทศ โรงเรียนสอนภาษาจีนส่วนใหญ่มีความร่วมมือกับฮั่นป๋าน (Hanban) และ ฉีเยว๋ป๋าน (Qiaoban) โรงเรียนในสังกัด สพฐ. ส่วนใหญ่มีความร่วมมือกับฮั่นป๋าน (Hanban) โรงเรียนเอกชนส่วนใหญ่ไม่ได้รับความร่วมมือจากหน่วยงานภายนอก มีส่วนน้อยที่ร่วมมือกับฮั่นป๋าน (Hanban) โรงเรียนในสังกัด กทม. ส่วนใหญ่ไม่ได้รับความร่วมมือจากหน่วยงานภายนอก ความร่วมมือที่ได้รับส่วนใหญ่จะเป็นการสนับสนุน ด้านสื่อการสอน ครูผู้สอน ส่งครูอาสาสมัครชาวจีนมาสอนที่ประเทศไทย มอบทุนการศึกษาระยะสั้นและระยะยาวให้ครูผู้สอน

จากการสำรวจปัญหาด้านความร่วมมือกับหน่วยงานอื่น พบว่า สถานศึกษาบางแห่งขาดแคลนงบประมาณ และข้อมูลข่าวสารด้านความร่วมมือก็ไปไม่ค่อยถึง เป็นเหตุให้สถานศึกษาเหล่านี้ขาดโอกาสแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสารซึ่งกันและกัน สถานศึกษาบางแห่งไม่ค่อยได้รับ

ความร่วมมือ เนื่องจากอยู่ในพื้นที่ห่างไกล นอกจากนี้ การขาดองค์ครกลางในการประสานก็เป็นอีกสาเหตุหนึ่งที่ทำให้โรงเรียนขาดความร่วมมือกับหน่วยงานอื่น

ข้อเสนอเชิงนโยบายในการแก้ปัญหาและพัฒนาด้านความร่วมมือกับหน่วยงานอื่น ดังนี้

(1) ภาครัฐควรสำรวจโรงเรียนในพื้นที่ห่างไกลและต้องการความช่วยเหลือในการจัดการเรียนการสอนภาษาจีน พร้อมสื่อการสอน และให้ความช่วยเหลืออย่างเร่งด่วน

(2) รัฐบาลควรให้ความช่วยเหลือและสนับสนุนโรงเรียนที่ขาดความช่วยเหลือจากหน่วยงานภายนอกและภายใน โดยเฉพาะโรงเรียนในสังกัด กทม. และ โรงเรียนเอกชนที่ส่วนใหญ่ขาดความร่วมมือจากหน่วยงานอื่น

(3) สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (สพฐ.) สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน (สช.) และสำนักการศึกษากรุงเทพมหานคร ควรร่วมมือกันจัดตั้งหน่วยงานกลางเพื่อประสานความร่วมมือและสนับสนุนกิจกรรมในทุกๆ ด้านที่เกี่ยวข้องกับการเรียนการสอนภาษาจีน โดยทำงานลักษณะภาคีเครือข่าย และหน่วยงานนี้ทำหน้าที่ประสานความร่วมมือกับหน่วยงานของประเทศจีน

(4) ควรมีการประสานงานความร่วมมือ เพื่อสนับสนุนการทำงานด้านต่างๆ ร่วมกัน โดยเฉพาะ ศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้ภาษาจีนกับสมาคมครูสอนภาษาจีนของแต่ละภูมิภาค ซึ่งเป็นหน่วยงานที่มีบทบาทสำคัญในบูรณาการ และพัฒนาการจัดการเรียนการสอนภาษาจีนให้เป็นไปในทิศทางเดียวกัน

สารบัญ

	หน้า
คำนำ	I
กิตติกรรมประกาศ	III
บทคัดย่อ	IV
บทสรุปผู้บริหาร	V
สารบัญ	XIV
บทที่ 1 บทนำ	1
1.1 ความสำคัญของการวิจัย	1
1.2 วัตถุประสงค์ของการวิจัย	2
1.3 สมมติฐานของการวิจัย	2
1.4 ขอบเขตการวิจัย	2
1.5 วิธีการวิจัย	2
1.6 คำนียามศัพท์เฉพาะ	4
1.7 ระยะเวลาการทำวิจัย	5
บทที่ 2 ความเป็นมาของการเรียนการสอนภาษาจีนในประเทศไทยระดับประถมศึกษา	6
2.1 การพัฒนาการเรียนการสอนภาษาจีน	7
2.2 การพัฒนาการเรียนการสอนภาษาจีนในปัจจุบัน	13
บทที่ 3 นโยบายและยุทธศาสตร์การส่งเสริมเรียนการสอนภาษาจีนในประเทศไทยระดับประถมศึกษา	18
3.1 บทบาทและความสำคัญของการเรียนการสอนภาษาจีนระดับประถมศึกษา	18
3.2 สภาพปัจจุบันของการเรียนการสอนภาษาจีนระดับประถมศึกษา	19
3.3 ยุทธศาสตร์การส่งเสริมการเรียนการสอนภาษาจีนระดับประถมศึกษา	22
3.4 แนวทางการส่งเสริมการเรียนการสอนภาษาจีนระดับประถมศึกษา	27
บทที่ 4 การจัดการเรียนการสอนภาษาจีนในประเทศไทย ระดับประถมศึกษา	31
4.1 การบริหารจัดการเรียนการสอนภาษาจีนระดับประถมศึกษา	34
4.2 หลักสูตรในการจัดการเรียนการสอนภาษาจีนระดับประถมศึกษา	49
4.3 สื่อการเรียนการสอนในการจัดการเรียนการสอนภาษาจีนระดับประถมศึกษา	68
4.4 ผู้สอนในการจัดการเรียนการสอนภาษาจีนระดับประถมศึกษา	79

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
4.5 ผู้เรียนในการจัดการเรียนการสอนภาษาจีนระดับประถมศึกษา	96
4.6 ความร่วมมือในการจัดการเรียนการสอนภาษาจีนระดับประถมศึกษา	105
บทที่ 5 ปัญหาและอุปสรรคในการจัดการเรียนการสอนภาษาจีนในประเทศไทย ระดับประถมศึกษา	115
5.1 ภาพรวมปัญหาและอุปสรรคในการจัดการเรียนการสอนภาษาจีน	117
5.2 ปัญหาและอุปสรรคด้านต่างๆในการจัดการเรียนการสอนภาษาจีน	118
5.3 ข้อคิดเห็นเสนอแนะจากสถานศึกษา	125
บทที่ 6 ความคิดเห็นและแนวทางในการจัดการเรียนการสอนภาษาจีนในประเทศไทย ระดับประถมศึกษา	144
6.1 ด้านการบริหาร	144
6.2 ด้านหลักสูตร	145
6.3 ด้านสื่อการสอน	147
6.4 ด้านผู้สอน	148
6.5 ด้านผู้เรียน	149
6.6 ด้านความร่วมมือกับหน่วยงานอื่น	150
บรรณานุกรม	152
ภาคผนวก	153
ภาคผนวก 1 กรณีศึกษา : โรงเรียนประชาวิทย์ ลำปาง	154
ภาคผนวก 2 รายชื่อโรงเรียนที่สอนภาษาจีนในสังกัด สพฐ. ที่ตอบแบบสอบถาม	160
ภาคผนวก 3 รายชื่อโรงเรียนสอนภาษาจีนที่ตอบแบบสอบถาม	162
ภาคผนวก 4 รายชื่อโรงเรียนเอกชนที่ตอบแบบสอบถาม	166
ภาคผนวก 5 รายชื่อโรงเรียนในสังกัด กทม. ที่ตอบแบบสอบถาม	170
ภาคผนวก 6 แบบสอบถาม: โรงเรียนที่สอนภาษาจีนระดับประถมศึกษา	173
ภาคผนวก 7 หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551	184
เกี่ยวกับผู้วิจัย	193
คณะผู้ดำเนินการ	194

สารบัญตาราง

	หน้า	
ตารางที่ 4-1	จำนวนโรงเรียนที่สอนภาษาจีนระดับประถมศึกษาทั่วประเทศ ที่ตอบแบบสอบถาม	32
ตารางที่ 4-2	ช่วงเวลาที่โรงเรียนเริ่มเปิดสอนภาษาจีน (จำนวนโรงเรียนที่ตอบแบบสอบถาม)	32
ตารางที่ 4-3	การวางแผนการจัดการเรียนการสอนภาษาจีน	34
ตารางที่ 4-4	การกำหนดผู้รับผิดชอบการวางแผนการจัดการเรียนการสอนภาษาจีน	35
ตารางที่ 4-5	ผู้รับผิดชอบการวางแผนการจัดการเรียนการสอนภาษาจีนของโรงเรียน	36
ตารางที่ 4-6	ผู้มีส่วนร่วมในการวางแผนการจัดการเรียนการสอนภาษาจีนของโรงเรียน	38
ตารางที่ 4-7	โรงเรียนได้นำข้อมูลดังต่อไปนี้มาใช้ในการวางแผน การจัดการเรียนการสอนภาษาจีน	40
ตารางที่ 4-8	การดำเนินการตามแผนการจัดการเรียนการสอนภาษาจีนของโรงเรียน	41
ตารางที่ 4-9	การดำเนินการตามแผนการจัดการเรียนการสอนภาษาจีนของโรงเรียน (ตอบได้หลายข้อ)	42
ตารางที่ 4-10	โรงเรียนได้ดำเนินการตามแผนการจัดการเรียนการสอนภาษาจีน ในเรื่องต่างๆ (ตอบได้หลายข้อ)	44
ตารางที่ 4-11	การประเมินผลการดำเนินการตามแผนการจัดการเรียนการสอนภาษาจีน ของโรงเรียน	45
ตารางที่ 4-12	การประเมินผลการดำเนินการตามแผนการจัดการเรียนการสอนภาษาจีน ของโรงเรียน โดยใช้วิธีการดังต่อไปนี้ (ตอบได้หลายข้อ)	46
ตารางที่ 4-13	การนำผลการประเมินมาปรับปรุงการจัดการเรียนการสอนภาษาจีนของโรงเรียน	48
ตารางที่ 4-14	ระดับประถมศึกษาตอนต้น (ป.1 – ป.3) ได้เปิดสอนในรายวิชา จำนวนรายวิชา/ภาคเรียน และจำนวนคาบเรียน/รายวิชาต่อสัปดาห์	50
ตารางที่ 4-15	ระดับประถมศึกษาตอนต้น (ป.4 – ป.6) เปิดสอนรายวิชาภาษาจีน จำนวนรายวิชา/ภาคเรียน จำนวนคาบเรียน/รายวิชา/สัปดาห์	54
ตารางที่ 4-16	การจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตร/แผนการเรียนของโรงเรียน	58
ตารางที่ 4-17	การนำมาตรฐานตัวชี้วัดและสาระการเรียนรู้ภาษาจีน ตามหลักสูตรแกนกลาง การศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 มาใช้ในโรงเรียน	59
ตารางที่ 4-18	สาเหตุที่โรงเรียนไม่ได้นำมาตรฐานตัวชี้วัดและสาระการเรียนรู้ภาษาจีน มาใช้ในการอ้างอิง หรือใช้อ้างอิงบางส่วน (ตอบได้หลายข้อ)	61

สารบัญตาราง (ต่อ)

	หน้า
ตารางที่ 4-19 การจัดทำหลักสูตรภาษาจีนของโรงเรียน	63
ตารางที่ 4-20 ความแตกต่างของหลักสูตรภาษาจีน กับมาตรฐานตัวชี้วัดและ สาระการเรียนรู้ภาษาจีน	64
ตารางที่ 4-21 การกำหนดจำนวนตัวอักษรจีนที่ต้องเรียนในแต่ละระดับของโรงเรียน	65
ตารางที่ 4-22 เกณฑ์ที่ใช้ในการวัดและประเมินผลระดับความรู้ภาษาจีน ของนักเรียนในโรงเรียน	67
ตารางที่ 4-23 หนังสือเรียนและสื่อประกอบการเรียนการสอน (ตอบได้หลายข้อ)	69
ตารางที่ 4-24 หนังสือเรียนและสื่อประกอบการเรียนการสอน (ตอบได้หลายข้อ)	71
ตารางที่ 4-25 สื่อที่ใช้ประกอบการเรียนการสอนในชั้นเรียน	74
ตารางที่ 4-26 ตัวอักษรจีนที่ใช้ในการเรียนการสอน	75
ตารางที่ 4-27 ห้องปฏิบัติการทางภาษาเพื่อใช้ในการเรียนการสอนภาษาจีน	77
ตารางที่ 4-28 หนังสือเสริมความรู้ภาษาจีนในห้องสมุด	78
ตารางที่ 4-29 ระดับวุฒิการศึกษา ประสบการณ์ และภาษาที่ใช้สอนของ ผู้สอนสัญชาติไทย (ครูประจำ)	80
ตารางที่ 4-30 ระดับวุฒิการศึกษา ประสบการณ์ และภาษาที่ใช้สอนของผู้สอน สัญชาติจีนที่โรงเรียนจัดหาเอง	83
ตารางที่ 4-31 ระดับวุฒิการศึกษา ประสบการณ์ และภาษาที่ใช้สอนของครูอาสาสมัคร สัญชาติจีน	85
ตารางที่ 4-32 ระดับวุฒิการศึกษา ประสบการณ์ และภาษาที่ใช้สอนของครูผู้สอน สัญชาติอื่น (เช่น สิงคโปร์ มาเลเซีย เป็นต้น)	87
ตารางที่ 4-33 ระดับวุฒิการศึกษา ประสบการณ์ และภาษาที่ใช้สอนของครูผู้สอน สัญชาติไทย (ครูพิเศษ)	88
ตารางที่ 4-34 ระดับวุฒิการศึกษา ประสบการณ์ และภาษาที่ใช้สอนของครูผู้สอน สัญชาติจีน (ครูพิเศษ)	90
ตารางที่ 4-35 การจำแนกผู้สอนตามสัญชาติ	92
ตารางที่ 4-36 จำนวนครูสอนภาษาจีนของแต่ละประเภทโรงเรียน	93
ตารางที่ 4-37 การจำแนกชั่วโมงสอนของครูผู้สอน	94
ตารางที่ 4-38 การจำแนกผู้เรียนในระดับประถมศึกษาตอนต้น (ป.1-ป.3)	96

สารบัญตาราง (ต่อ)

	หน้า
ตารางที่ 4-39 การจำแนกผู้เรียนผู้เรียนระดับประถมศึกษาตอนต้น (ป.4-ป.6)	101
ตารางที่ 4-40 ความร่วมมือระหว่างโรงเรียนกับหน่วยงานอื่นๆ	106
ตารางที่ 4-41 หน่วยงานภายในประเทศที่มีความร่วมมือด้านภาษาจีน	107
ตารางที่ 4-42 หน่วยงานภายนอกประเทศที่มีความร่วมมือด้านภาษาจีน	109
ตารางที่ 4-43 หน่วยงานภายในประเทศที่สนับสนุนความร่วมมือด้านต่างๆ ให้กับทางโรงเรียน	110
ตารางที่ 4-44 หน่วยงานภายนอกประเทศที่สนับสนุนความร่วมมือด้านต่างๆ ให้กับทางโรงเรียน	112
ตารางที่ 5-1 ปัญหาและอุปสรรคการจัดการเรียนการสอนภาษาจีนระดับประถมศึกษา ในด้านต่างๆ	117
ตารางที่ 5-2 ปัญหาและอุปสรรคด้านการบริหารจัดการ	119
ตารางที่ 5-3 ปัญหาและอุปสรรคด้านหลักสูตร	120
ตารางที่ 5-4 ปัญหาและอุปสรรคด้านสื่อการสอน	121
ตารางที่ 5-5 ปัญหาและอุปสรรคด้านผู้สอน	122
ตารางที่ 5-6 ปัญหาและอุปสรรคด้านผู้เรียน	123
ตารางที่ 5-7 ปัญหาและอุปสรรคด้านความร่วมมือกับหน่วยงานภายนอก	124
ตารางที่ 5-8 ความถี่ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะจากสถานศึกษาด้านบริหารจัดการ	126
ตารางที่ 5-9 ความถี่ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะจากสถานศึกษาด้านหลักสูตร	128
ตารางที่ 5-10 ความถี่ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะจากสถานศึกษาด้านสื่อการสอน	132
ตารางที่ 5-11 ความถี่ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะจากสถานศึกษาด้านครูผู้สอน	132
ตารางที่ 5-12 ความถี่ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะจากสถานศึกษาด้านผู้เรียน	138
ตารางที่ 5-13 ความถี่ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะจากสถานศึกษาด้านความร่วมมือ กับหน่วยงานอื่นๆ	141

บทที่ 1

บทนำ

1.1 ความสำคัญของการวิจัย

ประเทศจีนมีบทบาทสำคัญในด้านเศรษฐกิจ การค้าและการลงทุน เนื่องจากประเทศจีนมีอัตราการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจสูง และก้าวขึ้นเป็นหนึ่งในประเทศมหาอำนาจทางเศรษฐกิจของโลก ด้วยเหตุนี้นานาชาติจึงหันมาให้ความสำคัญและเรียนภาษาจีนมากขึ้น เพื่อใช้ในการติดต่อสื่อสารกับคนจีน

ประเทศไทยเป็นประเทศหนึ่งที่ภาครัฐให้ความสำคัญกับการเรียนการสอนภาษาจีน โดยกระทรวงศึกษาธิการได้ประกาศให้ภาษาจีนเป็นภาษาต่างประเทศที่ 2 รองจากภาษาอังกฤษ ทว่าในปัจจุบันการเรียนการสอนภาษาจีนยังประสบปัญหาในหลายด้าน ส่งผลให้ประเทศไทยไม่ประสบความสำเร็จในการผลิตบัณฑิตด้านภาษาจีนที่มีความรู้และทักษะด้านการฟัง พูด อ่าน เขียนในระดับที่ใช้งานได้จริง

สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา ซึ่งมีภารกิจหนึ่งในการพัฒนาแผนการศึกษาแห่งชาติ นโยบาย แผน มาตรฐานการศึกษาของชาติ เพื่อพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษา เห็นความสำคัญของปัญหาระบบการจัดการเรียนการสอนภาษาจีนในประเทศไทย ซึ่งเป็นปัญหาสำคัญเร่งด่วนที่ควรมีการวางแผนนโยบายเพื่อพัฒนาระบบการเรียนการสอนให้มีทิศทางที่มีความสอดคล้องกัน ทุกหน่วยงาน จึงมอบหมายให้ศูนย์จีนศึกษา สถาบันเอเชียศึกษา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ดำเนินการศึกษาวิจัยโครงการวิจัยเพื่อพัฒนาระบบการจัดการเรียนการสอนภาษาจีนในประเทศไทย เพื่อจัดทำข้อเสนอเชิงนโยบายในการพัฒนาระบบการจัดการเรียนการสอนภาษาจีนในประเทศไทย โดยมีการศึกษาทั้งระบบทุกระดับและประเภทการศึกษา ซึ่งงานวิจัยฉบับนี้ผู้วิจัยจะศึกษาวิจัยเฉพาะในระดับประถมศึกษา

1.2 วัตถุประสงค์ของทรวิจัย

1.2.1 เพื่อศึกษาสภาพปัจจุบันของการพัฒนาระบบการเรียนการสอนภาษาจีนระดับประถมศึกษาในประเทศไทย

1.2.2 เพื่อศึกษาปัญหาในการพัฒนาระบบการเรียนการสอนภาษาจีนระดับประถมศึกษาในประเทศไทยและความเชื่อมโยงกับระดับมัธยมศึกษาและอุดมศึกษา

1.2.3 เพื่อเสนอแนวทางในการพัฒนาระบบการจัดการเรียนการสอนภาษาจีนระดับประถมศึกษาในประเทศไทย

1.3 สัมมติฐานของทรวิจัย

1.3.1 การจัดการเรียนการสอนภาษาจีนระดับประถมศึกษาในประเทศไทยยังขาดระบบการพัฒนาอย่างต่อเนื่องที่ดี

1.3.2 การจัดการเรียนการสอนภาษาจีนระดับประถมศึกษาในประเทศไทยยังขาดความเชื่อมโยงทั้งระหว่างชั้นปีในระดับประถม และกับระดับมัธยมศึกษา

1.4 ขอบเขตทรวิจัย

1.4.1 ศึกษากระบวนการจัดการเรียนการสอนภาษาจีนระดับประถมศึกษาในประเทศไทย โดยสำรวจโรงเรียนที่อยู่ในจังหวัดตัวแทนแต่ละภูมิภาค รวมทั้งโรงเรียนตัวแทนที่อยู่ในกรุงเทพมหานคร

1.4.2 สังเคราะห์สภาพปัจจุบันและปัญหาในการจัดการเรียนการสอนภาษาจีนระดับประถมศึกษาในประเทศไทย

1.5 วิธีทรวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงปริมาณเป็นหลัก มุ่งศึกษาสภาพและปัญหาการจัดการเรียนการสอนภาษาจีนในประเทศไทยระดับประถมศึกษา โดยให้ผู้บริหารหรือผู้ที่เกี่ยวข้องตอบแบบสอบถาม ประกอบกับสัมภาษณ์ผู้บริหาร หัวหน้าฝ่ายวิชาการและครูสอนภาษาจีนของโรงเรียนระดับประถมที่มีการจัดการเรียนการสอนภาษาจีนเพื่อให้ได้ข้อมูลเชิงลึก โดยมีขั้นตอนการวิจัย ดังนี้

1.5.1 การศึกษาข้อมูล

ศึกษาทบทวนข้อมูลและเอกสารที่เกี่ยวข้องได้แก่ ประวัติการเรียนการสอนภาษาจีน นโยบายและแผนยุทธศาสตร์การเรียนการสอนภาษาจีนในระบบต่างๆ หลักสูตรแกนกลางการศึกษา

ขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2551 และศึกษามาตรฐานตัวชี้วัดและสาระการเรียนรู้ภาษาจีน หลักสูตรภาษาจีน
พื้นฐานต่อเนื่อง 12 ปี (ป.1-ป.6) ซึ่งจัดทำโดยสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน รวมถึง
ข้อมูลข่าวสารจากเว็บไซต์และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการเรียนการสอนภาษาจีนในระดับประถมศึกษา

1.5.2 การสร้างแบบสอบถาม

การสร้างแบบสอบถาม “โครงการวิจัยเพื่อพัฒนาระบบการจัดการเรียนการสอน
ภาษาจีนในประเทศไทย: ระดับประถมศึกษา” มีการพิจารณาโครงสร้างและคำถามร่วมกันกับคณะ
ผู้วิจัยในทุกระดับ เพื่อตรวจสอบ พิจารณาและให้ข้อเสนอแนะ หลังจากปรับปรุงแก้ไขแบบสอบถาม
ตามข้อเสนอแนะของคณะผู้วิจัยแล้วจึงจัดทำแบบสอบถามฉบับสมบูรณ์ จากนั้นนำไปใช้เก็บรวบรวม
ข้อมูลต่อไป เนื้อหาในแบบสอบถามแบ่งออกเป็น 4 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของสถานศึกษา ได้แก่ ชื่อ ที่อยู่ของสถานศึกษา และปีที่เริ่ม
เปิดสอนภาษาจีน

ตอนที่ 2 สภาพปัจจุบันของการจัดการเรียนการสอนภาษาจีนระดับประถมศึกษา
มีทั้งคำถามแบบเลือกตอบข้อเดียว เลือกตอบหลายข้อ และแบบเติมข้อมูลอื่นๆ

ตอนที่ 3 ปัญหาและอุปสรรคในการจัดการเรียนการสอนภาษาจีนระดับประถม
ศึกษา ส่วนนี้เป็นแบบสอบถามแบบประเมินค่า แบ่งเป็น 5 ระดับ ได้แก่ มากที่สุด มาก ปานกลาง
น้อย น้อยที่สุด

ตอนที่ 4 ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะ ให้ผู้ตอบแบบสอบถามเขียนข้อคิดเห็นและ
ข้อเสนอแนะอื่นๆ ได้

แบบสอบถามในตอน 2-4 แบ่งเนื้อหาออกเป็น 6 ด้าน ได้แก่ การบริหารจัดการ
หลักสูตร สื่อการเรียนการสอน ผู้สอน ผู้เรียน และความร่วมมือกับหน่วยงานภายนอก

1.5.3 การเก็บรวบรวมข้อมูล

งานวิจัยครั้งนี้ใช้ข้อมูลจากแบบสอบถามและการสัมภาษณ์เป็นหลัก

ด้านแบบสอบถาม ศูนย์จีนศึกษา สถาบันเอเชียศึกษา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ได้ส่ง
แบบสอบถามไปยังโรงเรียนที่สอนภาษาจีนในระดับประถมศึกษาทั่วภูมิภาคทั้งหมด 314 แห่ง
มีโรงเรียนที่ส่งแบบสอบถามกลับมาทั้งหมด 141 แห่ง คิดเป็นร้อยละ 44.90 ของโรงเรียนทั้งหมด
ที่ส่งแบบสอบถาม ในจำนวนนี้แบ่งเป็นโรงเรียนในสังกัด สพฐ. 17 แห่ง โรงเรียนสอนภาษาจีน
50 แห่ง โรงเรียนเอกชน 49 แห่ง โรงเรียนเอกชน 49 แห่ง และโรงเรียนในสังกัด กทม. 25 แห่ง

ด้านการสัมภาษณ์ ผู้วิจัยได้สัมภาษณ์ทั้งแบบพบหน้าและผ่านโทรศัพท์กับผู้บริหาร
โรงเรียน หรือผู้รับผิดชอบการจัดการเรียนการสอนภาษาจีน หรือครูผู้สอนของโรงเรียน 18 แห่ง เพื่อ
ให้ได้ข้อมูลเชิงลึกเพิ่มเติม

1.5.4 การวิเคราะห์ข้อมูล

ตรวจสอบความสมบูรณ์ของแบบสอบถาม 141 ชุดที่ได้ แล้วนำข้อมูลมาจำแนก เรียบเรียง แปรค่า แล้ววิเคราะห์ตามขั้นตอนต่อไปนี้

- (1) นำข้อมูลทั่วไปของสถานศึกษามาจัดกลุ่มและแจกแจงความถี่
- (2) นำข้อมูลเกี่ยวกับสภาพปัจจุบันในการจัดการเรียนการสอนภาษาจีนทั้ง 6 ด้าน มาเรียบเรียงด้วยวิธีทางสถิติ หาค่าร้อยละ
- (3) นำข้อมูลเกี่ยวกับปัญหาในการจัดการเรียนการสอนภาษาจีนมาหาค่าเฉลี่ย แปรค่าโดยแบ่งความรุนแรงของปัญหาเป็น 5 ระดับตามวิธีของลิคเคอร์ท (Likert Scale) และ คำนวณส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation – S.D.) เพื่อเปรียบเทียบการกระจายตัวของ ข้อมูลระหว่างโรงเรียนแต่ละกลุ่ม
- (4) นำความคิดเห็นและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนภาษาจีนมา จำแนกประเภทและแจกแจงความถี่
- (5) นำข้อมูลเกี่ยวกับปัญหา ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะมาวิเคราะห์ควบคู่กับ ความเป็นมาของการจัดการเรียนการสอนภาษาจีนในประเทศไทย สภาพปัจจุบันและนโยบายของรัฐ เพื่อหาแนวทางในการพัฒนาการเรียนการสอนในอนาคต

1.6 สำเนียงต้นฉบับเฉพาะ

ความหมายของคำศัพท์เฉพาะ ที่ใช้ในการวิจัยมี ดังนี้

1.6.1 การจัดการเรียนการสอนภาษาจีน หมายถึง การดำเนินงานด้านต่างๆ เพื่อให้เกิด การเรียนการสอนภาษาจีนได้แก่ การบริหาร จัดการการเรียนการสอน จัดทำหลักสูตร/แผนการเรียน จัดการความรู้ จัดกิจกรรมเสริม จัดหาสื่อการสอนและสิ่งสนับสนุนการเรียนรู้ จัดหาผู้สอน แบ่งกลุ่ม และระดับของผู้เรียน และประสานขอความร่วมมือกับหน่วยงานภายนอก

1.6.2 การบริหารจัดการหมายถึง กระบวนการวางแผน ดำเนินการ และประเมินผล การจัดการเรียนการสอนภาษาจีนของผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้อง รวมถึงการนำผลการประเมินมาปรับปรุง การจัดการเรียนการสอนภาษาจีนให้มีประสิทธิภาพดียิ่งขึ้น

1.6.3 การเชื่อมโยงหมายถึง การเชื่อมโยงด้านการจัดการเรียนการสอนภาษาจีนระหว่าง ระดับการศึกษาต่างๆ

1.6.4 หลักสูตรหมายถึง โครงสร้างของเนื้อหาวิชาภาษาจีน การจัดการความรู้ภาษาจีน ในระดับต่างๆ การจัดเวลาเรียนและกิจกรรมเสริมที่เกี่ยวกับภาษาจีนซึ่งผู้สอนกำหนดให้แก่ผู้เรียน

1.6.5 สื่อการสอนหมายถึง สิ่งที่เป็นเครื่องมือสำหรับใช้ในการจัดการเรียนการสอนภาษาจีนของผู้สอน และทำให้ผู้เรียนเรียนรู้ภาษาจีนได้ตามวัตถุประสงค์ที่วางไว้ เช่น หนังสือ ตำรา ซีดี วีซีดี ดีวีดี แผ่นภาพ คอมพิวเตอร์ อุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ สื่อออนไลน์ และสิ่งอำนวยความสะดวกต่างๆ

1.6.6 ผู้สอนหมายถึง ผู้สอนภาษาจีนชาวไทยและชาวต่างประเทศในสถานศึกษาระดับประถมศึกษา

1.6.7 ผู้เรียน หมายถึง ผู้ที่เข้ารับการศึกษภาษาจีนในสถานศึกษาระดับประถมศึกษา

1.6.8 ความร่วมมือ หมายถึง ความร่วมมือระหว่างสถานศึกษาระดับต่างๆ และสถานศึกษา นอกกระบบกับองค์กรภายนอกทั้งในประเทศไทยและต่างประเทศ เพื่อร่วมกันพัฒนาการเรียนการสอนภาษาจีนของสถานศึกษาให้ดียิ่งขึ้น

1.6.9 ปัญหาและอุปสรรค หมายถึง ข้อจำกัดและความยากลำบากของการจัดการเรียนการสอนภาษาจีนในระดับประถมศึกษา

1.7 ระยะเวลาการดำเนินงาน

โครงการวิจัยเพื่อพัฒนาระบบการจัดการเรียนการสอนภาษาจีนในประเทศไทย (ระดับประถมศึกษา) ระหว่าง 10 กรกฎาคม พ.ศ. 2558 ถึง 7 พฤษภาคม พ.ศ. 2559

บทที่ 2

ความเป็นมาของการเรียนการสอนภาษาจีนในประเทศไทยในระดับประถมศึกษา

ตั้งแต่สมัยราชอาณาจักรสุโขทัย ยังไม่พบหลักฐานการก่อตั้งโรงเรียนสอนภาษาจีนอย่างเป็นทางการ การศึกษาภาษาจีนในยุคนั้นจึงเริ่มต้นในหมู่ชาวจีนอพยพจำนวนมากที่เข้ามาอาศัยอยู่ในประเทศไทย เนื่องจากคนจีนส่วนใหญ่ให้ความสำคัญกับการศึกษา ประกอบกับมีความเป็นชาตินิยมสูง จึงนิยมให้บุตรหลานเรียนรู้ภาษาจีนเพื่อการติดต่อสื่อสาร สืบทอดขนบธรรมเนียม ประเพณีและวัฒนธรรมของจีนให้คงอยู่ ในยุคนั้นคนจีนนิยมส่งบุตรหลานไปศึกษาที่ประเทศจีน บ้างก็จ้างครูจีนมาสอนพิเศษที่บ้าน บ้างก็เรียนตามศาลเจ้า

โรงเรียนจีนแห่งแรกในประเทศไทยตั้งขึ้นเมื่อ พ.ศ. 2325 ในสมัยพระบาทสมเด็จพระพุทธยอดฟ้าจุฬาโลกมหาราช (รัชกาลที่ 1 พ.ศ. 2325-2352) ทางกรณขณะนั้นมิได้มีการควบคุมโรงเรียนแต่อย่างใด (ศุภย์จีนศึกษา จุฬาฯ, 2551:12) ระหว่าง พ.ศ. 2460-2475 เป็นช่วงเวลาที่โรงเรียนจีนเพิ่มจำนวนอย่างมากจากที่มีโรงเรียนประถมประมาณ 30 แห่ง ในปี พ.ศ. 2463 ก็ได้ขยายจนมีทั้งโรงเรียนระดับประถมศึกษาและมัธยมศึกษารวมกว่า 200 แห่ง ในปี พ.ศ. 2475 (Coughlin 1960:146-147 อ้างถึงในประพิณ มโนมัยวิบูลย์, 550:66-67) ต่อมาในปี พ.ศ. 2500 รัฐบาลจอมพลสฤษดิ์ ธนะรัชต์ ดำเนินนโยบายต่อต้านลัทธิคอมมิวนิสต์ อย่างจริงจังและเด็ดขาดมากขึ้น มีการตรวจค้น จับกุมและสั่งปิดโรงเรียนจีนจำนวนมาก (ศุภย์จีนศึกษา จุฬาฯ, 2551:20)

เมื่อสงครามโลกครั้งที่ 2 (พ.ศ. 2488) ยุติลง โรงเรียนจีนในประเทศไทยก็มีพัฒนาการทั้งในด้านขึ้นและลงตามปัจจัยทางการเมืองในแต่ละช่วงเวลา (ประพิณ มโนมัยวิบูลย์, 2550:64) จนเมื่อสาธารณรัฐประชาชนจีนสถาปนาความสัมพันธ์ทางการทูตกับประเทศไทยในปี พ.ศ. 2518 นโยบายควบคุมโรงเรียนสอนภาษาจีนอย่างเคร่งครัดจึงผ่อนคลายลง โรงเรียนเอกชนที่สอนภาษาจีนได้รับอิสระในการบริหารกิจการเช่นเดียวกับโรงเรียนเอกชนประเภทอื่นๆ ดังนั้น การศึกษาภาษาจีนใน

ประเทศไทยจึงมีทั้งยุคที่รุ่งเรืองเป็นอย่างมากและมียุคที่ถูกลบเลือนการเรียนการสอนโดยรัฐบาล (ศุนย์จีนศึกษา จุฬาฯ, 2551:13)

ในปี พ.ศ. 2535 กระทรวงศึกษาธิการมีประกาศให้ภาษาจีนกลางมีสถานะเท่ากับภาษาอังกฤษและภาษาต่างประเทศอื่นๆ ตั้งแต่นั้นมาการศึกษาภาษาจีนในประเทศไทยก็ได้รับความนิยมมากขึ้น เป็นรองเพียงภาษาอังกฤษเท่านั้น และมีการเรียนการสอนในทุกกระดับ ตั้งแต่อนุบาลจนถึงอุดมศึกษา (ประพิณ มโนมัยวิบูลย์, 2550:64)

ปัจจุบันบทบาทของจีนในสังคมโลกมีความสำคัญอย่างยิ่ง จึงเกิดกระแสนิยมเรียนภาษาจีนเพิ่มมากขึ้นอย่างรวดเร็วในประเทศไทย ทั้งนี้ เพื่อนำไปใช้ในการปฏิสัมพันธ์ทางการค้า เศรษฐกิจ และภาคบริการต่างๆ การเรียนการสอนภาษาจีนในไทยกำลังก้าวสู่ยุครุ่งเรือง โรงเรียนต่างๆ เปิดหลักสูตรวิชาภาษาจีนอย่างแพร่หลาย

หากแบ่งการเรียนการสอนภาษาจีนในประเทศไทยตามยุคสมัย จะแบ่งได้เป็น 4 ช่วงดังต่อไปนี้

2.1 การพัฒนาการเรียนการสอนภาษาจีน

2.1.1 การศึกษาภาษาจีนตั้งแต่รัชกาลที่ 1 ถึงรัชกาลที่ 5 (พ.ศ. 2325-2453)

ในรัชสมัยพระบาทสมเด็จพระพุทธยอดฟ้าจุฬาโลกมหาราช (รัชกาลที่ 1 พ.ศ. 2325-2352) มีโรงเรียนจีนแห่งแรกในประเทศไทยชื่อ “เกาะเรียน” ก่อตั้งขึ้นเมื่อ พ.ศ. 2325 ณ ชุมชนชาวจีนในจังหวัดพระนครศรีอยุธยา โดยเปิดสอนภาษาจีนวิชาเดียวเท่านั้น มีนักเรียนประมาณ 200 คน และไม่มีหลักฐานระบุว่าโรงเรียนนี้ได้ปิดตัวลงเมื่อใด

ในสมัยพระบาทสมเด็จพระจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว (รัชกาลที่ 4 พ.ศ. 2394-2411) กลุ่มมิชชันนารีชาวอเมริกันนำโดย Mrs. Mathoon ได้ก่อตั้งโรงเรียนจีนขึ้นใกล้กับวัดอรุณราชวราราม โดยมีนาย Kieng Kwa Sib เป็นผู้จัดการและดูแลการสอน เมื่อนาย Kieng เสียชีวิต โรงเรียนแห่งนี้ก็ปรับเปลี่ยนหลักสูตรใหม่ หันมาใช้ภาษาไทยในการจัดการเรียนการสอนแทนภาษาจีน

ในสมัยพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว (รัชกาลที่ 5 พ.ศ. 2411-2453) มีการปฏิรูปบ้านเมืองในด้านต่างๆ ทั้งด้านการเมือง การปกครอง สังคม กฎหมาย และการศึกษา ช่วงเวลาดังกล่าวตรงกับยุคปลายราชวงศ์ชิง (清朝) ของจีน การศึกษาภาษาจีนของชาวจีนโพ้นทะเลในยุคนี้จึงเป็นเครื่องมือทางการเมืองที่สำคัญของกลุ่มการเมืองจีน กล่าวคือ ในปี พ.ศ. 2450 ดร.ซุนยัตเซ็น หัวหน้าสมาคมตงเหมิง (同盟会) ได้เดินทางมาประเทศไทยและก่อตั้งสมาคมจงหัว (中华会馆) เพื่อเผยแพร่อุดมการณ์และล้มระบอบศักดินาในประเทศจีน และอีก 1 ปี ต่อมาได้ก่อตั้งโรงเรียนหัวอี้ (华益学堂) ที่ตรอกกัปตันบุช ถนนเจริญกรุง โดยมีการส่งครูชาวจีนมาช่วยอบรมการจัดการเรียนการสอน 3 ท่าน ทว่าภายหลังโรงเรียนหัวอี้ต้องปิดกิจการลง เนื่องจากผู้บริหารและครูสนับสนุน

การปฏิวัติซินไฮ่ (辛亥革命) มากกว่าการสอนในโรงเรียน ต่อมาชาวจีนแต่จิว ฮกเกี้ยน ไทหล่า กวางตุ้ง และแคะ ได้จัดตั้งสมาคมของแต่ละกลุ่มพร้อมกับร่วมมือกันเปิดโรงเรียนสอนภาษาจีน ชื่อ “โรงเรียนซินหมิน” (新民学校) โดยมีผู้บริหารและครูส่วนใหญ่เป็นชาวจีนแต่จิว และใช้ภาษาแต่จิวในการเรียนการสอน เมื่อมีนักเรียนเพิ่มมากขึ้น ทางสมาคมแต่จิวจึงได้เปิดโรงเรียนต้าถง (大同学校) ขึ้นมาอีก 1 แห่ง ซึ่งต่อมาได้เปลี่ยนชื่อเป็นโรงเรียนหนานอิง (南英学校) (ศุนย์จีนศึกษา จุฬาฯ, 2551:12-14)

2.1.2 การศึกษาภาษาจีนตั้งแต่รัชกาลที่ 6 ถึงรัชกาลที่ 7 (พ.ศ. 2453-2477)

ในสมัยพระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว (รัชกาลที่ 6 พ.ศ. 2453-2468) เกิดการปฏิวัติเพื่อเปลี่ยนแปลงการปกครองของสาธารณรัฐประชาชนจีนในปี พ.ศ. 2455 นำโดย ดร.ซุน ยัตเซ็น เหตุการณ์นี้ก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงในด้านต่างๆ ทั้งภายในและต่างประเทศ ในขณะนั้น ชาวจีนโพ้นทะเลที่อาศัยอยู่ในประเทศไทยยังคงมีวิถีชีวิตที่ผูกพันกับประเพณี วัฒนธรรมของจีน อีกทั้งต้องการปลูกฝังให้บุตรหลานสืบสานประเพณีของบรรพบุรุษต่อไป แต่ละสมาคมจึงได้จัดตั้งโรงเรียนจีนขึ้น ดังนี้

พ.ศ. 2456 สมาคมจีนแคะก่อตั้งโรงเรียนจินเต๋อ (进德学校)

พ.ศ. 2457 สมาคมจีนกวางตุ้งก่อตั้งสมาคมหมิงเต๋อ (明德学校)

พ.ศ. 2458 สมาคมจีนฮกเกี้ยนก่อตั้งโรงเรียนเผยหยวน (培元学校)

พ.ศ. 2464 สมาคมไทหล่าก่อตั้งโรงเรียนอี๋หมิน (育民学校)

พ.ศ. 2460 สมาคมจีนกวางตุ้ง (ก่วงสิ่ว) ก่อตั้งโรงเรียนคุนเต๋อ (坤德女校) ซึ่งเป็นโรงเรียนสตรีแห่งแรก ต่อมาได้มีการก่อตั้งโรงเรียนสตรีขึ้นอีกหลายแห่ง เช่น โรงเรียนสตรีแต่จิว (潮州女校) โรงเรียนสตรีอี๋เต๋อ (懿德学校) และโรงเรียนสตรีเจิ้นคุน (振坤女校) เป็นต้น

ต่อมาชาวจีนโพ้นทะเลในต่างจังหวัดก็เริ่มก่อตั้งโรงเรียนจีนขึ้นเช่นกัน โดยมีต้นแบบจากโรงเรียนจีนในกรุงเทพฯ

โดยสรุปตั้งแต่ปี พ.ศ. 2455-2464 มีโรงเรียนจีนในกรุงเทพฯ 16 แห่ง ต่างจังหวัด 9 แห่ง ได้แก่ ชลบุรี 1 แห่ง สมุทรสาคร 2 แห่ง นครสวรรค์ 1 แห่ง นครปฐม 1 แห่ง จันทบุรี 1 แห่ง สุราษฎร์ธานี (บ้านดอน) 1 แห่ง เชียงใหม่ 1 แห่ง และลพบุรี 1 แห่ง

พ.ศ. 2455 ตามข้อวินิจฉัยของกรมพระยาดำรงราชานุภาพในการควบคุมโรงเรียนจีน ที่ภูเก็ท ตามที่พระยารัชฎานุประดิษฐ์ สมุหเทศาภิบาลเมืองภูเก็ทเสนอว่าการที่ชาวจีนขอจัดตั้งโรงเรียนสอนภาษาจีนอย่างแพร่หลาย อาจเป็นอุปายทางการเมืองของรัฐบาลก๊กมินตั๋งที่จะมาปลูก ระดมชาวจีนโพ้นทะเล ให้เลื่อมใสนิยมความเป็นสาธารณรัฐและเกลียดชังประเทศไทย หากชาวจีนใน ไทยรู้เท่าไม่ถึงการณ์จะพากันเลื่อมใสและจะเกิดผลร้ายแก่ประเทศไทย การควบคุมโรงเรียนราษฎร์ ตามพระราชประสงค์ของรัชกาลที่ 6 ที่จะเปลี่ยนคนจีนให้กลายเป็นไทย ปรากฏในพระราชบัญญัติ

สองฉบับ ได้แก่ การประกาศใช้ “พระราชบัญญัติโรงเรียนราษฎร์ พ.ศ. 2461” เพื่อวางระเบียบกฎหมายการปกครองโรงเรียนราษฎร์ให้มีความรัดกุม รวมถึงมีการควบคุมโรงเรียนจีนให้สอดคล้องตามนโยบายของรัฐบาล โดยโรงเรียนจีนต้องขอจดทะเบียนจัดตั้งเช่นเดียวกับโรงเรียนราษฎร์อื่นๆ และครูต้องมีวุฒิการศึกษาประโยคครูมูลหรือชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ถ้าเป็นครูชาวต่างประเทศ ต้องผ่านการสอบภาษาไทยภายใน 6 เดือน หรือ 1 ปี และต้องสอนภาษาไทยวันละ 3 ชั่วโมง เพื่อปลูกฝังความรักภักดีต่อประเทศไทย และต่อมาได้มีการประกาศใช้ “พระราชบัญญัติประถมศึกษา พ.ศ. 2464” ซึ่งกำหนดให้เด็กอายุ 7-14 ปีบริบูรณ์ต้องเรียนในโรงเรียนประถมศึกษา การประกาศใช้พระราชบัญญัติโรงเรียนราษฎร์ควบคู่กับมาตรการเกี่ยวกับการศึกษาเพื่อให้ลูกหลานจีนกลายเป็นไทยได้ง่ายขึ้นดังกล่าว แสดงให้เห็นถึงการใช้นโยบายการผสมกลมกลืนชาติ (Assimilation Policy) ขึ้นเป็นครั้งแรก อย่างไรก็ตาม มีโรงเรียนจีนจำนวนมากไม่ยอมปฏิบัติตามพระราชบัญญัติโรงเรียนราษฎร์ พ.ศ. 2461 ชาวจีนไม่น้อยไม่ยอมผสมกลมกลืนกลายเป็นไทย จึงมีปัญหาเกี่ยวกับฝ่ายอำนาจรัฐอย่างมาก

ในสมัยพระบาทสมเด็จพระปกเกล้าเจ้าอยู่หัว (รัชกาลที่ 7 พ.ศ. 2468-2477) ทางกรมไทยพยายามทุกวิถีทางในการแก้ไขปัญหาดังกล่าว เช่น รัชกาลที่ 7 ได้เสด็จเยี่ยมโรงเรียนจีน มีการส่งเจ้าหน้าที่ไปตรวจตามโรงเรียนจีนและเชิญหัวหน้าโรงเรียนมาปรับความเข้าใจ เป็นต้น (ศุภย์จีนศึกษา จุฬาฯ, 2551:14-18)

2.1.3 การศึกษาภาษาจีนยุคหลังการเปลี่ยนแปลงการปกครอง (พ.ศ. 2475-2518)

หลังเปลี่ยนแปลงการปกครองใน พ.ศ. 2475 รัฐบาลคณะราษฎรเห็นว่าชาวจีนยังคงมีบทบาทต่อเศรษฐกิจภายในประเทศ และต้องการให้ชาวจีนมีความจงรักภักดีต่อชาติและพระมหากษัตริย์ จึงพยายามสร้างความรู้สึกราชาตินิยมขึ้นในโรงเรียนจีนที่เน้นสอนภาษาจีนมากกว่าภาษาไทย ในปี พ.ศ. 2476 มีมาตรการจำกัดเวลาสอนภาษาจีนและภาษาต่างประเทศอื่นๆ โดยให้สอนได้ไม่เกิน สัปดาห์ละ 6 ชั่วโมง จากจำนวนชั่วโมงสอนทั้งหมด 28 ชั่วโมง หากโรงเรียนใดฝ่าฝืนจะถูกสั่งปิด ปราบกฏว่ามีโรงเรียนจีนที่ไม่ปฏิบัติตามกฏจนถูกสั่งปิดไป 79 แห่ง ในช่วงปี พ.ศ. 2476-2478 (Skinner 1957:229,อ้างถึงในประพิณ มโนมัยวิบูลย์ 2550:68)

ช่วง พ.ศ. 2478-2481 โรงเรียนจีนในประเทศไทยมีจำนวนเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง ทั้งยังมีเหตุการณ์ปลุกกระแสชาตินิยมขึ้นในหมู่ชาวจีนโพ้นทะเลในไทย เมื่อสงครามจีน-ญี่ปุ่นเริ่มต้นอย่างเป็นทางการหลังจากที่ญี่ปุ่นบุกสะพานมารโคโบโล (卢沟桥) ณ ซานกรุงปักกิ่ง เมื่อวันที่ 7 กรกฎาคม 2481 ก็มีการก่อตั้งกองทุนเพื่อช่วยเหลือค่าใช้จ่ายในการทำสงครามต่อต้านญี่ปุ่น

พ.ศ. 2482 กระทรวงศึกษาธิการของไทยกำหนดให้โรงเรียนจีนลดเวลาสอนภาษาจีนเหลือเพียงสัปดาห์ละ 2 ชั่วโมง โรงเรียนจีน 51 แห่ง จาก 294 แห่งทั่วประเทศปิดกิจการลง ในเวลาต่อมาโรงเรียนจีนถูกสั่งปิดเกือบทั้งหมดเนื่องจากต้องการให้บุตรหลานชาวจีนโพ้นทะเลผสมกลมกลืนกับชาวไทยและกลายเป็นคนไทยในที่สุด นอกจากนี้ รัฐบาลญี่ปุ่นที่กำลังรุกรานจีนก็มีส่วนกดดันให้รัฐบาลไทยดำเนินมาตรการดังกล่าว (ศุภย์จีนศึกษา จุฬาฯ, 2551:19)

ช่วงสงครามโลกครั้งที่ 2 มีโรงเรียนจีนแห่งหนึ่งที่ยังคงเปิดสอนอยู่ คือ “โรงเรียน ชื่นวิทยา” ซึ่งต่อมาได้โอนกิจการให้สมาคมแต่จีวแห่งประเทศไทยดำเนินกิจการต่อ และเปลี่ยน ชื่อใหม่เป็น “โรงเรียนโกศลวิทยา” (普智学校) ในปัจจุบัน

เมื่อสิ้นสุดสงครามโลกครั้งที่ 2 ชาวจีนในประเทศไทยได้เปิดโรงเรียนจีนขึ้นอีกครั้ง โดยมีการแบ่งตามลัทธิการเมืองเป็น 3 ฝ่าย คือ ฝ่ายขวา เป็นกลุ่มที่นิยมรัฐบาลก๊กมินตั๋ง ฝ่ายซ้าย เป็นกลุ่มที่นิยมรัฐบาลคอมมิวนิสต์ และฝ่ายเป็นกลาง เป็นกลุ่มที่ไม่ฝักใฝ่ฝ่ายใด ในขณะนั้นมีโรงเรียน จีนที่จดทะเบียนถูกต้อง 38 แห่ง และไม่ได้จดทะเบียน 500 แห่ง

พ.ศ. 2491 รัฐบาลไทยเริ่มกำหนดนโยบายและมาตรการควบคุมโรงเรียนจีนอย่าง เข้มงวด โดยกำหนดจำนวนโรงเรียนจีนที่พึงจะมีได้ในแต่ละจังหวัด เนื่องจากเกรงว่าลัทธิคอมมิวนิสต์ จีนจะกระทบต่อความมั่นคงของไทย และโรงเรียนจีนถูกมองว่าเป็นแหล่งเผยแพร่ลัทธิการเมือง จากจีนประกอบกับช่วงเวลาดังกล่าวลัทธิคอมมิวนิสต์ได้รับชัยชนะและสถาปนาสาธารณรัฐประชาชนจีน (中华人民共和国) เมื่อวันที่ 1 ตุลาคม พ.ศ. 2492 (ศูนย์จีนศึกษา จุฬาฯ, 2551:19-20) อย่างไรก็ตาม การเปลี่ยนแปลงทางการเมืองของจีนในปี พ.ศ. 2492 ทำให้พรรคคอมมิวนิสต์จีนในประเทศไทยซึ่งปฏิบัติงานมานานแล้วเริ่มขยายอิทธิพล มีการลักลอบใช้โรงเรียนจีนและสถาบันต่างๆ ของ ชาวจีนมาดำเนินงานของพรรค รัฐบาลจึงกำกับควบคุมโรงเรียนจีนอย่างจริงจังอีกครั้ง มีโรงเรียน ที่เลิกกิจการ และโรงเรียนที่ถูกทางการสั่งปิดไปเป็นจำนวนมากจนเหลือเพียง 177 แห่ง ในปี พ.ศ. 2502 (Sachakul 1984:6, อ้างถึงในประพิณ มโนมัยวิบูลย์ 2550:69)

ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2493 กระทรวงศึกษาธิการเพิ่มเวลาการเรียนการสอนภาษาไทยและ อื่นๆ ในโรงเรียนจีน จากสัปดาห์ละ 20 ชั่วโมง เป็น 24 ชั่วโมง พร้อมทั้งลดเวลาเรียนวิชาเลือกภาษา จีน ประวัติศาสตร์ และภูมิศาสตร์จีนที่สอนเป็นภาษาจีน จากสัปดาห์ละ 10 ชั่วโมง เป็น 6 ชั่วโมง

พ.ศ. 2497 มีการตรวจสอบประวัติครูจีน โดยส่งประวัติไปให้กองบังคับการตำรวจ สันติบาลและกรมประมวลข่าวกลางร่วมกันตรวจสอบ อีกทั้งกำหนดว่าครูใหญ่ต้องเป็นคนไทย มีบิดา สัญชาติไทย มีวุฒิการศึกษาด้านวิชาชีพรู นอกจากนี้ ยังแต่งตั้งเจ้าหน้าที่ผู้ตรวจโรงเรียนจีน เพื่อ ป้องกันมิให้มีการนำลัทธิทางการเมืองเข้ามาเผยแพร่ในโรงเรียน ต่อมาในปี พ.ศ. 2498 ได้ลดเวลา เรียนวิชาเลือกภาษาจีน ประวัติศาสตร์และภูมิศาสตร์จีนเหลือสัปดาห์ละ 4 ชั่วโมง

พ.ศ. 2500 รัฐบาลจอมพลสฤษดิ์ธนะรัชต์ดำเนินนโยบายต่อต้านลัทธิคอมมิวนิสต์ อย่างจริงจังและเด็ดขาด มีการตรวจค้น จับกุม และสั่งปิดโรงเรียนจีนเป็นจำนวนมาก ตั้งแต่ช่วงปี พ.ศ. 2503-2531 รัฐบาลไทยเข้าควบคุมหลักสูตรและเวลาเรียนภาษาจีนในโรงเรียนจีนอย่างต่อเนื่อง โดยอนุญาตให้สอนภาษาจีนเฉพาะในระดับประถมศึกษา และสอนภาษาจีนได้สัปดาห์ละ 5 ชั่วโมง จาก 30 ชั่วโมง นอกจากนี้ กระทรวงศึกษาธิการยังมีนโยบายมิให้มีการจัดตั้งโรงเรียนจีนเพิ่มขึ้นอีก ดังนั้น จึงมีโรงเรียนจีนเพียง 120 แห่ง ในปี พ.ศ. 2531 (Chokkajitsumpun 1998:63, อ้างถึงใน ประพิณ มโนมัยวิบูลย์, 2550:69)

พ.ศ. 2508 มีการควบคุมหนังสือแบบเรียนภาษาจีนและอุปกรณ์การสอน โดยกรมวิชาการได้จัดทำแบบเรียนภาษาจีนขึ้นมา 3 เล่ม คือหัวเหวินตูเปิ่น (华文读本) หัวเหวินเค่อเปิ่น (华文课本) และเซ่อตู (册读)

พ.ศ. 2510 มีนโยบายห้ามจัดตั้งโรงเรียนขึ้นมาใหม่

พ.ศ. 2512 มีการควบคุมวิธีให้เงินอุดหนุน โดยโรงเรียนจีนที่ขออนุญาตและจดทะเบียนถูกต้อง อีกทั้งสอนภาษาจีนไม่เกินสัปดาห์ละ 6 ชั่วโมงจะได้รับเงินอุดหนุนจากรัฐบาล

พ.ศ. 2513 มีการแต่งตั้งเจ้าหน้าที่ควบคุมโรงเรียนราษฎร์ที่สอนภาษาจีน เพื่อตรวจตราและควบคุมโรงเรียนจีนและโรงเรียนกวดวิชาภาษาจีนเวลาพิเศษ (กลางคืน) มาตรการดังกล่าวส่งผลให้โรงเรียนจีนไม่มีการพัฒนา ด้อยคุณภาพลง และการจำกัดชั่วโมงเรียนภาษาจีนก็ทำให้ผู้เรียนไม่เห็นความสำคัญของการเรียนภาษาจีน เนื่องจากเรียนไปแล้วไม่สามารถนำไปใช้ประโยชน์ได้ เมื่อเข้ามัธยมก็ไม่มีการสอนภาษาจีน บุตรหลานชาวจีนต้องเรียนต่อในโรงเรียนที่สอนแต่ภาษาไทย ภาษาอังกฤษ เป็นช่วงเวลาค่อนข้างนานที่โรงเรียนจีนไม่ค่อยได้รับความสนใจจากชาวจีนในประเทศไทยมากนัก (ศูนย์จีนศึกษา จุฬาฯ, 2551:20-21)

2.1.4 การศึกษาภาษาจีนตั้งแต่การสถาปนาความสัมพันธ์ทางการทูต พ.ศ. 2518 ถึงปัจจุบัน

ก่อนที่ไทยจะสถาปนาความสัมพันธ์ทางการทูตกับสาธารณรัฐประชาชนจีนในปี พ.ศ. 2518 นั้นได้หวั่นได้ให้ความช่วยเหลือด้านการเรียนการสอนภาษาจีนของไทยอย่างต่อเนื่อง โดยเฉพาะระดับประถมศึกษาทั่วทุกภูมิภาค ในขณะที่รัฐบาลไทยอนุญาตให้สอนภาษาจีนได้เฉพาะในระดับประถมเท่านั้น

หลังการเปลี่ยนแปลงทางการเมืองระหว่างประเทศ ในปี พ.ศ. 2514 ประเทศจีนเข้าเป็นสมาชิกองค์การสหประชาชาติ จึงได้รับการยอมรับจากนานาประเทศมากขึ้น รัฐบาล ม.ร.ว.คึกฤทธิ์ ปราโมช เล็งเห็นว่าไทยและจีนต้องมีการปรับความสัมพันธ์ทางการทูตต่อกัน จึงมอบหมายให้ พลตรีชาติชาย ชุณหะวัณ ผู้ดำรงตำแหน่งรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศ และ นายอานันท์ ปันยารชุน ผู้ดำรงตำแหน่งทูตไทยประจำองค์การสหประชาชาติในขณะนั้น เป็นทูตเจรจาปรับความสัมพันธ์กับจีน และนำไปสู่การสถาปนาความสัมพันธ์ทางการทูตไทย-จีน เมื่อวันที่ 1 กรกฎาคม พ.ศ. 2518 ณ กรุงปักกิ่ง

หลังสถาปนาความสัมพันธ์ทางการทูต นโยบายควบคุมโรงเรียนเอกชนสอนภาษาจีนก็ได้รับการผ่อนปรนลงในปี พ.ศ. 2532 ด้วยความพยายามของผู้ที่เล็งเห็นความสำคัญของภาษาจีนในเดือนมกราคม พ.ศ. 2532 กลุ่มบุคคลดังกล่าวพร้อมด้วยหอการค้าไทย-จีน และสมาคมแต่จีวได้ร่วมกันขอให้กระทรวงศึกษาธิการพิจารณาผ่อนผันให้มีการสอนภาษาจีนในโรงเรียนเอกชนเพิ่มขึ้นจากเดิมที่อนุญาตให้สอนได้เพียงระดับประถมศึกษาปีที่ 1-4 เมื่อล่วงเข้าเดือนพฤษภาคม รัฐบาลไทยก็อนุญาตให้สามารถสอนภาษาจีนกลางได้ตั้งแต่ระดับอนุบาลจนถึงประถมศึกษาปีที่ 6 โดยให้เป็น

ภาษาต่างประเทศอีกภาษาหนึ่งนอกจากภาษาอังกฤษ (Chokkajitsumpun 1998:67-68, อ้างอิงถึงในประพิน มโนมัยวิบูลย์ 2550:70)

นโยบายปฏิรูปและเปิดประเทศของเติ้งเสี่ยวผิงมีส่วนผลักดันให้เศรษฐกิจจีนเจริญรุ่งเรืองอย่างมาก จึงทำให้ภาษาจีนกลับมาได้รับความนิยมและมีผู้สนใจเรียนมากขึ้น รัฐบาลอานันท์ ปันยารชุน มีมติให้โรงเรียนเอกชนสอนภาษาต่างประเทศได้อย่างเสรี เมื่อวันที่ 4 กุมภาพันธ์ 2535 โดยภาษาจีนได้รับการยกระดับเทียบเท่ากับวิชาภาษาต่างประเทศอื่นๆ เช่น อังกฤษ ฝรั่งเศส เยอรมัน และญี่ปุ่น และในปี พ.ศ. 2540 ก็อนุญาตให้ครูชาวจีนจากประเทศสาธารณรัฐประชาชนจีนมาสอนในประเทศไทยได้ (ศุภชัย ศึกษาศาสตร์, 2551:22)

ในสังคมโลกปัจจุบัน ประเทศจีนมีบทบาทสูงในการพัฒนาเศรษฐกิจในภูมิภาคต่างๆ ทั่วโลก โดยเฉพาะในอาเซียน ส่งผลให้เกิดกระแสนิยมเรียนภาษาจีนมากขึ้นในช่วง 20 ปี มานี้ กระทรวงศึกษาธิการได้ผลักดันและส่งเสริมการจัดการเรียนการสอนภาษาจีนในประเทศไทย ดังนี้

ในปี พ.ศ. 2544 กำหนดให้ภาษาจีนอยู่ในหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยจัดอยู่ในหมวดภาษาต่างประเทศ กำหนดให้จัดทำรายวิชาประกอบการจัดการเรียนรู้ตามความเหมาะสมและให้อยู่ในดุลยพินิจของสถานศึกษา

ในปี พ.ศ. 2548-2549 นโยบายของกระทรวงศึกษาธิการระบุว่า ภาษาจีนเป็นภาษาต่างประเทศภาษาหนึ่งที่กระทรวงศึกษาธิการให้ความสำคัญและต้องการส่งเสริมให้การจัดการเรียนการสอนเป็นระบบและมีประสิทธิภาพมากขึ้น จึงมีนโยบายให้ปรับปรุงการเรียนการสอนภาษาจีนให้ เป็นไปตามมาตรฐานสากล ในการนี้ ได้จัดทำแผนยุทธศาสตร์ส่งเสริมการเรียนการสอนภาษาจีนเพื่อเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันของประเทศ (พ.ศ. 2549-2553) ซึ่งเป็นแผนดำเนินการ 5 ปี (รายละเอียดของยุทธศาสตร์ดังกล่าวระบุไว้ในบทที่ 3) แผนยุทธศาสตร์นี้มีเป้าหมายที่จะเพิ่มจำนวนผู้เรียนภาษาจีน มีงบประมาณในการดำเนินงาน และมีกลยุทธ์ในการดำเนินงานด้านต่างๆ การจัดทำแผนยุทธศาสตร์นี้เป็นการส่งเสริมการเรียนการสอนภาษาจีนในประเทศไทยให้ชัดเจนยิ่งขึ้น

ในเวลาต่อมารัฐบาลไทยและจีนมีการเจรจาและประสานความร่วมมือด้านบุคลากรผู้สอนและแบบเรียน โดยรัฐบาลจีนได้มอบหมายให้สำนักงานส่งเสริมการสอนภาษาจีนนานาชาติ (ฮั่นป๋าน : 汉办) ส่งครูอาสาสมัครชาวจีนเข้ามาสอนภาษาจีนในประเทศไทยปีละ 1,000 คน

พ.ศ. 2550 มีการผลิตแบบเรียนรวมทั้งสื่อการสอนชุด “สัมผัสภาษาจีน” เพื่อทดลองใช้สอนในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 มัธยมศึกษาปีที่ 1 และมัธยมศึกษาปีที่ 4 ของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (สพฐ.) ทั่วประเทศ พร้อมทั้งตั้งเป้าว่าจะผลิตแบบเรียนเป็นชุดต่อเนื่องตั้งแต่ระดับประถมศึกษาปีที่ 1 ถึงมัธยมศึกษาปีที่ 6

พ.ศ. 2551 กระทรวงศึกษาธิการตระหนักถึงความสำคัญและความจำเป็นของการพัฒนาการเรียนการสอนภาษาจีนในประเทศไทย จึงกำหนดยุทธศาสตร์ปรับปรุงการเรียนการสอนภาษาจีนในประเทศไทย ให้มีประสิทธิภาพและสอดคล้องกับมาตรฐานสากลมากขึ้น มีการประกาศใช้

หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 (รายละเอียดของหลักสูตรแกนกลางระบ
ไว้ในบทที่ 3) โดยมีเป้าหมายเพื่อพัฒนาคุณภาพของผู้เรียน และเป็นกระบวนการนำหลักสูตรไปสู่ภาค
ปฏิบัติในระดับเขตพื้นที่การศึกษา มีการกำหนดวิสัยทัศน์ จุดหมาย สมรรถนะของผู้เรียน คุณลักษณะ
อันพึงประสงค์ มาตรฐานการเรียนรู้และตัวชี้วัด สำหรับใช้เป็นแนวทางในการจัดทำหลักสูตรการเรียน
การสอนภาษาจีนในแต่ละระดับการศึกษา และมีการกำหนดโครงสร้างเวลาเรียนขั้นต่ำของแต่ละกลุ่ม
สาระการเรียนรู้ในแต่ละระดับชั้นปี พร้อมทั้งเปิดโอกาสให้โรงเรียนสามารถเพิ่มเติมเวลาเรียนได้ตาม
ความพร้อม รวมทั้งปรับเปลี่ยนกระบวนการวัดและประเมินผลผู้เรียน เกณฑ์การจบการศึกษาในแต่ละ
ระดับ รวมทั้งเอกสารแสดงหลักฐานทางการศึกษาให้สอดคล้องกับมาตรฐานการเรียนรู้และชัดเจน
ต่อการนำไปปฏิบัติ

พ.ศ. 2557 กระทรวงศึกษาธิการกำหนดนโยบายการปฏิรูปการเรียนการสอนภาษาจีน
ในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน เพื่อให้สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา และโรงเรียนนำไปใช้ปฏิบัติให้
เหมาะสมกับบริบทและความต้องการของพื้นที่ให้มีความเข้มแข็งและมีคุณภาพตามมาตรฐานสากล
โดยมุ่งเน้นการพัฒนา ส่งเสริมและสนับสนุนให้ผู้เรียนมีความรู้ความสามารถและใช้ภาษาจีนได้อย่างมี
ประสิทธิภาพ เพื่อเพิ่มขีดความสามารถของคนไทยในการการแข่งขันระดับนานาชาติ

ประกาศเรื่อง “นโยบายปฏิรูปการเรียนการสอนภาษาจีน” เมื่อวันที่ 14 มกราคม
พ.ศ. 2557 ของกระทรวงศึกษาธิการนี้เป็นอีกนโยบายหนึ่งที่ช่วยส่งเสริมการเรียนการสอนภาษาจีน
ในประเทศไทยอย่างมาก

2.2 การพัฒนาการเรียนการสอนภาษาจีนในปัจจุบัน

ข้อมูลเกี่ยวกับการเรียนการสอนภาษาจีนในปัจจุบันนี้ได้มาจากสำนักงานคณะกรรมการ
การศึกษาขั้นพื้นฐาน

1) เชิงปริมาณ

การเปิดสอนภาษาจีนในฐานะภาษาต่างประเทศ (รวมทุกสังกัด) ในปี
พ.ศ. 2549 มีจำนวนผู้เรียน 200,000 คน โรงเรียน 537 แห่ง ต่อมา มีการจัดทำยุทธศาสตร์ส่งเสริม
การเรียนการสอนภาษาจีนระยะ 5 ปี (พ.ศ. 2549-2553) ผลจากการดำเนินงานตามยุทธศาสตร์
ต่อเนื่อง 5 ปี ส่งผลให้จำนวนผู้เรียนเพิ่มเป็น 863,056 คน ในโรงเรียนทุกสังกัด จำนวนโรงเรียน
เพิ่มขึ้นเป็น 1,524 แห่ง ในปี พ.ศ. 2556 ดังนี้

หน่วยงาน	จำนวนโรงเรียน (โรง)	จำนวนนักเรียน (คน)
สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน	769	573,056
สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน	500	200,000
สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาอาชีวศึกษา	155	60,000
สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา	100	30,000
รวม	1,524	863,056

ข้อมูลโรงเรียนสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานที่เปิดสอนภาษาจีน

ปีการศึกษา	2550	2551	2552	2553	2554	2555
จำนวนโรงเรียน (โรง)	490	518	550	618	640	769

2) แข็งคุณภาพ

นักเรียนได้รับรางวัลรองชนะเลิศการแข่งขันสุนทรพจน์ระดับโลก ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2552-2556 จำนวน 19 คน (ปี พ.ศ. 2552-2554 จำนวน 15 คน และ พ.ศ. 2555-2556 จำนวน 4 คน) แต่ยังไม่มีการประกวดและประเมินคุณภาพ ความรู้ความสามารถและทักษะภาษาจีนที่เป็นระบบ

3) สภาพการจัดการเรียนการสอน

1. ระดับประถมศึกษาเปิดเป็นสาระเพิ่มเติม เรียน 1-2 คาบ/สัปดาห์ โดยจัดให้เรียนทุกคนทั้งห้อง เฉลี่ยประมาณ 30-50 คน/ห้อง
2. ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น เปิดเป็นสาระเพิ่มเติม เรียน 1-2 คาบ/สัปดาห์ โดยจัดให้เรียนทุกคนทั้งห้อง เฉลี่ยประมาณ 30-50 คน/ห้อง
3. ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย เปิดเป็นแผนการเรียนศิลป์-ภาษา เรียน 3-6 คาบ/สัปดาห์ โดยจัดให้เรียนทุกคนทั้งห้อง เฉลี่ยประมาณ 30-50 คน/ห้อง และสาระเพิ่มเติมตามความสนใจ เรียน 1-2 คาบ/สัปดาห์ เฉลี่ยประมาณ 30-50 คน/ห้อง

4) ครูสอนภาษาจีน จำนวนครูสอนภาษาจีน สังกัด สพฐ. (ปีการศึกษา 2556)

ครูไทย (600 คน)		ครูจากสาธารณรัฐประชาชนจีน (887 คน)	
ครูที่จบเอกจีน	ครูจบไม่ตรงวุฒิ	ครู MOU ระหว่าง สพฐ. กับ Hanban	ครูที่โรงเรียนจัดหาเอง
500	100	737	150

ครูสอนภาษาจีนในโรงเรียนสังกัด สพฐ. มีทั้งสิ้น 1,487 คน ประกอบด้วยครูชาวไทยที่จบเอกภาษาจีน 500 คน (ครูรับทุน สพฐ. 300 คน ครูที่โรงเรียนบรรจุเอง/อัตราจ้าง 200 คน) ครูไทยที่จบไม่ตรงวุฒิ (ผ่านการอบรมแบบเข้ม 1 ปี/อบรมต่อเนื่องทุกปี) 100 คน ครูจากสาธารณรัฐประชาชนจีน 887 คน (ครูอาสาสมัครจีน ตามโครงการความร่วมมือระหว่าง สพฐ. กับสำนักงานส่งเสริมการเรียนการสอนภาษาจีนนานาชาติ หรือ Hanban (The Office of Chinese Language Council International) 737 คน และครูชาวจีนที่โรงเรียนจัดหาเอง 150 คน

5) จำนวนโรงเรียนสังกัด สพฐ. (ปีการศึกษา 2556)

โรงเรียน (โรง)				
ระดับประถมศึกษา	ระดับมัธยมศึกษา		รวมทั้งสิ้น (โรง)	
	ม.ต้น	ม.ปลาย		
60	35	69	605	769

6) ลักษณะการเปิดสอนและจำนวนนักเรียน

ระดับ	แผนการเรียน	วิชาเพิ่มเติม	กิจกรรม	รวม (คน)
ประถมศึกษา	-	25,859	8,178	34,037
มัธยมศึกษาตอนต้น	-	245,928	13,610	259,538
มัธยมศึกษาตอนปลาย	101,537	110,509	67,435	279,481
				573,056

7) หลักสูตรภาษาจีน

สพฐ. ได้จัดทำมาตรฐานตัวชี้วัดและสาระการเรียนรู้ภาษาจีนตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศจำนวน 3 หลักสูตร ได้แก่

1. หลักสูตรภาษาจีน 12 ปี (ประถมศึกษาปีที่ 1-มัธยมศึกษาปีที่ 6)
2. หลักสูตรภาษาจีน 6 ปี (มัธยมศึกษาปีที่ 1-6)
3. หลักสูตรภาษาจีน 3 ปี (มัธยมศึกษาปีที่ 4-6)

8) สื่อการเรียนการสอน

สื่อการเรียนการสอนที่ใช้อยู่ในปัจจุบัน มีดังนี้

1. สื่อการสอนที่ สพฐ. จัดทำร่วมกับหน่วยงานของสาธารณรัฐประชาชนจีนตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ได้แก่

- สื่อชุดสัมพันธ์ภาษาจีน (สพฐ. จัดทำร่วมกับ Higher Education Press – HEP) และโปรแกรมสื่อ Interactive (ชุดสัมพันธ์ภาษาจีน) ที่เน้นการสื่อสารสองทาง

- สื่อชุดภาษาจีนสร้างสรรค์ (สพฐ. จัดทำร่วมกับ Yunnan Normal University) เน้นไวยากรณ์ และการใช้ภาษา

2. สื่อการสอนอื่นๆ ที่โรงเรียนเลือกใช้

- สื่อที่ผลิตโดยมูลนิธิการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม
- สื่อที่ผลิตโดยโรงเรียนไตรมิตรวิทยาลัยร่วมกับโรงเรียนมัธยมเทียนจิน
- สื่อที่ผลิตโดยสถาบันเอเชียศึกษา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
- สื่อที่ผลิตโดยโรงเรียนอัสสัมชัญ (นิยมใช้กันในเครือโรงเรียนแคธอลิก)
- สื่อชุด Happy Chinese โดย Hanban แจกให้ครูอาสาสมัครทุกคน

ใช้สอนในช่วงปีการศึกษา 2548-2550 และโรงเรียนยังคงใช้จนปัจจุบัน

9) การจัดตั้งศูนย์เครือข่ายส่งเสริมการเรียนการสอนภาษาจีน

สพฐ. จัดตั้งศูนย์เครือข่ายส่งเสริมการเรียนการสอนภาษาจีนขึ้นในโรงเรียนที่มีความพร้อมและเข้มแข็งทั่วประเทศในปี พ.ศ. 2550 เริ่มแรกจำนวน 25 ศูนย์ และเพิ่มขึ้นเป็น 42 ศูนย์ ในปีการศึกษา 2556 ศูนย์เหล่านี้กระจายอยู่ทุกภูมิภาค ต่อมา สพฐ. และ Hanban ร่วมกันคัดเลือกโรงเรียนศูนย์เครือข่ายฯ ที่มีผลการดำเนินงานดีเด่น จัดให้มีห้องเรียนขงจื่อในโรงเรียนศูนย์เครือข่าย โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนา ส่งเสริม สนับสนุนการเรียนการสอนภาษาจีน และเผยแพร่วัฒนธรรมจีน ได้รับงบประมาณสนับสนุนจาก Hanban รวม 6 แห่ง คือ

1. โรงเรียนไตรมิตรวิทยาลัย กทม.
2. โรงเรียนสวนกุหลาบวิทยาลัย กทม.

3. โรงเรียนนวมินทราชินูทิศ หอวัง จังหวัดนนทบุรี
4. โรงเรียนระยองวิทยาคม จังหวัดระยอง
5. โรงเรียนลำปางกัลยาณี จังหวัดลำปาง
6. โรงเรียนภูเก็ตวิทยาลัย จังหวัดภูเก็ต

10) การวัดและประเมินการเรียนรู้

โรงเรียนเป็นผู้ดำเนินการวัดและประเมินผลเอง อย่างไรก็ตามบางโรงเรียน/มหาวิทยาลัย ใช้ข้อสอบมาตรฐานภาษาจีน YCT (Youth Chinese Test) เป็นเกณฑ์ในการวัดความรู้ นักเรียน และ HSK (汉语水平考试, Hanyu Shuiping Kaoshi)

บทที่ 3

นโยบายและยุทธศาสตร์

การเรียนการสอนภาษาจีนในประเทศไทย ระดับประถมศึกษา

3.1 บทบาทและความสำคัญของการเรียนการสอนภาษาจีน ระดับประถมศึกษา

ในสังคมโลกปัจจุบัน ประเทศจีนมีบทบาทสูงมากในการพัฒนาเศรษฐกิจในภูมิภาคอาเซียน และภูมิภาคต่างๆ ของโลก และมีแนวโน้มที่จะขยายบทบาทในประชาคมโลกอย่างต่อเนื่อง ภาษาจีนจึงนับว่าเป็นภาษาต่างประเทศที่มีความสำคัญภาษาหนึ่ง ซึ่งเป็นภาษาสำคัญอันดับสองรองจากภาษาอังกฤษ และเป็นภาษาหนึ่งที่ใช้ในองค์การสหประชาชาติ ในปัจจุบันเมื่อประเทศจีนมีการพัฒนาเศรษฐกิจได้อย่างมั่นคง และได้เข้าร่วมเป็นสมาชิกในองค์การค่าโลก จึงทำให้อิทธิพลของประเทศจีนทวีความสำคัญต่อประเทศต่างๆ มากขึ้นด้วย รวมถึงประเทศไทย ดังนั้น การเรียนการสอนภาษาจีนในปัจจุบันได้รับความนิยมเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง เนื่องจากภาษาจีนได้เข้ามามีบทบาทต่อการทำงานในกลุ่มธุรกิจ และสถานประกอบการต่างๆ เช่น การค้าขาย การท่องเที่ยว หรือการร่วมทุนกับนักธุรกิจชาวจีน จึงทำให้มีความต้องการบุคลากรที่มีความรู้ ความสามารถ ด้านภาษาจีนเพิ่มขึ้น

ในปัจจุบันและอนาคตนักเรียนไทยจำเป็นต้องมีความรู้ภาษาจีนเพิ่มขึ้นอีกหนึ่งภาษา การเรียนรู้ภาษาต่างประเทศเพียงภาษาเดียวไม่เพียงพอในการทำงานอีกต่อไป ดังนั้น การเรียนการสอนภาษาจีนในระดับประถมศึกษาจึงเป็นการเตรียมความพร้อมในการเรียนภาษาจีนในระดับสูงขึ้น โดยเน้นการเรียนคำศัพท์พื้นฐานที่ใช้ในชีวิตประจำวันเพื่อการสื่อสารผ่านบทสนทนาและการเขียนตัวอักษรจีน

ทั้งนี้ ในภาพรวมของการเรียนการสอนภาษาจีนในประเทศไทยยังไม่ประสบความสำเร็จมากนัก ซึ่งขึ้นอยู่กับปัญหาและอุปสรรคในหลายด้าน เช่น ยังไม่มีมาตรฐานหลักสูตรภาษาจีนที่ชัดเจน โรงเรียนหลายแห่งยังไม่มีความพร้อมในการจัดการเรียนการสอนภาษาจีน การขาดแคลนครูผู้สอนที่มีความรู้ความเชี่ยวชาญด้านภาษาจีนอย่างมีคุณภาพ และความรู้พื้นฐานภาษาจีนของผู้เรียนที่ต่างกัน ประกอบกับหลักสูตรในแต่ละช่วงชั้นไม่มีความต่อเนื่องกัน จึงพบปัญหาว่าผู้เรียนบางคนเคยเรียนภาษาจีนตั้งแต่ระดับประถมศึกษาขึ้นมาแล้ว แต่ต้องมาเรียนภาษาจีนเหมือนที่เคยเรียนในระดับมัธยมศึกษาอีกครั้ง ส่งผลให้ผู้เรียนไม่มีความสนใจที่จะเรียนรู้ภาษาจีนเพิ่มขึ้น เป็นต้น จากข้อมูลดังกล่าวข้างต้นจึงทำให้การจัดการเรียนการสอนประสบกับปัญหาอย่างมาก จึงเป็นที่มาสำหรับการทำวิจัยในเรื่องการจัดการเรียนการสอนภาษาจีนในประเทศไทยระดับประถมศึกษา เพื่อศึกษาแนวทางการพัฒนาระบบการเรียนการสอนของประเทศไทยให้เป็นระบบเดียวกัน และสามารถนำผลการศึกษาดังกล่าวมาใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาร่วมกับหน่วยงานอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องต่อไป

3.2 ลักษณะปัจจุบันของการเรียนการสอนภาษาจีนระดับประถม

ปัจจุบันโรงเรียนที่สอนภาษาจีนในประเทศไทย (ระดับประถมศึกษา) สามารถแบ่งออกได้เป็น 4 ประเภท ดังนี้

1. โรงเรียนในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (สพฐ.)
2. โรงเรียนสอนภาษาจีน ในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน (สช.)
3. โรงเรียนเอกชน ในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน (สช.)
4. โรงเรียนในสังกัดสำนักงานการศึกษากรุงเทพมหานคร (กทม.)

ผู้วิจัยได้รวบรวมข้อมูลจำนวนโรงเรียนที่สอนภาษาจีนในประเทศไทย ในเชิงปริมาณ จากสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (สพฐ.) สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน (สช.) และสำนักงานการศึกษา กรุงเทพมหานคร (กทม.) โดยแบ่งเป็นหน่วยงานในส่วนกลางและภูมิภาค ซึ่งมีรายละเอียด ดังนี้

ตารางที่ 3-1 จำนวนโรงเรียนที่สอนภาษาจีนในประเทศไทยของแต่ละหน่วยงานในสังกัด

หน่วยงานในสังกัด	ส่วนกลาง (แห่ง)	ภูมิภาค (แห่ง)
1. สพฐ.	11	63
2. สช. โรงเรียนสอนภาษาจีน	20	72
3. สช. โรงเรียนเอกชน	57	81
4. กทม.	443	-
รวมทั้งหมด	531	216
	747	

ที่มา: สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (สพฐ.) (ข้อมูลปี พ.ศ. 2556)
 สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน (สช.) (ข้อมูลปี พ.ศ. 2558)
 สำนักงานการศึกษากรุงเทพมหานคร (กทม.) (ข้อมูลปี พ.ศ. 2558)

ข้อมูลจากตารางที่ 3-1 มีโรงเรียนที่สอนภาษาจีนจำนวน 747 แห่ง ศูนย์จีนศึกษา ได้ส่งแบบสอบถามให้แก่โรงเรียนจำนวน 314 แห่ง และมีโรงเรียนที่ตอบแบบสอบถามกลับมาจำนวน 141 แห่ง ซึ่งข้อมูลจากแบบสอบถามที่รวบรวมได้นั้น ผู้วิจัยได้นำข้อมูลมาวิเคราะห์ สังเคราะห์สภาพปัญหาที่เกิดขึ้น เพื่อนำมาเป็นแนวทางสำหรับการปรับปรุงและพัฒนาการจัดการเรียนการสอนในระดับประถมศึกษาต่อไป ซึ่งสามารถสรุปรายละเอียดในแต่ละด้านได้ ดังนี้

3.2.1 ด้านบริหารจัดการ

โรงเรียนในแต่ละประเภทโดยส่วนใหญ่มีการวางแผนการจัดการเรียนการสอน โดยมีการกำหนดและมอบหมายหน้าที่ให้มีผู้รับผิดชอบที่ชัดเจน อาทิ ผู้บริหารโรงเรียน ฝ่ายวิชาการภาษาจีน หัวหน้ากลุ่มสาระภาษาต่างประเทศ ครูสอนภาษาจีน และอาสาสมัครชาวจีน เพื่อกำหนดทิศทางและแนวทางในการจัดการเรียนการสอน พร้อมทั้งต้องกำหนดรูปแบบการประเมินผลให้สอดคล้องและเป็นไปตามแผนการจัดการเรียนการสอนภาษาจีนของโรงเรียน เพื่อนำผลจากการประเมินมาปรับปรุงในด้านการจัดการเรียนการสอนภาษาจีนของโรงเรียนแต่ละแห่งต่อไป

3.2.1.1 การจัดการเรียนการสอนภาษาจีนของ สำนักงานการศึกษากรุงเทพมหานคร

กรุงเทพมหานครโดยผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครมีนโยบายสนับสนุนและส่งเสริมให้นักเรียนโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร ได้เรียนรู้ภาษาจีนเป็นภาษาต่างประเทศอีกหนึ่งภาษานอกจากภาษาอังกฤษอย่างต่อเนื่อง ซึ่งโรงเรียนในสังกัด กทม. ได้ดำเนินโครงการตามแผนพัฒนากรุงเทพมหานคร 20 ปี ระยะที่ 1 (พ.ศ. 2556-2560) ยุทธศาสตร์ที่ 3 มหานครสำหรับทุกคน

ประเด็นยุทธศาสตร์ย่อยที่ 3.3 การศึกษาสำหรับทุกคน จากยุทธศาสตร์ดังกล่าวจึงนำมาสู่โครงการสอนภาษาจีนในโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร ซึ่งในปัจจุบันได้ดำเนินโครงการใน 2 รูปแบบ ดังนี้

(1) โครงการสอนภาษาจีนโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานครทั้ง 438 โรงเรียน ได้จัดให้มีการเรียนการสอนภาษาจีนเพื่อการสื่อสาร สอนสัปดาห์ละ 1 ชั่วโมงต่อ 1 ห้องเรียน โดยเริ่มสอนในชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 เป็นต้นไป

(2) โครงการโรงเรียนสองภาษา หลักสูตรไทย-จีน มีจำนวนโรงเรียนที่ร่วมโครงการ 14 โรงเรียน ซึ่งสอนโดยใช้ภาษาจีนในการสื่อสารทั้งหมด 5 วิชา ได้แก่ คณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์ สุขศึกษา ศิลปะ และภาษาจีน โดยมีรายชื่อโรงเรียน ดังนี้

1. โรงเรียนวัดสัมพันธวงศ์	สำนักงานเขตสัมพันธวงศ์
2. โรงเรียนวัดจักรวรรดิ	สำนักงานเขตสัมพันธวงศ์
3. โรงเรียนวัดปทุมคงคา	สำนักงานเขตสัมพันธวงศ์
4. โรงเรียนวัดดวงแข	สำนักงานเขตบางรัก
5. โรงเรียนวัดหัวลำโพง	สำนักงานเขตบางรัก
6. โรงเรียนราชบพิธ	สำนักงานเขตพระนคร
7. โรงเรียนวัดสี่สุก	สำนักงานเขตจอมทอง
8. โรงเรียนวัดลาดปลาเค้า	สำนักงานเขตลาดพร้าว
9. โรงเรียนบางยี่ขัน	สำนักงานเขตบางพลัด
10. โรงเรียนวัดเศวตฉัตร	สำนักงานเขตคลองสาน
11. โรงเรียนวัดหลักสี่	สำนักงานเขตหลักสี่
12. โรงเรียนวัดราชาธิการาม	สำนักงานเขตดุสิต
13. โรงเรียนวัดเทพลีลา	สำนักงานเขตบางกะปิ
14. โรงเรียนวัดทองศาลางาม	สำนักงานเขตภาษีเจริญ

3.2.2 ด้านผู้สอน

ผู้สอนภาษาจีนในโรงเรียนโดยมีทั้งผู้สอนสัญชาติไทยและสัญชาติจีน ผู้สอนสัญชาติจีนส่วนหนึ่งได้รับการสนับสนุนจากรัฐบาลจีน โดยสำนักงานส่งเสริมการเรียนการสอนภาษาจีนนานาชาติ หรือ Hanban (The Office of Chinese Language Council International) จัดส่งผู้สอนอาสาสมัครชาวจีนมาสอนที่ประเทศไทย โดยมีการทำสัญญา 1 ปี และอีกส่วนหนึ่งโรงเรียนเป็นผู้จัดหาครูชาวจีนเอง ซึ่งผู้สอนทั้งสัญชาติไทยและสัญชาติจีนส่วนใหญ่จบการศึกษาในระดับปริญญาตรี สาขาภาษาจีน มีประสบการณ์การสอนระหว่าง 1-5 ปี ผู้สอนสัญชาติไทยใช้ภาษาไทยและภาษาจีนในการสื่อสารกับผู้เรียนเป็นหลัก ส่วนผู้สอนสัญชาติจีนใช้ภาษาจีนในการสื่อสารกับผู้เรียนเป็นหลัก และมีชั่วโมงการสอนโดยเฉลี่ยประมาณ 16-20 ชั่วโมงต่อสัปดาห์

3.2.3 ด้านผู้เรียน

ผู้เรียนในโรงเรียนระดับประถมศึกษา ต้องมีการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ของตนเองอย่างต่อเนื่องและสม่ำเสมอ ผู้เรียนส่วนใหญ่มีพื้นฐานครอบครัวที่มีเชื้อสายจีนเป็นส่วนน้อย และวิชาภาษาจีนเป็นวิชาบังคับ ทั้งนี้ จำนวนห้องเรียนและจำนวนนักเรียนในแต่ละห้องนั้นจะมีความแตกต่างกันตามบริบทของโรงเรียน

3.2.4 ด้านหลักสูตร

หลักสูตรในระดับประถมศึกษาของไทยจัดทำขึ้นตามกรอบและทิศทางของหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 กระทรวงศึกษาธิการยังไม่ได้มีการจัดทำหลักสูตรด้านภาษาจีนขึ้นมาโดยเฉพาะ โรงเรียนส่วนใหญ่จึงนำหลักสูตรแกนกลางฯ ในส่วนกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศมาประยุกต์ใช้

3.3 ยุทธศาสตร์การส่งเสริมการเรียนการสอนภาษาจีนระดับประถมศึกษา

3.3.1 นโยบายการเรียนการสอนภาษาจีนของกระทรวงศึกษาธิการ (ปี พ.ศ. 2557)

กระทรวงศึกษาธิการได้กำหนดนโยบายการปฏิรูปการเรียนการสอนภาษาจีนในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน เพื่อให้สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา และโรงเรียนนำไปสู่การปฏิบัติให้เหมาะสมกับบริบทและความต้องการของพื้นที่ให้มีความเข้มแข็งและมีคุณภาพตามมาตรฐานสากล โดยมุ่งเน้นการพัฒนา ส่งเสริมและสนับสนุนให้ผู้เรียนมีความรู้ความสามารถ และมีทักษะด้านการใช้ภาษาจีนได้ อย่างมีประสิทธิภาพ เพื่อเพิ่มขีดความสามารถของคนไทยในการการแข่งขันระดับนานาชาติ ทั้งนี้ ตามประกาศของกระทรวงศึกษาธิการ เมื่อวันที่ 14 มกราคม พ.ศ. 2557 เรื่อง “นโยบายปฏิรูปการเรียนการสอนภาษาจีน” มีสาระสำคัญ ดังนี้

มาตรการที่ 1 การจัดการเรียนการสอนภาษาจีน โดยให้เริ่มเปิดสอนภาษาจีนได้ ตั้งแต่ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 เป็นต้นไป (หากต้องการเปิดสอนตั้งแต่ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนต้องมีความพร้อมก่อน) ในการจัดการเรียนการสอน ให้กำหนดเป้าหมายการพัฒนาผู้เรียนแต่ละระดับชั้นให้เหมาะสมกับวัย ศักยภาพและความต้องการ โดยเน้นให้ผู้เรียนสามารถสื่อสารได้ ให้มีการปรับจำนวนคาบเรียนและจำนวนนักเรียนให้สามารถจัดการเรียนการสอนได้อย่างมีประสิทธิภาพ และให้มีการจัดกิจกรรมค่ายภาษาแบบเข้มข้นสำหรับนักเรียน โดยโรงเรียนศูนย์เครือข่ายฯ ระยะเวลา 3-4 สัปดาห์ อย่างน้อย 1 ครั้ง

มาตรการที่ 2 การพัฒนาหลักสูตรภาษาจีน ให้พัฒนาหลักสูตรอย่างต่อเนื่อง โดยความร่วมมือกับหน่วยงานภาครัฐ จัดทำคู่มือการใช้หลักสูตรและแนวทางการทำแผนการจัดการกิจกรรมการเรียนรู้ รวมทั้งจัดทำหลักสูตรเฉพาะสำหรับส่งเสริมกลุ่มนักเรียนที่มีศักยภาพด้านภาษาจีน ให้ได้รับโอกาสในการพัฒนาทักษะภาษาจีนมากยิ่งขึ้น

มาตรการที่ 3 การพัฒนาสื่อการเรียนการสอนภาษาจีน โดยให้ปรับปรุงสื่อการเรียนการสอนที่มีใช้อยู่ในโรงเรียนในปัจจุบันให้สอดคล้องกับแนวทางการจัดการเรียนการสอนที่ปรับเปลี่ยน พร้อมจัดทำคู่มือครูประกอบการใช้ พัฒนาและจัดทำสื่อการสอนหลักและสื่อการสอนสนับสนุนที่มีคุณภาพทันสมัย โดยร่วมมือกับหน่วยงานต่างๆ ทั้งภาครัฐและเอกชน

มาตรการที่ 4 การวัดและประเมินผล มีการประเมินความสามารถการใช้ภาษาจีนของผู้เรียนด้วยเครื่องมือที่ได้มาตรฐานระดับสากล หรือใช้ข้อสอบกลางที่พัฒนาโดย สพฐ. ร่วมกับหน่วยงานต่างๆ ทั้งภาครัฐและเอกชน รวมถึงการพัฒนาคลังข้อสอบ การวัดและประเมินผลการเรียนรู้ภาษาจีน โดยร่วมมือกับหน่วยงานต่างๆ ทั้งภาครัฐและเอกชน

มาตรการที่ 5 การพัฒนาครูสอนภาษาจีน โดยสำรวจข้อมูลพื้นฐานและจัดทำฐานข้อมูลของครูผู้สอน เพื่อวางแผนเกี่ยวกับอัตรากำลังและการพัฒนาครู กำหนดมาตรฐานความรู้ความสามารถทางภาษาของครูสอนภาษาจีนโดยเทียบเคียงกับมาตรฐานของเจ้าของภาษา สอบวัดระดับความรู้ ความสามารถ และทักษะด้านภาษาจีนของครูสอนภาษาจีน เพื่อเป็นฐานการพัฒนาขั้นต่อไป มีการอบรมเพื่อพัฒนาความรู้และทักษะวิธีการสอนแบบต่างๆ รวมทั้งเทคนิคการวัดและประเมินผลสนับสนุนให้ครูสอนภาษาจีนที่มีคุณภาพไปอบรมเพื่อเสริมประสบการณ์ ณ ประเทศสาธารณรัฐประชาชนจีน มีการสัมมนาสาธิตแลกเปลี่ยนเรียนรู้ด้านการสอนที่ได้ผลดี (Best Practice) และให้มีการจัดกิจกรรมค่ายภาษาเข้มข้นสำหรับครู ระยะเวลาประมาณ 3-4 สัปดาห์ อย่างน้อย 1 ครั้ง

มาตรการที่ 6 การเพิ่มประสิทธิภาพการดำเนินงานพัฒนาการเรียนการสอนภาษาจีน โดยให้มีคณะกรรมการควบคุมคุณภาพทั้งระดับสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา และโรงเรียน สำรวจความต้องการการเรียนและการใช้ภาษาจีนของผู้เรียน หรือของหน่วยงาน/สถานประกอบการ จัดทำฐานข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับการเรียนการสอนภาษาจีนให้เป็นปัจจุบัน เพื่อการกำกับดูแลและใช้ข้อมูลในการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง จัดทำแผนการกำกับติดตามที่ชัดเจน เน้นการจัดการเรียนการสอนตามความพร้อม ความต้องการ และความสนใจของผู้เรียน กรณีผู้เรียนไม่เลือกเรียนภาษาจีน ต้องจัดให้ผู้เรียนได้เรียนภาษาต่างประเทศอื่น หรือวิชาเลือกอื่น

ทั้งนี้ ให้โรงเรียนทุกสังกัดที่ใช้หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ดำเนินการจัดการเรียนการสอนภาษาจีนตามมาตรการดังกล่าวข้างต้น โดยเริ่มในปีการศึกษา 2557 ที่ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ระดับมัธยมศึกษาปีที่ 1 และ 4 และใช้ครบทุกระดับในปีการศึกษา 2560

3.3.2 แผนยุทธศาสตร์ส่งเสริมการเรียนการสอนภาษาจีนเพื่อเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันของประเทศ (พ.ศ. 2549-2553)

แผนยุทธศาสตร์ส่งเสริมการเรียนการสอนภาษาจีนเพื่อเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันของประเทศ (พ.ศ. 2549-2553) ที่ปรับปรุงใหม่ข้อมูลได้มาจากสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานมีสาระสำคัญดังรายละเอียดต่อไปนี้

(1) เป้าหมายการพัฒนา ในแต่ละปีมีเป้าหมายการพัฒนา ดังนี้

- 1) นักเรียน/นักศึกษาในระบบโรงเรียนทุกคนได้เรียนภาษาจีนอย่างมีคุณภาพและผ่านเกณฑ์มาตรฐานตามสัดส่วน ดังนี้
 - ร้อยละ 20 ของนักเรียนที่จบช่วงชั้นที่ 4 (ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย)
 - ร้อยละ 20 ของนักศึกษาที่สำเร็จประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.)
 - ร้อยละ 20 ของนักศึกษาที่สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาตรี
- 2) นักเรียน/นักศึกษาทั่วไปที่มีความสามารถพิเศษประมาณ 4,000 คน ได้รับการพัฒนาการเรียนภาษาจีนไปสู่ความเป็นเลิศ
- 3) ประชากรวัยแรงงานได้เรียนภาษาจีนและใช้สื่อสารในการประกอบอาชีพจำนวน 100,000 คน

(2) กลยุทธ์การดำเนินงาน

จากสภาพและปัญหาของการจัดการเรียนการสอนภาษาจีนในปัจจุบัน กระทรวงศึกษาธิการเห็นควรกำหนดยุทธศาสตร์ส่งเสริมการเรียนการสอนภาษาจีน เพื่อเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันของประเทศ (พ.ศ. 2549-2553) โดยได้วางแผนกลยุทธ์การดำเนินงานไว้ดังนี้

กลยุทธ์ที่ 1 การพัฒนาระบบการบริหารจัดการให้มีประสิทธิภาพ

- (1) แต่งตั้งคณะกรรมการระดับชาติ และคณะอนุกรรมการเฉพาะเรื่อง เพื่อส่งเสริมการเรียนการสอนภาษาจีน ประกอบด้วยผู้แทนจากภาครัฐ ภาคเอกชน และผู้เชี่ยวชาญด้านภาษาจีนในสัดส่วนที่เหมาะสม เพื่อทำหน้าที่ส่งเสริม สนับสนุน และประสานงานการจัดการเรียนการสอนภาษาจีนในประเทศไทย
- (2) จัดตั้งศูนย์ส่งเสริมการเรียนการสอนภาษาจีนระดับชาติ และระดับภูมิภาค เพื่อทำหน้าที่เป็นศูนย์กลางส่งเสริมการเรียนการสอนภาษาจีน
- (3) พัฒนาความร่วมมือกับประเทศสาธารณรัฐประชาชนจีน และองค์กร มูลนิธิ ตลอดจนหน่วยงานภาคเอกชนในประเทศไทย เพื่อพัฒนาการเรียนการสอนภาษาจีนอย่างเป็นระบบ
- (4) จัดระบบการนิเทศ กำกับ และติดตามผลการดำเนินงานการจัดการเรียนการสอนภาษาจีนทั้งระบบอย่างต่อเนื่อง โดยเชื่อมโยงการพัฒนาการเรียนการสอนภาษาจีนในทุกระดับ

กลยุทธ์ที่ 2 การเร่งปรับปรุงและพัฒนากระบวนการเรียนการสอนให้มีคุณภาพ

(1) เร่งจัดทำหลักสูตรแต่ละระดับการศึกษาให้ได้มาตรฐานและเป็นแนว
ต่อเนื่องกัน ทั้งระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน อาชีวศึกษา อุดมศึกษา และหลักสูตรเฉพาะที่มุ่งสู่
ความเป็นเลิศ รวมทั้งหลักสูตรเฉพาะสำหรับการประกอบอาชีพตลอดจนกำหนดระบบการเทียบโอน
ผลการเรียนรู้ข้ามหลักสูตร

(2) ส่งเสริมการวิจัย และพัฒนารูปแบบการเรียนการสอนภาษาจีนที่มีคุณภาพ
และเหมาะสมกับบริบทของประเทศไทย ตลอดจนส่งเสริมและเผยแพร่รูปแบบการเรียนการสอนที่
ประสบผลดี (Best Practice)

(3) ส่งเสริมและพัฒนาสื่อการเรียนการสอน ทั้งสื่อสิ่งพิมพ์ และสื่อเทคโนโลยี
ให้มีคุณภาพและทันสมัย เพื่อใช้ในการจัดการเรียนการสอนในชั้นเรียนและการเรียนรู้ด้วยตนเอง โดย
ร่วมมือกับสาธารณรัฐประชาชนจีนและหน่วยงานภาคเอกชน

(4) ส่งเสริมการผลิตและจัดหาครูสอนภาษาจีน ทั้งครูไทยและครูชาวจีน ที่มี
คุณภาพและปริมาณเพียงพอต่อความต้องการของสถานศึกษาทุกระดับ โดยการสนับสนุนทุน
การศึกษา และทุนฝึกอบรมให้แก่ครูใหม่และครูประจำการ จากหน่วยงานทั้งในประเทศไทยและ
ประเทศสาธารณรัฐประชาชนจีน

(5) เสริมความพร้อมและสร้างความเข้มแข็งให้สถานศึกษาทุกระดับและ
ทุกประเภท โดยเฉพาะสถานศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย อาชีวศึกษา อุดมศึกษา การศึกษา
นอกโรงเรียนและโรงเรียนเอกชนตามมาตรา 15 (2) เพื่อให้มีความพร้อมต่อการจัดการเรียนการสอน
ภาษาจีนอย่างมีคุณภาพ

กลยุทธ์ที่ 3 การจัดระบบสนับสนุนวิชาการให้ได้มาตรฐาน

(1) พัฒนาและส่งเสริมสถานศึกษาของรัฐหรือเอกชนที่มีความพร้อมให้เป็น
ศูนย์ส่งเสริมการเรียนการสอนภาษาจีนในพื้นที่ โดยเริ่มในระดับจังหวัดและขยายต่อไปในระดับ
เขตพื้นที่การศึกษา

(2) สนับสนุนกิจกรรมและการดำเนินงานของเครือข่ายครูสอนภาษาจีน ให้
มีส่วนร่วมในการพัฒนาการเรียนการสอนภาษาจีนในพื้นที่

(3) จัดให้มีคลังหลักสูตร และศูนย์สื่อการเรียนรู้อาเซียนในลักษณะ online
เพื่อให้บริการในเรื่องหลักสูตร สื่อ แบบเรียน คู่มือครู แนวทางจัดการเรียนการสอนภาษาจีน
เครื่องมือวัดผลประเมินผล และบริการให้คำปรึกษาแนะนำ โดยเชื่อมโยงกับศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้อาเซียนและเครือข่ายครูสอนภาษาจีน

(4) จัดเวทีวิชาการสำหรับการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ การพัฒนาทักษะทางภาษา
และการต่อยอดองค์ความรู้ด้านการเรียนการสอนภาษาจีน

(5) สนับสนุนการจัดกิจกรรมที่จะพัฒนาความสัมพันธ์เพื่อการเรียนรู้ทางภาษา และวัฒนธรรมจีน ทั้งในระดับประเทศและระหว่างประเทศในลักษณะโรงเรียนพี่-โรงเรียนน้อง (sister school)

(6) จัดระบบการพัฒนาครูสอนภาษาจีน ทั้งครูไทยและครูชาวจีน เพื่อให้มีศักยภาพเพียงพอต่อการจัดการเรียนการสอนที่มีคุณภาพ โดยการกำหนดมาตรฐานครูสอนภาษาจีน ทั้งด้านภาษาและการเรียนการสอนดำเนินการประเมินศักยภาพตามเกณฑ์ และเร่งพัฒนาต่อยอดเพื่อยกระดับครูตามเกณฑ์มาตรฐานโดยใช้ HSK ไม่ต่ำกว่าระดับ 5 สำหรับครูที่สอนระดับประถมศึกษา และระดับ 6 สำหรับครูที่สอนระดับมัธยมศึกษา ด้วยความร่วมมือจากประเทศสาธารณรัฐประชาชนจีน สถาบันอุดมศึกษา กองทุนสิรินธรฯ สมาคม และมูลนิธิต่างๆ

กลยุทธ์ที่ 4 การพัฒนาระบบการศึกษาตามอัธยาศัย

(1) จัดให้มีรายการวิทยุ และโทรทัศน์เพื่อการศึกษา เพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ภาษาจีน

(2) พัฒนาการเรียนรู้ภาษาจีนในรูปแบบ e-learning ด้วยการสนับสนุนจากหน่วยงานภาคเอกชนและประเทศสาธารณรัฐประชาชนจีน

(3) ส่งเสริมและพัฒนาการมีส่วนร่วมในการเรียนรู้ภาษาจีนของสื่อมวลชน ประชาชนกลุ่มอาชีพต่างๆ ภาคเอกชนครอบครัวและชุมชน

งบประมาณ

ประกอบด้วย

(1) เงินงบประมาณจากงบกลางจำนวน 824,500,000 บาท แยกเป็น

- ปีงบประมาณ 2549 จำนวน 95,700,000 บาท
- ปีงบประมาณ 2550 จำนวน 183,700,000 บาท
- ปีงบประมาณ 2551-2553 จำนวน 545,100,000 บาท

(2) การสนับสนุนจากหน่วยงานต่างๆ เช่น องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น หน่วยงานเอกชน มูลนิธิสมาคม หอการค้า รวมทั้งหน่วยงานของสาธารณรัฐประชาชนจีน

หมายเหตุ : แผนยุทธศาสตร์ส่งเสริมการเรียนการสอนภาษาจีนเพื่อเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันของประเทศ (พ.ศ. 2549-2553) นี้ ได้จากสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

3.4 แนวทางการส่งเสริมการเรียนรู้ภาษาจีนระดับประถมศึกษา

3.4.1 แผนพัฒนาการเรียนการสอนภาษาจีนของสำนักคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (ปี 2557)

มาตรการที่ 1 การจัดการเรียนการสอนภาษาจีน

- กำหนดเป้าหมายการจัดการเรียนการสอนภาษาจีนให้เริ่มเปิดสอนได้ตั้งแต่ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 กรณีโรงเรียนที่มีความพร้อมสามารถเปิดในระดับประถมศึกษาปีที่ 1 ได้ โดยปรับสาระการเรียนรู้ เป้าหมาย และตัวชี้วัดในแต่ละระดับชั้นที่เน้นให้ผู้เรียนสามารถสื่อสารได้ประกอบด้วย

- (1) เป้าหมายระดับประถมศึกษา-มุ่งให้นักเรียนสนใจ ผ่านกิจกรรมการเรียนรู้
- (2) เป้าหมายระดับมัธยมศึกษาตอนต้น-เน้นการสื่อสารทักษะการฟัง-พูด
- (3) เป้าหมายระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย-เน้นการสื่อสารทักษะการฟัง-พูด-

อ่าน-เขียน และนำความรู้ไปศึกษาต่อ หรือประกอบอาชีพ

- จำนวนคาบเรียนและจำนวนนักเรียน

(1) ระดับชั้น ป.3-6 จัดให้เรียนเป็นวิชาเพิ่มเติม ไม่ต่ำกว่า 2 คาบ/สัปดาห์ โดยกำหนดจำนวนผู้เรียนไม่เกิน 20 คน/ห้อง

(2) ระดับชั้น ม.1-3 จัดให้เรียนเป็นวิชาเพิ่มเติม ไม่ต่ำกว่า 4 คาบ/สัปดาห์ โดยกำหนดจำนวนผู้เรียนไม่เกิน 25 คน/ห้อง

(3) ระดับชั้น ม.4-6 จัดให้เรียนเป็นแผนภาษาจีน ไม่ต่ำกว่า 6 คาบ/สัปดาห์ โดยกำหนดจำนวนผู้เรียนไม่เกิน 30 คน/ห้อง

- จัดกิจกรรมค่ายภาษาแบบเข้มข้นสำหรับนักเรียน ระยะ 2-3 สัปดาห์ โดยโรงเรียน ศูนย์เครือข่ายฯ

มาตรการที่ 2 การพัฒนาหลักสูตรภาษาจีน

- พัฒนาหลักสูตรให้มีความต่อเนื่อง โดยความร่วมมือกับหน่วยงานภาครัฐและเอกชน เช่น มหาวิทยาลัย สถาบันขงจื้อ และ Hanban

- จัดทำคู่มือการใช้หลักสูตรและแนวทางการทำแผนการจัดการจัดการเรียนรู้อ

- จัดทำหลักสูตรเฉพาะสำหรับส่งเสริมกลุ่มนักเรียนที่มีศักยภาพด้านภาษาจีน ให้ได้รับโอกาสในการพัฒนาทักษะภาษาจีนมากยิ่งขึ้น (Chinese Program) โดยโรงเรียนจะสามารถเปิดสอนได้ เมื่อได้รับอนุญาตจาก สพฐ./สพม. ตามแนวปฏิบัติและเงื่อนไขที่มีการกำหนดมาตรฐานขั้นพื้นฐาน เพื่อตรวจสอบความพร้อม

มาตรการที่ 3 การพัฒนาสื่อการเรียนการสอนภาษาจีน

- ปรับปรุงสื่อการเรียนการสอนที่มีอยู่ในโรงเรียนในปัจจุบันให้สอดคล้องกับแนวทางการจัดการเรียนการสอนที่ปรับใหม่ พร้อมจัดทำคู่มือครู
- รวบรวมรายชื่อสื่อที่มีคุณภาพเผยแพร่ผ่านเว็บไซต์
- พัฒนาและจัดทำสื่อการสอนหลักและสื่อการสอนสนับสนุนที่มีคุณภาพ ทันสมัย เนื้อหาสาระสอดคล้องกับหลักสูตร เป้าหมาย แนวทางการจัดการเรียนการสอน และบริบทของผู้เรียนไทย ซึ่งสามารถนำไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน การศึกษาต่อ การประกอบอาชีพ และการเรียนรู้ด้วยตนเองอย่างยั่งยืนโดยร่วมมือกับหน่วยงานต่างๆ ทั้งภาครัฐและเอกชน

มาตรการที่ 4 การวัดและประเมินผล

- ประเมินความสามารถใช้ภาษาจีนของผู้เรียน โดยใช้เครื่องมือประเมินที่ได้มาตรฐานระดับสากล เช่น HSK และ YCT เป็นต้น
- ประเมินความสามารถใช้ภาษาจีนของผู้เรียน โดยใช้ข้อสอบกลางที่พัฒนาโดย สพฐ. ร่วมกับหน่วยงานต่างๆ ทั้งภาครัฐและเอกชน
- พัฒนาค้างข้อสอบวัดและประเมินผลการเรียนรู้ภาษาจีน โดยร่วมมือกับหน่วยงานต่างๆ ทั้งภาครัฐ และเอกชน เช่น Hanban และสำนักทดสอบทางการศึกษา

มาตรการที่ 5 การพัฒนาครูสอนภาษาจีน

- สำรวจข้อมูลพื้นฐานและจัดทำฐานข้อมูลของครูผู้สอนฯ เพื่อวางแผนเกี่ยวกับอัตรากำลังและการพัฒนาครู
- กำหนดมาตรฐานความรู้ ความสามารถทางภาษาของครูสอนภาษาจีน โดยเทียบเคียงกับมาตรฐานของเจ้าของภาษา
- สอบวัดระดับความรู้ความสามารถ และทักษะด้านภาษาจีนของครูสอนภาษาจีนเพื่อเป็นฐานการพัฒนาขั้นต่อไป
- อบรม/สัมมนา เพื่อพัฒนาความรู้/ทักษะภาษาจีน วิธีสอนแบบต่างๆ
- การวัดและประเมินผล เพื่อการพัฒนาการเรียนการสอนแบบสื่อสาร
- การใช้สื่อ ICT ในการสอนที่เน้นการสื่อสาร
- ติดตามประเมินผลครูผู้สอนที่เข้ารับการอบรม
- สนับสนุนให้ครูผู้สอนภาษาจีนที่มีคุณภาพไปอบรมเพื่อเสริมประสบการณ์ ทัศนคติ และเรียนรู้วิธีการจัดการเรียนการสอนภาษาจีนสำหรับครูผู้สอน สาธารณรัฐประชาชนจีน จัดประชุม/สัมมนา/เสวนา/สาธิตการสอนที่ได้ผลดี (Best Practice) เพื่อแลกเปลี่ยนและเรียนรู้วิธีการจัดการเรียนการสอนภาษาจีนสำหรับครูผู้สอน
- จัดกิจกรรมค่ายภาษาแบบเข้มข้นสำหรับครู ระยะ 2-3 สัปดาห์ โดยโรงเรียน ศูนย์เครือข่ายฯ

มาตรการที่ 6 การเพิ่มประสิทธิภาพการดำเนินงานพัฒนาการเรียนการสอนภาษาจีน

- ตั้งคณะกรรมการดำเนินงาน ควบคุมคุณภาพทั้งระดับ สพฐ. และเขตพื้นที่การศึกษา
- สำรวจความต้องการการใช้ภาษาจีนในการประกอบอาชีพของหน่วยงาน/สถานประกอบการ
- จัดทำฐานข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับการเรียนการสอนภาษาจีนให้เป็นปัจจุบัน เพื่อการกำกับดูแลและให้ข้อมูลในการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง
- จัดทำแผนการกำกับ ติดตาม/คู่มือให้ชัดเจน
ทั้งนี้ สพฐ. กำหนดให้โรงเรียนรับทราบแนวทางและปฏิบัติไปในทิศทางเดียวกัน

3.4.2 แผนพัฒนากรุงเทพมหานคร 20 ปี ระยะที่ 1 (พ.ศ. 2556-2560)

กรุงเทพมหานคร โดยผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครมีนโยบายสนับสนุนและส่งเสริมให้นักเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร ได้เรียนรู้ภาษาจีนเป็นภาษาต่างประเทศอีกหนึ่งภาษา นอกจากภาษาอังกฤษอย่างต่อเนื่อง ซึ่งโรงเรียนในสังกัด กทม. ได้ดำเนินการตามแผนพัฒนากรุงเทพมหานคร 20 ปี ระยะที่ 1 (พ.ศ. 2556-2560) ยุทธศาสตร์ที่ 2 มหานครสำหรับทุกคน ประเด็นยุทธศาสตร์ย่อยที่ 3.3 การศึกษาสำหรับทุกคน โดยสามารถสรุปได้ ดังนี้

วิสัยทัศน์

จัดการศึกษาขั้นพื้นฐานและขับเคลื่อนคุณภาพการศึกษาให้เป็นกลุ่มผู้นำในประชาคมอาเซียน

ภารกิจพื้นฐานและผลสำเร็จหลัก

ภารกิจพื้นฐาน 1 : การบริหารการศึกษา

ผลสำเร็จหลัก 1 ประชาชนอายุ 4-18 ปี อาศัยอยู่ในกรุงเทพมหานครมีโอกาสเข้าถึงการศึกษาขั้นพื้นฐานที่มีคุณภาพตามเกณฑ์มาตรฐานการศึกษาแห่งชาติ

ผลสำเร็จหลัก 2 เด็กนักเรียนในโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานครที่มีศักยภาพทางด้านกีฬาและดนตรีมีโอกาสศึกษา และพัฒนาทักษะเพื่อความเป็นเลิศทางด้านกีฬาและดนตรี

ภารกิจพื้นฐาน 2 : นโยบายและบริหารจัดการ

ผลสำเร็จหลัก 3 นโยบายและการบริหารงานส่วนกลางสามารถสนับสนุนให้การดำเนินงานของสำนักโดยองค์รวมประสบความสำเร็จอย่างมีประสิทธิภาพ

ความเชื่อมโยงกับแผนพัฒนากรุงเทพมหานคร ระยะ 20 ปี

เป้าประสงค์ตามวิสัยทัศน์ที่เกี่ยวข้อง

ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 3 มหานครสำหรับทุกคน

ประเด็นยุทธศาสตร์ย่อย 3.3 การศึกษาสำหรับทุกคน

เป้าประสงค์ 3.3.1 เด็กและเยาวชนในพื้นที่กรุงเทพฯ ได้รับการศึกษาระดับปฐมวัย และระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน 12 ปี และ/หรือการศึกษาตามอัธยาศัยครอบคลุมในทุกเขตพื้นที่

เป้าประสงค์ 3.3.2 โรงเรียนสังกัด กทม. จัดการศึกษาสำหรับเด็กที่มีความต้องการ พิเศษ

เป้าประสงค์ 3.3.3 โรงเรียนสังกัด กทม. มีผลทดสอบระดับชาติของนักเรียนสูงกว่า คะแนนเฉลี่ยระดับประเทศใน 5 รายวิชา ได้แก่ วิชาภาษาไทย วิชาคณิตศาสตร์ วิชาวิทยาศาสตร์ วิชาสังคมศึกษาฯ และวิชาภาษาอังกฤษ

บทที่ 4

การจัดการเรียนการสอนภาษาจีนในประเทศไทย ระดับประถมศึกษา

ผู้วิจัยรวบรวมข้อมูลจากแบบสอบถามที่โรงเรียนระดับประถมศึกษาในประเทศไทยส่งกลับมา จำนวน 141¹ แห่ง จาก 314 แห่ง ที่ส่งแบบสอบถามไปให้ คิดเป็นร้อยละ 44.90 โดยแบ่งเป็น

1. โรงเรียนในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (สพฐ.) จำนวน 17 แห่ง จากจำนวนโรงเรียนที่ส่งสำรวจ 36 แห่ง คิดเป็นร้อยละ 47.22
2. โรงเรียนในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน (สช.) โดยแบ่งเป็น
 - โรงเรียนสอนภาษาจีน (โรงเรียนจีน) จำนวน 50 แห่ง จากจำนวนที่สำรวจ 91 แห่ง คิดเป็นร้อยละ 54.95
 - โรงเรียนเอกชน จำนวน 49 แห่ง จากจำนวนที่สำรวจ 137 แห่ง คิดเป็นร้อยละ 35.77
3. โรงเรียนในสังกัดสำนักงานการศึกษากรุงเทพมหานคร (กทม.) จำนวน 25 แห่ง จากจำนวนที่สำรวจ 50 แห่ง คิดเป็นร้อยละ 50

¹ โรงเรียนในสังกัด สพฐ. สช. โรงเรียนสอนภาษาจีน โรงเรียนเอกชน และ โรงเรียนในสังกัด กทม. : รายชื่อโรงเรียนปรากฏตามภาคผนวกที่ 2 ถึง 5

ตารางที่ 4-1 จำนวนโรงเรียนที่สอนภาษาจีนระดับประถมศึกษาทั่วประเทศที่ตอบแบบสอบถาม

สังกัด	จำนวนโรงเรียนประถมศึกษา (แห่ง)		
	ส่งแบบสอบถาม	ตอบแบบสอบถาม	ร้อยละ
รร. สพฐ.	36	17	(47.22)
สช. โรงเรียนสอนภาษาจีน	91	50	(54.95)
สช. โรงเรียนเอกชน	137	49	(35.77)
รร.กทม.	50	25	(50.00)
รวมทั้งหมด	314	141	(44.90)

นอกจากการเก็บรวบรวมข้อมูลจากเอกสารแล้ว ผู้วิจัยยังได้สอบถามข้อมูลเพิ่มเติมจากการสัมภาษณ์ทางโทรศัพท์กับผู้บริหารโรงเรียนและผู้เกี่ยวข้อง เพื่อให้ได้ข้อมูลเชิงลึกและรายละเอียดที่เกี่ยวข้องเพิ่มเติม ซึ่งจะได้้นำข้อมูลดังกล่าวมาใช้ประกอบให้การวิจัยสมบูรณ์ยิ่งขึ้น

ตารางที่ 4-2 ช่วงเวลาที่โรงเรียนเริ่มเปิดสอนภาษาจีน (จำนวนโรงเรียนที่ตอบแบบสอบถาม)

ช่วงปี พ.ศ. ที่เปิดสอนภาษาจีน	รร. สอนภาษาจีน	รร. เอกชน	รร. สพฐ.	รร.กทม.	รวม (แห่ง)
พ.ศ. 2444	2	-	-	-	2
พ.ศ. 2460-2499	36	-	-	-	36
พ.ศ. 2500-2539	3	4	-	-	7
พ.ศ. 2540-2546	-	6	-	-	6
พ.ศ. 2547-2449	2	15	3	7	27
พ.ศ. 2550-2558	-	14	11	14	39
รวม	43	39	14	21	117

จากการสำรวจข้อมูลในแบบสอบถาม พบว่า โรงเรียนที่สอนภาษาจีนมาเป็นระยะเวลายาวนานที่สุด มี 2 แห่ง ได้แก่ โรงเรียนช่องฟ้าซินเชิงวานิชบำรุง จังหวัดเชียงใหม่ และโรงเรียนกุ๊กไก่ตไทยหัวอาเซียนวิทยา จังหวัดภูเก็ต จัดตั้งโรงเรียนสอนจีนพร้อมกันในปี พ.ศ. 2444 จวบจนปัจจุบันเป็นเวลายาวนาน 115 ปี

ช่วงปี พ.ศ. 2460-2499 เป็นช่วงที่โรงเรียนจีนเพิ่มจำนวนอย่างต่อเนื่อง เนื่องจากในขณะนั้น ชาวจีนโพ้นทะเลที่อาศัยอยู่ในประเทศไทยยังคงมีวิถีชีวิตผูกพันกับประเพณี วัฒนธรรมของจีน และ ต้องการให้บุตรหลานสืบทอดต่อไป โรงเรียนสอนภาษาจีนตั้งขึ้นในช่วงนี้มากที่สุด คือ 36 แห่ง จาก 43 แห่ง ที่ตอบแบบสอบถาม จะเห็นได้ว่าโรงเรียนสอนภาษาจีนส่วนใหญ่มีประวัติยาวนานประมาณ 60-100 ปี

ช่วงปี พ.ศ. 2500- 2599 โรงเรียนสอนภาษาจีนมีจำนวนไม่มาก อาจเพราะหลังจากปี พ.ศ. 2500 รัฐบาล จอมพลสฤษดิ์ ธนะรัชต์ ดำเนินนโยบายต่อต้านลัทธิคอมมิวนิสต์อย่างจริงจังและเด็ดขาด มีการตรวจค้นจับกุม และสั่งปิดโรงเรียนจีนจำนวนมาก (ศูนย์จีนศึกษา จุฬาฯ, 2551:20) ส่งผลให้โรงเรียนจีนลดจำนวนลง แม้ว่าต่อมาจะมีการสถาปนาความสัมพันธ์ทางการทูตไทย-จีนในปี พ.ศ. 2518 อีกทั้งนโยบายควบคุมโรงเรียนเอกชนสอนภาษาจีนได้รับการผ่อนปรนลงในปี พ.ศ. 2532 แต่อย่างไรก็ตาม การเรียนการสอนภาษาจีนในประเทศไทยก็ยังไม่ฟื้นตัว จะเห็นได้ว่าช่วง 7 ปี ตั้งแต่ พ.ศ. 2540-2546 ไม่มีการตั้งโรงเรียนสอนภาษาจีนใหม่เลย แต่มีโรงเรียนเอกชนที่เริ่มเปิดการเรียนการสอนภาษาจีนในปี พ.ศ. 2534 จนกระทั่งช่วง พ.ศ. 2547-2548 มีโรงเรียนจีนตั้งใหม่เพียง 2 แห่ง ถึงกระนั้นก็เป็นที่น่าสังเกตว่าในช่วงนี้โรงเรียนเอกชน โรงเรียนสังกัด กทม. และ สพฐ. เริ่มต้นตัวหันมาเปิดสอนภาษาจีนเป็นจำนวนมาก โดยโรงเรียนเอกชนเปิดสอนภาษาจีน 15 แห่ง โรงเรียนสังกัด กทม. เปิดสอนภาษาจีน 7 แห่ง โรงเรียนสังกัด สพฐ. เปิดสอนภาษาจีน 3 แห่ง เนื่องจากกระทรวงศึกษาธิการจัดทำแผนยุทธศาสตร์ส่งเสริมการเรียนการสอนภาษาจีน เพื่อเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันของประเทศไทย (ปี พ.ศ. 2549-2553) การศึกษาภาษาจีนในประเทศไทยจึงเกิดการเปลี่ยนแปลงอย่างมาก โรงเรียนเอกชนปกติ โรงเรียนสังกัด สพฐ. และ กทม. ส่วนใหญ่ก็เริ่มเปิดสอนภาษาจีนในปี พ.ศ. 2547 นี้เอง

ช่วงปี พ.ศ. 2550 ถึงปัจจุบัน (พ.ศ. 2558) หลังปี พ.ศ. 2549 ไม่มีการตั้งโรงเรียนสอนภาษาจีนขึ้นใหม่ ช่วงนี้มีลักษณะคล้ายกับช่วงปี พ.ศ. 2547-2429 คือโรงเรียนเอกชน โรงเรียนสังกัด กทม. โรงเรียนสังกัด สพฐ. หันมาเปิดสอนภาษาจีนอย่างแพร่หลาย เนื่องจากภาครัฐให้ความสำคัญกับการเรียนการสอนภาษาจีนมากขึ้น ส่งเสริมให้โรงเรียนที่มีความพร้อมสามารถเปิดสอนภาษาจีนได้อย่างอิสระภาพ โดยกระทรวงศึกษาธิการ จัดทำแผนยุทธศาสตร์ส่งเสริมการเรียนการสอนภาษาจีน เพื่อเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันของประเทศไทย (ปี พ.ศ. 2549-2553) ต่อมาในปี พ.ศ. 2557 จัดทำนโยบายปฏิรูปการเรียนการสอนภาษาจีนในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน จะเห็นได้ว่าประวัติการจัดการเรียนการสอนภาษาจีนของโรงเรียนสังกัด สพฐ. และ กทม. เพิ่งมีได้ประมาณ 10 กว่าปี ส่วนโรงเรียนเอกชนประมาณ 20 กว่าปี

บทนี้ เป็นการรายงานผลการสำรวจและวิเคราะห์สภาพปัจจุบันในการจัดการเรียนการสอนภาษาจีนระดับประถม โดยแบ่งเป็น 6 ด้าน ได้แก่ ด้านการบริหารจัดการ ด้านหลักสูตร ด้านสื่อการเรียนการสอน ด้านผู้สอน ด้านผู้เรียน และด้านความร่วมมือกับหน่วยงานอื่น มีรายละเอียดดังต่อไปนี้

4.1 การบริหารจัดการการเรียนการสอนภาษาจีนระดับประถมศึกษา

การบริหารจัดการมีส่วนสำคัญยิ่งในการจัดการเรียนการสอน สถานศึกษามีหน้าที่สำคัญในการพัฒนาหลักสูตร วางแผนและดำเนินการตามหลักสูตร และในการพัฒนาหลักสูตรก็ต้องพิจารณาให้สอดคล้องกับหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน และรายละเอียดที่เขตพื้นที่การศึกษาหรือหน่วยงานต้นสังกัดอื่นๆ ในระดับท้องถิ่นได้จัดทำเพิ่มเติม รวมทั้งสถานศึกษาสามารถเพิ่มเติมในส่วนที่เกี่ยวกับสภาพปัญหาในชุมชนและสังคม ภูมิปัญญาท้องถิ่นและความต้องการของผู้เรียน โดยทุกภาคส่วนเข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา ผู้วิจัยใช้แนวคิดวงจร PDCA (วงจรการบริหารงานคุณภาพ)² ในการศึกษาสภาพการบริหารจัดการเรียนการสอนภาษาจีนเป็นไปตาม PDCA หรือไม่อย่างไร โดยแบ่งออกเป็น 4 ด้าน ได้แก่ ด้านการวางแผนจัดการเรียนการสอน ด้านการดำเนินการตามแผนการจัดการเรียนการสอน ด้านการประเมินผลการจัดการเรียนการสอน และด้านการนำผลการประเมินมาปรับปรุงการจัดการเรียนการสอน พบว่า การบริหารจัดการเรียนการสอนภาษาจีนของแต่ละโรงเรียนโดยส่วนใหญ่ นั้น มีรายละเอียดของสภาพความเป็นจริงในด้านการจัดการเรียนการสอน ดังต่อไปนี้

4.1.1 การวางแผนการจัดการเรียนการสอนภาษาจีน

โรงเรียนส่วนใหญ่ได้มีการวางแผนการจัดการเรียนการสอน โดยใช้หลักการจัดการเรียนรู้ กระบวนการเรียนรู้ เพื่อพัฒนาให้ผู้เรียนมีคุณภาพตามมาตรฐานการเรียนรู้ และพัฒนาทักษะต่างๆ ที่เป็นสมรรถนะสำคัญให้แก่ผู้เรียน

ตารางที่ 4-3 การวางแผนการจัดการเรียนการสอนภาษาจีน

รายละเอียด	โรงเรียนในสังกัด / จำนวน (ร้อยละ)			
	สพฐ. (17)	สช.		กทม. (25)
		โรงเรียนสอนภาษาจีน (50)	โรงเรียนเอกชน (49)	
มีการวางแผนจัดการเรียนการสอน	100 (17) ³	100 (50)	96 (47)	92 (23)
ไม่มีการวางแผนจัดการเรียนการสอน	0	0	4 (2)	8 (2)

² P:Plan วางแผน, D:Do ปฏิบัติ, C:Check ตรวจสอบ, A:Act ปรับปรุงแก้ไข

³ จำนวนตัวเลขในวงเล็บ () คือจำนวนโรงเรียน

ข้อมูลจากตารางที่ 4-3 พบว่า โรงเรียนส่วนใหญ่ได้มีการวางแผนการจัดการเรียนการสอนโดย โรงเรียนสังกัด สพฐ. และโรงเรียนสอนภาษาจีน มีการวางแผนจัดการเรียนการสอนภาษาจีนทุกแห่ง ส่วนโรงเรียนเอกชน จำนวน 2 แห่ง และโรงเรียนในสังกัด กทม. จำนวน 2 แห่ง ที่ระบุว่าไม่มีการวางแผนการจัดการเรียนการสอน อันเนื่องมาจากการวางแผนการจัดการเรียนการสอนภาษาจีนขึ้นอยู่กับนโยบายและบริบทของโรงเรียน ซึ่งผู้บริหารโรงเรียนและผู้สอนจะพิจารณาตามความเหมาะสม

4.1.2 การกำหนดผู้รับผิดชอบการวางแผนการจัดการเรียนการสอนภาษาจีน

ผู้รับผิดชอบการวางแผนการจัดการเรียนการสอนภาษาจีนในโรงเรียนมีความสำคัญอย่างมาก เนื่องจากเป็นผู้ที่ได้รับมอบหมายให้มีการวางแผนการสอน กำหนดมาตรฐานการเรียนรู้ ดัชนีชี้วัด และการประเมินผลของการเรียนรู้ในแต่ละระดับชั้น ซึ่งโรงเรียนส่วนใหญ่ได้มีการกำหนดให้มีผู้รับผิดชอบอย่างชัดเจน เพื่อให้การเรียนการสอนเป็นไปตามเป้าหมายที่ตั้งไว้

ตารางที่ 4-4 การกำหนดผู้รับผิดชอบการวางแผนการจัดการเรียนการสอนภาษาจีน

รายละเอียด	โรงเรียนในสังกัด / จำนวน (ร้อยละ)			
	สพฐ. (17)	สช.		กทม. (25)
		โรงเรียนสอนภาษาจีน (50)	โรงเรียนเอกชน (49)	
มีผู้รับผิดชอบการวางแผนฯ ชัดเจน	94 (16)	90 (45)	94 (46)	96 (24)
ไม่มีผู้รับผิดชอบการวางแผนฯ	6 (1)	10 (5)	6 (3)	4 (1)

ข้อมูลจากตารางที่ 4-4 พบว่า โรงเรียนส่วนใหญ่ได้มีการกำหนดผู้รับผิดชอบการวางแผนการจัดการเรียนการสอนภาษาจีนอย่างชัดเจน และมีโรงเรียนส่วนหนึ่งที่ระบุว่าไม่มีการกำหนดผู้รับผิดชอบการวางแผนการจัดการเรียนการสอนภาษาจีน ซึ่งจากการรวบรวมข้อมูลจากแบบสอบถาม พบว่า โรงเรียนที่ไม่มีการกำหนดผู้รับผิดชอบการวางแผนการจัดการเรียนการสอนภาษาจีนนั้น เนื่องจากโรงเรียนอาจไม่มีความพร้อมด้านบุคลากรที่มีความรู้และเชี่ยวชาญด้านภาษาจีนจึงได้มอบหมายให้บุคคลภายนอก/บริษัททำหน้าที่รับผิดชอบการจัดการเรียนการสอนภาษาจีนแทน

4.1.3 ผู้รับผิดชอบการวางแผนการจัดการเรียนการสอนภาษาจีนของโรงเรียน

ผู้รับผิดชอบการวางแผนการเรียนการสอนภาษาจีนของโรงเรียนโดยส่วนใหญ่จะพิจารณาตามความเหมาะสม และมีความสอดคล้องกับนโยบายของโรงเรียนเป็นสำคัญ

โดยโรงเรียนส่วนใหญ่อาจมีการมอบหมายให้แก่ผู้บริหารโรงเรียน ฝ่ายวิชาการภาษาจีน หัวหน้ากลุ่มสาระภาษาต่างประเทศ ครูสอนภาษาจีน และอาสาสมัครชาวจีน เป็นผู้รับผิดชอบหลักในการวางแผนการเรียนการสอนภาษาจีน

ตารางที่ 4-5 ผู้รับผิดชอบการวางแผนการจัดการเรียนการสอนภาษาจีนของโรงเรียน

รายละเอียด	โรงเรียนในสังกัด / จำนวน (ร้อยละ)			
	สพฐ.	สช.		กทม.
		โรงเรียนสอนภาษาจีน	โรงเรียนเอกชน	
ผู้บริหารโรงเรียน	47 (8)	10 (5)	22 (11)	4 (1)
ฝ่ายวิชาการภาษาจีน	24 (4)	26 (13)	39 (19)	40 (10)
หัวหน้ากลุ่มสาระภาษาต่างประเทศ	35 (6)	22 (11)	14 (7)	20 (5)
ครูสอนภาษาจีน	29 (5)	16 (8)	49 (24)	20 (5)
อาสาสมัครชาวจีน	12 (2)	30 (15)	0	28 (7)
อื่นๆ	6 (1)	2 (1)	0	0
ไม่ระบุข้อมูล	0	12 (6)	2 (1)	0

ข้อมูลจากตารางที่ 4-5 พบว่า โรงเรียนส่วนใหญ่ได้มอบหมายให้ครูสอนภาษาจีนเป็นผู้รับผิดชอบการวางแผนการจัดการเรียนการสอนภาษาจีนของโรงเรียนในภาพรวม ซึ่งการกำหนดผู้รับผิดชอบในการวางแผนการจัดการเรียนการสอนโดยรวมสามารถสรุปได้ ดังนี้

- โรงเรียนในสังกัด สพฐ. จำนวน 17 แห่ง ส่วนใหญ่ได้มอบหมายให้ผู้บริหารโรงเรียนเป็นผู้รับผิดชอบการวางแผนการจัดการเรียนการสอนภาษาจีนของโรงเรียนในภาพรวม โดยคิดเป็นร้อยละ 47 หัวหน้ากลุ่มสาระภาษาต่างประเทศ ร้อยละ 35 ครูสอนภาษาจีน ร้อยละ 29 ฝ่ายวิชาการภาษาจีน ร้อยละ 24 และอาสาสมัครชาวจีน ร้อยละ 12

- โรงเรียนในสังกัด สช. ได้แก่ โรงเรียนสอนภาษาจีน จำนวน 50 แห่ง ส่วนใหญ่ได้มอบหมายให้อาสาสมัครชาวจีนเป็นผู้รับผิดชอบการวางแผนการจัดการเรียนการสอนของโรงเรียนในภาพรวม โดยคิดเป็นร้อยละ 30 ฝ่ายวิชาการจีน ร้อยละ 26 หัวหน้ากลุ่มสาระต่างประเทศ ร้อยละ 22 ครูสอนภาษาจีน ร้อยละ 16 และผู้บริหารโรงเรียน ร้อยละ 10

- **โรงเรียนเอกชน** จำนวน 49 แห่ง ส่วนใหญ่ได้มอบหมายให้แก่ครูสอนภาษาจีนเป็นผู้รับผิดชอบการวางแผนการจัดการเรียนการสอนของโรงเรียนในภาพรวม คิดเป็นร้อยละ 49 ฝ่ายวิชาการภาษาจีน ร้อยละ 39 ผู้บริหารโรงเรียน ร้อยละ 22 และหัวหน้ากลุ่มสาระภาษาต่างประเทศ ร้อยละ 14

- **โรงเรียนในสังกัด กทม.** จำนวน 25 แห่ง ได้มอบหมายให้ฝ่ายวิชาการภาษาจีนเป็นผู้รับผิดชอบการวางแผนการจัดการเรียนการสอนของโรงเรียนในภาพรวม โดยคิดเป็นร้อยละ 40 อาสาสมัครชาวจีน ร้อยละ 28 หัวหน้ากลุ่มสาระภาษาต่างประเทศ และครูสอนภาษาจีน ร้อยละ 20 และผู้บริหารโรงเรียน ร้อยละ 4

จากข้อมูลข้างต้น พบว่า ในแต่ละประเภทได้มีการมอบหมายให้มีผู้รับผิดชอบการวางแผนการจัดการเรียนการสอนของโรงเรียนในภาพรวมของโรงเรียนไม่เหมือนกัน ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับนโยบายและบริบทของโรงเรียน ซึ่งผู้บริหารของแต่ละโรงเรียนจะเป็นผู้พิจารณามอบหมายให้ตามความเหมาะสม

จากการโทรศัพท์สัมภาษณ์ผู้บริหารหรือผู้ที่เกี่ยวข้องของโรงเรียนในสังกัด กทม. โรงเรียนเอกชนและโรงเรียนสังกัด สพฐ. ซึ่งได้ให้ข้อมูลเพิ่มเติมในเรื่องการจัดการเรียนการสอนภาษาจีน โดยโรงเรียนบางแห่งได้มอบหมายให้บริษัทเป็นผู้รับผิดชอบในการจัดทำหลักสูตร การจัดการเรียนการสอนและการประเมินผล รวมทั้งการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรภาษาจีน จึงทำให้ทางโรงเรียนไม่สามารถให้ข้อมูลในเรื่องการจัดการเรียนการสอนภาษาจีนของโรงเรียนได้

4.1.4 ผู้มีส่วนร่วมในการวางแผนการจัดการเรียนการสอนภาษาจีนของโรงเรียน

โรงเรียนส่วนใหญ่นอกจากมีการกำหนดผู้รับผิดชอบในการวางแผนการจัดการเรียนการสอนภาษาจีนแล้ว ยังได้มีการกำหนดผู้เกี่ยวข้องร่วมกันวางแผนการเรียนการสอนภาษาจีนเพื่อสนับสนุนการวางแผนฯ ให้มีความสมบูรณ์ยิ่งขึ้น ทั้งนี้ จะพิจารณาตามความเหมาะสม และความสอดคล้องกับนโยบายของโรงเรียนเป็นสำคัญ โดยโรงเรียนส่วนใหญ่อาจมีการมอบหมายให้ผู้บริหารโรงเรียน ฝ่ายวิชาการภาษาจีน หัวหน้ากลุ่มสาระภาษาต่างประเทศ ครูสอนภาษาจีน และอาสาสมัครชาวจีน เป็นผู้มีส่วนร่วมในการวางแผนการเรียนการสอนภาษาจีน

ตารางที่ 4-6 ผู้มีส่วนร่วมในการวางแผนการจัดการเรียนการสอนภาษาจีนของโรงเรียน
(ตอบได้หลายข้อ)

รายละเอียด	โรงเรียนในสังกัด / จำนวน (ร้อยละ)			
	สพฐ.	สช.		กทม.
		โรงเรียนสอนภาษาจีน	โรงเรียนเอกชน	
ผู้บริหารโรงเรียน	82 (14)	72 (36)	59 (29)	48 (12)
ฝ่ายวิชาการ	76 (13)	64 (32)	76 (37)	60 (15)
หัวหน้ากลุ่มสาระภาษาต่างประเทศ	59 (10)	34 (17)	55 (27)	40 (10)
ครูสอนภาษาจีน	76 (13)	84 (42)	80 (39)	84 (21)
อาสาสมัครชาวจีน	53 (9)	22 (11)	6 (3)	12 (3)
อื่นๆ	18 (3)	8 (4)	0	8 (2)
ไม่ระบุข้อมูล	0	2 (1)	0	4 (1)

ข้อมูลจากตารางที่ 4-6 พบว่า โรงเรียนส่วนใหญ่ได้มอบหมายให้ครูสอนภาษาจีนและผู้บริหารโรงเรียน หรือฝ่ายวิชาการ เป็นผู้มีส่วนร่วมในการวางแผนการจัดการเรียนการสอนภาษาจีนของโรงเรียน เนื่องจากผู้รับผิดชอบหลักซึ่งได้แก่ ผู้บริหารโรงเรียน ฝ่ายวิชาการ และหัวหน้ากลุ่มสาระภาษาต่างประเทศ โดยส่วนใหญ่ไม่มีความรู้และความเชี่ยวชาญด้านภาษาจีน ทั้งนี้ สามารถสรุปข้อมูลในภาพรวมได้ ดังนี้

- **โรงเรียนในสังกัด สพฐ.** จำนวน 17 แห่ง ส่วนใหญ่มอบหมายให้ผู้บริหารโรงเรียนเป็นผู้ที่มีส่วนร่วมในการวางแผนการจัดการเรียนการสอนภาษาจีนของโรงเรียน โดยคิดเป็นร้อยละ 82 ฝ่ายวิชาการและครูสอนภาษาจีน ร้อยละ 76 หัวหน้ากลุ่มสาระภาษาต่างประเทศ ร้อยละ 59 และอาสาสมัครชาวจีน ร้อยละ 53

- **โรงเรียนในสังกัด สช.** ได้แก่ **โรงเรียนสอนภาษาจีน** จำนวน 50 แห่ง ส่วนใหญ่มอบหมายให้ครูสอนภาษาจีน เป็นผู้ที่มีส่วนร่วมในการวางแผนการจัดการเรียนการสอนภาษาจีนของโรงเรียน โดยคิดเป็นร้อยละ 84 ผู้บริหารโรงเรียน ร้อยละ 72 ฝ่ายวิชาการ ร้อยละ 64 หัวหน้ากลุ่มสาระภาษาต่างประเทศ ร้อยละ 34 และอาสาสมัครชาวจีน ร้อยละ 22

- **โรงเรียนเอกชน** จำนวน 49 แห่ง ส่วนใหญ่มอบหมายให้ ครูสอนภาษาจีน เป็นผู้ที่มีส่วนร่วมในการวางแผนการจัดการเรียนการสอนภาษาจีนของโรงเรียน โดยคิดเป็นร้อยละ 80 ฝ่ายวิชาการ ร้อยละ 76 ผู้บริหารโรงเรียน ร้อยละ 59 หัวหน้ากลุ่มสาระภาษาต่างประเทศ ร้อยละ 55 และอาสาสมัครชาวจีน ร้อยละ 6

- **โรงเรียนในสังกัด กทม.** จำนวน 25 แห่ง ส่วนใหญ่มอบหมายให้ครูสอนภาษาจีน เป็นผู้ที่มีส่วนร่วมในการวางแผนการจัดการเรียนการสอนภาษาจีนของโรงเรียน โดยคิดเป็นร้อยละ 84 ฝ่ายวิชาการร้อยละ 60 ผู้บริหารโรงเรียน ร้อยละ 48 หัวหน้ากลุ่มสาระภาษาต่างประเทศ ร้อยละ 55 และอาสาสมัครชาวจีน ร้อยละ 6 นอกจากนี้ สำนักงานการศึกษา กทม. มีนโยบายให้บริษัทที่จัดทำหลักสูตร สถานประกอบการที่มีความรู้ภาษาจีน บุคคลผู้รับผิดชอบการสอนและครูพิเศษภาษาจีน เข้ามามีส่วนร่วมในการวางแผนการจัดการเรียนการสอนด้วย

จากข้อมูลดังกล่าวข้างต้น พบว่า โรงเรียนในแต่ละสังกัดส่วนใหญ่ได้มีการมอบหมายให้ครูผู้สอนภาษาจีนมีส่วนร่วมรับผิดชอบในการวางแผนการจัดการเรียนการสอนของโรงเรียนในภาพรวมของโรงเรียนเนื่องจากครูผู้สอนภาษาจีนจะทราบถึงปัญหา อุปสรรค และข้อจำกัดด้านต่างๆ ของการจัดเรียนการสอนภาษาจีนเพื่อให้สอดคล้องกับนโยบายและบริบทของโรงเรียน

4.1.5 โรงเรียนได้นำนโยบายมาใช้ในการวางแผนการจัดการเรียนการสอนภาษาจีน

กระทรวงศึกษาธิการได้ประกาศใช้หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 เพื่อนำมาเป็นกรอบและทิศทางในการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาและการจัดการเรียนการสอนในแต่ละระดับชั้นเรียน ซึ่งหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานเป็นหลักสูตรการศึกษาที่ให้สังคมมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา โดยให้สอดคล้องกับความต้องการของท้องถิ่น รวมทั้งมีโครงสร้างยืดหยุ่นทั้งด้านสาระการเรียนรู้ เวลาและการจัดการเรียนรู้ โดยเน้นที่ผู้เรียนเป็นสำคัญ ทั้งนี้ โรงเรียนแต่ละแห่งมีการนำนโยบายของโรงเรียน นโยบายของ สพฐ. หรือ สช. นโยบายของกลุ่มโรงเรียน (รร.ศุนย์เครือข่าย) และนโยบายของกระทรวงศึกษาธิการ มาใช้ในการวางแผนการจัดการเรียนการสอนและบูรณาการด้านการสอนภาษาจีนของโรงเรียน

ตารางที่ 4-7 โรงเรียนได้นำข้อมูลดังต่อไปนี้มาใช้ในการวางแผนการจัดการเรียนการสอนภาษาจีน (ตอบได้หลายข้อ)

รายละเอียด	โรงเรียนในสังกัด / จำนวน (ร้อยละ)			
	สพฐ.	สช.		กทม.
		โรงเรียนสอนภาษาจีน	โรงเรียนเอกชน	
นโยบายของกระทรวงศึกษาธิการ	47 (8)	44 (22)	51 (25)	8 (2)
นโยบายของ สพฐ. หรือ สช.	71 (12)	56 (28)	39 (19)	28 (7)
นโยบายของกลุ่มโรงเรียน (รร. ศูนย์เครือข่ายฯ)	12 (2)	36 (18)	20 (10)	0
นโยบายของโรงเรียน	76 (13)	74 (37)	71 (35)	20 (5)
อื่นๆ ได้แก่ นโยบายของ กทม.	6 (1)	0	8 (4)	48 (12)
ไม่ระบุข้อมูล	0	2 (1)	2 (1)	64 (16)

ข้อมูลจากตารางที่ 4-7 พบว่า โรงเรียนส่วนใหญ่ได้นำข้อมูลในด้านนโยบายของโรงเรียน มาใช้ในการวางแผนการจัดการเรียนการสอนภาษาจีน ส่วนโรงเรียนในสังกัด กทม. ได้นำข้อมูลในด้านนโยบายของ กทม. มาใช้ในการจัดการเรียนการสอนภาษาจีน โดยสามารถสรุปได้ ดังนี้

- **โรงเรียนในสังกัด สพฐ.** จำนวน 17 แห่ง ส่วนใหญ่ได้นำข้อมูลด้านนโยบายของโรงเรียน มาใช้ในการวางแผนการจัดการเรียนการสอนภาษาจีน โดยคิดเป็นร้อยละ 76 นโยบายของ สพฐ. ร้อยละ 71 นโยบายของกระทรวงศึกษาธิการ ร้อยละ 47 และนโยบายของกลุ่มโรงเรียน (รร.ศูนย์เครือข่ายฯ) ร้อยละ 12

- **โรงเรียนในสังกัด สช.** ได้แก่ **โรงเรียนสอนภาษาจีน** จำนวน 50 แห่ง ส่วนใหญ่ได้นำข้อมูลด้านนโยบายของโรงเรียน มาใช้ในการวางแผนการจัดการเรียนการสอนภาษาจีน โดยคิดเป็นร้อยละ 74 นโยบายของ สพฐ. หรือ สช. ร้อยละ 56 นโยบายของกระทรวงศึกษาธิการ ร้อยละ 44 และนโยบายของกลุ่มโรงเรียน (รร.ศูนย์เครือข่ายฯ) ร้อยละ 36

- **โรงเรียนเอกชน** จำนวน 49 แห่ง ส่วนใหญ่ได้นำข้อมูลด้านนโยบายของโรงเรียน มาใช้ในการวางแผนการจัดการเรียนการสอนภาษาจีน โดยคิดเป็นร้อยละ 71 นโยบายของกระทรวงศึกษาธิการ ร้อยละ 51 นโยบายของ สพฐ. หรือ สช. ร้อยละ 39 และนโยบายของกลุ่มโรงเรียน (รร.ศูนย์เครือข่ายฯ) ร้อยละ 20

- **โรงเรียนในสังกัด กทม.** จำนวน 25 แห่ง ส่วนใหญ่ได้นำข้อมูลด้านนโยบายของ กรุงเทพมหานคร มาใช้ในการวางแผนการจัดการเรียนการสอนภาษาจีน โดยคิดเป็นร้อยละ 48 นโยบายของ สพฐ. หรือ สช. ร้อยละ 28 นโยบายของโรงเรียน ร้อยละ 20 และนโยบายของกระทรวง ศึกษาธิการ ร้อยละ 8

จากข้อมูลดังกล่าวข้างต้น พบว่า โรงเรียนทุกประเภทส่วนใหญ่ได้นำนโยบายของ สถานศึกษามาใช้ในการวางแผนการจัดการเรียนการสอนภาษาจีน ซึ่งโรงเรียนแต่ละแห่งมี การกำหนดนโยบายให้สอดคล้องกับบริบทของโรงเรียนและสถานการณ์ปัจจุบัน จึงส่งผลให้นโยบาย ของโรงเรียนแต่ละแห่งนั้นมีความแตกต่างกัน

4.1.6 การดำเนินการตามแผนการจัดการเรียนการสอนภาษาจีนของโรงเรียน

แผนการจัดการเรียนการสอนภาษาจีนที่แต่ละโรงเรียนที่กำหนดขึ้น จะเป็นการ กำหนดทิศทาง ขอบเขตเนื้อหาสาระการเรียนรู้ และการวัดและประเมินผล เพื่อให้ผู้เรียนเกิด การเรียนรู้ตามวัตถุประสงค์และเป้าหมายที่ตั้งไว้ โดยส่วนใหญ่ผู้สอนจะเป็นผู้จัดทำและนำแผนการจัด การเรียนการสอนไปใช้ดำเนินการเรียนการสอนภาษาจีนของโรงเรียน ซึ่งแผนการสอนนั้นจะต้อง พิจารณาให้มีความสอดคล้องกับนโยบายและบริบทของโรงเรียน

ตารางที่ 4-8 การดำเนินการตามแผนการจัดการเรียนการสอนภาษาจีนของโรงเรียน

รายละเอียด	โรงเรียนในสังกัด / จำนวน (ร้อยละ)			
	สพฐ.	สช.		กทม.
		โรงเรียน สอนภาษาจีน	โรงเรียน เอกชน	
ดำเนินการตามแผนการจัดการเรียน การสอนภาษาจีน	94 (16)	98 (49)	98 (48)	96 (24)
ไม่ดำเนินการตามแผนการจัดการเรียน การสอนภาษาจีน	6 (1)	2 (1)	2 (1)	4 (1)

ข้อมูลจากตารางที่ 4-8 พบว่า โรงเรียนส่วนใหญ่มีการดำเนินการตามแผนการจัด การเรียนการสอนภาษาจีนของโรงเรียน แต่ในแต่ละประเภทโรงเรียนจะ พบว่า มีเพียงแห่งเดียว ที่ไม่ได้ดำเนินการตามแผนการจัดการเรียนการสอนภาษาจีน ซึ่งการดำเนินการหรือไม่ดำเนินการ ตามแผนฯ นั้นขึ้นอยู่กับผู้รับผิดชอบโดยตรงตามสายงานเป็นผู้กำหนด โดยทั่วไปผู้สอนภาษาจีนแต่ละ โรงเรียนได้จัดให้มีการดำเนินการตามแผนการจัดการเรียนการสอนภาษาจีน เพื่อกำหนดทิศทาง แนวทางในการจัดการเรียนการสอนเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์และเป้าหมายที่วางไว้

4.1.7 การดำเนินการตามแผนการจัดการเรียนการสอนภาษาจีนของโรงเรียน

โรงเรียนทุกแห่งต่างมีวิธีการดำเนินการตามแผนการจัดการเรียนการสอนภาษาจีนของตนให้เกิดประสิทธิภาพมากที่สุด โดยส่วนใหญ่แล้วจะใช้วิธีการจัดให้มีการประชุมผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง เพื่อร่วมกันแก้ไขปัญหาการเรียนการสอน การกำหนดบุคคลผู้รับผิดชอบในส่วนต่างๆ การติดตามผลการดำเนินงานต่างๆ เป็นระยะ การวิเคราะห์ปัญหาในด้านต่างๆ ของการจัดการเรียนการสอน การให้ครูจัดทำแผนการสอนและบันทึกการสอน และการจัดสรรงบประมาณในการดำเนินการ

ตารางที่ 4-9 การดำเนินการตามแผนการจัดการเรียนการสอนภาษาจีนของโรงเรียน (ตอบได้หลายข้อ)

รายละเอียด	โรงเรียนในสังกัด / จำนวน (ร้อยละ)			
	สพฐ.	สช.		กทม.
		โรงเรียนสอนภาษาจีน	โรงเรียนเอกชน	
จัดให้มีการประชุมผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้อง เพื่อร่วมกันแก้ไขปัญหาการเรียนการสอน	88 (15)	80 (40)	51 (25)	60 (15)
มีการกำหนดตัวบุคคลผู้รับผิดชอบในส่วนต่างๆ	88 (15)	72 (36)	76 (37)	80 (20)
มีการติดตามผลการดำเนินการในส่วนต่างๆ เป็นระยะๆ	88 (15)	56 (28)	71 (35)	72 (18)
มีการวิเคราะห์ปัญหาในด้านต่างๆ ของการจัดการเรียนการสอน	76 (13)	72 (36)	57 (28)	64 (16)
มีการจัดสรรงบประมาณในการดำเนินการ	82 (14)	50 (25)	53 (26)	60 (15)
ให้ครูจัดทำแผนการสอนและบันทึกการสอน	82 (14)	88 (44)	92 (45)	68 (17)
อื่นๆ	82 (14)	8 (4)	6 (3)	4 (1)
ไม่ระบุข้อมูล	0	2 (1)	2 (1)	4 (1)

ข้อมูลจากตารางที่ 4-9 พบว่า โรงเรียนส่วนใหญ่ได้ดำเนินการตามแผนการจัดการเรียนการสอนภาษาจีน โดยจัดให้ครูจัดทำแผนการเรียนการสอนและบันทึกการสอน มีการกำหนดตัวบุคคลผู้รับผิดชอบในส่วนต่างๆ โดยสามารถสรุปได้ ดังนี้

- โรงเรียนในสังกัด สพฐ. จำนวน 17 แห่ง ส่วนใหญ่ได้ดำเนินการตามแผนการจัดการเรียนการสอนภาษาจีน โดยจัดให้มีการประชุมผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องเพื่อร่วมกันแก้ไขปัญหา

การเรียนการสอน มีการกำหนดตัวบุคคลผู้รับผิดชอบในส่วนต่างๆ และมีการติดตามผลการดำเนินการในส่วนต่างๆ เป็นระยะๆ โดยคิดเป็นร้อยละ 88 ส่วนการจัดสรรงบประมาณในการดำเนินการ การให้ครูจัดทำแผนการสอนและบันทึกการสอน ร้อยละ 82 และมีการวิเคราะห์ปัญหาต่างๆ ของการจัดการเรียนการสอน ร้อยละ 76

- **โรงเรียนในสังกัด สข.** ได้แก่ โรงเรียนสอนภาษาจีน จำนวน 50 แห่ง ส่วนใหญ่ได้ดำเนินการตามแผนการจัดการเรียนการสอนภาษาจีน โดยให้ครูจัดทำแผนการสอนและบันทึกการสอน โดยคิดเป็นร้อยละ 88 การประชุมผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องเพื่อร่วมกันแก้ไขปัญหาการเรียนการสอน ร้อยละ 80 การกำหนดตัวบุคคลผู้รับผิดชอบในส่วนต่างๆ และการวิเคราะห์ปัญหาในด้านต่างๆ ของการจัดการเรียนการสอน ร้อยละ 72 การติดตามผลการดำเนินการในส่วนต่างๆ เป็นระยะๆ ร้อยละ 56 การจัดสรรงบประมาณในการดำเนินการร้อยละ 50 ซึ่งโรงเรียนบางแห่งได้มีการจัดกิจกรรมส่งเสริมศักยภาพด้านภาษาจีน เช่น ค่ายภาษาจีน การจัดการอบรม การศึกษาดูงานภายในและต่างประเทศ และจัดทำเวิร์คช็อป (Workshop) เป็นต้น รวมทั้งการจัดนิเทศการเรียนการสอนของครูผู้สอน ภาคเรียนละ 1 ครั้ง

- **โรงเรียนเอกชน** จำนวน 49 แห่ง ส่วนใหญ่ได้ดำเนินการตามแผนการจัดการเรียนการสอนภาษาจีน โดยให้ครูจัดทำแผนการสอนและบันทึกการสอน โดยคิดเป็นร้อยละ 92 การกำหนดตัวบุคคลผู้รับผิดชอบในส่วนต่างๆ ร้อยละ 76 การติดตามผลการดำเนินการในส่วนต่างๆ เป็นระยะๆ ร้อยละ 71 การวิเคราะห์ปัญหาในด้านต่างๆ ของการจัดการเรียนการสอนร้อยละ 57 การจัดสรรงบประมาณในการดำเนินการร้อยละ 53 จัดให้มีการประชุมผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องเพื่อร่วมกันแก้ไขปัญหาการเรียนการสอนร้อยละ 51 และมีโรงเรียนบางแห่งได้มีการจัดนิเทศการเรียนการสอนของครูผู้สอน รับครูจากสถาบันที่จบการสอนภาษาจีนจากประเทศจีน การจัดทำแบบฝึกหัดและหนังสือโดยครูผู้สอนแต่ละระดับชั้นเองเพื่อให้ความเหมาะสมกับผู้เรียน

- **โรงเรียนในสังกัด กทม.** จำนวน 25 แห่ง ส่วนใหญ่ได้ดำเนินการตามแผนการจัดการเรียนการสอนภาษาจีน โดยมีการกำหนดตัวบุคคลผู้รับผิดชอบในส่วนต่างๆ โดยคิดเป็นร้อยละ 80 มีการติดตามผลการดำเนินการในส่วนต่างๆ เป็นระยะๆ ร้อยละ 72 ให้ครูจัดทำแผนการสอนและบันทึกการสอน ร้อยละ 68 การวิเคราะห์ปัญหาในด้านต่างๆ ของการจัดการเรียนการสอน ร้อยละ 64 การจัดสรรงบประมาณในการดำเนินการ และจัดให้มีการประชุมผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องเพื่อร่วมกันแก้ไขปัญหาการเรียนการสอน ร้อยละ 60 นอกจากนี้ โรงเรียนบางแห่งได้จัดมีการนิเทศการสอนและการประเมินผลการสอน

จากข้อมูลดังกล่าวข้างต้น พบว่า โรงเรียนแต่ละแห่งมีการดำเนินการตามแผนการจัดการเรียนการสอนภาษาจีนของโรงเรียน โดยใช้วิธีการที่หลากหลายแตกต่างกันไปตามความเหมาะสมและมีความสอดคล้องกับนโยบายที่ทางโรงเรียนได้กำหนดไว้ ซึ่งวิธีการที่ทางโรงเรียนส่วนใหญ่ได้นำมาใช้ เช่น การกำหนดให้มีผู้รับผิดชอบงานหลักในด้านต่างๆ การจัดสรรงบประมาณ

ในการดำเนินการ ผู้สอนต้องมีการจัดทำแผนการสอนและบันทึกการสอนเพื่อนำผลประเมินมาวิเคราะห์สรุปผลข้อดีข้อเสียที่เกิดขึ้น การจัดทำให้มีการประชุมผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องเพื่อร่วมกันแก้ไขปัญหาการเรียนการสอน รวมทั้งหาวิธีการเพื่อปรับปรุงและพัฒนาการจัดการเรียนการสอนต่อไป

4.1.8 โรงเรียนได้ดำเนินการตามแผนการจัดการเรียนการสอนภาษาจีน ในเรื่องต่างๆ

โรงเรียนแต่ละแห่งได้มีการดำเนินการตามแผนการจัดการเรียนการสอนภาษาจีนในแต่ละส่วนที่แตกต่างกัน ได้แก่ ด้านหลักสูตร สื่อการเรียนการสอน ผู้สอน และผู้เรียน ซึ่งการวางแผนในแต่ละส่วนนี้จะเป็นการกำหนดทิศทางและแนวทางในการจัดการเรียนการสอนให้เกิดประสิทธิภาพได้

ตารางที่ 4-10 โรงเรียนได้ดำเนินการตามแผนการจัดการเรียนการสอนภาษาจีน ในเรื่องต่างๆ (ตอบได้หลายข้อ)

รายละเอียด	โรงเรียนในสังกัด / จำนวน (ร้อยละ)			
	สพฐ.	สช.		กทม.
		โรงเรียนสอนภาษาจีน	โรงเรียนเอกชน	
หลักสูตร	76 (13)	84 (42)	82 (40)	76 (19)
สื่อการเรียนการสอน	82 (14)	90 (45)	86 (42)	76 (19)
ผู้สอน	94 (16)	90 (45)	88 (43)	80 (20)
ผู้เรียน	88 (15)	80 (40)	76 (37)	64 (16)
อื่นๆ	6 (1)	0	8 (4)	4 (1)
ไม่ระบุข้อมูล	6 (1)	2 (1)	0	4 (1)

ข้อมูลจากตารางที่ 4-10 พบว่า โรงเรียนส่วนใหญ่ได้ดำเนินการตามแผนการจัดการเรียนการสอนภาษาจีน ในส่วนของผู้สอน โดยสามารถสรุปได้ ดังนี้

- **โรงเรียนในสังกัด สพฐ.** จำนวน 17 แห่ง ส่วนใหญ่ได้ดำเนินการตามแผนการจัดการเรียนการสอนภาษาจีน ในส่วนของผู้สอน คิดเป็นร้อยละ 94 ผู้เรียน ร้อยละ 88 สื่อการเรียนการสอน ร้อยละ 82 และหลักสูตร ร้อยละ 76 นอกจากนี้ ยังมีการจัดการอบรมครูในโรงเรียนให้มีความรู้ภาษาจีนพื้นฐาน

- **โรงเรียนในสังกัด สช.** ได้แก่ โรงเรียนสอนภาษาจีน จำนวน 50 แห่ง ส่วนใหญ่ได้ดำเนินการตามแผนการจัดการเรียนการสอนภาษาจีนในส่วนของสื่อการเรียนการสอนและผู้สอน คิดเป็นร้อยละ 90 หลักสูตร ร้อยละ 84 และผู้เรียน ร้อยละ 80

- **โรงเรียนเอกชน** จำนวน 49 แห่ง ส่วนใหญ่ได้ดำเนินการตามแผนการจัดการเรียนการสอนภาษาจีนในส่วนของผู้สอน คิดเป็นร้อยละ 80 สื่อการเรียนการสอน ร้อยละ 86 หลักสูตร ร้อยละ 82 และผู้เรียน ร้อยละ 76 นอกจากนี้ยัง พบว่า โรงเรียนได้กำหนดการเรียนการสอนขึ้นเองตามสภาพท้องถิ่น หรือตามที่ครูอาสาสมัครชาวจีนกำหนด

- **โรงเรียนในสังกัด กทม.** ส่วนใหญ่ดำเนินการตามแผนการจัดการเรียนการสอนภาษาจีนในส่วนของผู้สอน ร้อยละ 80 หลักสูตรและสื่อการเรียนการสอน ร้อยละ 76 และผู้เรียน ร้อยละ 64 นอกจากนี้ ยังได้จัดให้มีการตรวจแผนการสอน การวัดและประเมินผลด้วย

จากข้อมูลดังกล่าวข้างต้น พบว่า ผู้สอนเป็นผู้มีบทบาทสำคัญในการจัดทำและดำเนินการตามแผนการจัดการเรียนการสอนของโรงเรียน เนื่องจากเป็นผู้รับนโยบายจากทางโรงเรียนมาสู่การปฏิบัติ โดยกำหนดขอบเขตเนื้อหาสาระการเรียนรู้ การวัดและประเมินผลของผู้เรียน

4.1.9 การประเมินผลการดำเนินการตามแผนการจัดการเรียนการสอนภาษาจีนของโรงเรียน

การวัดและประเมินผลการเรียนรู้เป็นกระบวนการพัฒนาคุณภาพผู้เรียน โดยใช้ผลการประเมินเป็นข้อมูลและสารสนเทศที่แสดงพัฒนาการ ความก้าวหน้า และความสำเร็จทางการเรียนของผู้เรียน รวมทั้งเป็นข้อมูลที่มีประโยชน์ต่อการส่งเสริมให้ผู้เรียนเกิดการพัฒนาและเรียนรู้อย่างเต็มตามศักยภาพ

ตารางที่ 4-11 การประเมินผลการดำเนินการตามแผนการจัดการเรียนการสอนภาษาจีนของโรงเรียน

รายละเอียด	โรงเรียนในสังกัด / จำนวน (ร้อยละ)			
	สพฐ.	สช.		กทม.
		โรงเรียนสอนภาษาจีน	โรงเรียนเอกชน	
ประเมินผลการดำเนินการตามแผนการจัดการเรียนการสอนภาษาจีน	94 (16)	96 (48)	98 (48)	92 (23)
ไม่ประเมินผลการดำเนินการตามแผนการจัดการเรียนการสอนภาษาจีน	6 (1)	4 (2)	2 (1)	8 (2)

ข้อมูลจากตารางที่ 4-11 พบว่า โรงเรียนส่วนใหญ่ได้มีการประเมินผลการดำเนินการตามแผนการจัดการเรียนการสอนภาษาจีนโดยโรงเรียนในสังกัด สพฐ. คิดเป็นร้อยละ 94 โรงเรียนสอนภาษาจีน คิดเป็นร้อยละ 96 โรงเรียนเอกชนคิดเป็น ร้อยละ 98 และโรงเรียนในสังกัด กทม.

คิดเป็นร้อยละ 92 และมีโรงเรียนในสัดส่วนที่น้อยมากที่ไม่ได้ประเมินผลการดำเนินการตามแผนการจัดการเรียนการสอนภาษาจีน

เมื่อได้มีการดำเนินการตามแผนการจัดการเรียนการสอนภาษาจีนแล้ว การติดตามประเมินผลเป็นสิ่งที่ต้องทำควบคู่ไปพร้อมกับการเรียนการสอน เพื่อนำผลการประเมินนั้นมาวิเคราะห์ เพื่อปรับปรุงและพัฒนาการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพ บรรลุผลตามเป้าหมายที่วางไว้

4.1.10 วิธีการประเมินผลการดำเนินการตามแผนการจัดการเรียนการสอนภาษาจีนของโรงเรียน

การประเมินผลตามแผนการจัดการเรียนการสอนภาษาจีนมีความสำคัญอย่างมากต่อการพัฒนาและปรับปรุงในด้านการจัดการเรียนการสอนของโรงเรียน ซึ่งวิธีการประเมินผลนั้นมีหลายวิธี เช่น การสำรวจความคิดเห็นของผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกับการดำเนินการตามแผนการจัดการเรียนการสอนภาษาจีน การจัดประชุมเพื่อสรุปผลการดำเนินงานและวิเคราะห์ปัญหาต่างๆ การจัดทำรายงานเพื่อสรุปผลการดำเนินงาน การสำรวจความคิดเห็นของนักเรียน และการสำรวจความคิดเห็นของผู้ปกครองนักเรียน เป็นต้น

ตารางที่ 4-12 การประเมินผลการดำเนินการตามแผนการจัดการเรียนการสอนภาษาจีนของโรงเรียน โดยใช้วิธีการดังต่อไปนี้ (ตอบได้หลายข้อ)

รายละเอียด	โรงเรียนในสังกัด / จำนวน (ร้อยละ)			
	สพฐ.	สช.		กทม.
		โรงเรียนสอนภาษาจีน	โรงเรียนเอกชน	
การสำรวจความคิดเห็นของผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการดำเนินการตามแผนการจัดการเรียนการสอนภาษาจีน	59 (10)	80 (40)	53 (26)	60 (15)
การจัดประชุมเพื่อสรุปผลการดำเนินงานและวิเคราะห์ปัญหาต่างๆ	71 (12)	60 (30)	57 (28)	56 (14)
การจัดทำรายงานเพื่อสรุปผลการดำเนินงาน	47 (8)	46 (23)	55 (27)	76 (19)
การสำรวจความคิดเห็นของนักเรียน	65 (11)	26 (13)	43 (21)	60 (15)
การสำรวจความคิดเห็นของผู้ปกครองนักเรียน	53 (9)	36 (18)	33 (16)	40 (10)
ไม่ระบุข้อมูล	6 (1)	2(1)	2 (1)	4 (1)

ข้อมูลจากตารางที่ 4-12 พบว่า โรงเรียนส่วนใหญ่ได้ดำเนินการประเมินผล การดำเนินการตามแผนการจัดการเรียนการสอนภาษาจีน โดยจัดประชุมเพื่อสรุปผลการดำเนินงาน และวิเคราะห์ปัญหาต่างๆ โดยสามารถสรุปได้ ดังนี้

- **โรงเรียนในสังกัด สพฐ.** จำนวน 17 แห่ง โรงเรียนได้ดำเนินการประเมินผล การดำเนินการตามแผนการจัดการเรียนการสอนภาษาจีน โดยใช้วิธีการจัดประชุมเพื่อสรุปผล การดำเนินงานและวิเคราะห์ปัญหาต่างๆ โดยคิดเป็นร้อยละ 71 การสำรวจความคิดเห็นของนักเรียน ร้อยละ 65 การสำรวจความคิดเห็นของผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการดำเนินการตามแผนการจัดการเรียน การสอนภาษาจีนร้อยละ 59 การสำรวจความคิดเห็นของผู้ปกครองนักเรียนร้อยละ 53 และการจัดทำ รายงานเพื่อสรุปผลการดำเนินงานร้อยละ 47

- **โรงเรียนในสังกัด สข. โรงเรียนสอนภาษาจีน** จำนวน 50 แห่ง โรงเรียนได้ ดำเนินการตามแผนการจัดการเรียนการสอนภาษาจีน โดยใช้วิธีการสำรวจความคิดเห็นของผู้ที่มี ส่วนเกี่ยวข้องกับการดำเนินการตามแผนฯ โดยคิดเป็นร้อยละ 80 การจัดประชุมเพื่อสรุปผลการ ดำเนินงานและวิเคราะห์ปัญหาต่างๆ ร้อยละ 60 การจัดทำรายงานเพื่อสรุปผลการดำเนินงาน ร้อยละ 46 การสำรวจความคิดเห็นของผู้ปกครองนักเรียน ร้อยละ 36 และการสำรวจความคิดเห็นของ นักเรียน ร้อยละ 26

- **โรงเรียนที่เอกชน** จำนวน 49 แห่ง โรงเรียนได้ดำเนินการประเมินผลการดำเนิน การตามแผนการจัดการเรียนการสอนภาษาจีน โดยใช้วิธีการจัดประชุมเพื่อสรุปผลการดำเนินงาน และวิเคราะห์ปัญหาต่างๆ คิดเป็นร้อยละ 57 การจัดทำรายงานเพื่อสรุปผลการดำเนินงาน ร้อยละ 55 สำรวจความคิดเห็นของผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการดำเนินการตามแผนการจัดการเรียนการสอน ภาษาจีนร้อยละ 53 การสำรวจความคิดเห็นของนักเรียน ร้อยละ 43 และการสำรวจความคิดเห็นของ ผู้ปกครองนักเรียน ร้อยละ 33

- **โรงเรียนในสังกัด กทม.** จำนวน 25 แห่ง โรงเรียนได้ดำเนินการประเมินผล การดำเนินการตามแผนการจัดการเรียนการสอนภาษาจีน โดยใช้วิธีการจัดทำรายงานเพื่อสรุปผล การดำเนินงานโดย คิดเป็นร้อยละ 76 การสำรวจความคิดเห็นของผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการดำเนิน การตามแผนการจัดการเรียนการสอนภาษาจีนและการสำรวจความคิดเห็นของนักเรียน ร้อยละ 60 การจัดประชุมเพื่อสรุปผลการดำเนินงานและวิเคราะห์ปัญหาต่างๆ ร้อยละ 56 และการสำรวจ ความคิดเห็นของผู้ปกครองนักเรียน ร้อยละ 40

การประเมินผลการดำเนินการตามแผนการจัดการเรียนการสอนภาษาจีนของ โรงเรียนต่างๆ นั้น มีหลากหลายวิธีการ โดยวิธีการที่โรงเรียนส่วนใหญ่นิยมนำมาใช้ ได้แก่ การจัดทำ รายงานและการจัดประชุมเพื่อสรุปผลการดำเนินงาน การสำรวจความคิดเห็นของนักเรียน ผู้ปกครอง และผู้เกี่ยวข้องกับการดำเนินการตามแผนการจัดการเรียนการสอนภาษาจีน ซึ่งการเลือกใช้วิธีใดๆ

มาดำเนินการประเมินผลการดำเนินกิจกรรมจะพิจารณาตามความเหมาะสมโดยให้เป็นไปตามกรอบนโยบายของโรงเรียนนั้นๆ

4.1.11 การนำผลการประเมินมาปรับปรุงการจัดการเรียนการสอนภาษาจีนของโรงเรียน

การวัดและประเมินผลที่อยู่ในกระบวนการจัดการเรียนรู้ ผู้สอนดำเนินการเป็นปกติ และสม่ำเสมอในการจัดการเรียนการสอน ใช้เทคนิคการประเมินอย่างหลากหลาย เพื่อเป็นการตรวจสอบว่า ผู้เรียนมีพัฒนาการความก้าวหน้าในการเรียนรู้ อันเป็นผลมาจากการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนหรือไม่ และมากน้อยเพียงใด มีสิ่งที่จะต้องได้รับการพัฒนาปรับปรุงและส่งเสริมในด้านใด ซึ่งเป็นข้อมูลที่ผู้สอนสามารถนำมาใช้ในการปรับปรุงการเรียนการสอนโดยต้องมีความสอดคล้องกับมาตรฐานการเรียนรู้และตัวชี้วัด

ตารางที่ 4-13 การนำผลการประเมินมาปรับปรุงการจัดการเรียนการสอนภาษาจีนของโรงเรียน

รายละเอียด	โรงเรียนในสังกัด / จำนวน (ร้อยละ)			
	สพฐ.	สช.		กทม.
		โรงเรียนสอนภาษาจีน	โรงเรียนเอกชน	
นำผลการประเมินมาปรับปรุงการจัดการเรียนการสอน	94 (16)	96 (48)	90 (44)	100 (25)
ไม่ได้นำผลการประเมินมาปรับปรุงการจัดการเรียนการสอน	6 (1)	4 (2)	10 (5)	0

ข้อมูลจากตารางที่ 4-13 พบว่า โรงเรียนส่วนใหญ่ได้มีการนำผลการประเมินมาปรับปรุงการจัดการเรียนการสอนภาษาจีน โดยโรงเรียนในสังกัด สพฐ. คิดเป็นร้อยละ 94 โรงเรียนสอนภาษาจีน คิดเป็นร้อยละ 96 โรงเรียนเอกชนคิดเป็น ร้อยละ 90 และโรงเรียนในสังกัด กทม. คิดเป็นร้อยละ 100

ภายหลังเสร็จสิ้นการจัดการเรียนการสอนทุกครั้งต้องจัดให้มีการประเมินผลการเรียนการสอน เพื่อนำผลการประเมินนั้นๆ มาปรับปรุงแก้ไขเพิ่มเติม มีการพัฒนาเนื้อหาสาระและสื่อประกอบการสอนในชั้นเรียนให้มีความน่าสนใจและเป็นไปตามความต้องการของผู้สอน ผู้เรียนต้องมีความสอดคล้องกับมาตรฐานการเรียนรู้และตัวชี้วัด

จากข้อมูลด้านบริหารจัดการเรียนการสอนภาษาจีนข้างต้น พบว่า สถานศึกษาทุกประเภทส่วนใหญ่มีการจัดการเรียนการสอนภาษาจีนตามวงจร PDCA ทุกด้าน กล่าวคือ สถานศึกษา มีการวางแผนการจัดการเรียนการสอนตามนโยบายของ สพฐ. หรือ สช. หรือ นโยบายสถานศึกษาเอง

มีการกำหนดผู้รับผิดชอบการจัดการเรียนการสอนภาษาจีนอย่างชัดเจน มีการดำเนินงานตามแผนงานต่างๆ และมีการประเมินผลการดำเนินงานตามแผนการจัดการเรียนการสอนด้วยวิธีที่หลากหลาย และนำผลการประเมินมาปรับปรุงครั้งต่อไป

4.2 หลักสูตรในการจัดการเรียนการสอนภาษาจีนระดับประถมศึกษา

หลักสูตรในระดับประถมศึกษาของประเทศไทย ปัจจุบันจัดทำขึ้นตามกรอบและทิศทางของหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551⁴ ซึ่งมีการกำหนดเป้าหมายของหลักสูตรในการพัฒนาคุณภาพผู้เรียน และกระบวนการนำหลักสูตรไปสู่การปฏิบัติในระดับเขตพื้นที่การศึกษา และสถานศึกษา โดยมีการกำหนดวิสัยทัศน์ จุดหมาย สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน คุณลักษณะอันพึงประสงค์ มาตรฐานการเรียนรู้และตัวชี้วัดที่ชัดเจน เพื่อเป็นทิศทางในการจัดทำหลักสูตรการเรียนการสอนในแต่ละระดับ นอกจากนั้น ได้กำหนดโครงสร้างเวลาเรียนพื้นฐานของแต่ละกลุ่มสาระการเรียนรู้ในแต่ละชั้นปีไว้ในหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน และเปิดโอกาสให้โรงเรียนเพิ่มเติมเวลาเรียนได้ตามความพร้อมของโรงเรียน ทั้งนี้ โรงเรียนสามารถนำไปเป็นแนวทางและประยุกต์ใช้ได้ตามความเหมาะสม ในส่วนของการกำหนดให้เปิดสอนรายวิชาภาษาจีน พบว่าโรงเรียนระดับประถมศึกษาที่มีรายวิชาเรียนภาษาจีนที่มีความหลากหลาย และมีความแตกต่างกันไปตามจำนวนเวลาเรียน ซึ่งสามารถสรุปข้อมูลจากผลการสำรวจได้ ดังนี้

4.2.1 การเปิดสอนรายวิชาภาษาจีนในโรงเรียน

ภาษาจีนเป็นภาษาต่างประเทศที่เป็นสาระการเรียนรู้พื้นฐาน ซึ่งจัดอยู่ในกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศในการฟัง พูด อ่าน เขียน ซึ่งการเปิดสอนรายวิชาภาษาจีนนั้นขึ้นอยู่กับดุลยพินิจของโรงเรียนที่จะจัดทำรายวิชาและการจัดการเรียนรู้ตามความเหมาะสมของโรงเรียน ซึ่งทำให้โรงเรียนมีการจัดการเรียนการสอนที่แตกต่างกันตามบริบทของโรงเรียน

4.2.1.1 ระดับประถมศึกษาตอนต้น (ป.1-ป.3) เปิดสอนในรายวิชา จำนวน รายวิชา/ภาคเรียน และจำนวนคาบเรียน/รายวิชา/สัปดาห์

โรงเรียนในระดับประถมศึกษาตอนต้น (ป.1-ป.3) โดยส่วนใหญ่จะเปิดสอนวิชาหลัก 1 วิชา คือ วิชาภาษาจีน จำนวน 2 คาบเรียน/สัปดาห์ ซึ่งจำนวนคาบเรียนส่วนใหญ่ ได้จัดทำตามกรอบแผนพัฒนาการเรียนการสอนภาษาจีนที่สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานได้กำหนดไว้เมื่อปี พ.ศ. 2557 กล่าวคือ จัดให้วิชาภาษาจีนเป็นวิชาเพิ่มเติม โดยต้องจัดให้มีการเรียนการสอนไม่น้อยกว่า 2 คาบ/สัปดาห์ และมีโรงเรียนบางแห่งมีการเปิดสอนรายวิชาสนทนาภาษาจีนและศิลปวัฒนธรรมจีนควบคู่กัน ทั้งนี้ การเปิดสอนวิชาภาษาจีน และการจัดการเรียนการสอนภาษาจีนนั้นจะต้องสอดคล้องกับนโยบายของโรงเรียนและผู้บริหารด้วย

⁴ ดูรายละเอียดได้ที่ ภาคผนวก 7

ตารางที่ 4-14 ระดับประถมศึกษาตอนต้น (ป.1-ป.3) ได้เปิดสอนในรายวิชาจำนวนรายวิชา/
ภาคเรียน และจำนวนคาบเรียน/รายวิชาต่อสัปดาห์

รายละเอียด	โรงเรียนในสังกัด / จำนวน (ร้อยละ)			
	สพฐ.	สช.		กทม.
		โรงเรียนสอนภาษาจีน	โรงเรียนเอกชน	
รายวิชาที่เปิดสอน				
ภาษาจีน	82 (14)	94 (47)	86 (42)	8 (2)
สนทนาภาษาจีน	41 (7)	68 (34)	31 (15)	0
ศิลปวัฒนธรรมจีน	12 (2)	52 (26)	12 (6)	8 (2)
อื่นๆ	12 (2)	8 (4)	4 (2)	8 (2)
ไม่ระบุข้อมูล	6 (1)	2 (1)	12 (6)	0
ไม่ได้เปิดสอนในระดับประถมศึกษา 1-3	0	0	0	92 (23)
จำนวนรายวิชา/ภาคเรียน				
จำนวน 1 รายวิชา	71 (12)	20 (10)	65 (32)	0
จำนวน 2 รายวิชา	0	18 (9)	12 (6)	0
จำนวน 3 รายวิชา	29 (5)	16 (8)	0	0
จำนวน 4 รายวิชา	0	6 (3)	2 (1)	0
จำนวน 5 รายวิชา	0	2 (1)	0	8 (2)
ไม่ระบุข้อมูล	0	38 (19)	18 (9)	0
จำนวนคาบเรียน/รายวิชา/สัปดาห์				
1 คาบเรียน	47 (8)	0	51 (25)	0
2 คาบเรียน	29 (5)	14 (7)	27 (13)	0
3 คาบเรียน	6 (1)	16 (8)	2 (1)	8 (2)
4 คาบเรียน	18 (3)	16 (8)	0	0
5 คาบเรียน	0	18 (9)	2 (1)	0
6 คาบเรียน	0	6 (3)	0	0
7 คาบเรียน	0	6 (3)	0	0
8 คาบเรียน	0	4 (2)	0	0
10 คาบเรียน	0	2 (1)	0	0
ไม่ระบุข้อมูล	0	18 (9)	18 (9)	0

ข้อมูลจากตารางที่ 4-14 พบว่า โรงเรียนส่วนใหญ่ได้เปิดสอนวิชาภาษาจีน
1 รายวิชา และส่วนใหญ่มีจำนวน 2 คาบเรียน/รายวิชา/สัปดาห์ โดยสามารถสรุปได้ ดังนี้

- **โรงเรียนในสังกัด สพฐ. (ป.1-ป.3) จำนวน 17 แห่ง**

วิชาที่เปิดสอน

ภาษาจีน	คิดเป็นร้อยละ 82 (14)
สนทนาภาษาจีน	คิดเป็นร้อยละ 41 (7)
ศิลปวัฒนธรรมจีน	คิดเป็นร้อยละ 12 (2)

จำนวนวิชาที่เปิดสอน

1 รายวิชา	คิดเป็นร้อยละ 71 (12)
3 รายวิชา	คิดเป็นร้อยละ 29 (5)

จำนวนคาบเรียน/รายวิชา/สัปดาห์

1 คาบเรียน/รายวิชา/สัปดาห์	คิดเป็นร้อยละ 47 (8)
2 คาบเรียน/รายวิชา/สัปดาห์	คิดเป็นร้อยละ 29 (5)
4 คาบเรียน/รายวิชา/สัปดาห์	คิดเป็นร้อยละ 18 (3)
3 คาบเรียน/รายวิชา/สัปดาห์	คิดเป็นร้อยละ 6 (1)

การจัดการเรียนการสอนภาษาจีนของโรงเรียนในสังกัด สพฐ. (ป.1-ป.3) ส่วนใหญ่นอกจากจะสอนรายวิชาภาษาจีนแล้ว ยังเน้นในเรื่องการสื่อสารภาษาจีนเป็นวิชาเสริม จำนวนรายวิชาที่เปิดสอน คือ 1 ถึง 3 รายวิชา ซึ่งโรงเรียนโดยส่วนใหญ่จะจัดให้มีการจัดการเรียน การสอน 1-2 ชั่วโมงต่อสัปดาห์ ทั้งนี้ ขึ้นอยู่กับนโยบายและความสอดคล้องกับบริบทของโรงเรียน

- **โรงเรียนในสังกัด สช. ได้แก่ โรงเรียนสอนภาษาจีน (ป.1-ป.3) จำนวน 50 แห่ง**

วิชาที่เปิดสอน

ภาษาจีน	คิดเป็นร้อยละ 94 (47)
สนทนาภาษาจีน	คิดเป็นร้อยละ 68 (34)
ศิลปวัฒนธรรมจีน	คิดเป็นร้อยละ 8 (4)

จำนวนวิชาที่เปิดสอน

1 รายวิชา	คิดเป็นร้อยละ 20 (10)
2 รายวิชา	คิดเป็นร้อยละ 18 (9)
3 รายวิชา	คิดเป็นร้อยละ 16 (8)
4 รายวิชา	คิดเป็นร้อยละ 6 (3)
5 รายวิชา	คิดเป็นร้อยละ 2 (1)

จำนวนคาบเรียน/รายวิชา/สัปดาห์

5 คาบเรียน/รายวิชา/สัปดาห์	คิดเป็นร้อยละ 18 (9)
4 คาบเรียน/รายวิชา/สัปดาห์	คิดเป็นร้อยละ 16 (8)
3 คาบเรียน/รายวิชา/สัปดาห์	คิดเป็นร้อยละ 16 (8)
2 คาบเรียน/รายวิชา/สัปดาห์	คิดเป็นร้อยละ 14 (7)
6 คาบเรียน/รายวิชา/สัปดาห์	คิดเป็นร้อยละ 6 (3)
7 คาบเรียน/รายวิชา/สัปดาห์	คิดเป็นร้อยละ 6 (3)
8 คาบเรียน/รายวิชา/สัปดาห์	คิดเป็นร้อยละ 4 (2)
10 คาบเรียน/รายวิชา/สัปดาห์	คิดเป็นร้อยละ 2 (1)

การจัดการเรียนการสอนภาษาจีนของโรงเรียนสอนภาษาจีนส่วนใหญ่ได้เปิดสอนรายวิชาภาษาจีน วิชาสนทนาภาษาจีน และวิชาศิลปวัฒนธรรม และจัดให้มีเรียนวิชาที่หลากหลาย นอกจากนี้ โรงเรียนสอนภาษาจีนยังจัดให้มีการสอนรวมแบบบูรณาการ โดยไม่ได้แยกเป็นรายวิชาตามหัวข้อของแบบสอบถาม บางแห่งมีการสอนวิธีการคัดตัวอักษรจีน การเขียนพู่กันจีน การถักเชือกจีน การร้องเพลงจีน การรำ ใช้ตะเกียบโดยสอดแทรกเรื่องของศิลปวัฒนธรรม การรำไทเก๊ก เข้าในรายวิชาภาษาจีน มีจำนวนชั่วโมงเรียนต่อสัปดาห์อยู่ระหว่าง 2-7 ชั่วโมง ซึ่งโรงเรียนโดยส่วนใหญ่จะจัดให้มีการเรียนการสอน 5 ชั่วโมงต่อสัปดาห์ หากโรงเรียนที่มีความพร้อมและให้ความสำคัญต่อการเรียนการสอนภาษาจีนจะจัดให้มีการเรียนการสอน 10 ชั่วโมงต่อสัปดาห์ ทั้งนี้ ขึ้นอยู่กับนโยบายและความสอดคล้องกับบริบทของโรงเรียน

- **โรงเรียนในสังกัด สช. ได้แก่ โรงเรียนเอกชน (ป.1-ป.3) จำนวน 49 แห่ง**
วิชาที่เปิดสอน

ภาษาจีน	คิดเป็นร้อยละ 86 (42)
สนทนาภาษาจีน	คิดเป็นร้อยละ 31 (15)
ศิลปวัฒนธรรมจีน	คิดเป็นร้อยละ 12 (6)

จำนวนวิชาที่เปิดสอน

1 รายวิชา	คิดเป็นร้อยละ 65 (32)
2 รายวิชา	คิดเป็นร้อยละ 12 (6)
4 รายวิชา	คิดเป็นร้อยละ 2 (1)

จำนวนคาบเรียน/รายวิชา/สัปดาห์

1 คาบเรียน/รายวิชา/สัปดาห์	คิดเป็นร้อยละ 51 (25)
2 คาบเรียน/รายวิชา/สัปดาห์	คิดเป็นร้อยละ 27 (13)
3 คาบเรียน/รายวิชา/สัปดาห์	คิดเป็นร้อยละ 2 (1)
5 คาบเรียน/รายวิชา/สัปดาห์	คิดเป็นร้อยละ 2 (1)

การจัดการเรียนการสอนภาษาจีนของโรงเรียนเอกชนส่วนใหญ่ นอกจากสอนรายวิชาภาษาจีนแล้วยังจัดให้มีวิชาสนทนาภาษาจีนและศิลปวัฒนธรรมจีน และมีโรงเรียนบางแห่งได้จัดให้มีการสอนภาษาพาสนุก การร้องเพลง การเล่นนิทาน ซึ่งโรงเรียนโดยส่วนใหญ่เปิดสอนวิชาภาษาจีน 1 รายวิชา และมีโรงเรียนบางแห่งที่เปิดสอนภาษาจีน 2 รายวิชา โดยมีจำนวน 2 ชั่วโมงต่อสัปดาห์ ทั้งนี้ จากการสัมภาษณ์ข้อมูลทางโทรศัพท์ที่ผู้บริหารหรือผู้ที่เกี่ยวข้องของโรงเรียนเอกชนเพิ่มเติม พบว่า โรงเรียนบางแห่งได้เปิดสอนวิชาภาษาจีนเพียง 1 ชั่วโมงต่อสัปดาห์ เนื่องจากโรงเรียนเพิ่งเริ่มเปิดสอนภาษาจีนได้ประมาณ 2 ปี และในช่วงเริ่มต้นนี้จึงต้องการให้ผู้เรียนเกิดทัศนคติที่ดีต่อการเรียนภาษาจีน หากผู้เรียนมีความสนใจและความพร้อมที่จะเรียนภาษาจีนเพิ่มมากขึ้น ทางโรงเรียนจะเพิ่มเวลาในการจัดการเรียนการสอนเป็น 2 ชั่วโมงต่อสัปดาห์ ทั้งนี้ ขึ้นอยู่กับนโยบายและความสอดคล้องกับบริบทของโรงเรียน

- **โรงเรียนในสังกัด กทม. (ป.1-ป.3) จำนวน 25 แห่ง**

โรงเรียนในสังกัด กทม. มีโรงเรียน 2 แห่ง ที่มีการเปิดสอนภาษาจีนในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1-3 ซึ่งโรงเรียนทั้ง 2 แห่ง นี้ เป็นโรงเรียนนำร่องในการเรียนการสอนสองภาษา วิชาที่เปิดสอนมี 5 สาระการเรียนรู้ คือ รายวิชาภาษาจีน 5 ชั่วโมง คณิตศาสตร์ 5 ชั่วโมง วิทยาศาสตร์ 2 ชั่วโมง ศิลปวัฒนธรรมจีน 2 ชั่วโมง สุขศึกษา 1 ชั่วโมง การเรียนโดยเฉลี่ยวิชาละ 3 ชั่วโมง และเรียนเป็นภาษาจีนกับครูชาวจีน จำนวน 15 ชั่วโมง/สัปดาห์

4.2.1.2 ระดับประถมศึกษาตอนปลาย (ป.4-ป.6) ได้เปิดสอนในรายวิชา จำนวน รายวิชา/ภาคเรียน และจำนวนคาบเรียน/รายวิชา/สัปดาห์ ดังต่อไปนี้

โรงเรียนในระดับประถมศึกษาตอนปลาย (ป.4-ป.6) โดยส่วนใหญ่จะเปิดสอนวิชาหลัก 1 วิชา คือ วิชาภาษาจีน จำนวน 1 คาบเรียนต่อสัปดาห์ ส่วนโรงเรียนสอนภาษาจีนจะมีจำนวนชั่วโมงสอนเฉลี่ย 5 ชั่วโมงต่อสัปดาห์ และมีโรงเรียนบางแห่งมีการเปิดสอนเพิ่มเติมในรายวิชาสนทนาภาษาจีน และศิลปวัฒนธรรมจีน

ตารางที่ 4-15 ระดับประถมศึกษาตอนต้น (ป.4-ป.6) เปิดสอนรายวิชาภาษาจีนจำนวนรายวิชา/ภาคเรียน จำนวนคาบเรียน/รายวิชา/สัปดาห์

รายละเอียด	โรงเรียนในสังกัด / จำนวน (ร้อยละ)			
	สพฐ.	สช.		กทม.
		โรงเรียนสอนภาษาจีน	โรงเรียนเอกชน	
รายวิชาที่เปิดสอน				
ภาษาจีน	82 (14)	98 (49)	90 (44)	100 (25)
สนทนาภาษาจีน	41 (7)	74 (37)	33 (16)	16 (4)
ศิลปวัฒนธรรมจีน	12 (2)	50 (25)	12 (6)	20 (5)
อื่นๆ	12 (2)	2 (1)	0	12 (3)
ไม่ระบุข้อมูล	6 (1)	2 (1)	8(4)	0
จำนวนรายวิชา/ภาคเรียน				
จำนวน 1 รายวิชา	41 (7)	18 (9)	59 (29)	76 (19)
จำนวน 2 รายวิชา	18 (3)	30 (15)	18 (9)	4 (1)
จำนวน 3 รายวิชา	0	6 (3)	0	8 (2)
จำนวน 4 รายวิชา	12 (2)	44 (22)	12 (6)	4 (1)
จำนวน 5 รายวิชา	12 (2)	0	2(1)	8 (2)
ไม่ระบุข้อมูล	6 (1)	2 (1)	8 (4)	0
จำนวนคาบเรียน/รายวิชา/สัปดาห์				
1 คาบเรียน	47 (8)	0	51 (25)	92 (23)
2 คาบเรียน	29 (5)	14 (7)	27 (13)	0
3 คาบเรียน	6 (1)	16 (8)	2 (1)	8 (2)
4 คาบเรียน	18 (3)	16 (8)	0	0
5 คาบเรียน	0	18 (9)	2 (1)	0
6 คาบเรียน	0	6 (3)	0	0
7 คาบเรียน	0	6 (3)	0	0
8 คาบเรียน	0	4 (2)	0	0
10 คาบเรียน	0	2 (1)	0	0
ไม่ระบุข้อมูล	0	18 (9)	18 (9)	0

ข้อมูลจากตารางที่ 4-15 พบว่า โรงเรียนส่วนใหญ่ได้สอนรายวิชาภาษาจีน โดยเปิดสอน 1 รายวิชา และมีจำนวน 1-2 คาบเรียน/รายวิชา/สัปดาห์ โดยสามารถสรุปได้ ดังนี้

- **โรงเรียนในสังกัด สพฐ. (ป.4-ป.6)** จำนวน 17 แห่ง

วิชาที่เปิดสอน

ภาษาจีน	คิดเป็นร้อยละ 82 (14)
สนทนาภาษาจีน	คิดเป็นร้อยละ 41 (7)
ศิลปวัฒนธรรมจีน	คิดเป็นร้อยละ 12 (2)

จำนวนวิชาที่เปิดสอน

1 รายวิชา	คิดเป็นร้อยละ 71 (12)
3 รายวิชา	คิดเป็นร้อยละ 29 (5)

จำนวนคาบเรียน/รายวิชา/สัปดาห์

1 คาบเรียน/รายวิชา/สัปดาห์	คิดเป็นร้อยละ 47 (8)
2 คาบเรียน/รายวิชา/สัปดาห์	คิดเป็นร้อยละ 29 (5)
4 คาบเรียน/รายวิชา/สัปดาห์	คิดเป็นร้อยละ 18 (3)
3 คาบเรียน/รายวิชา/สัปดาห์	คิดเป็นร้อยละ 6 (1)

โรงเรียนในสังกัด สพฐ. (ป.4-ป.6) มีวิชาที่เปิดสอนเหมือนกับ ป.1-ป.3 นอกจากสอนรายวิชาภาษาจีนแล้ว ยังเน้นการสอนภาษาจีนเพื่อการสื่อสาร จำนวนรายวิชาที่เปิดสอน 1 และ 3 รายวิชา ส่วนใหญ่มีจำนวน 1-2 คาบเรียน/รายวิชา/สัปดาห์

- **โรงเรียนในสังกัด สช. ได้แก่ โรงเรียนสอนภาษาจีน (ป.4-ป.6)** จำนวน 50 แห่ง

วิชาที่เปิดสอน

ภาษาจีน	คิดเป็นร้อยละ 86 (42)
สนทนาภาษาจีน	คิดเป็นร้อยละ 31 (15)
ศิลปวัฒนธรรมจีน	คิดเป็นร้อยละ 12 (6)

จำนวนวิชาที่เปิดสอน

1 รายวิชา	คิดเป็นร้อยละ 65 (32)
2 รายวิชา	คิดเป็นร้อยละ 12 (6)
4 รายวิชา	คิดเป็นร้อยละ 2 (1)

จำนวนคาบเรียน/รายวิชา/สัปดาห์

2 คาบเรียน/รายวิชา/สัปดาห์	คิดเป็นร้อยละ 27 (13)
3 คาบเรียน/รายวิชา/สัปดาห์	คิดเป็นร้อยละ 2 (1)
4 คาบเรียน/รายวิชา/สัปดาห์	คิดเป็นร้อยละ 2 (1)

5 คาบเรียน/รายวิชา/สัปดาห์	คิดเป็นร้อยละ 2 (1)
7 คาบเรียน/รายวิชา/สัปดาห์	คิดเป็นร้อยละ 6 (3)
8 คาบเรียน/รายวิชา/สัปดาห์	คิดเป็นร้อยละ 4 (2)

โรงเรียนสอนภาษาจีนส่วนใหญ่ได้เปิดสอนรายวิชาภาษาจีน วิชาสนทนา ภาษาจีนและวิชาศิลปวัฒนธรรม และจัดให้มีเรียนวิชาที่หลากหลาย นอกจากนี้ โรงเรียนสอนภาษาจีนยังจัดให้มีการสอนรวมแบบบูรณาการโดยไม่ได้แยกเป็นรายวิชาตามหัวข้อของแบบสอบถาม บางแห่งมีการสอนวิธีการคัดตัวอักษรจีน การเล่านิทาน การเขียนพู่กันจีน การถักเชือกจีน การตัดกระดาษ การร้องเพลงจีน นาฏศิลป์จีน ใช้ตะเกียบ การเรียนวิธีการใช้คอมพิวเตอร์ภาษาจีน โดยสอดแทรกเรื่องของศิลปวัฒนธรรม การรำไทเก๊ก เข้าในรายวิชาภาษาจีน โดยเฉลี่ยจะจัดให้มีการเรียนการสอนวันละ 1 ชั่วโมงคือ 5 ชั่วโมงต่อสัปดาห์ หากโรงเรียนที่มีความพร้อมและให้ความสำคัญต่อการเรียนการสอนภาษาจีนจะจัดให้มีการเรียนการสอน 10 ชั่วโมงต่อสัปดาห์

- โรงเรียนในสังกัด สช. ได้แก่ โรงเรียนเอกชน (ป.4-ป.6) จำนวน 49 แห่ง

วิชาที่เปิดสอน

ภาษาจีน	คิดเป็นร้อยละ 90 (44)
สนทนาภาษาจีน	คิดเป็นร้อยละ 33 (16)
ศิลปวัฒนธรรมจีน	คิดเป็นร้อยละ 12 (6)

จำนวนวิชาที่เปิดสอน

1 รายวิชา	คิดเป็นร้อยละ 59 (29)
2 รายวิชา	คิดเป็นร้อยละ 18 (9)
4 รายวิชา	คิดเป็นร้อยละ 12 (6)
5 รายวิชา	คิดเป็นร้อยละ 2 (1)

จำนวนคาบเรียน/รายวิชา/สัปดาห์

1 คาบเรียน/รายวิชา/สัปดาห์	คิดเป็นร้อยละ 51 (25)
2 คาบเรียน/รายวิชา/สัปดาห์	คิดเป็นร้อยละ 27 (13)
4 คาบเรียน/รายวิชา/สัปดาห์	คิดเป็นร้อยละ 2 (1)
5 คาบเรียน/รายวิชา/สัปดาห์	คิดเป็นร้อยละ 2 (1)

โรงเรียนเอกชน (ป.4-ป.6) ส่วนใหญ่ได้เปิดสอนรายวิชาภาษาจีน 1 รายวิชา และมีจำนวน 2 คาบเรียน/รายวิชา/สัปดาห์ นอกจากนี้ โรงเรียนบางแห่งได้มีการสอน การเขียนพู่กันจีน ตัดกระดาษ ใช้ตะเกียบ การเขียนพู่กันจีน นิทานเกี่ยวกับคุณธรรมจีนเพลงจีน นาฏศิลป์จีน และคอมพิวเตอร์จีน รวมเป็นรายวิชาพื้นฐาน

- โรงเรียนในสังกัด กทม. (ป.4-ป.6) จำนวน 25 แห่ง

วิชาที่เปิดสอน

ภาษาจีน	คิดเป็นร้อยละ 100 (25)
สนทนาภาษาจีน	คิดเป็นร้อยละ 16 (4)
ศิลปวัฒนธรรมจีน	คิดเป็นร้อยละ 20 (5)

จำนวนวิชาที่เปิดสอน

1 รายวิชา	คิดเป็นร้อยละ 76 (19)
3 รายวิชา	คิดเป็นร้อยละ 8 (2)
5 รายวิชา	คิดเป็นร้อยละ 8 (2)
2 รายวิชา	คิดเป็นร้อยละ 4 (1)
4 รายวิชา	คิดเป็นร้อยละ 4 (1)

จำนวนคาบเรียน/รายวิชา/สัปดาห์

1 คาบเรียน/รายวิชา/สัปดาห์	คิดเป็นร้อยละ 92 (23)
3 คาบเรียน/รายวิชา/สัปดาห์	คิดเป็นร้อยละ 8 (2)

โรงเรียนในสังกัด กทม. (ป.4-ป.6) ทุกแห่งได้สอนรายวิชาภาษาจีนโดยเปิดสอน 1 รายวิชา และมีจำนวน 1 คาบเรียน/รายวิชา/สัปดาห์ มีโรงเรียนบางแห่งจัดการเรียนการสอนภาษาจีน สนทนาภาษาจีน ศิลปวัฒนธรรมจีน โดยจัดการเรียนการสอนแบบบูรณาการอยู่ในสาระเพิ่มเติมไม่ได้แยกเป็นรายวิชาเฉพาะออกอย่างชัดเจน

การจัดการเรียนการสอนภาษาจีนของโรงเรียนแต่ละแห่ง มีความแตกต่างกันตามนโยบายของโรงเรียนที่จะกำหนดรายวิชา จำนวนคาบเรียนต่อรายวิชาต่อสัปดาห์ ซึ่งรายวิชาที่โรงเรียนส่วนใหญ่เปิดสอน คือ 1 รายวิชา ต่อสัปดาห์ในแต่ละระดับชั้น ได้แก่ วิชาภาษาจีน ส่วนรายวิชาสนทนาภาษาจีน และศิลปวัฒนธรรมจีนส่วนใหญ่จะมีสอนในโรงเรียนสอนภาษาจีน และโรงเรียนที่จัดหลักสูตรการเรียนการสอนเป็นภาษาไทยและจีน ทั้งนี้ การเรียนการสอนภาษาจีนจำนวน 1 คาบเรียนต่อสัปดาห์ในแต่ละระดับชั้นจัดได้น้อยเกินไปสำหรับผู้เรียนภาษาต่างประเทศ ในการพัฒนาทักษะในด้านการฟัง พูด อ่าน และเขียน เมื่อเรียนจบตามหลักสูตรที่ทางโรงเรียนกำหนดแล้ว จะพบว่าผู้เรียนไม่สามารถนำความรู้ที่ได้เรียนไปใช้ในการติดต่อสื่อสารได้

4.2.2 การจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตร/แผนการเรียนของโรงเรียน

การจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตร/แผนการเรียนของโรงเรียนเพื่อให้ผู้เรียนได้พัฒนาตนเองตามศักยภาพ และมีการพัฒนาอย่างรอบด้าน การจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรต่างๆ ของโรงเรียน โดยส่วนใหญ่ ได้แก่กิจกรรมตามเทศกาลของจีน และกิจกรรมแข่งทักษะภาษาจีน ซึ่งมีโรงเรียนบางแห่งที่ไม่มีการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรให้แก่ผู้เรียน ทั้งนี้ การจัดหรือไม่จัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรต่างๆ นั้นขึ้นอยู่กับนโยบายของโรงเรียนและผู้บริหารให้เป็นไปตามบริบทของโรงเรียน

ตารางที่ 4-16 การจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตร/แผนการเรียนของโรงเรียน

รายละเอียด	โรงเรียนในสังกัด / จำนวน (ร้อยละ)			
	สพฐ.	สช.		กทม.
		โรงเรียนสอนภาษาจีน	โรงเรียนเอกชน	
กิจกรรมตามเทศกาลของจีน	59 (10)	6 (3)	51 (25)	4 (1)
กิจกรรมการแข่งขันทักษะด้านภาษาจีน	71 (12)	88 (44)	59 (29)	84 (21)
อื่นๆ	12 (2)	8 (4)	6 (3)	8 (2)
ไม่มีกิจกรรมเสริมหลักสูตร	18 (3)	6 (3)	16 (8)	4 (1)

ข้อมูลจากตารางที่ 4-16 พบว่า โรงเรียนส่วนใหญ่ได้มีการจัดกิจกรรมแข่งขันทักษะด้านภาษาจีน เพื่อเป็นกิจกรรมเสริมหลักสูตร/แผนการเรียน โดยสามารถสรุปได้ ดังนี้

- **โรงเรียนในสังกัด สพฐ.** จำนวน 17 แห่ง ส่วนใหญ่ได้มีการจัดกิจกรรมแข่งขันทักษะด้านภาษาจีน โดยคิดเป็นร้อยละ 71 และกิจกรรมตามเทศกาลของจีน ร้อยละ 59 เพื่อเป็นกิจกรรมเสริมหลักสูตร/แผนการเรียน และมีโรงเรียนบางแห่งที่ไม่มีกิจกรรมเสริมหลักสูตร ร้อยละ 18 นอกจากนี้ โรงเรียนบางแห่งได้ร่วมกิจกรรมค่ายภาษาจีนที่ประเทศจีน

- **โรงเรียนในสังกัด สช.** ได้แก่ **โรงเรียนสอนภาษาจีน** จำนวน 50 แห่ง ส่วนใหญ่ได้มีการจัดกิจกรรมการแข่งขันทักษะด้านภาษาจีน โดยคิดเป็นร้อยละ 88 และกิจกรรมตามเทศกาลของจีน ร้อยละ 6 เพื่อเป็นกิจกรรมเสริมหลักสูตร/แผนการเรียน และมีโรงเรียนบางแห่งที่ไม่มีกิจกรรมเสริมหลักสูตรร้อยละ 6 นอกจากนี้ โรงเรียนบางแห่งได้จัดกิจกรรมการแสดงความสามารถของนักเรียน เช่น ร้องเพลงจีน การจัดกิจกรรมวันวิชาการ การจัดค่ายภาษาจีนทั้งภายในและภายนอก

- **โรงเรียนเอกชน** จำนวน 49 แห่ง ส่วนใหญ่ได้มีการจัดกิจกรรมการแข่งขันทักษะด้านภาษาจีน คิดเป็นร้อยละ 59 และกิจกรรมตามเทศกาลของจีน ร้อยละ 51 เพื่อเป็นกิจกรรมเสริมหลักสูตร/แผนการเรียน และมีโรงเรียนบางแห่งที่ไม่มีกิจกรรมเสริมหลักสูตร ร้อยละ 16 นอกจากนี้ โรงเรียนบางแห่งได้จัดให้มีการแสดงที่หน้าเสาธง การจัดกิจกรรมวันคริสต์มาส การจัดป้ายนิเทศให้ความรู้คำศัพท์ภาษาจีน เดือนละ 1 ครั้ง และการจัดนิทรรศการเกี่ยวกับประเทศจีน ภาคเรียนละ 1 ครั้ง และการจัดกิจกรรมวันภาษาจีน สัปดาห์ละ 1 ครั้ง

- **โรงเรียนในสังกัด กทม.** จำนวน 25 แห่ง ส่วนใหญ่ได้มีการจัดกิจกรรมการแข่งขันทักษะด้านภาษาจีน โดยคิดเป็นร้อยละ 84 และกิจกรรมตามเทศกาลของจีน ร้อยละ 4 เพื่อเป็นกิจกรรมเสริมหลักสูตร/แผนการเรียน และมีโรงเรียนบางแห่งที่ไม่มีกิจกรรมเสริมหลักสูตร ร้อยละ 4 นอกจากนี้ มีโรงเรียนบางแห่งได้จัดให้มีการจัดนิทรรศการเครือข่ายโรงเรียน

การจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตร/แผนการเรียนของโรงเรียน พบว่า การจัดกิจกรรมการแข่งขันด้านภาษาจีนมีส่วนที่มากที่สุด เนื่องจากหน่วยงานภายนอกเป็นผู้ดำเนินการจัดกิจกรรมดังกล่าว รองลงมาคือจัดกิจกรรมตามเทศกาลของจีน การจัดกิจกรรมค่ายภาษาจีนหรือกิจกรรมอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องกับภาษาจีนมีส่วนของโรงเรียนที่จัดกิจกรรมค่อนข้างน้อย ซึ่งกิจกรรมเสริมหลักสูตรฯ จะขึ้นอยู่กับหลักสูตรการจัดการเรียนการสอน รวมทั้งการจัดสรรงบประมาณจากโรงเรียน

4.2.3 การนำมาตรฐานตัวชี้วัดและสาระการเรียนรู้ภาษาจีน ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 มาใช้ในโรงเรียน

มาตรฐานตัวชี้วัดและสาระการเรียนรู้ภาษาจีน ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ตัวชี้วัดคือการระบุสิ่งที่ผู้เรียนพึงรู้และปฏิบัติได้ รวมทั้งคุณลักษณะของผู้เรียนในแต่ละระดับชั้น ซึ่งสะท้อนถึงมาตรฐานการเรียนรู้ มีความเฉพาะเจาะจงและมีความเป็นรูปธรรมนำไปใช้ในการกำหนดเนื้อหา จัดทำหน่วยการเรียนรู้ จัดการเรียนการสอน และเป็นเกณฑ์สำคัญสำหรับการวัดประเมินผลเพื่อตรวจสอบคุณภาพผู้เรียน ซึ่งโรงเรียนจะพิจารณาการนำมาตรฐานตัวชี้วัดและสาระการเรียนรู้มาใช้อ้างอิงหรือไม่อ้างอิงนั้น ขึ้นอยู่กับความเหมาะสม บริบทของโรงเรียน และความสอดคล้องกับนโยบายของโรงเรียนและผู้บริหาร

ตารางที่ 4-17 การนำมาตรฐานตัวชี้วัดและสาระการเรียนรู้ภาษาจีน ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 มาใช้ในโรงเรียน

รายละเอียด	โรงเรียนในสังกัด / จำนวน (ร้อยละ)			
	สพฐ.	สช.		กทม.
		โรงเรียนสอนภาษาจีน	โรงเรียนเอกชน	
ใช้อ้างอิงทั้งหมด (ข้ามไปข้อ 8)	29 (5)	40 (20)	45 (22)	56 (14)
ใช้อ้างอิงบางส่วน	65 (11)	40 (20)	41 (20)	40 (10)
ไม่ใช้เลย	0	0	0	0
ไม่ระบุข้อมูล	6 (1)	20 (10)	14 (7)	4 (1)

ข้อมูลจากตารางที่ 4-17 พบว่า โรงเรียนส่วนใหญ่ได้มีการนำมาตรฐานตัวชี้วัดและสาระการเรียนรู้ภาษาจีน ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 มาใช้อ้างอิงทั้งหมดและมาใช้อ้างอิงบางส่วนในโรงเรียน โดยสามารถสรุปได้ ดังนี้

- **โรงเรียนในสังกัด สพฐ.** จำนวน 17 แห่ง ส่วนใหญ่ได้มีการนำมาตรฐานตัวชี้วัดและสาระการเรียนรู้ภาษาจีน ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 มาใช้อ้างอิงบางส่วนในโรงเรียน โดยคิดเป็นร้อยละ 65 และมีการนำมาใช้อ้างอิงทั้งหมด ร้อยละ 29 นอกจากนี้ โรงเรียนบางแห่งระบุว่า การนำมาตรฐานตัวชี้วัดฯ มาใช้นั้นยังไม่เหมาะสมกับผู้เรียน

- **โรงเรียนในสังกัด สช.** ได้แก่ โรงเรียนสอนภาษาจีน จำนวน 50 แห่ง ส่วนใหญ่ได้มีการนำมาตรฐานตัวชี้วัดและสาระการเรียนรู้ภาษาจีน ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 มาใช้อ้างอิงทั้งหมด คิดเป็นร้อยละ 40 และมีการนำมาใช้อ้างอิงบางส่วน คิดเป็นร้อยละ 40 เช่นกัน

- **โรงเรียนเอกชน** จำนวน 49 แห่ง ส่วนใหญ่ได้มีการนำมาตรฐานตัวชี้วัดและสาระการเรียนรู้ภาษาจีน ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 มาใช้อ้างอิงทั้งหมด โดยคิดเป็นร้อยละ 45 และมีการนำมาใช้อ้างอิงบางส่วน ร้อยละ 41 นอกจากนี้ โรงเรียนบางแห่งได้ใช้มาตรฐานตัวชี้วัดโดยมีการนำมาประยุกต์ใช้ และบางแห่งเน้นที่ความรู้ความสามารถของนักเรียน

- **โรงเรียนในสังกัด กทม.** จำนวน 25 แห่ง ส่วนใหญ่ได้มีการนำมาตรฐานตัวชี้วัดและสาระการเรียนรู้ภาษาจีน ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 มาใช้อ้างอิงทั้งหมด โดยคิดเป็นร้อยละ 56 และมีการนำมาใช้อ้างอิงบางส่วน ร้อยละ 40

โรงเรียนแต่ละแห่งมีการนำมาตรฐานตัวชี้วัดและสาระการเรียนรู้ภาษาจีน ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 มาปรับใช้ให้สอดคล้องกับนโยบายและหลักสูตรของโรงเรียน ซึ่งโรงเรียนนำมาตรฐานตัวชี้วัดฯ มาใช้อ้างอิงทั้งหมด หรืออ้างอิงบางส่วนนั้น จะต้องพิจารณาตามความเหมาะสมและให้มีความถูกต้องตามหลักวิชาการ รวมทั้งต้องมีความสอดคล้องกับนโยบายและบริบทของโรงเรียน

4.2.4 สาเหตุที่โรงเรียนไม่ได้นำมาตรฐานตัวชี้วัด และสาระการเรียนรู้ภาษาจีนมาใช้ในการอ้างอิง หรือใช้อ้างอิงบางส่วน

มาตรฐานตัวชี้วัดและสาระการเรียนรู้ภาษาจีนที่โรงเรียนจะมีการนำมาใช้อ้างอิงหรือไม่ นั้น ขึ้นอยู่กับหลายปัจจัย ได้แก่ สาระการเรียนรู้มากเกินไป เวลาเรียนไม่พอ สาระการเรียนรู้ยากเกินไป ไม่มีตำราที่ควบคู่กับมาตรฐานตัวชี้วัด และมาตรฐานฯ นำมาประยุกต์ใช้ยาก ซึ่งทางโรงเรียนจะพิจารณาตามความเหมาะสมเพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดแก่ผู้เรียน

ตารางที่ 4-18 สาเหตุที่โรงเรียนไม่ได้นำมามาตรฐานตัวชี้วัดและสาระการเรียนรู้ภาษาจีนมาใช้ในการอ้างอิง หรือใช้อ้างอิงบางส่วน (ตอบได้หลายข้อ)

รายละเอียด	โรงเรียนในสังกัด / จำนวน (ร้อยละ)			
	สพฐ.	สช.		กทม.
		โรงเรียนสอนภาษาจีน	โรงเรียนเอกชน	
สาระการเรียนรู้ยากเกินไป	25 (3)	27 (8)	41 (11)	9 (1)
ไม่มีตำราที่ควบคู่กับมาตรฐานตัวชี้วัดฯ	50 (6)	50 (15)	41 (11)	9 (1)
สาระการเรียนรู้มากเกินไป เวลาเรียนไม่พอ	75 (9)	20 (6)	48 (13)	16 (4)
นำมาประยุกต์ใช้ได้ยาก	25 (3)	13 (4)	22 (6)	0
อื่นๆ	17 (2)	13 (4)	7 (2)	64 (7)
ไม่ระบุข้อมูล	0	13 (4)	7 (2)	0

ข้อมูลจากตารางที่ 4-18 พบว่า สาเหตุที่ โรงเรียนส่วนใหญ่ไม่ได้นำมามาตรฐานตัวชี้วัดและสาระการเรียนรู้ภาษาจีนมาใช้ในการอ้างอิง หรือใช้อ้างอิงบางส่วน เนื่องจากสาระการเรียนรู้มากเกินไป เวลาเรียนไม่พอ โดยสามารถสรุปได้ ดังนี้

- **โรงเรียนในสังกัด สพฐ.** จำนวน 12 แห่ง ส่วนใหญ่ไม่ได้นำมามาตรฐานตัวชี้วัดและสาระการเรียนรู้ภาษาจีนมาใช้ในการอ้างอิง หรือใช้อ้างอิงบางส่วน เนื่องจากสาระการเรียนรู้มากเกินไป เวลาเรียนไม่พอ โดยคิดเป็นร้อยละ 75 ไม่มีตำราที่ควบคู่กับมาตรฐานตัวชี้วัดฯ ร้อยละ 50 สาระการเรียนรู้ยากเกินไปและนำมาประยุกต์ใช้ได้ยาก ร้อยละ 25

- **โรงเรียนในสังกัด สช.** ได้แก่ **โรงเรียนสอนภาษาจีน** จำนวน 30 แห่ง ส่วนใหญ่ไม่ได้นำมามาตรฐานตัวชี้วัดและสาระการเรียนรู้ภาษาจีนมาใช้ในการอ้างอิง หรือใช้อ้างอิงบางส่วน เนื่องจากไม่มีตำราที่ควบคู่กับมาตรฐานตัวชี้วัดฯ โดยคิดเป็นร้อยละ 50 สาระการเรียนรู้ยากเกินไป ร้อยละ 27 สาระการเรียนรู้มากเกินไป เวลาเรียนไม่พอ คิดเป็นร้อยละ 20 และนำมาประยุกต์ใช้ได้ยาก ร้อยละ 13 นอกจากนี้ โรงเรียนบางแห่งได้กำหนดผลการเรียนรู้ที่คาดหวังในแต่ละระดับชั้น และบางแห่งได้นำมาประยุกต์ใช้และบูรณาการกับสาระวิชาภาษาต่างประเทศ โรงเรียนบางแห่งระบุว่าหลักสูตรแกนกลางง่ายเกินไปไม่เหมาะสมกับการจัดหลักสูตรให้นักเรียน

- **โรงเรียนเอกชน** จำนวน 22 แห่ง ส่วนใหญ่ไม่ได้นำมามาตรฐานตัวชี้วัดและสาระการเรียนรู้ภาษาจีนมาใช้ในการอ้างอิง หรือใช้อ้างอิงบางส่วน เนื่องจากสาระการเรียนรู้มากเกินไป เวลาเรียนไม่พอ โดยคิดเป็นร้อยละ 48 สาระการเรียนรู้ยากเกินไปและไม่มีตำราที่ควบคู่กับมาตรฐาน

ตัวชี้วัดฯ ร้อยละ 41 และนำมาประยุกต์ใช้ได้ยาก ร้อยละ 22 นอกจากนี้ โรงเรียนบางแห่งได้มีการกำหนดผลการเรียนรู้ที่คาดหวังในแต่ละระดับชั้น ได้มีการนำมาประยุกต์ใช้ และมีการบูรณาการกับสาระการเรียนรู้วิชาภาษาต่างประเทศ

- **โรงเรียนในสังกัด กทม.** จำนวน 14 แห่ง ส่วนใหญ่ไม่ได้นำมามาตรฐานตัวชี้วัดและสาระการเรียนรู้ภาษาจีนมาใช้ในการอ้างอิง หรือใช้อ้างอิงบางส่วน เนื่องจากตัวแทนจากบริษัทจะเป็นผู้จัดการเรียนการสอนซึ่งครูผู้สอนส่วนใหญ่เป็นชาวต่างชาติ และตามนโยบายสำนักการศึกษา กทม. กำหนด จะเน้นเรื่องการสนทนาเป็นส่วนใหญ่ ร้อยละ 64 สาระการเรียนรู้มากเกินไป เวลาเรียนไม่พอ ร้อยละ 16 สาระการเรียนรู้ยากเกินไปและไม่มีตำราที่ควบคู่กับมาตรฐานตัวชี้วัดฯ ร้อยละ 9 และมีโรงเรียนบางแห่งได้นำไปประยุกต์ใช้เพื่อจัดทำหลักสูตรสำหรับโรงเรียนในสังกัด กทม. และมีการเปิดเป็นแหล่งเรียนรู้สำหรับชุมชนในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 4-6

การที่โรงเรียนไม่ได้นำมามาตรฐานตัวชี้วัดและสาระการเรียนรู้ภาษาจีนมาใช้ในการอ้างอิง หรือใช้อ้างอิงบางส่วนนั้นมีหลายสาเหตุซึ่งแต่ละโรงเรียนจะประสบปัญหาแตกต่างกันตามบริบทแวดล้อมของโรงเรียน โรงเรียนในสังกัด สพฐ. และ โรงเรียนเอกชนมักพบกับปัญหาในเรื่องสาระการเรียนรู้มากและยากเกินไป เวลาเรียนไม่พอซึ่งโรงเรียนส่วนใหญ่จะจัดการเรียนการสอน 1 รายวิชาต่อคาบต่อสัปดาห์ ส่วนโรงเรียนสอนภาษาจีน พบว่า หนังสือและตำราที่เลือกใช้ไม่มีความสอดคล้องกับมาตรฐานตัวชี้วัดฯ และมีการนำมามาตรฐานตัวชี้วัดและสาระการเรียนรู้ภาษาจีน มาประยุกต์ใช้ได้ยาก มาตรฐานตัวชี้วัดง่ายเกินไป ส่วนโรงเรียนในสังกัด กทม. สาระการเรียนรู้มากเกินไป เนื่องจากมีการจัดการเรียนการสอนเพียง 1 ชั่วโมงต่อสัปดาห์ จึงเน้นการสนทนาภาษาจีนเป็นหลัก

4.2.5 การจัดทำหลักสูตรภาษาจีนของโรงเรียน

ผู้สอนต้องศึกษาหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ให้ความสนใจเกี่ยวกับเรื่องมาตรฐานการเรียนรู้ ตัวชี้วัดสมรรถนะสำคัญของผู้เรียน จากนั้นจึงพิจารณาออกแบบการจัดการเรียนรู้ โดยเลือกใช้วิธีสอนและเทคนิคการสอน สื่อ/แหล่งเรียนรู้ การวัดและประเมินผล เพื่อให้ผู้เรียนได้พัฒนาเต็มตามศักยภาพและบรรลุตามมาตรฐานการเรียนรู้ซึ่งเป็นเป้าหมายที่กำหนด ทั้งนี้ การจัดทำหลักสูตรภาษาจีนของโรงเรียนจะขึ้นอยู่กับนโยบายของโรงเรียนและผู้บริหาร หรือปัจจัยอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง

ตารางที่ 4-19 การจัดทำหลักสูตรภาษาจีนของโรงเรียน

รายละเอียด	โรงเรียนในสังกัด / จำนวน (ร้อยละ)			
	สพฐ.	สช.		กทม.
		โรงเรียนสอนภาษาจีน	โรงเรียนเอกชน	
มีการจัดทำหลักสูตรภาษาจีน	41 (7)	58 (29)	45 (22)	8 (2)
ไม่มีการจัดทำหลักสูตรภาษาจีน	59 (10)	42 (21)	55 (27)	92 (23)

ข้อมูลจากตารางที่ 4-19 พบว่า โรงเรียนส่วนใหญ่ไม่มีการจัดทำหลักสูตรภาษาจีน โดยสามารถสรุปได้ ดังนี้

- **โรงเรียนในสังกัด สพฐ.** จำนวน 17 แห่ง ส่วนใหญ่ไม่มีการจัดทำหลักสูตรภาษาจีน โดยคิดเป็นร้อยละ 59 และมีการจัดทำหลักสูตรภาษาจีน ร้อยละ 41
- **โรงเรียนในสังกัด สช.** ได้แก่ **โรงเรียนสอนภาษาจีน** จำนวน 50 แห่ง ส่วนใหญ่มีการจัดทำหลักสูตรภาษาจีน โดยคิดเป็นร้อยละ 58 และไม่มีการจัดทำหลักสูตรภาษาจีน ร้อยละ 42
- **โรงเรียนเอกชน** จำนวน 49 แห่ง ส่วนใหญ่ไม่มีการจัดทำหลักสูตรภาษาจีน โดยคิดเป็นร้อยละ 55 และมีการจัดทำหลักสูตรภาษาจีน ร้อยละ 45
- **โรงเรียนในสังกัด กทม.** จำนวน 25 แห่ง ส่วนใหญ่ไม่มีการจัดทำหลักสูตรภาษาจีน ร้อยละ 92 และมีการจัดทำหลักสูตรภาษาจีน ร้อยละ 8

จากข้อมูลข้างต้น พบว่า โรงเรียนสอนภาษาจีนส่วนใหญ่มีผู้เชี่ยวชาญและมีความพร้อมในการจัดทำหลักสูตรภาษาจีน ส่วนโรงเรียนในสังกัด สพฐ. โรงเรียนเอกชน และโรงเรียนสังกัด กทม. ส่วนใหญ่ไม่มีการจัดทำหลักสูตรภาษาจีน เนื่องจากกระทรวงศึกษาธิการยังไม่มีข้อกำหนดและจัดทำหลักสูตรภาษาจีนที่เป็นมาตรฐานชัดเจน โรงเรียนต่างๆ จึงไม่มีต้นแบบในการจัดทำหลักสูตรภาษาจีน ดังนั้น สัดส่วนของโรงเรียนที่ไม่มีการจัดทำหลักสูตรภาษาจีนจึงมีสูงมาก

จากการสอบถามข้อมูลเพิ่มเติมโดยการสัมภาษณ์ผู้บริหารและผู้ที่เกี่ยวข้องของโรงเรียน พบว่า บางโรงเรียนได้จัดทำหลักสูตรการเรียนการสอนภาษาจีนขึ้นมาใช้เอง ซึ่งได้มอบหมายให้ผู้สอนสัญชาติไทยและสัญชาติจีนร่วมมือกันจัดทำหลักสูตร โดยได้นำหลักสูตรแกนกลางฯ ของกระทรวงศึกษาธิการในส่วนภาษาต่างประเทศมาใช้เป็นแนวทางการจัดทำหลักสูตรภาษาจีนของโรงเรียน และโรงเรียนบางแห่งที่ยังไม่มีความพร้อมในการจัดทำหลักสูตรภาษาจีนจึงใช้วิธีการจัดการเรียนการสอนตามเนื้อหาในหนังสือเรียนที่ทางโรงเรียนกำหนด

4.2.6 ความแตกต่างของหลักสูตรภาษาจีน กับมาตรฐานตัวชี้วัดและสาระการเรียนรู้ภาษาจีน

หลักสูตรกับมาตรฐานตัวชี้วัดและสาระการเรียนรู้ภาษาจีน ต้องมีความสอดคล้องกัน ตามมาตรฐานการเรียนรู้ เพื่อให้บรรลุตามมาตรฐานการเรียนรู้ตามมาตรฐานที่กำหนดไว้ ซึ่งหลักสูตรภาษาจีนกับมาตรฐานตัวชี้วัดและสาระการเรียนรู้จะมีความแตกต่างกันเนื่องจากหลายปัจจัย เช่น การจัดทำตามตำราที่เลือกใช้ การจัดให้มีสาระการเรียนรู้ที่เหมาะสมกับนักเรียน และการจัดให้มีความสอดคล้องกับสภาพการเรียนการสอน เป็นต้น

ตารางที่ 4-20 ความแตกต่างของหลักสูตรภาษาจีน กับมาตรฐานตัวชี้วัดและสาระการเรียนรู้ภาษาจีน

รายละเอียด	โรงเรียนในสังกัด / จำนวน (ร้อยละ)			
	สพฐ.	สช.		กทม.
		โรงเรียนสอนภาษาจีน	โรงเรียนเอกชน	
สอดคล้องกับสภาพการเรียนการสอน	71 (5)	62 (18)	41 (9)	0
จัดทำตามตำราที่เลือกใช้	71 (5)	21 (6)	46 (10)	0
มีสาระการเรียนรู้ที่เหมาะสมกับนักเรียน	86 (6)	52 (15)	55 (12)	50 (1)
อื่นๆ	0	7 (2)	5 (1)	50 (1)
ไม่ระบุข้อมูล	0	72 (21)	0	0

ข้อมูลจากตารางที่ 4-20 พบว่า โรงเรียนส่วนใหญ่มีความแตกต่างของหลักสูตรภาษาจีน กับมาตรฐานตัวชี้วัดและสาระการเรียนรู้ภาษาจีน อันเนื่องมาจากต้องมีสาระการเรียนรู้ที่เหมาะสมกับนักเรียน โดยสามารถสรุปได้ ดังนี้

- **โรงเรียนในสังกัด สพฐ.** จำนวน 7 แห่ง ส่วนใหญ่มีความแตกต่างของหลักสูตรภาษาจีน กับมาตรฐานตัวชี้วัดและสาระการเรียนรู้ภาษาจีน อันเนื่องมาจากต้องมีสาระการเรียนรู้ที่เหมาะสมกับนักเรียน โดยคิดเป็นร้อยละ 86 ความสอดคล้องกับสภาพการเรียนการสอนและจัดทำตามตำราที่เลือกใช้ ร้อยละ 71

- **โรงเรียนในสังกัด สช.** ได้แก่ โรงเรียนสอนภาษาจีน จำนวน 29 แห่ง ส่วนใหญ่มีความแตกต่างของหลักสูตรภาษาจีน กับมาตรฐานตัวชี้วัดและสาระการเรียนรู้ภาษาจีน อันเนื่องมาจากต้องจัดให้สอดคล้องกับสภาพการเรียนการสอน โดยคิดเป็นร้อยละ 62 มีสาระการเรียนรู้ที่เหมาะสมกับนักเรียน ร้อยละ 52 และจัดทำตามตำราที่เลือกใช้ ร้อยละ 21 นอกจากนี้ โรงเรียนบางแห่งได้กำหนดอ้างอิงมาตรฐานของ HSK และ YCT

- **โรงเรียนเอกชน** จำนวน 22 แห่ง ส่วนใหญ่มีความแตกต่างของหลักสูตรภาษาจีน กับมาตรฐานตัวชี้วัดและสาระการเรียนรู้ภาษาจีน อันเนื่องมาจากต้องมีสาระการเรียนรู้ที่เหมาะสมกับนักเรียน โดยคิดเป็นร้อยละ 55 จัดทำตามตำราที่เลือกใช้ ร้อยละ 46 และสอดคล้องกับสภาพการเรียนการสอน ร้อยละ 41 นอกจากนี้ โรงเรียนบางแห่งได้อ้างอิงการใช้หลักสูตรแกนกลาง มาตรฐานตัวชี้วัดภาษาต่างประเทศ

- **โรงเรียนในสังกัด กทม.** จากจำนวน 25 แห่ง มีโรงเรียนจำนวน 2 แห่ง ที่เปิดสอน ภาษาจีนในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1-3 ซึ่งโรงเรียนทั้งสองแห่งนั้น พบว่า มีความแตกต่างของ หลักสูตรภาษาจีน กับมาตรฐานตัวชี้วัดและสาระการเรียนรู้ภาษาจีน อันเนื่องมาจากต้องมีสาระ การเรียนรู้ที่เหมาะสมกับนักเรียนและมีการวัดความรู้ครูผู้สอนจากสถาบัน ACC มีการวัดความรู้จาก พื้นฐานที่ครูได้สอน และมีการใช้การสอบวัดผลโดยใช้ข้อสอบกลางของ สนศ. โดยคิดเป็นร้อยละ 50

หลักสูตรภาษาจีนกับมาตรฐานตัวชี้วัดและสาระการเรียนรู้ภาษาจีน อาจมี ความสอดคล้องกันหรือแตกต่างกับสภาพการเรียนการสอน เนื้อหาสาระที่เหมาะสมกับผู้เรียน และ ตามตำราที่เลือกใช้ ซึ่งขึ้นอยู่กับนโยบายของทางโรงเรียนและผู้ที่เกี่ยวข้องในการจัดทำหลักสูตรและ มาตรฐานตัวชี้วัดสาระการเรียนรู้ภาษาจีน

4.2.7 การกำหนดจำนวนตัวอักษรจีนที่ต้องเรียนในแต่ละระดับของโรงเรียน

ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 กลุ่มสาระการเรียนรู้ ภาษาต่างประเทศ ได้กำหนดให้ผู้เรียนเมื่อเรียนจบชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 สามารถเรียนรู้คำศัพท์ ประมาณ 300-450 คำ (คำศัพท์ที่เป็นรูปธรรม) และผู้เรียนจบชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ประมาณ 1,050-1,200 คำ (คำศัพท์ที่เป็นรูปธรรมและนามธรรม)

ตารางที่ 4-21 การกำหนดจำนวนตัวอักษรจีนที่ต้องเรียนในแต่ละระดับของโรงเรียน

รายละเอียด	โรงเรียนในสังกัด / จำนวน (ร้อยละ)			
	สพฐ.	สช.		กทม.
		โรงเรียน สอนภาษาจีน	โรงเรียน เอกชน	
มีการกำหนดตัวอักษรจีน	18 (3)	48 (24)	47 (23)	36 (9)
ไม่มีการกำหนดตัวอักษรจีน	82 (14)	52 (26)	53 (26)	64 (16)

จากข้อมูลตารางที่ 4-21 พบว่า การกำหนดหรือไม่กำหนดตัวอักษรจีนที่ต้องเรียนในโรงเรียนสอนภาษาจีนกับโรงเรียนเอกชนมีสัดส่วนที่ไม่แตกต่างกัน ส่วนโรงเรียนในสังกัด สพฐ. และ กทม. โดยส่วนใหญ่ไม่มีการกำหนดตัวอักษรจีนที่ต้องเรียนในโรงเรียน ซึ่งสามารถสรุปได้ ดังนี้

- **โรงเรียนในสังกัด สพฐ.** จำนวน 17 แห่ง ส่วนใหญ่ไม่มีการกำหนดจำนวนตัวอักษรจีนที่ต้องเรียนในแต่ละระดับ โดยคิดเป็นร้อยละ 82 และมีการกำหนดตัวอักษรจีน ร้อยละ 18 นอกจากนี้ โรงเรียนบางแห่งได้กำหนดจำนวนคำ และประโยค โดยกำหนดไว้จะไม่ต่ำกว่า 800 ตัว ซึ่งอ้างอิงจากตำราที่ใช้สอน

- **โรงเรียนในสังกัด สช.** ได้แก่ **โรงเรียนสอนภาษาจีน** จำนวน 50 แห่ง ส่วนใหญ่ไม่มีการกำหนดจำนวนตัวอักษรจีนที่ต้องเรียนในแต่ละระดับ โดยคิดเป็นร้อยละ 52 และมีการกำหนดตัวอักษรจีน ร้อยละ 48 นอกจากนี้ โรงเรียนบางแห่งใช้มาตรฐานหลักสูตรแกนกลางต่างประเทศ และบางแห่งได้กำหนดตัวอักษรจีนที่ใช้สอนให้เป็นไปตามมาตรฐานของ YCT ได้แก่ ป.1 จำนวน 250-300 คำ ป.2 จำนวน 300-450 คำ ป.3 จำนวน 450-600 คำ ป.4 จำนวน 600-800 คำ ป.5 จำนวน 800-1,000 คำ ป.6 จำนวน 1000-1,300 คำ บางแห่งกำหนดตามหลักสูตรแกนกลาง บางแห่งกำหนดเป็นช่วงชั้น บางแห่งจะกำหนดตามบทเรียนว่าแต่ละภาคเรียนจะต้องเรียนกับบทเรียน บางแห่งกำหนดตามหลักสูตรของชั้นปี บางแห่งกำหนดตามผลการเรียนรู้ตามตัวชี้วัดที่ตั้งไว้ ได้แก่ ป.1 จำนวน 300 คำ ป.2 จำนวน 400 คำ ป.3 จำนวน 500 คำ ป.4 จำนวน 600 คำ ป.5 จำนวน 700 คำ ป.6 จำนวน 800-1,000 คำ

- **โรงเรียนเอกชน** จำนวน 49 แห่ง ส่วนใหญ่ไม่มีการกำหนดจำนวนตัวอักษรจีนที่ต้องเรียนในแต่ละระดับ โดยคิดเป็นร้อยละ 53 และมีการกำหนดตัวอักษรจีน ร้อยละ 47 นอกจากนี้ โรงเรียนบางแห่งได้กำหนดตามระดับชั้นและตำราของผู้เรียน บางแห่งกำหนดตามหลักสูตรโรงเรียน บางแห่งกำหนดตามหนังสือเรียน และบางแห่งกำหนดแต่พินอิน (สัทอักษร) ไม่ได้กำหนดตัวอักษรจีนที่เรียน

- **โรงเรียนในสังกัด กทม.** จำนวน 25 แห่ง ส่วนใหญ่ไม่มีการกำหนดจำนวนตัวอักษรจีนที่ต้องเรียนในแต่ละระดับ ร้อยละ 64 และมีการกำหนดตัวอักษรจีน ร้อยละ 36 ทั้งนี้ พบว่า มีโรงเรียนบางแห่งได้กำหนดตัวอักษรจีน โดยยึดแบบตามที่ สนศ. กำหนด และเนื้อหาสาระที่ใช้ในการจัดการเรียนการสอนของแต่ละระดับชั้นได้นำข้อมูลมาจากหลักสูตรแกนกลางฯ กลุ่มสาระภาษาต่างประเทศ

ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ ได้กำหนดให้ผู้เรียนเมื่อเรียนจบชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 สามารถเรียนรู้คำศัพท์ประมาณ 300-450 คำ (คำศัพท์ที่เป็นรูปธรรม) และผู้เรียนจบชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ประมาณ 1,050-1,200 คำ (คำศัพท์ที่เป็นรูปธรรมและนามธรรม) แต่จากการรวบรวมข้อมูลจากแบบสอบถามพบว่า โรงเรียนส่วนใหญ่ไม่มีการกำหนดตัวอักษรจีนที่ต้องเรียนในแต่ละระดับ เนื่องจากกระทรวงศึกษา

ไม่มีหลักสูตรแกนกลางด้านภาษาจีนโดยเฉพาะ ทำให้ผู้สอนไม่สามารถนำไปประยุกต์หรือปรับใช้ในการจัดการเรียนการสอนได้ ประกอบกับผู้เรียนมีระดับพื้นฐานการเรียนรู้ภาษาจีนที่ไม่เท่ากัน จึงส่งผลให้การกำหนดตัวอักษรจีนในการเรียนการสอนมีสัดส่วนที่น้อย

4.2.8 เกณฑ์ที่ใช้ในการวัดระดับความรู้ภาษาจีนของนักเรียนในโรงเรียน

การวัดและประเมินผลการเรียนรู้ของผู้เรียนต้องอยู่บนหลักการพื้นฐานสองประการ คือ การประเมินเพื่อพัฒนาผู้เรียนและเพื่อตัดสินผลการเรียน ทั้งนี้ การวัดและประเมินผลต้องสอดคล้องกับมาตรฐานการเรียนรู้และตัวชี้วัดและเกณฑ์ที่กำหนดขึ้นเอง มาใช้ในการวัดและประเมินผลระดับความรู้ภาษาจีนของนักเรียนในโรงเรียน ปัจจุบันการประเมินผลที่ได้มาตรฐานในระดับสากล คือ การสอบวัดผลการเรียนรู้จากระบบ YCT หรือ HSK

ตารางที่ 4-22 เกณฑ์ที่ใช้ในการวัดและประเมินผลระดับความรู้ภาษาจีนของนักเรียนในโรงเรียน

รายละเอียด	โรงเรียนในสังกัด / จำนวน (ร้อยละ)			
	สพฐ.	สช.		กทม.
		โรงเรียนสอนภาษาจีน	โรงเรียนเอกชน	
มาตรฐานตัวชี้วัดและสาระการเรียนรู้ภาษาจีน	88 (15)	48 (24)	61 (30)	60 (15)
การสอบ YCT หรือ HSK	6 (1)	36 (18)	16 (8)	0
เกณฑ์ที่กำหนดขึ้นเอง	36 (9)	62 (31)	41 (29)	52 (13)
อื่นๆ	0	2 (1)	3 (2)	20 (5)
ไม่ระบุข้อมูล	0	2 (1)	2 (2)	4 (1)

ข้อมูลจากตารางที่ 4-22 พบว่า โรงเรียนส่วนใหญ่ใช้มาตรฐานตัวชี้วัดและสาระการเรียนรู้ภาษาจีน และเกณฑ์ที่กำหนดขึ้นเอง เป็นเกณฑ์ในการวัดระดับความรู้ภาษาจีนของนักเรียนในโรงเรียน ทั้งนี้ ยังพบว่า โรงเรียนสอนภาษาจีน และโรงเรียนเอกชนได้ใช้เกณฑ์ระดับมาตรฐานสากล ได้แก่ การสอบวัดระดับความรู้ภาษาจีน HSK และ YCT มาเป็นมาตรฐานตัวชี้วัดและสาระการเรียนรู้ ซึ่งเป็นเกณฑ์ที่สูงกว่าโรงเรียนอื่นๆ ทั่วไป โดยสามารถสรุปได้ ดังนี้

- **โรงเรียนในสังกัด สพฐ.** จำนวน 17 แห่ง ส่วนใหญ่ใช้มาตรฐานตัวชี้วัดและสาระการเรียนรู้ภาษาจีนเป็นเกณฑ์ในการวัดระดับความรู้ภาษาจีนของนักเรียนในโรงเรียน โดยคิดเป็นร้อยละ 88 เกณฑ์ที่กำหนดขึ้นเอง ร้อยละ 36 และการสอบ YCT หรือ HSK ร้อยละ 6 มีอยู่ที่แห่งเดียว

- โรงเรียนในสังกัด สช. ได้แก่ โรงเรียนสอนภาษาจีน จำนวน 50 แห่ง ส่วนใหญ่จะใช้เกณฑ์ที่กำหนดขึ้นเองเป็นเกณฑ์ในการวัดระดับความรู้ภาษาจีนของนักเรียนในโรงเรียน โดยคิดเป็นร้อยละ 62 มาตรฐานตัวชี้วัดและสาระการเรียนรู้ภาษาจีนร้อยละ 48 และการสอบ YCT หรือ HSK ร้อยละ 36

- โรงเรียนเอกชน จำนวน 49 แห่ง ส่วนใหญ่ใช้มาตรฐานตัวชี้วัดและสาระการเรียนรู้ภาษาจีนเป็นเกณฑ์ในการวัดระดับความรู้ภาษาจีนของนักเรียนในโรงเรียน โดยคิดเป็นร้อยละ 61 เกณฑ์ที่กำหนดขึ้นเอง ร้อยละ 41 และการสอบ YCT หรือ HSK ร้อยละ 16

- โรงเรียนในสังกัด กทม. จำนวน 25 แห่ง ส่วนใหญ่ใช้มาตรฐานตัวชี้วัดและสาระการเรียนรู้ภาษาจีนเป็นเกณฑ์ในการวัดระดับความรู้ภาษาจีนของนักเรียนในโรงเรียน โดยคิดเป็นร้อยละ 60 และเกณฑ์ที่กำหนดขึ้นเอง ร้อยละ 52

เกณฑ์ที่ใช้ในการวัดและประเมินผลระดับความรู้ภาษาจีนของนักเรียนจะต้องสอดคล้องกับหลักสูตรของโรงเรียนที่ได้กำหนดไว้ ซึ่งเกณฑ์ที่ใช้ในการวัดผลและประเมินผลที่โรงเรียนในสังกัด สพฐ. โรงเรียนเอกชน และโรงเรียนในสังกัด กทม. ส่วนใหญ่ใช้มาตรฐานตัวชี้วัดและสาระการเรียนรู้ภาษาจีน โรงเรียนเอกชนบางแห่งได้ใช้เกณฑ์ HSK และ YCT ส่วนโรงเรียนสอนภาษาจีนใช้เกณฑ์ที่ทางโรงเรียนกำหนดขึ้นเอง และการใช้มาตรฐานของการสอบวัดความรู้ภาษาจีนระดับสากล เช่น ระบบ YCT หรือ HSK

4.3 สื่อการเรียนการสอนในการจัดการเรียนการสอนภาษาจีน ระดับประถมศึกษา

สื่อการเรียนรู้เป็นเครื่องมือที่ส่งเสริมและสนับสนุนการจัดการกระบวนการเรียนรู้ เพื่อให้ผู้เรียนได้รับความรู้ ทักษะกระบวนการ และคุณลักษณะตามมาตรฐานการเรียนรู้ของหลักสูตร ได้อย่างมีประสิทธิภาพ และทำให้พัฒนาการของผู้เรียนเป็นไปอย่างมีระบบ สื่อการเรียนรู้มีหลายประเภท ซึ่งการเลือกใช้สื่อควรเลือกตามความเหมาะสมกับผู้เรียน

4.3.1 หนังสือเรียนและสื่อประกอบการเรียนการสอน

การเลือกใช้หนังสือประกอบการเรียนการสอนในแต่ละระดับชั้นต้องมีความสอดคล้องกับหลักสูตรภาษาจีนที่กำหนดขึ้น ปัจจุบันมีหนังสือภาษาจีนที่ผลิตจากสำนักพิมพ์ต่างๆ เป็นจำนวนมาก และมีบางส่วนที่เรียบเรียงเนื้อหาในการเรียนการสอนขึ้นใช้เอง เนื่องจากหนังสือแต่ละเล่มมีข้อดีและข้อด้อยแตกต่างกัน ทั้งนี้ ผู้ที่กำหนดหลักสูตรและผู้สอนภาษาจีนจึงควรพิจารณาให้เหมาะสมกับพื้นฐานของผู้เรียน เพื่อให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาทักษะในด้านต่างๆ และสามารถนำไปใช้ได้จริง ซึ่งบางครั้งหนังสือที่นำมาใช้สอนมีเนื้อหาสาระที่ยากหรือง่ายเกินไป ผู้สอนจะเรียบเรียงเอง สื่อการสอนของโรงเรียนแต่ละประเภทที่เลือกใช้มีความแตกต่างกันดังต่อไปนี้

4.3.1.1 หนังสือที่ใช้สำหรับระดับประถมศึกษาตอนต้น (ป.1-ป.3)

ตารางที่ 4-23 หนังสือเรียนและสื่อประกอบการเรียนการสอน (ตอบได้หลายข้อ)

รายละเอียด	โรงเรียนในสังกัด / จำนวน (ร้อยละ)			
	สพฐ.	สช.		กทม.
		โรงเรียนสอนภาษาจีน	โรงเรียนเอกชน	
Hanyu 《汉语》 สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยจี้หนาน (หนังสือจาก Qiaoban)	12 (2)	60 (30)	10 (5)	0
Zhongwen 《中文》 สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยจี้หนาน (หนังสือจาก Qiaoban)	6 (1)	18 (9)	2 (1)	0
KuaileHanyu 《快乐汉语》 สำนักพิมพ์ People's Education Press (หนังสือจาก Hanban)	12 (2)	10 (5)	20 (10)	(1)
สัมผัสภาษาจีน 《体验汉语》 (สพฐ.จัดทำร่วมกับ Higher Education Press- HEP)	59 (10)	6 (3)	29 (14)	0
HuayuKeben 《华语课本》 จัดทำโดยสมาคมโรงเรียนสอนภาษาจีน	0	8 (4)	4 (2)	0
เรียบเรียงเอง	24 (4)	14 (7)	8 (4)	0
อื่นๆ	24 (4)	28 (14)	29 (14)	(2)
ไม่ระบุข้อมูล	6 (1)	10 (5)	12 (6)	0

ข้อมูลจากตารางที่ 4-23 พบว่า โรงเรียนแต่ละประเภทเลือกใช้หนังสือสำหรับระดับประถมศึกษาตอนต้น (ป.1-ป.3) มีความหลากหลายและแตกต่างกัน โดยสามารถสรุปได้ดังนี้

- โรงเรียนในสังกัด สพฐ. จำนวน 17 แห่ง ส่วนใหญ่ใช้หนังสือ 《体验汉语》 โดยคิดเป็นร้อยละ 59 《汉语》 และ 《快乐汉语》 ร้อยละ 12 《中文》 ร้อยละ 6 และเรียบเรียงเอง ร้อยละ 24 นอกจากนี้ โรงเรียนบางแห่งอิงหนังสือภาษาจีนตามโครงการ

จากครูผู้สอน บางแห่งจัดตามความเหมาะสมของผู้เรียน และบางแห่งใช้หนังสือ 《儿童汉语》 และขีดเขียนเรียนจีน

- โรงเรียนในสังกัด สช. ได้แก่ โรงเรียนสอนภาษาจีน จำนวน 50 แห่ง ส่วนใหญ่ใช้หนังสือ 《汉语》 โดยคิดเป็นร้อยละ 90 《中文》 ร้อยละ 18 เรียบเรียงเอง ร้อยละ 14 《快乐汉语》 ร้อยละ 10 และ 《体验汉语》 ร้อยละ 6 นอกจากนี้ โรงเรียนบางแห่งจะเน้นวิชาสนทนาภาษาจีน บางแห่งใช้หนังสือแบบเรียนสัทอักษรจีน 《汉语拼音》北京华文学院编写, 《华文课本》, 《汉语入门》, 《会话》, 《开开汉语》, 《快乐学中文》, 《说话》(北京华文学院编写), 《说话》(暨南大学出版社)

- โรงเรียนเอกชน จำนวน 49 แห่ง ส่วนใหญ่ใช้หนังสือ สัมผัสภาษาจีน 《体验汉语》 และหนังสืออื่นๆ โดยคิดเป็นร้อยละ 29 《快乐汉语》 ร้อยละ 20 《汉语》 ร้อยละ 10 ครูผู้สอนเป็นผู้กำหนดและเรียบเรียงเอง ร้อยละ 8 《华语课本》 ร้อยละ 4 และ 《中文》 ร้อยละ 2 นอกจากนี้ โรงเรียนบางแห่งได้รับความอนุเคราะห์หนังสือจากรัฐบาลจีน (ผ่านหน่วยงาน Hanban) โรงเรียนบางแห่งได้ใช้หนังสือเรียนภาษาจีนในเครือมูลนิธิคณะเซนต์คาเบรียล ที่จัดทำขึ้นเอง โรงเรียนบางแห่งให้หนังสือของ บริษัท OKLS จำกัด โรงเรียนบางแห่งใช้หนังสือของ Trueelieklife) และโรงเรียนบางแห่งใช้ 《汉语拼音》, 《汉语入门》, เริ่มเรียนภาษาจีน 《汉语入门》, 《快乐汉语》, 《开开汉语》, 《儿童汉语》, 《友谊基础汉语》, 《汉图说话》 และ 《儿童汉语》

- โรงเรียนในสังกัด กทม. จำนวน 25 แห่ง มีโรงเรียนจำนวน 2 แห่ง ที่มีการเปิดสอนภาษาจีนในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1-3 ซึ่งโรงเรียนได้ระบุว่ามีการเปิดสอนภาษาจีน ตั้งแต่ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 และได้ใช้หนังสือและ 《快乐汉语》 ร้อยละ 4 นอกจากนี้ ยังพบว่า มีโรงเรียนบางแห่งได้ใช้แบบเรียนภาษาจีนของเหรินจิงหวิน หนังสือจีนประยุกต์ 《实用汉语》 ซึ่งได้รับหนังสือจากสำนักงานการศึกษา กทม. หนังสือของ (พวป.)

4.3.1.2 หนังสือที่ใช้สำหรับระดับประถมศึกษาตอนปลาย (ป.4-ป.6)

ตารางที่ 4-24 หนังสือเรียนและสื่อประกอบการเรียนการสอน (ตอบได้หลายข้อ)

รายละเอียด	โรงเรียนในสังกัด / จำนวน (ร้อยละ)			
	สพฐ.	สช.		กทม.
		โรงเรียนสอนภาษาจีน	โรงเรียนเอกชน	
Hanyu 《汉语》 สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยจี้หนาน (หนังสือจาก Qiaoban)	6 (1)	58 (29)	6 (3)	20 (5)
Zhongwen 《中文》 สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยจี้หนาน (หนังสือจาก Qiaoban)	0	14 (7)	0	12 (3)
KuaileHanyu 《快乐汉语》 สำนักพิมพ์ People's Education Press (หนังสือจาก Hanban)	12 (2)	10 (5)	20 (10)	(1)
สัมผัสภาษาจีน 《体验汉语》 (สพฐ.จัดทำร่วมกับ Higher Education Press- HEP)	47 (8)	6 (3)	35 (17)	0
HuayuKeben 《华语课本》 จัดทำโดยสมาคมโรงเรียนสอนภาษาจีน	6 (1)	10 (5)	6(3)	4 (1)
เรียบเรียงเอง	24 (4)	10 (5)	6 (3)	0
อื่นๆ	24 (4)	28 (14)	24 (12)	68 (17)
ไม่ระบุข้อมูล	12 (2)	10 (5)	14 (7)	0

ข้อมูลจากตารางที่ 4-24 พบว่า โรงเรียนแต่ละประเภทเลือกใช้หนังสือสำหรับระดับประถมศึกษาตอนปลาย (ป.4-ป.6) มีความหลากหลายและแตกต่างกัน โดยสามารถสรุปได้ ดังนี้

- โรงเรียนในสังกัด สพฐ. จำนวน 17 แห่ง ส่วนใหญ่ใช้หนังสือสัมผัสภาษาจีน 《体验汉语》 สำหรับระดับประถมศึกษาตอนต้น (ป.4-ป.6) โดยคิดเป็นร้อยละ 47 เรียบเรียงเอง ร้อยละ 24 《快乐汉语》 ร้อยละ 12 《汉语》 และ 《华语课本》 ร้อยละ 6

นอกจากนี้ โรงเรียนบางแห่งได้มีการจัดซื้อจากสำนักพิมพ์อื่น บางแห่งอิงหนังสือภาษาจีนตามโครงการจากครูผู้สอน บางแห่งจัดตามความเหมาะสมของครูผู้สอนกับระดับความสามารถของผู้เรียน

- **โรงเรียนในสังกัด สข.** ได้แก่ **โรงเรียนสอนภาษาจีน** จำนวน 50 แห่ง ส่วนใหญ่ใช้หนังสือ 《汉语》 โดยคิดเป็นร้อยละ 58 《中文》 ร้อยละ 14 《华语课本》 และเรียบเรียงเอง ร้อยละ 10 《快乐汉语》 ร้อยละ 8 《体验汉语》 ร้อยละ 6 นอกจากนี้ โรงเรียนบางแห่งใช้หนังสือสนทนา บางแห่งเลือกแบบฝึกหัดที่เหมาะสมกับผู้เรียนมาสอน บางแห่งใช้หนังสือจากสำนักพิมพ์ 侨教 ได้หัวน 《你好华语》 ชีวิตประจำวัน 《日常会话》 และบางแห่งใช้ 《华文课本》, 《快乐学中文》, 《开开汉语》, 《汉语拼音》, 《快乐学中文》, 《说话》 (北京华文学院编写), 《汉语拼音》 (北京华文学院编写)

- **โรงเรียนเอกชน** จำนวน 49 แห่ง ส่วนใหญ่ใช้หนังสือ 《体验汉语》 โดยคิดเป็นร้อยละ 35 บางแห่งได้รับความอนุเคราะห์หนังสือจากรัฐบาลจีน (Hanban) แบบเรียน 《快乐汉语》 ร้อยละ 16 《汉语》 《华语课本》 และเรียบเรียงเอง ร้อยละ 6 นอกจากนี้ โรงเรียนบางแห่งใช้หนังสือเรียนภาษาจีนในเครือมูลนิธิคณะเซนต์คาเบรียล บางแห่งใช้หนังสือของบริษัท OKLS จำกัด บางแห่งครูผู้สอนแต่ละชั้นจะเรียบเรียงขึ้นใช้เอง บางแห่งใช้หนังสือเรียนภาษาจีนให้สนุกของนานมีบุ๊ค บางแห่งใช้หนังสือของ บริษัท Trueelieklife จำกัด และบางแห่งใช้หนังสือ 《汉语入门》 เรียนคำศัพท์ในชีวิตประจำวัน, 《汉语考试真题集 YCT 一级》, 《新中小學生汉语考试大纲 YCT 二级、三级》, 《汉语入门》, 《快乐学汉语》, 《开开汉语》, 《儿童汉语》, 《友谊基础汉语》

- **โรงเรียนในสังกัด กทม.** จำนวน 25 แห่ง ส่วนใหญ่ใช้แบบเรียนภาษาจีนของเทรินจิงหัวน หนังสือจีนประยุกต์ 《实用汉语》 เรียบเรียงโดย ทีมงานสถาบันพัฒนาวิชาการ และประเมินผล (พวป.) และอาจารย์ ศิริพร แจ่มมโนวงศ์ ซึ่งได้รับหนังสือจากสำนักการศึกษา กทม. สำหรับระดับประถมศึกษาตอนต้น (ป.4-ป.6) โดยคิดเป็นร้อยละ 68 และอื่นๆ ซึ่งมีจำนวนไม่มากนัก

จากข้อ 4.3.1.1 และ 4.3.1.2 พบว่า การเลือกใช้แบบเรียนสำหรับระดับชั้นประถมศึกษาของแต่ละโรงเรียนมีความหลากหลายและแตกต่างกัน ซึ่งการเลือกใช้หนังสือเรียนภาษาจีนสำหรับผู้เรียนในแต่ละระดับชั้น จะต้องสอดคล้องกับหลักสูตรและการวางแผนการจัดการเรียนการสอน

โรงเรียนในสังกัด สพฐ. และโรงเรียนเรียนเอกชน ส่วนใหญ่ใช้หนังสือชุดสัมผัสภาษาจีน 《体验汉语》 ของ สพฐ. กับ Higher Education Press – HEP ร่วมกันจัดทำขึ้น และมีโรงเรียนบางแห่งที่เลือกใช้หนังสือเล่มอื่นๆ ซึ่งแต่ละโรงเรียนมีการเลือกใช้หนังสือเรียนที่แตกต่างกันตามหลักสูตรที่กำหนดไว้ และมีการจัดทำโปรแกรมสื่อ Interactive ที่เน้นการสื่อสารสองทางของกระทรวงศึกษาธิการ กับสำนักงานส่งเสริมการเรียนการสอนภาษาจีนนานาชาติหรือฮั่นป๋น

(Hanban) ร่วมกันจัดทำขึ้น โดยแบบเรียนชุดนี้มีการแปลความหมายเป็นภาษาไทย ซึ่งมีเนื้อหาที่เข้าใจได้ง่ายซึ่งผู้เรียนสามารถเรียนรู้ได้ด้วยตนเอง

โรงเรียนสอนภาษาจีนส่วนใหญ่ใช้หนังสือ 《汉语》 และ 《中文》 ของสำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยจีหนาน ซึ่งแบบเรียนชุดนี้ได้รับการสนับสนุนจากสำนักงานกิจการชาวจีนโพ้นทะเลหรือเฉียวป๋าน (Qiaoban) เป็นแบบเรียนที่แจกให้ฟรีกับโรงเรียน และโรงเรียนส่วนใหญ่เลือกใช้หนังสือ 《汉语》 เป็นหนังสือเรียนในวิชาหลัก ส่วนหนังสือ 《中文》 เป็นหนังสือเรียนในวิชาเสริม โดยหนังสือเรียนไม่ได้แปลความหมายเป็นภาษาไทย จึงมีเนื้อหายากต่อการทำความเข้าใจ ซึ่งผู้เรียนไม่สามารถเรียนรู้ได้ด้วยตนเองได้ และมีโรงเรียนบางแห่งที่เลือกใช้หนังสือเล่มอื่นๆ ซึ่งแต่ละโรงเรียนมีการเลือกใช้หนังสือเรียนที่แตกต่างกันตามหลักสูตรที่กำหนดไว้

โรงเรียนในสังกัด กทม. ส่วนใหญ่ใช้แบบเรียนภาษาจีนของเหรินจิงหวิน หนังสือจีนประยุกต์ 《实用汉语》 ซึ่งเรียบเรียงโดยทีมงานสถาบันพัฒนาวิชาการและประเมินผล (พวป.) และอาจารย์ ศิริพร แจ่มมโนวงศ์ ซึ่งเป็นแบบเรียนที่สำนักการศึกษา กทม. กำหนดให้โรงเรียนในสังกัด กทม. ได้ใช้ โดยแบบเรียนชุดนี้มีการแปลความหมายเป็นภาษาไทย ซึ่งมีเนื้อหาที่เข้าใจได้ง่ายซึ่งผู้เรียนสามารถเรียนรู้ได้ด้วยตนเอง

4.3.1.3 สื่อที่ใช้ประกอบการเรียนการสอนในชั้นเรียน

หลักในการเลือกสื่อการเรียนรู้ ควรพิจารณาในเรื่องความสอดคล้องกับหลักสูตร วัตถุประสงค์การเรียนรู้ การออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้ การจัดประสบการณ์ให้ผู้เรียน เนื้อหา มีความถูกต้องและทันสมัย ไม่กระทบความมั่นคงของชาติ ไม่ขัดต่อศีลธรรม มีการใช้ภาษาที่ถูกต้อง รูปแบบการนำเสนอเข้าใจง่าย และนำเสนอใจซึ่งสื่อที่ใช้ประกอบการเรียนการสอนภาษาจีนในชั้นเรียนระดับประถมส่วนใหญ่ ได้แก่ แผ่นซีดี ดีวีดี วีซีดี สื่อมัลติมีเดีย เช่น เพาเวอร์พอยท์ คอมพิวเตอร์ และสื่อออนไลน์ บัตรคำ ภาพ ทั้งนี้ ผู้สอนจะเป็นผู้กำหนดการเลือกใช้สื่อตามความเหมาะสม

ตารางที่ 4-25 สื่อที่ใช้ประกอบการเรียนการสอนในชั้นเรียน

รายละเอียด	โรงเรียนในสังกัด / จำนวน (ร้อยละ)			
	สพฐ.	สช.		กทม.
		โรงเรียนสอนภาษาจีน	โรงเรียนเอกชน	
คอมพิวเตอร์	76 (13)	76 (38)	61 (30)	36 (9)
สื่อมัลติมีเดีย เช่น พาวเวอร์พอยท์ (Power Point)	41 (7)	46 (23)	45 (22)	24 (6)
สื่อออนไลน์	47 (8)	20 (10)	39 (19)	8 (2)
แผ่นซีดี (CD) วีซีดี (VCD) หรือ ดีวีดี (DVD)	82 (14)	82 (41)	71(35)	60 (15)
อื่นๆ	29 (5)	32 (16)	27 (13)	48 (12)
ไม่ระบุข้อมูล	0	4 (2)	4 (2)	4 (1)

ข้อมูลจากตารางที่ 4-25 พบว่า โรงเรียนส่วนใหญ่ใช้สื่อประเภท แผ่นซีดี (CD) วีซีดี (VCD) หรือ ดีวีดี (DVD) ประกอบการเรียนการสอนในชั้นเรียน โดยสามารถสรุปได้ ดังนี้

- **โรงเรียนในสังกัด สพฐ.** จำนวน 17 แห่ง ส่วนใหญ่ใช้สื่อประเภท แผ่นซีดี (CD) วีซีดี (VCD) หรือ ดีวีดี (DVD) ประกอบการเรียนการสอนในชั้นเรียน โดยคิดเป็นร้อยละ 82 คอมพิวเตอร์ ร้อยละ 76 สื่อออนไลน์ ร้อยละ 47 และสื่อมัลติมีเดีย ร้อยละ 41 นอกจากนี้ โรงเรียนบางแห่งได้ใช้บัตรคำ รูปภาพ หนังสือตำราจากอาสาสมัครชาวจีนที่นำมาใช้ประกอบการสอน แผ่นงาน Sheet ใบงาน หนังสือต่างๆ ที่ครูผู้สอนเลือกใช้

- **โรงเรียนในสังกัด สช.** ได้แก่ **โรงเรียนสอนภาษาจีน** จำนวน 50 แห่ง ส่วนใหญ่ใช้สื่อประเภทแผ่นซีดี (CD) วีซีดี (VCD) หรือ ดีวีดี (DVD) ประกอบการเรียนการสอนในชั้นเรียน โดยคิดเป็นร้อยละ 82 คอมพิวเตอร์ ร้อยละ 76 สื่อมัลติมีเดีย ร้อยละ 46 สื่อออนไลน์ ร้อยละ 20 นอกจากนี้ โรงเรียนบางแห่งได้ใช้แผ่นภาพการศึกษา กับ Talking pen ใช้แผ่นภาพและบัตรคำ บางแห่งประดิษฐ์สื่อใช้เอง เช่น บัตรคำ บางแห่งค้นคว้าจากห้องสมุด บางแห่งใช้รูปภาพ และบางแห่งใช้โปรแกรมมูทเดิล

- **โรงเรียนเอกชน** จำนวน 49 แห่ง ส่วนใหญ่ใช้สื่อประเภทแผ่นซีดี (CD) วีซีดี (VCD) หรือ ดีวีดี (DVD) ประกอบการเรียนการสอนในชั้นเรียน โดยคิดเป็นร้อยละ 71 คอมพิวเตอร์ ร้อยละ 61 สื่อมัลติมีเดีย ร้อยละ 45 สื่อออนไลน์ ร้อยละ 39 นอกจากนี้ โรงเรียน

บางแห่งใช้สื่อที่ผลิตขึ้นเอง ได้แก่ ภาพ บัตรคำ แผนภูมิ ใบความรู้ แลกประโยค แผ่นอ่าน และสื่อโทรทัศน์

- **โรงเรียนในสังกัด กทม.** จำนวน 25 แห่ง ส่วนใหญ่ใช้สื่อประเภทแผ่นซีดี (CD) วีซีดี (VCD) หรือ ดีวีดี (DVD) ประกอบการเรียนการสอนในชั้นเรียน โดยคิดเป็นร้อยละ 60 คอมพิวเตอร์ ร้อยละ 36 สื่อมัลติมีเดีย ร้อยละ 24 สื่อออนไลน์ ร้อยละ 8 นอกจากนี้ โรงเรียนบางแห่งได้จัดทำเอกสารภาษาจีน แบบเรียนภาพ บัตรคำ แผ่นภาพ และใบความรู้

ปัจจุบันมีสื่อที่ใช้ประกอบการเรียนการสอนหลากหลาย ขึ้นอยู่กับผู้สอนจะเลือกใช้สื่อใดมาใช้ประกอบในการเรียนการสอนในชั้นเรียน สื่อที่ได้รับความนิยมในขณะนี้ได้แก่ สื่อประเภทแผ่นซีดี (CD) วีซีดี (VCD) หรือ ดีวีดี (DVD) สื่อมัลติมีเดีย สื่อออนไลน์ และหากโรงเรียนไม่มีงบประมาณในการจัดซื้อสื่อดังกล่าวข้างต้น ผู้สอนสามารถผลิตสื่อขึ้นใช้เองตามความเหมาะสม และจัดให้มีความสอดคล้องกับเนื้อหาสาระที่ต้องเรียน เช่น บัตรคำ แผ่นภาพ ใบความรู้ และ แลกประโยค เป็นต้น

4.3.2 ตัวอักษรจีนที่ใช้สอน

ปัจจุบันตัวอักษรจีนที่ใช้มี 2 ระบบ คือ อักษรจีนแบบตัวย่อ (Simplified Characters) และอักษรจีนแบบตัวเต็ม (Traditional Characters) ระบบอักษรจีนแบบตัวย่อมีการใช้ในประเทศสาธารณรัฐประชาชนจีน ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2499 ส่วนอักษรจีนแบบตัวเต็มมีการใช้ในไต้หวัน และประเทศอื่นๆ

ตารางที่ 4-26 ตัวอักษรจีนที่ใช้ในการเรียนการสอน

รายละเอียด	โรงเรียนในสังกัด / จำนวน (ร้อยละ)			
	สพฐ.	สช.		กทม.
		โรงเรียนสอนภาษาจีน	โรงเรียนเอกชน	
เฉพาะตัวย่อ	53 (9)	80 (40)	80 (39)	48 (12)
เฉพาะตัวเต็ม	12 (2)	0	2 (1)	8 (2)
ทั้งตัวเต็มและตัวย่อ	24 (4)	14 (7)	12 (6)	36 (9)
ไม่ระบุข้อมูล	12 (2)	6 (3)	6 (3)	8 (2)

ข้อมูลจากตารางที่ 4-26 พบว่า โรงเรียนส่วนใหญ่ใช้ตัวอักษรจีนเฉพาะตัวย่อที่ใช้สอนในชั้นเรียน โดยสามารถสรุปได้ ดังนี้

- **โรงเรียนในสังกัด สพฐ.** จำนวน 17 แห่ง ส่วนใหญ่ใช้ตัวอักษรจีนเฉพาะตัวย่อที่ใช้สอนในชั้นเรียน โดยคิดเป็นร้อยละ 53 ทั้งตัวเต็มและตัวย่อ ร้อยละ 24 และเฉพาะตัวเต็ม ร้อยละ 12

- **โรงเรียนในสังกัด สข.** ได้แก่ **โรงเรียนสอนภาษาจีน** จำนวน 50 แห่ง ส่วนใหญ่ใช้ตัวอักษรจีนเฉพาะตัวย่อในการสอนในชั้นเรียน โดยคิดเป็นร้อยละ 80 และทั้งตัวเต็มและตัวย่อ ร้อยละ 14 ยังไม่มีโรงเรียนที่สอนเฉพาะตัวเต็ม

- **โรงเรียนเอกชน** จำนวน 49 แห่ง ส่วนใหญ่ใช้ตัวอักษรจีนเฉพาะตัวย่อที่ใช้สอนในชั้นเรียน โดยคิดเป็นร้อยละ 80 ทั้งตัวเต็มและตัวย่อ ร้อยละ 12 และเฉพาะตัวเต็ม ร้อยละ 2

- **โรงเรียนในสังกัด กทม.** จำนวน 25 แห่ง ส่วนใหญ่ใช้ตัวอักษรจีนตัวย่อในการสอนในชั้นเรียน ร้อยละ 48 ทั้งตัวเต็มและตัวย่อ ร้อยละ 36 และเฉพาะตัวเต็ม ร้อยละ 8 บางโรงเรียนจะสอนเป็นตัวเป็นหลัก และให้รู้ตัวเต็มเฉพาะบางตัวและบางกรณี

ในอดีตโรงเรียนสอนภาษาจีนจะใช้ตัวอักษรตัวเต็ม เนื่องจากได้หันมึบบทบาทในการให้ความช่วยเหลือด้านการเรียนการสอนภาษาจีนในประเทศไทยอย่างมาก ส่วนในปัจจุบันสาธารณรัฐประชาชนจีนได้เข้ามามึบบทบาทแทนที่ได้หัน และได้ให้ความช่วยเหลือในด้านการศึกษากับประเทศไทย ในหลายๆ ด้าน เช่น การสนับสนุนผู้สอนเข้ามาสอนและสื่อการเรียนการสอน ซึ่งโรงเรียนที่สอนภาษาจีนส่วนใหญ่ได้รับการสนับสนุนจากประเทศจีน จึงเปลี่ยนตัวอักษรจีนตัวเต็มมาเป็นตัวย่อแทน ส่วนโรงเรียนที่สอนภาษาจีนที่ยังคงได้รับการสนับสนุนจากไต้หวันจึงใช้ตัวอักษรจีนตัวเต็มในการเรียนการสอนเช่นเดิม ปัจจุบันกระทรวงศึกษาธิการของประเทศไทยยังไม่มีกำหนดตัวอักษรจีนที่ใช้เป็นตัวเต็มหรือตัวย่อ ซึ่งการเลือกใช้ตัวอักษรแบบใดนั้นจะขึ้นอยู่กับนโยบายของโรงเรียนและผู้สอน

4.3.2 ห้องปฏิบัติการทางภาษาเพื่อใช้ในการเรียนการสอนภาษาจีน

ห้องปฏิบัติการทางภาษามีความสำคัญในการส่งเสริมให้เกิดการพัฒนาทักษะด้านการฟังและการพูดภาษาจีนให้ดีขึ้น ซึ่งการจัดให้มีห้องปฏิบัติการทางภาษาจะขึ้นอยู่กับบริบทของแต่ละโรงเรียน

ตารางที่ 4-27 ห้องปฏิบัติการทางภาษาเพื่อใช้ในการเรียนการสอนภาษาจีน

รายละเอียด	โรงเรียนในสังกัด / จำนวน (ร้อยละ)			
	สพฐ.	สช.		กทม.
		โรงเรียนสอนภาษาจีน	โรงเรียนเอกชน	
มีห้องปฏิบัติการทางภาษา	35 (6)	52 (26)	35 (17)	0
ไม่มีห้องปฏิบัติการทางภาษา	65 (11)	48 (24)	65 (32)	100 (25)

ข้อมูลจากตารางที่ 4-27 โรงเรียนส่วนใหญ่ไม่มีห้องปฏิบัติการทางภาษาเพื่อใช้ในการเรียนการสอนภาษาจีนโดยสามารถสรุปได้ ดังนี้

- **โรงเรียนในสังกัด สพฐ.** จำนวน 17 แห่ง ส่วนใหญ่ไม่มีห้องปฏิบัติการทางภาษาเพื่อใช้ในการเรียนการสอนภาษาจีน โดยคิดเป็นร้อยละ 65 และมีห้องปฏิบัติการทางภาษา ร้อยละ 35
- **โรงเรียนในสังกัด สช.** ได้แก่ **โรงเรียนสอนภาษาจีน** จำนวน 50 แห่ง ส่วนใหญ่มีห้องปฏิบัติการทางภาษาเพื่อใช้ในการเรียนการสอนภาษาจีน โดยคิดเป็นร้อยละ 52 และไม่มีห้องปฏิบัติการทางภาษา ร้อยละ 48
- **โรงเรียนเอกชน** จำนวน 49 แห่ง ส่วนใหญ่ไม่มีห้องปฏิบัติการทางภาษาเพื่อใช้ในการเรียนการสอนภาษาจีน โดยคิดเป็นร้อยละ 65 และมีห้องปฏิบัติการทางภาษา ร้อยละ 35
- **โรงเรียนในสังกัด กทม.** จำนวน 25 แห่ง ส่วนใหญ่ไม่มีห้องปฏิบัติการทางภาษาเพื่อใช้ในการเรียนการสอนภาษาจีน โดยคิดเป็นร้อยละ 100

การจัดให้มีห้องปฏิบัติการทางภาษาเพื่อใช้ในการเรียนการสอนภาษาจีนของแต่ละโรงเรียนมีความแตกต่างกัน ขึ้นอยู่กับการจัดสรรงบประมาณและนโยบายผู้บริหารของโรงเรียน เนื่องจากการจัดให้มีห้องปฏิบัติการทางภาษาต้องลงทุนสูงสำหรับการจัดซื้ออุปกรณ์ต่างๆ ซึ่งในปัจจุบันโรงเรียนที่สอนภาษาจีนและเอกชนโดยส่วนใหญ่จะมีห้องปฏิบัติการทางภาษาเพื่อให้ผู้เรียนได้มีการพัฒนาทักษะด้านการฟังและพูดจากเจ้าของภาษาโดยตรง ส่วนโรงเรียนในสังกัด กทม. เนื่องจากมีข้อจำกัดด้านงบประมาณ จึงไม่สามารถจัดให้มีห้องปฏิบัติการทางภาษาได้

4.3.3 หนังสือเสริมความรู้ภาษาจีนในห้องสมุด

การเรียนรู้ด้านภาษาจีน นอกจากการเรียนในห้องเรียนและห้องปฏิบัติการทางภาษาแล้ว ยังมีหนังสือเสริมความรู้ภาษาจีนที่จะส่งเสริมพัฒนาการเรียนรู้อของผู้เรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งการจัดให้มีหนังสือเสริมความรู้ จะขึ้นอยู่กับบริบทของแต่ละโรงเรียน

ตารางที่ 4-28 หนังสือเสริมความรู้ภาษาจีนในห้องสมุด

รายละเอียด	โรงเรียนในสังกัด / จำนวน (ร้อยละ)			
	สพฐ.	สช.		กทม.
		โรงเรียนสอนภาษาจีน	โรงเรียนเอกชน	
มีหนังสือเสริมความรู้ภาษาจีนในห้องสมุด	35 (6)	82 (41)	71 (35)	72 (18)
อื่นๆ	12 (2)	8 (4)	2 (1)	8 (2)
ไม่มีหนังสือเสริมความรู้ภาษาจีนในห้องสมุด	53 (9)	10 (5)	27 (13)	20 (5)

ข้อมูลจากตารางที่ 4-28 พบว่า โรงเรียนส่วนใหญ่มีหนังสือเสริมความรู้ภาษาจีนในห้องสมุดโดยสามารถสรุปได้ ดังนี้

- **โรงเรียนในสังกัด สพฐ.** จำนวน 17 แห่ง ส่วนใหญ่ไม่มีหนังสือเสริมความรู้ภาษาจีนในห้องสมุด โดยคิดเป็นร้อยละ 53 และมีหนังสือเสริมความรู้ภาษาจีนในห้องสมุด ร้อยละ 35 ซึ่งส่วนใหญ่โรงเรียนจะได้รับหนังสือจาก สพฐ.

- **โรงเรียนในสังกัด สช.** ได้แก่ **โรงเรียนสอนภาษาจีน** จำนวน 50 แห่ง ส่วนใหญ่มีหนังสือเสริมความรู้ภาษาจีนในห้องสมุด โดยคิดเป็นร้อยละ 82 และไม่มีหนังสือเสริมความรู้ภาษาจีนในห้องสมุด ร้อยละ 10 ซึ่งเป็นสัดส่วนที่น้อยมาก นอกจากนี้ โรงเรียนบางแห่งได้จัดหนังสือเสริมความรู้ร่วมกับภาษาไทย บางแห่งมีหนังสือเสริมความรู้ที่น้อยมาก บางแห่งมีหนังสือเสริมความรู้แต่ไม่หลากหลาย

- **โรงเรียนเอกชน** จำนวน 49 แห่ง ส่วนใหญ่มีหนังสือเสริมความรู้ภาษาจีนในห้องสมุด โดยคิดเป็นร้อยละ 71 และไม่มีหนังสือเสริมความรู้ภาษาจีนในห้องสมุด ร้อยละ 27

- **โรงเรียนในสังกัด กทม.** จำนวน 25 แห่ง ส่วนใหญ่มีหนังสือเสริมความรู้ภาษาจีนในห้องสมุด โดยคิดเป็นร้อยละ 72 และไม่มีหนังสือเสริมความรู้ภาษาจีนในห้องสมุด ร้อยละ 20

หนังสือเสริมความรู้ภาษาจีนเป็นสื่อการเรียนรู้เพิ่มเติมจากชั้นเรียน ซึ่งการจัดให้มีหนังสือเสริมหรือไม่ขึ้นอยู่กับการจัดสรรงบประมาณและนโยบายจากผู้บริหารของโรงเรียน เนื่องจากหนังสือเสริมความรู้ที่วางจำหน่ายนั้นมีราคาค่อนข้างสูง จากข้อมูลข้างต้น พบว่า โรงเรียนสอนภาษาจีน โรงเรียนเอกชน และโรงเรียนในสังกัด กทม. ส่วนใหญ่จะมีหนังสือเสริมความรู้ภาษาจีนในห้องสมุด และโรงเรียนที่ไม่มีหนังสือเสริมความรู้ภาษาจีนในห้องสมุดมีสัดส่วนน้อยมาก ส่วนโรงเรียนในสังกัด สพฐ. ส่วนใหญ่ไม่มีหนังสือเสริมความรู้ภาษาจีนในห้องสมุด เนื่องจากไม่ได้ให้ความสำคัญต่อการเรียนภาษาจีน หรือมีข้อจำกัดด้านงบประมาณในการจัดหาซื้อหนังสือเสริมความรู้ภาษาจีนในห้องสมุด

4.4 ผู้สอนในการจัดการเรียนการสอนภาษาจีนระดับประถมศึกษา

ในการจัดการเรียนการสอนในชั้นเรียน ผู้สอนมีบทบาทสำคัญอย่างยิ่งในการกำหนดเป้าหมายที่ต้องการให้เกิดกับผู้เรียน ได้แก่ ด้านความรู้ ทักษะ และกระบวนการ ที่เป็นความคิดรวบยอด หลักการและการบูรณาการการเรียนการสอนให้เป็นไปตามเป้าหมายที่กำหนดไว้

4.4.1 การจำแนกประเภทของผู้สอน

ปัจจุบันผู้สอนภาษาจีนในประเทศไทยมีทั้งสัญชาติไทยและจีน มีผู้สอนสัญชาติจีนโดยส่วนใหญ่ คือ ครูอาสาสมัครชาวจีน ซึ่งเป็นความร่วมมือระหว่างกระทรวงศึกษาธิการของประเทศไทยกับสำนักงานส่งเสริมการเรียนการสอนภาษาจีนนานาชาติหรือฮันบัน (Hanban) กระทรวงศึกษาธิการของประเทศจีน โดยในปี พ.ศ. 2546 มีจำนวนครูอาสาสมัครชาวจีน 38 คน และในปัจจุบันมีจำนวนครูอาสาสมัครชาวจีนเพิ่มขึ้นเป็น 600-700 คนต่อปี ส่วนโครงการความร่วมมือจัดส่งครูสัญชาติจีนผ่านสมาคมครูสอนภาษาจีน ซึ่งเป็นความร่วมมือระหว่าง สพฐ. กับสำนักงานส่งเสริมการเรียนการสอนภาษาจีนนานาชาติหรือฮันบัน (Hanban) และสำนักงานกิจการชาวจีนโพ้นทะเลหรือเฉียวบัน (Qiaoban)

ผู้สอนเป็นผู้มีบทบาทสำคัญที่สุดในการจัดการเรียนการสอนในชั้นเรียน ซึ่งผลการสำรวจข้อมูลจากงานวิจัยนี้ พบว่า ผู้สอนภาษาจีนที่มีประสบการณ์น้อย เช่น ครูอาสาสมัครชาวจีนหรือ ผู้สอนที่เพิ่งจบการศึกษาจากบัณฑิตวิทยาลัยหรือเทคนิคการควบคุมชั้นเรียนและการสร้างแรงจูงใจในการเรียนการสอนให้มีความน่าสนใจที่จะเรียนรู้ภาษาจีน รวมทั้งอุปสรรคด้านภาษาที่ใช้ในการสื่อสารหากเป็นครูอาสาสมัครชาวจีนจะใช้ภาษาจีนเป็นภาษาหลักในการสอน ส่วนผู้สอนสัญชาติไทยมีทั้งใช้ภาษาไทยและจีนในการสอน ประกอบกับครูอาสาสมัครชาวจีนมีการเปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลา ทำให้การจัดการเรียนการสอนไม่มีความต่อเนื่อง อันเนื่องมาจากการสิ้นสุดสัญญาของผู้สอน หรือ ผลตอบแทนค่อนข้างน้อยเมื่อเทียบกับอาชีพอื่นๆ ผู้สอนที่เพิ่งจบการศึกษาส่วนใหญ่จึงลาออกเพื่อไปประกอบอาชีพอื่นๆ แทน เป็นต้น บทนี้ได้รวบรวมข้อมูลผู้สอนในเรื่องระดับวุฒิการศึกษา ประสบการณ์ และภาษาที่ใช้สอนของผู้สอนโดยจำแนกประเภทตามสัญชาติ โดยมีรายละเอียด ดังนี้

4.4.1.1 ระดับวุฒิการศึกษา ประสบการณ์ และภาษาที่ใช้สอนของผู้สอนสัญชาติไทย (ครูประจำ)

ผู้สอนสัญชาติไทย (ครูประจำ) ในแต่ละโรงเรียนส่วนใหญ่จบการศึกษาในระดับปริญญาตรี สาขาวิชาภาษาจีน มีประสบการณ์การสอน 1-5 ปี และใช้ภาษาไทย-จีนในการสื่อสารกับผู้เรียน

ตารางที่ 4-29 ระดับอุดมศึกษา ประสบการณ์ และภาษาที่ใช้สอนของผู้สอนสัญชาติไทย
(ครูประจำ)

รายละเอียด	โรงเรียนในสังกัด / จำนวน (ร้อยละ)			
	สพฐ.	สช.		กทม.
		โรงเรียนสอนภาษาจีน	โรงเรียนเอกชน	
ระดับอุดมศึกษาผู้สอนสัญชาติไทย (ครูประจำ)	14 คน	239 คน	85 คน	9 คน
ประกาศนียบัตร	21 (3)	17 (40)	12 (10)	22 (2)
สาขาวิชาภาษาจีน	100 (3)	80 (32)	70 (7)	0
ไม่ตรงสาขาภาษาจีน	0	20 (8)	30 (3)	22 (2)
ปริญญาตรี 71 (10)	73 (175)	81 (69)	78 (7)	
สาขาวิชาภาษาจีน 100 (10)	78 (137)	87 (60)	71 (5)	
ไม่ตรงสาขาภาษาจีน	0	22 (38)	13 (9)	29 (2)
ปริญญาโท	7 (1)	9 (22)	7 (6)	0
สาขาวิชาภาษาจีน	100 (1)	91 (20)	100 (6)	0
ไม่ตรงสาขาภาษาจีน	0	9 (2)	0	0
ปริญญาเอก	0	1 (2)	0	0
สาขาวิชาภาษาจีน	0	50 (1)	0	0
ไม่ตรงสาขาภาษาจีน	0	50 (1)	0	0
ประสบการณ์การสอน				9
1-5 ปี	57 (8)	44 (105)	53(26)	100 (9)
6-10 ปี	21 (3)	10 (25)	31 (15)	0
10 ปีขึ้นไป	7 (1)	34 (81)	4 (2)	0
ไม่ระบุข้อมูล	14 (2)	12 (28)	10(5)	0
ภาษาที่ใช้สอน				
ภาษาไทย	0	0	5 (2)	14 (1)
ภาษาจีน	0	4 (2)	5 (2)	0
ภาษาไทย-จีน	47 (8)	78 (39)	68 (27)	86 (6)
ไม่ระบุข้อมูล	53 (9)	18 (9)	23 (9)	71 (17)

ข้อมูลจากตารางที่ 4-29 พบว่า ครูผู้สอนภาษาจีนสัญชาติไทย (ครูประจำ) ส่วนใหญ่มีวุฒิการศึกษาระดับปริญญาตรี สาขาวิชาภาษาจีน ซึ่งส่วนใหญ่มีประสบการณ์การสอนในช่วงระหว่าง 1-5 ปี และใช้ภาษาไทย-จีน ในการสอนโดยสามารถสรุปได้ ดังนี้

- **โรงเรียนในสังกัด สพฐ.** จำนวน 17 แห่ง พบว่า มีครูผู้สอนภาษาจีนสัญชาติไทย (ครูประจำ) จำนวน 14 คน โดยส่วนใหญ่มีวุฒิการศึกษาระดับปริญญาตรี คิดเป็นร้อยละ 71 และจบสาขาภาษาจีน ร้อยละ 100 ซึ่งส่วนใหญ่มีประสบการณ์การสอนในช่วงระหว่าง 1-5 ปี คิดเป็นร้อยละ 57 และใช้ภาษาไทย-จีนในการสอน คิดเป็นร้อยละ 47

- **โรงเรียนในสังกัด สช.** ได้แก่ **โรงเรียนสอนภาษาจีน** จำนวน 50 แห่ง พบว่า มีครูผู้สอนภาษาจีนสัญชาติไทย (ครูประจำ) จำนวน 239 คน ส่วนใหญ่มีวุฒิการศึกษาระดับปริญญาตรี คิดเป็นร้อยละ 73 และจบสาขาภาษาจีน คิดเป็นร้อยละ 78 ซึ่งส่วนใหญ่มีประสบการณ์การสอนในช่วงระหว่าง 1-5 ปี ร้อยละ 44 ครูผู้สอนที่มีประสบการณ์การสอน 10 ปี ขึ้นไป ร้อยละ 34 และใช้ภาษาไทย-จีน ในการสอน คิดเป็นร้อยละ 78

- **โรงเรียนเอกชน** จำนวน 49 แห่ง พบว่า ครูผู้สอนภาษาจีนสัญชาติไทย (ครูประจำ) จำนวน 85 คน ส่วนใหญ่มีวุฒิการศึกษาระดับปริญญาตรี คิดเป็นร้อยละ 81 และจบสาขาภาษาจีน คิดเป็นร้อยละ 87 ซึ่งส่วนใหญ่มีประสบการณ์การสอนในช่วงระหว่าง 1-5 ปี คิดเป็นร้อยละ 26 และใช้ภาษาจีน-ไทยในการสอน คิดเป็นร้อยละ 68

- **โรงเรียนในสังกัด กทม.** จำนวน 25 แห่ง พบว่า ครูผู้สอนภาษาจีนสัญชาติไทย (ครูประจำ) จำนวน 9 คน ส่วนใหญ่มีวุฒิการศึกษาระดับปริญญาตรี คิดเป็นร้อยละ 78 และจบสาขาภาษาจีน คิดเป็นร้อยละ 71 ซึ่งส่วนใหญ่มีประสบการณ์การสอนในช่วงระหว่าง 1-5 ปี ร้อยละ 100 และใช้ภาษาจีน-ไทยในการสอน ร้อยละ 86

จากข้อมูลข้างต้น พบว่า โรงเรียนทุกประเภทครูผู้สอนประจำ ส่วนใหญ่จบการศึกษาระดับปริญญาตรีวิชาเอกภาษาจีน ส่วนโรงเรียนสอนภาษาจีนมีครูผู้สอนภาษาจีนบางส่วนจบการศึกษาระดับปริญญาโท และปริญญาเอก ในด้านประสบการณ์การสอนภาษาจีนของครูผู้สอนในโรงเรียนทุกประเภท พบว่า อยู่ในช่วงระหว่าง 1-5 ปี และในโรงเรียนสอนภาษาจีนและโรงเรียนเอกชนมีครูผู้สอนบางส่วนที่มีประสบการณ์การสอนในช่วงระหว่าง 6-10 ปี ส่วนโรงเรียนสอนภาษาจีน พบว่า มีครูผู้สอนบางส่วนที่มีประสบการณ์การสอนตั้งแต่ 10 ปีขึ้นไป ส่วนโรงเรียนในสังกัด สพฐ. และ กทม. ครูผู้สอนทั้งหมดมีประสบการณ์การสอนในช่วงระหว่าง 1-5 ปี

นอกจากนี้ จากการสัมภาษณ์ผู้บริหารและครูผู้สอนทางโทรศัพท์เพิ่มเติม ได้ข้อมูลว่ามีผู้สอนบางส่วนที่ไม่มีวุฒิการศึกษาด้านศึกษาศาสตร์หรือครุศาสตร์ ส่วนใหญ่จบการศึกษาในระดับปริญญาตรี วิชาเอกสาขาภาษาจีน ซึ่งไม่มีวุฒิการศึกษาด้านวิชาชีพครู แนวทางแก้ไขของทางโรงเรียน คือจัดให้ผู้สอนที่ไม่มีวุฒิการศึกษาด้านวิชาชีพครูไปเรียนเพิ่มเติมในหลักสูตรระดับประกาศนียบัตรบัณฑิตวิชาชีพครู (ป.บัณฑิต) เมื่อเรียนจบหลักสูตร ป.บัณฑิตแล้ว ทางโรงเรียนจึงจะพิจารณาเรื่องการบรรจุเป็นผู้สอนภาษาจีนในโรงเรียนอีกครั้ง

4.4.1.2 ระดับวุฒิการศึกษา ประสบการณ์ และภาษาที่ใช้สอนของผู้สอนสัญชาติจีนที่โรงเรียนจัดหาเอง

ผู้สอนสัญชาติจีนที่โรงเรียนจัดหาเอง หมายถึง ครูผู้สอนสัญชาติจีนที่ได้รับการสนับสนุนจากหน่วยงานเฉียวป๋าน (Qiaoban) หรือเป็นครูผู้สอนสัญชาติจีนที่โรงเรียนมีความร่วมมือกับโรงเรียนในประเทศจีนโดยตรง และไม่ได้ผ่านหน่วยงานเฉียวป๋าน (Qiaoban) หรือฮั่นป๋าน (Hanban) หรือเป็นครูผู้สอนที่สมัครกับทางโรงเรียนโดยตรง ซึ่งโรงเรียนโดยส่วนใหญ่จะรับครูผู้สอนสัญชาติจีนจบการศึกษาในระดับปริญญาตรี สาขาวิชาภาษาจีน มีประสบการณ์การสอนช่วงระหว่าง 1-5 ปี และส่วนใหญ่ใช้ภาษาจีน ในการสื่อสารกับผู้เรียน

ตารางที่ 4-30 ระดับวุฒิการศึกษา ประสบการณ์ และภาษาที่ใช้สอนของผู้สอนสัญชาติจีนที่โรงเรียน
จัดหาเอง

รายละเอียด	โรงเรียนในสังกัด / จำนวน (ร้อยละ)			
	สพฐ.	สช.		กทม.
		โรงเรียนสอนภาษาจีน	โรงเรียนเอกชน	
ระดับวุฒิการศึกษาผู้สอนสัญชาติจีนที่โรงเรียนจัดหาเอง	7 คน	110 คน	64 คน	17 คน
ประกาศนียบัตร	0	7 (8)	5 (3)	0
สาขาวิชาภาษาจีน	0	88 (7)	0	0
ไม่ตรงสาขาภาษาจีน	0	13 (1)	100 (3)	0
ปริญญาตรี	100 (7)	88 (97)	89 (57)	100 (17)
สาขาวิชาภาษาจีน	100 (7)	75 (73)	70 (40)	82 (14)
ไม่ตรงสาขาภาษาจีน	0	25 (24)	25 (14)	18 (3)
ไม่ระบุ	0	0	5 (3)	0
ปริญญาโท	0	4 (4)	5 (3)	0
สาขาวิชาภาษาจีน	0	75 (3)	33 (1)	0
ไม่ตรงสาขาภาษาจีน	0	25 (1)	33 (1)	0
ไม่ระบุข้อมูล	0	0	33 (1)	0
ปริญญาเอก	0	1 (1)	2 (1)	0
สาขาวิชาภาษาจีน	0	100 (1)	100 (1)	0
ไม่ตรงสาขาภาษาจีน	0	0	0	0
ประสบการณ์การสอน	7	110	64	14
1-5 ปี	100 (7)	39 (43)	66 (42)	86 (12)
6-10 ปี	0	13 (14)	3 (2)	7 (1)
10 ปีขึ้นไป	0	12 (13)	3 (2)	7 (1)
ไม่ระบุข้อมูล	0	36 (40)	28 (18)	0
ภาษาที่ใช้สอน	11	27	51	48
ภาษาจีน	9 (1)	48 (13)	24 (12)	42 (5)
ภาษาไทย-จีน	9 (1)	19 (5)	14 (7)	33 (4)
ภาษาจีน-อังกฤษ	9 (1)	4 (1)	8 (4)	25 (3)
ไม่ระบุข้อมูล	73 (8)	30 (8)	55 (28)	52 (13)

ข้อมูลจากตารางที่ 4-30 พบว่า ครูผู้สอนสัญชาติจีนที่โรงเรียนจัดหาเอง ส่วนใหญ่มีวุฒิการศึกษาระดับปริญญาตรี สาขาวิชาภาษาจีน ซึ่งส่วนใหญ่มีประสบการณ์การสอนในช่วงระหว่าง 1-5 ปีและใช้ภาษาจีนในการสอนโดยสามารถสรุปได้ ดังนี้

- **โรงเรียนในสังกัด สพฐ.** จำนวน 17 แห่ง พบว่า ครูผู้สอนสัญชาติจีนที่โรงเรียนจัดหาเอง จำนวน 7 คน ส่วนใหญ่มีวุฒิการศึกษาระดับปริญญาตรี คิดเป็นร้อยละ 100 และจบสาขาภาษาจีน คิดเป็นร้อยละ 100 ซึ่งส่วนใหญ่มีประสบการณ์การสอนในช่วงระหว่าง 1-5 ปี คิดเป็นร้อยละ 100 และใช้ภาษาไทย ภาษาจีน และภาษาไทย-จีน ในการสอน คิดเป็นร้อยละ 9

- **โรงเรียนในสังกัด สช.** ได้แก่ **โรงเรียนสอนภาษาจีน** จำนวน 50 แห่ง พบว่า ครูผู้สอนสัญชาติจีนที่โรงเรียนจัดหาเอง จำนวน 110 คน ส่วนใหญ่มีวุฒิการศึกษาระดับปริญญาตรี คิดเป็นร้อยละ 88 และจบสาขาภาษาจีน คิดเป็นร้อยละ 75 ซึ่งส่วนใหญ่มีประสบการณ์การสอนในช่วงระหว่าง 1-5 ปี คิดเป็นร้อยละ 66 และใช้ภาษาจีนในการสอน คิดเป็นร้อยละ ร้อยละ 48

- **โรงเรียนเอกชน** จำนวน 49 แห่ง พบว่า ครูผู้สอนภาษาจีนสัญชาติไทย (ครูประจำ) จำนวน 64 คน ส่วนใหญ่มีวุฒิการศึกษาระดับปริญญาตรี คิดเป็นร้อยละ 89 และจบสาขาภาษาจีน คิดเป็นร้อยละ 70 ซึ่งส่วนใหญ่มีประสบการณ์การสอนในช่วงระหว่าง 1-5 ปี คิดเป็นร้อยละ 66 และใช้ภาษาจีนในการสอน คิดเป็นร้อยละ 24

- **โรงเรียนในสังกัด กทม.** จำนวน 25 แห่ง พบว่า ครูผู้สอนสัญชาติจีนที่โรงเรียนจัดหาเอง จำนวน 17 คน ส่วนใหญ่มีวุฒิการศึกษาระดับปริญญาตรี คิดเป็นร้อยละ 100 และจบสาขาภาษาจีน คิดเป็นร้อยละ 82 ซึ่งส่วนใหญ่มีประสบการณ์การสอนในช่วงระหว่าง 1-5 ปี คิดเป็นร้อยละ 86 และใช้ภาษาจีนในการสอน คิดเป็นร้อยละ 42

จากข้อมูลดังกล่าวข้างต้น พบว่า ครูผู้สอนสัญชาติจีนที่โรงเรียนจัดหาเอง โดยส่วนใหญ่จบการศึกษาในระดับปริญญาตรีสาขาภาษาจีน ส่วนโรงเรียนสอนภาษาจีนและโรงเรียนเอกชนมีครูผู้สอนที่จบการศึกษาระดับปริญญาโท และปริญญาเอก ประสบการณ์ครูผู้สอนอยู่ในช่วงระหว่าง 6-10 ปี และประสบการณ์ครูผู้สอนตั้งแต่ 10 ปี ขึ้นไปจะพบได้ในโรงเรียนสอนภาษาจีน และครูผู้สอนสัญชาติจีนใช้ภาษาจีนสื่อสารในชั้นเรียน

4.4.1.3 ระดับวุฒิการศึกษา ประสบการณ์ และภาษาที่ใช้สอนของครูอาสาสมัครสัญชาติจีน

ครูอาสาสมัครสัญชาติจีน ในแต่ละโรงเรียนส่วนใหญ่จบการศึกษาในระดับปริญญาตรี สาขาวิชาภาษาจีน มีประสบการณ์การสอน 1-5 ปี และใช้ภาษาจีน ในการสื่อสารกับผู้เรียน

ตารางที่ 4-31 ระดับวุฒิการศึกษา ประสบการณ์ และภาษาที่ใช้สอนของครูอาสาสมัครสัญชาติจีน

รายละเอียด	โรงเรียนในสังกัด / จำนวน (ร้อยละ)			
	สพฐ.	สช.		กทม.
		โรงเรียนสอนภาษาจีน	โรงเรียนเอกชน	
ระดับวุฒิการศึกษาคู่อสาสมัครสัญชาติจีน	24 คน	94 คน	25 คน	0
ประกาศนียบัตร 8 (2)	2 (2)	4 (1)	0	
สาขาวิชาภาษาจีน100 (2)	50 (1)	100 (1)	0	
ไม่ตรงสาขาภาษาจีน	0	50 (1)	0	0
ปริญญาตรี 92 (22)	96(90)	96(24)	0	
สาขาวิชาภาษาจีน91 (20)	89 (80)	67 (16)	0	
ไม่ตรงสาขาภาษาจีน	9 (2)	11 (10)	21 (5)	0
ไม่ระบุข้อมูล 0	0	13 (3)	0	
ปริญญาโท 0	2 (2)	4(1)	0	
สาขาวิชาภาษาจีน 0	100 (2)	0	0	
ไม่ตรงสาขาภาษาจีน	0	0	100 (1)	0
ปริญญาเอก 0	0	0	0	
สาขาวิชาภาษาจีน 0	0	0	0	
ไม่ตรงสาขาภาษาจีน	0	0	0	0
ประสบการณ์การสอน	22 คน	94 คน	25 คน	0
1-5 ปี 91 (20)	61 (57)	84 (21)	0	
6-10 ปี 0	7 (7)	4 (1)	0	
10 ปีขึ้นไป 0	10 (9)	0	0	
ไม่ระบุข้อมูล 9 (2)	22 (21)	12 (3)	0	
ภาษาที่ใช้สอน 14	31	15	0	
ภาษาจีน 57 (8)	55 (17)	40 (6)	0	
ภาษาไทย-จีน 29 (4)	23 (7)	13 (2)	0	
ภาษาจีน-อังกฤษ 0	10 (3)	20 (3)	0	
ไม่ระบุข้อมูล 14 (2)	13 (4)	27 (4)	0	

ข้อมูลจากตารางที่ 4-31 พบว่า ครูอาสาสมัครสัญชาติจีน ส่วนใหญ่มีวุฒิ การศึกษาระดับปริญญาตรี สาขาภาษาจีน และมีบางส่วนที่จบการศึกษาระดับปริญญาโทซึ่งจะพบได้ ในโรงเรียนสอนภาษาจีนและโรงเรียนเอกชน ครูอาสาสมัครสัญชาติจีนของทุกโรงเรียนในแต่ละ ประเภทมีประสบการณ์การสอนในช่วงระหว่าง 1-5 ปี และใช้ภาษาจีนในการสอน โดยสามารถ สรุปลได้ ดังนี้

- **โรงเรียนในสังกัด สพฐ.** จำนวน 17 แห่ง พบว่า ครูอาสาสมัครสัญชาติจีน จำนวน 24 คน ส่วนใหญ่มีวุฒิการศึกษาระดับปริญญาตรี คิดเป็นร้อยละ 92 และจบสาขาภาษาจีน คิดเป็นร้อยละ 91 ซึ่งส่วนใหญ่มีประสบการณ์การสอนในช่วงระหว่าง 1-5 ปี คิดเป็นร้อยละ 91 และ ใช้ภาษาจีนในการสอน คิดเป็นร้อยละ 57

- **โรงเรียนในสังกัด สช.** ได้แก่ โรงเรียนสอนภาษาจีน จำนวน 50 แห่ง พบว่า ครูอาสาสมัครสัญชาติจีน จำนวน 94 คน ส่วนใหญ่มีวุฒิการศึกษาระดับปริญญาตรี คิดเป็น ร้อยละ 96 และจบสาขาภาษาจีน คิดเป็นร้อยละ 89 ซึ่งส่วนใหญ่มีประสบการณ์การสอนในช่วง ระหว่าง 1-5 ปี คิดเป็นร้อยละ 61 และใช้ภาษาจีน ในการสอน ร้อยละ 55

- **โรงเรียนเอกชน** จำนวน 49 แห่ง พบว่า ครูผู้สอนสัญชาติจีนที่โรงเรียน จัดหาเอง จำนวน 25 คน ส่วนใหญ่มีวุฒิการศึกษาระดับปริญญาตรี คิดเป็นร้อยละ 96 และจบสาขา ภาษาจีน คิดเป็นร้อยละ 67 ซึ่งส่วนใหญ่มีประสบการณ์การสอนในช่วงระหว่าง 1-5 ปี คิดเป็นร้อยละ 84 และใช้ภาษาจีนในการสอน ร้อยละ 40

- **โรงเรียนในสังกัด กทม.** ไม่มีครูอาสาสมัครชาวจีนทาง กทม. มีผู้สอน สัญชาติจีนที่จัดหาโดย สนศ. ทั้งนี้ ข้อมูลที่ได้จากการโทรศัพท์สัมภาษณ์ผู้บริหาร และผู้ที่เกี่ยวข้อง ของโรงเรียนสอนภาษาจีนเพิ่มเติม พบว่า ผู้สอนจากเดิวยุโรปส่วนใหญ่จะมีประสบการณ์ด้านการสอน มาก่อน ส่วนผู้สอนจากอื่นส่วนใหญ่เป็นครูอาสาสมัครชาวจีนที่เพิ่งจบการศึกษาในระดับปริญญาตรี และไม่มีประสบการณ์ด้านการสอน จึงทำให้โรงเรียนบางแห่งเลือกที่จะจ้างผู้สอนจากเดิวยุโรป มากกว่าอื่น

โรงเรียนในสังกัด สพฐ. และ สช. ได้รับการสนับสนุนจากอื่นปีในการส่งครู อาสาสมัครชาวจีนมาสอนภาษาจีนในโรงเรียน ซึ่งที่ผ่านมาการติดต่อประสานงานระหว่าง สพฐ. แต่ โรงเรียนจะประสบปัญหาเรื่องการจัดส่งครูอาสาสมัครชาวจีนให้กับทางโรงเรียนล่าช้า ส่วนใหญ่ ครูอาสาสมัครชาวจีนจะมาสอนหลังจากเปิดเทอมไปแล้ว ทางโรงเรียนจึงแก้ไขด้วยการจ้างให้บริษัท จัดส่งครูสอนภาษาจีนมาให้แทน แต่ครูที่ทางบริษัทส่งมานั้นส่วนใหญ่เป็นชาวจีนเพิ่งจบการศึกษา ในระดับปริญญาตรี และไม่มีประสบการณ์ในการสอน อีกทั้งไม่สามารถสื่อสารภาษาไทยและภาษา อังกฤษกับผู้บริหาร ผู้เกี่ยวข้อง และผู้เรียนได้ จึงเป็นปัญหาสำคัญในการจัดการเรียนการสอนและ การควบคุมชั้นเรียน นอกจากนี้ ผู้สอนมีการเปลี่ยนแปลงตลอดเวลาภายใน 1 ปี ซึ่งการเปลี่ยนแปลง บ่อยครั้งทำให้การจัดการเรียนการสอนไม่มีความต่อเนื่อง และจากปัญหาดังกล่าวข้างต้นโรงเรียน

บางแห่งจึงเลือกจัดหาผู้สอนสัญชาติจีนที่จบการศึกษาจากมหาวิทยาลัยในประเทศไทยแทน การจ้างผู้สอนจากทางบริษัทส่วนโรงเรียนในสังกัด กทม. ได้ให้บริษัทเป็นผู้บริหารจัดการการเรียน การสอนภาษาจีนในโรงเรียนในทุกด้าน เช่น การกำหนดหลักสูตร การเลือกใช้สื่อประกอบการสอน และการจัดหาผู้สอนให้แก่ทางโรงเรียน เป็นต้น

4.4.1.4 ระดับวุฒิการศึกษา ประสบการณ์ และภาษาที่ใช้สอนของครูผู้สอน สัญชาติอื่น

ครูอาสาสมัครสัญชาติอื่นพบได้ในโรงเรียนเอกชนเท่านั้น โดยครูสัญชาติอื่น มี 3 คน จบการศึกษาในระดับปริญญาตรีและจบสาขาอื่นๆ ที่ไม่ใช่วิชาเอกภาษาจีน

ตารางที่ 4-32 ระดับวุฒิการศึกษา ประสบการณ์ และภาษาที่ใช้สอนของครูผู้สอนสัญชาติอื่น (เช่น สิงคโปร์ มาเลเซีย เป็นต้น)

รายละเอียด	โรงเรียนในสังกัด / จำนวน (ร้อยละ)			
	สพฐ.	สช.		กทม.
		โรงเรียนสอนภาษาจีน	โรงเรียนเอกชน	
ระดับวุฒิการศึกษาครูอาสาสมัคร สัญชาติอื่นๆ (เช่น สิงคโปร์ มาเลเซีย เป็นต้น)			3 คน	
ปริญญาตรี	0	0	33 (1)	0
สาขาวิชาภาษาจีน	0	0	0	0
ไม่ตรงสาขาภาษาจีน	0	0	100 (1)	0
ปริญญาโท	0	0	67 (2)	0
สาขาวิชาภาษาจีน	0	0	100 (2)	0
ไม่ตรงสาขาภาษาจีน	0	0	0	0

ข้อมูลจากตารางที่ 4-32 พบว่า ครูอาสาสมัครสัญชาติอื่นๆ อยู่ในโรงเรียนในสังกัด สช. ได้แก่ โรงเรียนเอกชน มีครูอาสาสมัครสัญชาติอื่นๆ จำนวน 3 คน มีวุฒิการศึกษา ระดับปริญญาโท 2 คน ปริญญาตรี 1 คน และจบไม่ตรงสาขาวิชาภาษาจีนทั้งหมด ไม่ได้ระบุข้อมูลในเรื่องประสบการณ์การสอนและภาษาที่ใช้สอน ส่วนโรงเรียนในสังกัด สพฐ. โรงเรียนสอนภาษาจีน และโรงเรียนในสังกัด กทม. ไม่มีครูสัญชาติอื่นๆ

4.4.1.5 ระดับวุฒิการศึกษา ประสบการณ์ และภาษาที่ใช้สอนของครูผู้สอน สัญชาติไทย (ครูพิเศษ)

ครูผู้สอนสัญชาติไทย (ครูพิเศษ) ในแต่ละโรงเรียนส่วนใหญ่จบการศึกษาในระดับปริญญาตรี สาขาวิชาภาษาจีน มีประสบการณ์การสอน 1-5 ปี และใช้ภาษาไทย-จีน ในการสื่อสารกับผู้เรียน

ตารางที่ 4-33 ระดับวุฒิการศึกษา ประสบการณ์ และภาษาที่ใช้สอนของครูผู้สอนสัญชาติไทย (ครูพิเศษ)

รายละเอียด	โรงเรียนในสังกัด / จำนวน (ร้อยละ)			
	สพฐ.	สช.		กทม.
		โรงเรียนสอนภาษาจีน	โรงเรียนเอกชน	
ระดับวุฒิการศึกษาครูผู้สอนสัญชาติไทย (ครูพิเศษ)	4 คน	23 คน	16 คน	11 คน
ประกาศนียบัตร	25 (1)	22 (5)	13 (2)	9 (1)
สาขาวิชาภาษาจีน	100 (1)	40 (2)	100 (2)	100 (1)
ไม่ตรงสาขาภาษาจีน	0	60 (3)	0	0
ปริญญาตรี	75 (3)	74 (17)	75 (12)	91 (10)
สาขาวิชาภาษาจีน	67 (2)	65 (11)	92 (11)	100 (10)
ไม่ตรงสาขาภาษาจีน	33 (1)	35 (6)	8 (1)	0
ปริญญาโท	0	4 (1)	13(2)	0
สาขาวิชาภาษาจีน	0	100 (1)	100 (2)	0
ไม่ตรงสาขาภาษาจีน	0	0	0	0
ปริญญาเอก	0	0	0	0
สาขาวิชาภาษาจีน	0	0	0	0
ไม่ตรงสาขาภาษาจีน	0	0	0	0
ประสบการณ์การสอน	4 คน	23 คน	16 คน	11 คน
1-5 ปี	100 (4)	13 (3)	56 (9)	64 (7)
6-10 ปี	0	13 (3)	25 (4)	27 (3)
10 ปีขึ้นไป	0	13 (3)	13 (2)	9 (1)
ไม่ระบุข้อมูล	0	61 (14)	6 (1)	0

ตารางที่ 4-33 ระดับวุฒิการศึกษา ประสบการณ์ และภาษาที่ใช้สอนของครูผู้สอนสัญชาติไทย (ครูพิเศษ) (ต่อ)

รายละเอียด	โรงเรียนในสังกัด / จำนวน (ร้อยละ)			
	สพฐ.	สช.		กทม.
		โรงเรียนสอนภาษาจีน	โรงเรียนเอกชน	
ภาษาที่ใช้สอน	4 คน	9 คน	50 คน	25 คน
ภาษาไทย	50 (2)	11 (1)	8 (4)	25 (2)
ภาษาจีน	25 (1)	0	0	0
ภาษาจีน-ไทย	25 (1)	44 (4)	8 (4)	75 (6)
ไม่ระบุข้อมูล	0	44 (4)	84 (42)	68 (17)

ข้อมูลจากตารางที่ 4-33 พบว่า ครูผู้สอนสัญชาติไทย (ครูพิเศษ) ส่วนใหญ่มีวุฒิการศึกษาระดับปริญญาตรี สาขาภาษาจีน โดยส่วนใหญ่มีประสบการณ์การสอนในช่วงระหว่าง 1-5 ปี และใช้ภาษาไทย-จีนในการสอนโดยสามารถสรุปได้ ดังนี้

- **โรงเรียนในสังกัด สพฐ.** จำนวน 17 แห่ง พบว่า ครูผู้สอนสัญชาติไทย (ครูพิเศษ) จำนวน 4 คน ส่วนใหญ่มีวุฒิการศึกษาระดับปริญญาตรี คิดเป็นร้อยละ 75 และจบสาขาภาษาจีน คิดเป็นร้อยละ 67 โดยส่วนใหญ่มีประสบการณ์การสอนในช่วงระหว่าง 1-5 ปี ร้อยละ 100 และใช้ภาษาไทยในการสอน คิดเป็นร้อยละ 50

- **โรงเรียนในสังกัด สช.** ได้แก่ **โรงเรียนสอนเป็นภาษาจีน** จำนวน 50 แห่ง พบว่า ครูผู้สอนสัญชาติไทย (ครูพิเศษ) จำนวน 23 คน ส่วนใหญ่มีวุฒิการศึกษาระดับปริญญาตรี คิดเป็นร้อยละ 74 และจบสาขาภาษาจีน คิดเป็นร้อยละ 65 ส่วนใหญ่มีประสบการณ์การสอนในช่วงระหว่าง 1-10 ปีขึ้นไป คิดเป็นร้อยละ 13 และใช้ภาษาไทย-จีนในการสอน คิดเป็นร้อยละ 44

- **โรงเรียนเอกชน** จำนวน 49 แห่ง พบว่า ครูผู้สอนสัญชาติไทย (ครูพิเศษ) จำนวน 16 คน ส่วนใหญ่มีวุฒิการศึกษาระดับปริญญาตรี คิดเป็นร้อยละ 75 และจบสาขาภาษาจีน คิดเป็นร้อยละ 92 โดยส่วนใหญ่มีประสบการณ์การสอนในช่วงระหว่าง 1-5 ปี คิดเป็นร้อยละ 56 และใช้ภาษาไทย และใช้ภาษาจีน-ไทยในการสอน คิดเป็นร้อยละ 8

- **โรงเรียนในสังกัด กทม.** จำนวน 25 แห่ง พบว่า ครูผู้สอนสัญชาติไทย (ครูพิเศษ) จำนวน 11 คน ส่วนใหญ่มีวุฒิการศึกษาระดับปริญญาตรี คิดเป็นร้อยละ 91 และจบสาขาภาษาจีน คิดเป็นร้อยละ 100 ซึ่งส่วนใหญ่มีประสบการณ์การสอนในช่วงระหว่าง 1-5 ปี คิดเป็นร้อยละ 64 และภาษาจีน-ไทยในการสอน คิดเป็นร้อยละ 75

4.4.1.6 ระดับวุฒิการศึกษา ประสบการณ์ และภาษาที่ใช้สอนของครูผู้สอน สัญชาติจีน (ครูพิเศษ)

ครูผู้สอนสัญชาติจีน (ครูพิเศษ) ในแต่ละโรงเรียนส่วนใหญ่จบการศึกษาในระดับปริญญาตรี มีวุฒิไม่ตรงกับภาษาจีน มีประสบการณ์การสอน 1-5 ปี และใช้ภาษาจีน ในการสื่อสารกับผู้เรียน

ตารางที่ 4-34 ระดับวุฒิการศึกษา ประสบการณ์ และภาษาที่ใช้สอนของครูผู้สอนสัญชาติจีน
(ครูพิเศษ)

รายละเอียด	โรงเรียนในสังกัด / จำนวน (ร้อยละ)			
	สพฐ.	สช.		กทม.
		โรงเรียนสอนภาษาจีน	โรงเรียนเอกชน	
ระดับวุฒิการศึกษาครูผู้สอนสัญชาติจีน (ครูพิเศษ)	2 คน	23 คน	6 คน	3 คน
ประกาศนียบัตร	50 (1)	9 (2)	0	0
สาขาวิชาภาษาจีน	100 (1)	0	0	0
ไม่ตรงสาขาภาษาจีน	0	100 (2)	0	0
ปริญญาตรี	50 (1)	91 (21)	100 (6)	100 (3)
สาขาวิชาภาษาจีน	0	57 (12)	83 (5)	67 (2)
ไม่ตรงสาขาภาษาจีน	100 (1)	43 (9)	17 (1)	22 (1)
ปริญญาโท	0	0	0	0
สาขาวิชาภาษาจีน	0	0	0	0
ไม่ตรงสาขาภาษาจีน	0	0	0	0
ปริญญาเอก	0	0	0	0
สาขาวิชาภาษาจีน	0	0	0	0
ไม่ตรงสาขาภาษาจีน	0	0	0	0
ประสบการณ์การสอน	2 คน	23 คน	6 คน	3 คน
1-5 ปี	100 (2)	13 (3)	33 (2)	100 (3)
6-10 ปี	0	13 (3)	17 (1)	0
10 ปีขึ้นไป	0	13 (3)	50 (3)	0
ไม่ระบุข้อมูล	0	61 (14)	0	0

ตารางที่ 4-34 ระดับวุฒิการศึกษา ประสบการณ์ และภาษาที่ใช้สอนของครูผู้สอนสัญชาติจีน (ครูพิเศษ) (ต่อ)

รายละเอียด	โรงเรียนในสังกัด / จำนวน (ร้อยละ)			
	สพฐ.	สช.		กทม.
		โรงเรียนสอนภาษาจีน	โรงเรียนเอกชน	
ภาษาที่ใช้สอน	2 คน	6 คน	6 คน	3 คน
ภาษาจีน	50 (1)	67 (4)	17 (1)	67 (2)
ภาษาจีน-ไทย	50 (1)	0	50 (3)	0
ภาษาจีน-อังกฤษ	0	0	33 (2)	33 (1)
ไม่ระบุข้อมูล	0	33 (2)	0	88 (22)

ข้อมูลจากตารางที่ 4-34 พบว่า ครูผู้สอนสัญชาติจีน (ครูพิเศษ) ส่วนใหญ่มีวุฒิการศึกษาระดับปริญญาตรี สาขาภาษาจีน ซึ่งส่วนใหญ่มีประสบการณ์การสอนในช่วงระหว่าง 1-5 ปี และใช้ภาษาจีนในการสอน โดยสามารถสรุปได้ ดังนี้

- **โรงเรียนในสังกัด สพฐ.** จำนวน 17 แห่ง พบว่า ครูผู้สอนสัญชาติจีน (ครูพิเศษ) จำนวน 2 คนมีวุฒิการศึกษาระดับประกาศนียบัตรและปริญญาตรี คิดเป็นร้อยละ 50 และจบสาขาภาษาจีน และจบไม่ตรงสาขาภาษาจีน คิดเป็นร้อยละ 50 ซึ่งส่วนใหญ่มีประสบการณ์การสอนในช่วงระหว่าง 1-5 ปี คิดเป็นร้อยละ 100 และใช้ภาษาจีน และจีน-ไทยในการสอน ร้อยละ 50

- **โรงเรียนในสังกัด สช.** ได้แก่ **โรงเรียนสอนภาษาจีน** จำนวน 50 แห่ง พบว่า ครูผู้สอนสัญชาติจีน (ครูพิเศษ) จำนวน 23 คน ส่วนใหญ่มีวุฒิการศึกษาระดับปริญญาตรี คิดเป็นร้อยละ 91 และจบสาขาภาษาจีน คิดเป็นร้อยละ 57 ซึ่งส่วนใหญ่มีประสบการณ์การสอนตั้งแต่ 1-10 ปีขึ้นไป คิดเป็นร้อยละ 13 และใช้ภาษาจีนในการสอน คิดเป็นร้อยละ 67

- **โรงเรียนเอกชน** จำนวน 49 แห่ง พบว่า ครูผู้สอนสัญชาติจีน (ครูพิเศษ) จำนวน 6 คน ส่วนใหญ่มีวุฒิการศึกษาระดับปริญญาตรี คิดเป็นร้อยละ 100 และจบสาขาภาษาจีน คิดเป็นร้อยละ 83 ซึ่งส่วนใหญ่มีประสบการณ์การสอนในช่วงระหว่าง 10 ปีขึ้นไป ร้อยละ 50 และใช้ภาษาจีน-ไทยในการสอน คิดเป็นร้อยละ 50

- **โรงเรียนในสังกัด กทม.** จำนวน 25 แห่ง พบว่า ครูผู้สอนสัญชาติจีน (ครูพิเศษ) จำนวน 3 คน ส่วนใหญ่มีวุฒิการศึกษาระดับปริญญาตรี คิดเป็นร้อยละ 100 และจบสาขาภาษาจีน คิดเป็นร้อยละ 67 ซึ่งส่วนใหญ่มีประสบการณ์การสอน 1-5 ปี คิดเป็นร้อยละ 100 และใช้ภาษาจีนในการสอน คิดเป็นร้อยละ 67

ครูผู้สอนสัญชาติจีน (ครูพิเศษ) ส่วนใหญ่สอนในโรงเรียนสอนภาษาจีน ส่วนโรงเรียนประเภทอื่น ส่วนใหญ่เป็นครูผู้สอนสัญชาติไทย ครูอาสาสมัครชาวจีน และผู้สอนสัญชาติจีน ตามลำดับ ส่วนผู้สอนสัญชาติอื่นพบในโรงเรียนเอกชนเท่านั้น

ตารางที่ 4-35 การจำแนกผู้สอนตามสัญชาติ

ผู้สอนภาษาจีน	โรงเรียนในสังกัด / จำนวน (ร้อยละ)			
	สพฐ. (17)	สช.		กทม. (25)
		โรงเรียนสอนภาษาจีน (50)	โรงเรียนเอกชน (49)	
ผู้สอนสัญชาติไทย (ครูประจำ)	47 (8)	96 (48)	69 (34)	24 (7)
ผู้สอนสัญชาติจีนที่โรงเรียนจัดหาเอง	12 (2)	46 (23)	49 (24)	52 (13)
ครูอาสาสมัครสัญชาติจีน	82 (14)	62 (31)	24 (12)	0
ผู้สอนสัญชาติอื่น	0	0	6 (3)	0
ผู้สอนสัญชาติไทย (ครูพิเศษ)	24 (4)	18 (19)	14 (7)	32 (8)
ผู้สอนสัญชาติจีน (ครูพิเศษ)	12 (2)	12 (6)	8(4)	12 (3)

ข้อมูลจากตารางที่ 4-35 พบว่า โรงเรียนในสังกัด สพฐ. มีจำนวนครูอาสาสมัครสัญชาติจีนสอนอยู่มากที่สุด คือ 14 แห่ง คิดเป็นร้อยละ 82 โรงเรียนสอนภาษาจีนและโรงเรียนเอกชน มีจำนวนผู้สอนสัญชาติไทย (ครูประจำ) สอนอยู่เป็นจำนวนที่มากที่สุด ซึ่งโรงเรียนสอนภาษาจีนมี 48 แห่ง คิดเป็นร้อยละ 96 และจำนวนครูอาสาสมัครชาวจีนอยู่ในลำดับรองลงมา ส่วนโรงเรียนเอกชน 34 แห่ง คิดเป็นร้อยละ 69 และมีจำนวนครูชาวจีนที่จัดหาเองอยู่ในลำดับรองลงมา โรงเรียนในสังกัด กทม. มีจำนวนครูผู้สอนสัญชาติจีนที่โรงเรียนจัดหาเองมากที่สุด คือ 13 แห่ง โดยคิดเป็นร้อยละ 52 ไม่มีครูอาสาสมัคร

ตารางที่ 4-36 จำนวนครูสอนภาษาจีนของแต่ละประเภทโรงเรียน

ผู้สอนภาษาจีน	โรงเรียนในสังกัด / จำนวน (ร้อยละ)			
	สพฐ. (17)	สช.		กทม. (25)
		โรงเรียนสอนภาษาจีน (50)	โรงเรียนเอกชน (49)	
ผู้สอนสัญชาติไทย (ครูประจำ)	14 คน	239 คน	85 คน	9 คน
ผู้สอนสัญชาติจีนที่โรงเรียนจัดหาเอง	7	110	64	17
ครูอาสาสมัครสัญชาติจีน	24	94	25	0
ผู้สอนสัญชาติอื่น 0	0	3	0	
ผู้สอนสัญชาติไทย (ครูพิเศษ)	4	23	16	11
ผู้สอนสัญชาติจีน (ครูพิเศษ)	2	23	6	3
รวม	51 คน	489 คน	119 คน	40 คน

จากตารางที่ 4-36 ดังกล่าวข้างต้น พบว่า จำนวนครูสอนภาษาจีนในโรงเรียนสอนภาษาจีนมีจำนวนคนมากที่สุด ประมาณ 10 คนต่อแห่ง โรงเรียนในสังกัด สพฐ. 3 คนต่อแห่ง โรงเรียนเอกชน 2 คนต่อแห่ง ส่วนโรงเรียนในสังกัด กทม. 1 คนต่อแห่ง

จำนวนโรงเรียนทั้งหมด 141 แห่ง (รวมทุกประเภท) มีครูผู้สอนสัญชาติไทยและครูพิเศษทั้งหมด 401 คน ครูผู้สอนชาวต่างชาติ ครูสัญชาติจีนที่โรงเรียนจัดหาเอง ครูอาสาสมัครสัญชาติจีน ผู้สอนชาติอื่น และครูพิเศษสัญชาติจีนมีจำนวนทั้งหมด 378 คน จากข้อมูลดังกล่าวข้างต้นสรุปได้ว่าสัดส่วนครูผู้สอนสัญชาติไทยและครูผู้สอนสัญชาติจีนมีสัดส่วนที่ไม่แตกต่างกัน โดยมีส่วนต่างกันเพียง 23 คน แสดงให้เห็นว่าโรงเรียนระดับประถมศึกษาขยายขาดแคลนครูผู้สอนสัญชาติไทยอยู่มาก และสถาบันการศึกษาของไทยไม่สามารถผลิตบัณฑิตขึ้นมาเป็นครูผู้สอนที่มีคุณภาพให้เพียงพอต่อความต้องการในระบบการศึกษาของไทยได้ ซึ่งต้องอาศัยความร่วมมือกับรัฐบาลจีนในการช่วยสนับสนุนจัดหาครูอาสาสมัครชาวจีนมาช่วยสอนภาษาจีนตามโรงเรียนต่างๆ ให้เพียงพอต่อความต้องการ

4.4.2 ชั่วโมงสอนของครูผู้สอน

การจัดชั่วโมงสอนภาษาจีน ทางโรงเรียนสามารถปรับให้เหมาะสมตามนโยบายและบริบทต่างๆ ของโรงเรียนรวมถึงสภาพของผู้เรียน ทั้งนี้ ต้องมีเวลาเรียนรวมตามที่กำหนดไว้ในโครงสร้างเวลาเรียนพื้นฐาน และผู้เรียนต้องมีคุณภาพตามมาตรฐานการเรียนรู้และตัวชี้วัดที่กำหนดด้วย ซึ่งชั่วโมงการสอนของผู้สอนในระดับประถมศึกษาของผู้สอนสัญชาติไทยและสัญชาติจีน โดยเฉลี่ยจะอยู่ที่ 16-20 ชั่วโมง

ตารางที่ 4-37 การจำแนกชั่วโมงสอนต่อสัปดาห์ของครูผู้สอน

รายละเอียด	โรงเรียนในสังกัด / จำนวน (ร้อยละ)			
	สพฐ.	สช.		กทม.
		โรงเรียนสอนภาษาจีน	โรงเรียนเอกชน	
ครูผู้สอนสัญชาติไทย	17 (แห่ง)	46 (แห่ง)	49 (แห่ง)	13 (แห่ง)
1-5 ชั่วโมง	0	2 (1)	8 (4)	38 (5)
6-10 ชั่วโมง	0	0	8 (4)	46 (6)
11-15 ชั่วโมง	0	24 (11)	6 (3)	15 (2)
16-20 ชั่วโมง	41 (7)	67 (31)	31 (15)	0
มากกว่า 21 ชั่วโมง	6 (1)	7 (3)	20 (10)	0
ไม่ระบุข้อมูล	53 (9)	0	27 (13)	0
ครูผู้สอนสัญชาติจีน	17	50	49	15
1-5 ชั่วโมง	0	0	6 (3)	47 (7)
6-10 ชั่วโมง	0	0	4 (2)	27 (4)
10-15 ชั่วโมง	18 (3)	18 (9)	8 (4)	27 (4)
16-20 ชั่วโมง	59 (10)	56 (28)	33 (16)	0
มากกว่า 21 ชั่วโมง	12 (2)	4 (2)	8(4)	0
ไม่ระบุข้อมูล	12 (2)	22 (11)	41(20)	0

ข้อมูลจากตารางที่ 4-37 พบว่า ครูผู้สอนสัญชาติไทยและครูผู้สอนสัญชาติจีน ส่วนใหญ่มีชั่วโมงการสอนอยู่ในช่วงระหว่าง 16-20 ชั่วโมงต่อสัปดาห์ โดยสามารถสรุปได้ ดังนี้

- **โรงเรียนในสังกัด สพฐ.** จำนวน 17 แห่ง พบว่า ครูผู้สอนสัญชาติไทยและชาวจีน ส่วนใหญ่มีชั่วโมงการสอนอยู่ในช่วงระหว่าง 16-20 ชั่วโมงต่อสัปดาห์ โดยครูผู้สอนสัญชาติไทยจะมีช่วงเวลาสอนในช่วงดังกล่าว คิดเป็นร้อยละ 41 ส่วนครูผู้สอนสัญชาติจีน คิดเป็นร้อยละ 59

- **โรงเรียนในสังกัด สข.** ได้แก่ โรงเรียนสอนภาษาจีน จำนวน 50 แห่ง พบว่า ครูผู้สอนสัญชาติไทยและชาวจีนส่วนใหญ่มีชั่วโมงการสอนอยู่ในช่วงระหว่าง 16-20 ชั่วโมงต่อสัปดาห์ โดยครูผู้สอนสัญชาติไทยจะมีช่วงเวลาการสอนดังกล่าว คิดเป็นร้อยละ 67 ส่วนครูผู้สอนสัญชาติจีน คิดเป็นร้อยละ 56

- **โรงเรียนเอกชน** จำนวน 49 แห่ง พบว่า ครูผู้สอนสัญชาติไทยและชาวจีน ส่วนใหญ่มีชั่วโมงการสอนอยู่ในช่วงระหว่าง 16-20 ชั่วโมงต่อสัปดาห์ โดยครูผู้สอนสัญชาติไทยจะมีช่วงเวลาการสอนดังกล่าว คิดเป็นร้อยละ 31 ส่วนครูผู้สอนสัญชาติจีน คิดเป็นร้อยละ 33

- **โรงเรียนในสังกัด กทม.** จำนวน 25 แห่ง พบว่า ครูผู้สอนสัญชาติไทยส่วนใหญ่มี ชั่วโมงการสอนอยู่ในช่วงระหว่าง 6-10 ชั่วโมงต่อสัปดาห์ คิดเป็นร้อยละ 46 ส่วนครูผู้สอนสัญชาติจีน ส่วนใหญ่มีชั่วโมงการสอนอยู่ในช่วงระหว่าง 1-5 ชั่วโมง คิดเป็นร้อยละ 47

จากข้อมูลดังกล่าวข้างต้น พบว่า ครูผู้สอนภาษาจีนสัญชาติไทยของโรงเรียนในแต่ละ ประเภทจะมีจำนวนการสอนที่แตกต่างกัน เนื่องจากชั่วโมงการสอนจะต้องสอดคล้องกับจำนวน รายวิชาตามหลักสูตร และจำนวนชั้นเรียนของผู้เรียนของโรงเรียนแต่ละแห่งมีสัดส่วนที่แตกต่างกันมาก ทั้งนี้ จำนวนชั่วโมงการสอนโดยเฉลี่ยอยู่ในช่วงระหว่าง 16-20 ชั่วโมงต่อสัปดาห์ ยกเว้นโรงเรียนใน สังกัด กทม. ที่จำนวนชั่วโมงการสอนโดยเฉลี่ยอยู่ช่วงระหว่าง 6-10 ชั่วโมงต่อสัปดาห์ โรงเรียนสอน ภาษาจีน และโรงเรียนเอกชน มีชั่วโมงสอนมากกว่า 21 ชั่วโมงต่อสัปดาห์ โดยครูผู้สอนจะต้องสอน เฉลี่ย 4.5 ชั่วโมงต่อวัน นอกจากการสอนแล้ว ครูผู้สอนยังต้องมียานที่รองรับผิดชอบในด้านการจัดทำ แผนการสอน การเตรียมการสอน การตรวจการบ้านและใบงาน ซึ่งจากภาระงานดังกล่าวข้างต้น จะเห็นได้ว่าครูผู้สอนมีภาระงานที่ต้องรับผิดชอบสูงมาก

จากการสอบถามข้อมูลกับผู้บริหารและผู้ที่เกี่ยวข้องของโรงเรียนทางโทรศัพท์ เพิ่มเติม พบว่า ข้อตกลงที่ทางโรงเรียนได้ทำสัญญากับครูอาสาสมัครชาวจีน เรื่องจำนวนชั่วโมงในการ จัดการเรียนการสอนอยู่ในช่วงระหว่าง 18-20 ชั่วโมงต่อสัปดาห์

4.5 ผู้เรียนไม่ทราบวิธีการเรียนการสอนภาษาจีนระดับประถมศึกษา

4.5.1 ระดับประถมศึกษาตอนต้น (ป.1-ป.3)

ผู้เรียนในระดับประถมศึกษาตอนต้น (ป.1-ป.3) โดยส่วนใหญ่มีเชื้อสายจีนเป็นส่วนน้อย และภาษาจีนเป็นวิชาบังคับ และวิชาเลือก ซึ่งจำนวนชั้นเรียน และผู้เรียนเฉลี่ยในแต่ละระดับจะมีความแตกต่างกันตามบริบทของโรงเรียน

ตารางที่ 4-38 การจำแนกผู้เรียนในระดับประถมศึกษาตอนต้น (ป.1-ป.3)

รายละเอียด	โรงเรียนในสังกัด / จำนวน (ร้อยละ)			
	สพฐ.	สช.		กทม.
		โรงเรียนสอนภาษาจีน	โรงเรียนเอกชน	
พื้นฐานครอบครัวของผู้เรียน	17 แห่ง	50 แห่ง	49 แห่ง	25 แห่ง
ส่วนใหญ่มีเชื้อสายจีน	18 (3)	22 (11)	12 (6)	0
ส่วนน้อยมีเชื้อสายจีน	47 (8)	60 (30)	57 (28)	0
ไม่มีเชื้อสายจีน	35 (6)	14 (7)	18 (9)	8 (2)
ไม่ระบุข้อมูล	0	4 (2)	12 (6)	0
ไม่ได้สอน	0	0	0	92 (23)
ภาษาจีนเป็นวิชาบังคับ/เลือก				
วิชาบังคับ	53 (9)	62(31)	37 (18)	8 (2)
วิชาเลือก	41 (7)	30 (15)	45 (22)	0
ไม่ระบุข้อมูล	6 (1)	8 (4)	18 (9)	0
ไม่ได้สอน	0	0	0	92 (23)
ประถมศึกษาปีที่ 1				
จำนวนห้องเรียน				
จำนวน 1 ห้อง	18 (3)	20 (10)	2 (1)	8 (1)
จำนวน 2 ห้อง	12 (2)	26 (13)	16 (8)	0
จำนวน 3 ห้อง	12 (2)	22 (11)	14 (7)	0
จำนวน 4 ห้อง	12 (2)	10 (5)	12 (6)	0
จำนวน 5 ห้อง	6 (1)	12 (6)	8 (4)	0
จำนวน 6 ห้อง	24 (4)	4 (2)	6 (3)	0
จำนวน 7 ห้อง	12 (2)	2 (1)	4 (2)	0

ตารางที่ 4-38 การจำแนกผู้เรียนในระดับประถมศึกษาตอนต้น (ป.1-ป.3) (ต่อ)

รายละเอียด	โรงเรียนในสังกัด / จำนวน (ร้อยละ)			
	สพฐ.	สช.		กทม.
		โรงเรียนสอนภาษาจีน	โรงเรียนเอกชน	
ประถมศึกษาปีที่ 1 (ต่อ)				
จำนวนห้องเรียน				
จำนวน 8 ห้อง	0	0 (2)	6 (3)	0
จำนวน 9 ห้อง	0	0	4 (2)	0
จำนวน 10 ห้อง	0	0	6 (3)	0
จำนวน 11 ห้อง	6 (1)	0	2 (1)	0
ไม่ระบุข้อมูล	0	4	18 (9)	0
ไม่ได้สอน	0	0	0	92 (23)
จำนวนนักเรียนเฉลี่ยต่อห้อง				
20-30 คน	41 (7)	34 (17)	35 (17)	8 (2)
30-40 คน	47 (8)	38 (19)	29 (14)	0
40-50 คน	12 (2)	22 (11)	18 (9)	0
50 คนขึ้นไป	0	6 (3)	2 (1)	0
ไม่ระบุข้อมูล	0	0	16 (8)	0
ไม่ได้สอน	0	0	0	92 (23)
ประถมศึกษาปีที่ 2				
จำนวนห้องเรียน				
จำนวน 1 ห้อง	12 (2)	22 (11)	6 (3)	8 (2)
จำนวน 2 ห้อง	18 (3)	26 (13)	16 (8)	0
จำนวน 3 ห้อง	12 (2)	24 (12)	14 (7)	0
จำนวน 4 ห้อง	12 (2)	8 (4)	12(6)	0
จำนวน 5 ห้อง	0	8 (4)	4(2)	0
จำนวน 6 ห้อง	24 (4)	6 (3)	10 (5)	0
จำนวน 7 ห้อง	12 (2)	6 (3)	2 (1)	0
จำนวน 8 ห้อง	6 (1)	0	8 (4)	0
จำนวน 9 ห้อง	0	0	4 (2)	0

ตารางที่ 4-38 การจำแนกผู้เรียนในระดับประถมศึกษาตอนต้น (ป.1-ป.3) (ต่อ)

รายละเอียด	โรงเรียนในสังกัด / จำนวน (ร้อยละ)			
	สพฐ.	สช.		กทม.
		โรงเรียนสอนภาษาจีน	โรงเรียนเอกชน	
ประถมศึกษาปีที่ 2 (ต่อ)				
จำนวนห้องเรียน				
จำนวน 10 ห้อง	6 (1)	0	4 (2)	0
จำนวน 11 ห้อง	0	0	0	0
จำนวน 12 ห้อง	0	0	2 (1)	0
ไม่ระบุข้อมูล	0	0	16 (8)	0
ไม่มีสอน	0	0	0	92 (23)
จำนวนนักเรียนเฉลี่ยต่อห้อง				
20-30 คน	41 (7)	30 (15)	27 (13)	8 (2)
30-40 คน	47 (8)	46 (23)	37 (18)	0
40-50 คน	12 (2)	16 (8)	20 (10)	0
50 คนขึ้นไป	0	6 (3)	2 (1)	0
ไม่ระบุข้อมูล	0	8 (1)	14 (7)	0
ไม่มีสอน	0	0	0	92 (23)
ประถมศึกษาปีที่ 3				
จำนวนห้องเรียน				
จำนวน 1 ห้อง	12 (2)	24 (12)	10 (5)	8 (2)
จำนวน 2 ห้อง	12 (2)	28 (14)	12 (6)	0
จำนวน 3 ห้อง	24 (4)	16 (8)	14 (7)	0
จำนวน 4 ห้อง	6 (1)	16 (8)	10 (5)	0
จำนวน 5 ห้อง	12 (2)	6 (3)	4 (2)	0
จำนวน 6 ห้อง	18 (3)	4 (2)	8 (4)	0
จำนวน 7 ห้อง	12 (2)	0	4 (2)	0
จำนวน 8 ห้อง	0	0	8 (4)	0
จำนวน 9 ห้อง	0	0	6 (3)	0
จำนวน 10 ห้อง	6 (1)	0	2 (1)	0

ตารางที่ 4-38 การจำแนกผู้เรียนในระดับประถมศึกษาตอนต้น (ป.1-ป.3) (ต่อ)

รายละเอียด	โรงเรียนในสังกัด / จำนวน (ร้อยละ)			
	สพฐ.	สช.		กทม.
		โรงเรียนสอนภาษาจีน	โรงเรียนเอกชน	
ประถมศึกษาปีที่ 3 (ต่อ)				
จำนวนห้องเรียน				
จำนวน 11 ห้อง	0	0	0	0
จำนวน 12 ห้อง	0	0	2 (1)	0
ไม่ระบุข้อมูล	0	6 (3)	18 (9)	0
ไม่มีสอน	0	0	0	92 (23)
จำนวนนักเรียนเฉลี่ยต่อห้อง				
20-30 คน	41 (7)	28 (14)	22 (11)	8 (2)
30-40 คน	53 (9)	42 (21)	37 (18)	0
40-50 คน	6 (1)	22 (11)	22 (11)	0
50 คนขึ้นไป	0	6 (3)	2 (1)	0
ไม่ระบุข้อมูล	0	2 (1)	16 (8)	0
ไม่มีสอน	0	0	0	92 (23)

ข้อมูลจากตารางที่ 4-38 พบว่า ผู้เรียนระดับประถมศึกษาตอนต้น (ป.1-ป.3) ส่วนใหญ่มีพื้นฐานครอบครัวผู้เรียนที่มีเชื้อสายจีนเป็นส่วนน้อย และส่วนใหญ่ภาษาจีนเป็นวิชาบังคับ จำนวนห้องเรียนส่วนใหญ่คือ 2-3 ห้อง จำนวนนักเรียนเฉลี่ยต่อห้อง ส่วนใหญ่คือ 30-40คน โดยมีรายละเอียด ดังนี้

- **โรงเรียนในสังกัด สพฐ.** จำนวน 17 แห่ง พบว่า ผู้เรียนระดับประถมศึกษาตอนต้น (ป.1- ป.3) วิชาภาษาจีนเป็นวิชาบังคับ คิดเป็นร้อยละ 53 เป็นวิชาเลือก ร้อยละ 41 โดยระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 มีจำนวนห้องเรียน 6 ห้อง คิดเป็นร้อยละ 24 และมีนักเรียนเฉลี่ยต่อห้อง 30-40 คน คิดเป็นร้อยละ 47 ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 มีจำนวนห้องเรียน 6 ห้อง คิดเป็นร้อยละ 24 และมีนักเรียนเฉลี่ยต่อห้อง 30-40 คน คิดเป็นร้อยละ 47 ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 มีจำนวนห้องเรียน 3 ห้อง ร้อยละ 24 และมีนักเรียนเฉลี่ยต่อห้อง 30-40 คน คิดเป็นร้อยละ 53

- **โรงเรียนในสังกัด สช.** ได้แก่ **โรงเรียนสอนภาษาจีน** จำนวน 50 แห่ง พบว่า ผู้เรียนระดับประถมศึกษาตอนต้น (ป.1-ป.3) วิชาภาษาจีนส่วนใหญ่เป็นวิชาบังคับ คิดเป็นร้อยละ 62

โดยระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 มีจำนวนห้องเรียน 3 ห้อง ร้อยละ 22 และมีนักเรียนเฉลี่ยต่อห้อง 30-40 คน คิดเป็นร้อยละ 38 ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 มีจำนวนห้องเรียน 2 ห้อง คิดเป็นร้อยละ 26 และมีนักเรียนเฉลี่ยต่อห้อง 30-40 คน คิดเป็นร้อยละ 42 ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 มีจำนวนห้องเรียน 2 ห้อง คิดเป็นร้อยละ 28 และมีนักเรียนเฉลี่ยต่อห้อง 30-40 คน คิดเป็นร้อยละ 42

- **โรงเรียนเอกชน** จำนวน 49 แห่ง พบว่า ผู้เรียนระดับประถมศึกษาตอนต้น (ป.1-ป.3) วิชาภาษาจีนเป็นวิชาเลือก คิดเป็นร้อยละ 45 และเป็นวิชาบังคับ ร้อยละ 37 โดยระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 มีจำนวนห้องเรียน 2 ห้อง คิดเป็นร้อยละ 16 และมีนักเรียนเฉลี่ยต่อห้อง 20-30 คน คิดเป็นร้อยละ 35 ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 มีจำนวนห้องเรียน 2 ห้อง คิดเป็นร้อยละ 16 และมีนักเรียนเฉลี่ยต่อห้อง 30-40 คน คิดเป็นร้อยละ 37 ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 มีจำนวนห้องเรียน 3 ห้อง คิดเป็นร้อยละ 14 และมีนักเรียนเฉลี่ยต่อห้อง 30-40 คน คิดเป็นร้อยละ 37

- **โรงเรียนในสังกัด กทม.** มีโรงเรียนจำนวน 2 แห่ง ที่มีการเปิดสอนภาษาจีนในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1-3 ซึ่งโรงเรียนทั้งสองแห่งนั้น พบว่า ผู้เรียนระดับประถมศึกษาตอนต้น (ป.1-ป.3) ส่วนใหญ่มีพื้นฐานครอบครัวผู้เรียนไม่มีเชื้อสายจีน ภาษาจีนเป็นวิชาบังคับ โดยระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1-3 มีจำนวนห้องเรียน 1 ห้อง และมีนักเรียนเฉลี่ยต่อห้อง 20-30 คน

จากข้อมูลดังกล่าวข้างต้น พบว่า ระดับประถมศึกษาตอนต้น (ป.1-ป.3) โรงเรียนสอนภาษาจีน โรงเรียนในสังกัด สพฐ. และ กทม. โดยส่วนใหญ่จัดให้วิชาภาษาจีน เป็นวิชาบังคับ ส่วนโรงเรียนเอกชน ส่วนใหญ่จัดให้วิชาภาษาจีนเป็นวิชาเลือก

ส่วนจำนวนห้องเรียนโรงเรียนสังกัด สพฐ. มีจำนวนห้องเรียนโดยเฉลี่ยมากกว่าโรงเรียนในสังกัดอื่นๆ ประมาณ 6 ห้อง ซึ่งโรงเรียนในสังกัดอื่นๆ มีจำนวนห้องเรียนโดยเฉลี่ย 2-3 ห้อง

4.5.1.2 ระดับประถมศึกษาตอนปลาย (ป.4-ป.6)

ผู้เรียนในระดับประถมศึกษาตอนปลาย (ป.4-ป.6) โดยส่วนใหญ่มีเชื้อสายจีนเป็นส่วนน้อย และภาษาจีนเป็นวิชาบังคับ และวิชาเลือก ซึ่งจำนวนชั้นเรียน และผู้เรียนเฉลี่ยในแต่ละระดับจะมีความแตกต่างกันตามบริบทของโรงเรียน

ตารางที่ 4-39 การจำแนกผู้เรียนผู้เรียนระดับประถมศึกษาตอนปลาย (ป.4-ป.6)

รายละเอียด	โรงเรียนในสังกัด / จำนวน (ร้อยละ)			
	สพฐ.	สช.		กทม.
		โรงเรียนสอนภาษาจีน	โรงเรียนเอกชน	
พื้นฐานครอบครัวของผู้เรียน				
ส่วนใหญ่มีเชื้อสายจีน	18 (3)	22 (11)	12 (6)	0
ส่วนน้อยมีเชื้อสายจีน	41 (7)	62 (31)	65 (32)	36 (9)
ไม่มีเชื้อสายจีน	41 (7)	12 (6)	14 (7)	56 (14)
ไม่ระบุข้อมูล	0	11 (2)	8 (4)	8 (2)
ภาษาจีนเป็นวิชาบังคับ/เลือก				
วิชาบังคับ	35 (6)	58 (29)	33 (16)	48 (12)
วิชาเลือก	47 (8)	36 (18)	35 (17)	32 (8)
วิชาเพิ่มเติม	6 (1)	27 (3)	2 (1)	0
ไม่ระบุข้อมูล	12 (2)	0	31 (15)	20 (5)
ประถมศึกษาปีที่ 4				
จำนวนห้องเรียน				
จำนวน 1 ห้อง	12 (2)	22 (11)	12 (6)	36 (9)
จำนวน 2 ห้อง	12 (2)	36 (18)	12 (6)	24 (6)
จำนวน 3 ห้อง	24 (4)	14 (7)	6 (3)	20 (5)
จำนวน 4 ห้อง	6 (1)	14 (7)	14 (7)	0
จำนวน 5 ห้อง	12 (2)	4 (2)	8 (4)	8 (2)
จำนวน 6 ห้อง	12 (2)	4 (2)	12 (6)	0
จำนวน 7 ห้อง	12 (2)	0	2 (1)	0
จำนวน 8 ห้อง	6 (1)	0	6 (3)	0
จำนวน 9 ห้อง	0	0	4 (2)	0
จำนวน 10 ห้อง	0	0	4 (2)	0
จำนวน 11 ห้อง	6 (1)	0	4 (2)	0
ไม่ระบุข้อมูล	0	6 (3)	14 (7)	12 (3)

ตารางที่ 4-39 การจำแนกผู้เรียนผู้เรียนระดับประถมศึกษาตอนปลาย (ป.4-ป.6) (ต่อ)

รายละเอียด	โรงเรียนในสังกัด / จำนวน (ร้อยละ)			
	สพฐ.	สช.		กทม.
		โรงเรียนสอนภาษาจีน	โรงเรียนเอกชน	
จำนวนนักเรียนเฉลี่ยต่อห้อง				
10 คน	0	36 (18)	24 (12)	0
20-30 คน	47 (8)	44 (22)	33 (16)	40 (10)
30-40 คน	47 (8)	14 (7)	29 (14)	36 (9)
40-50 คน	6 (1)	4 (2)	2 (1)	8 (2)
50 คนขึ้นไป	0	0	0	0
ไม่ระบุข้อมูล	0	2 (1)	12 (6)	12 (3)
ประถมศึกษาปีที่ 5				
จำนวนห้องเรียน				
จำนวน 1 ห้อง	18 (6)	24 (12)	8 (4)	40 (10)
จำนวน 2 ห้อง	18 (6)	34 (17)	16 (8)	20 (5)
จำนวน 3 ห้อง	18 (6)	14 (7)	10 (5)	20 (5)
จำนวน 4 ห้อง	15 (5)	14 (7)	8 (4)	0
จำนวน 5 ห้อง	15 (5)	8 (4)	10 (5)	8 (2)
จำนวน 6 ห้อง	9 (3)	0	12 (6)	0
จำนวน 7 ห้อง	0	0	2 (1)	0
จำนวน 8 ห้อง	0	0	6 (3)	0
จำนวน 9 ห้อง	0	0	4 (2)	0
จำนวน 10 ห้อง	0	0	4 (2)	0
จำนวน 11 ห้อง	0	0	4 (2)	0
ไม่ระบุข้อมูล	6 (2)	6(3)	14 (7)	12 (3)
จำนวนนักเรียนเฉลี่ยต่อห้อง				
10 คน	0	36 (18)	0	4 (1)
20-30 คน	36 (18)	44 (22)	27 (13)	40 (10)
30-40 คน	44 (22)	14 (7)	29 (14)	36 (9)
40-50 คน	14 (7)	4 (2)	31 (15)	8 (2)

ตารางที่ 4-39 การจำแนกผู้เรียนผู้เรียนระดับประถมศึกษาตอนปลาย (ป.4-ป.6) (ต่อ)

รายละเอียด	โรงเรียนในสังกัด / จำนวน (ร้อยละ)			
	สพฐ.	สช.		กทม.
		โรงเรียนสอนภาษาจีน	โรงเรียนเอกชน	
จำนวนนักเรียนเฉลี่ยต่อห้อง (ต่อ)				
50 คนขึ้นไป	4 (2)	0	2 (1)	0
ไม่ระบุข้อมูล	2 (1)	2 (1)	12 (6)	12 (3)
ประถมศึกษาปีที่ 6				
จำนวนห้องเรียน				
จำนวน 1 ห้อง	30 (15)	30 (15)	12 (6)	32 (8)
จำนวน 1 ห้อง	30 (15)	30 (15)	12 (6)	32 (8)
จำนวน 2 ห้อง	32 (16)	32 (16)	8 (4)	32 (8)
จำนวน 3 ห้อง	16 (8)	16 (8)	8 (4)	16 (4)
จำนวน 4 ห้อง	10 (5)	10(5)	14 (7)	0
จำนวน 5 ห้อง	6 (3)	6(3)	14 (7)	8 (2)
จำนวน 6 ห้อง	0	0	8 (4)	0
จำนวน 7 ห้อง	0	0	0	0
จำนวน 8 ห้อง	0	0	8 (4)	0
จำนวน 9 ห้อง	0	0	2 (1)	0
จำนวน 10 ห้อง	0	0	2 (1)	0
จำนวน 11 ห้อง	0	0	6 (3)	0
ไม่ระบุข้อมูล	6 (3)	6(3)	16 (8)	12 (1)
จำนวนนักเรียนเฉลี่ยต่อห้อง				
10 คน	0	0	20 (10)	4 (1)
20-30 คน	41 (7)	34 (17)	33 (16)	40 (10)
30-40 คน	47 (8)	50 (25)	31 (15)	36 (9)
40-50 คน	6 (1)	10 (5)	2 (1)	8 (2)
50 คนขึ้นไป	0	2 (1)	0	0
ไม่ระบุข้อมูล	6 (1)	4 (2)	14 (7)	12 (3)

ข้อมูลจากตารางที่ 4-39 พบว่า ผู้เรียนระดับประถมศึกษาตอนต้น (ป.4-ป.6) ส่วนใหญ่มีพื้นฐานครอบครัวผู้เรียนที่มีเชื้อสายจีนเป็นส่วนน้อย ภาษาจีนเป็นวิชาบังคับ โดยมีรายละเอียด ดังนี้

- **โรงเรียนในสังกัด สพฐ.** จำนวน 17 แห่ง พบว่า ผู้เรียนระดับประถมศึกษาตอนต้น (ป.4-ป.6) วิชาภาษาจีนส่วนใหญ่เป็นวิชาเลือก คิดเป็นร้อยละ 47 โดยระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 มีจำนวนห้องเรียน 3 ห้อง คิดเป็นร้อยละ 24 และมีนักเรียนเฉลี่ยต่อห้อง 20-30 คน และ 30-40 คน คิดเป็นร้อยละ 47 ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 มีจำนวนห้องเรียน 1-3 ห้อง คิดเป็นร้อยละ 18 และมีนักเรียนเฉลี่ยต่อห้อง 30-40 คน คิดเป็นร้อยละ 44 ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 มีจำนวนห้องเรียน 1 ห้อง คิดเป็นร้อยละ 30 และมีนักเรียนเฉลี่ยต่อห้อง 30-40 คน คิดเป็นร้อยละ 47

- **โรงเรียนในสังกัด สช.** ได้แก่ **โรงเรียนสอนภาษาจีน** จำนวน 50 แห่ง พบว่า ผู้เรียนระดับประถมศึกษาตอนต้น (ป.4-ป.6) วิชาภาษาจีนส่วนใหญ่เป็นวิชาบังคับ คิดเป็นร้อยละ 58 โดยระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 มีจำนวนห้องเรียน 2 ห้อง คิดเป็นร้อยละ 36 และมีนักเรียนเฉลี่ยต่อห้อง 20-30 คน คิดเป็นร้อยละ 44 ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 มีจำนวนห้องเรียน 2 ห้อง คิดเป็นร้อยละ 34 และมีนักเรียนเฉลี่ยต่อห้อง 20-30 คน คิดเป็นร้อยละ 44 ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 มีจำนวนห้องเรียน 2 ห้อง คิดเป็นร้อยละ 32 และมีนักเรียนเฉลี่ยต่อห้อง 30-40 คน ร้อยละ 50

- **โรงเรียนเอกชน** จำนวน 49 แห่ง พบว่า ผู้เรียนระดับประถมศึกษาตอนต้น (ป.4-ป.6) ภาษาจีนส่วนใหญ่เป็นวิชาเลือก คิดเป็นร้อยละ 35 โดยระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 มีจำนวนห้องเรียน 4 ห้อง คิดเป็นร้อยละ 14 และมีนักเรียนเฉลี่ยต่อห้อง 20-30 คน คิดเป็นร้อยละ 33 ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 มีจำนวนห้องเรียน 2 ห้อง คิดเป็นร้อยละ 16 และมีนักเรียนเฉลี่ยต่อห้อง 40-50 คน คิดเป็นร้อยละ 31 ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 มีจำนวนห้องเรียน 4-5 ห้อง คิดเป็นร้อยละ 14 และมีนักเรียนเฉลี่ยต่อห้อง 20-30 คน คิดเป็นร้อยละ 33

- **โรงเรียนในสังกัด กทม.** จำนวน 25 แห่ง พบว่า ผู้เรียนระดับประถมศึกษาตอนต้น (ป.4-ป.6) ภาษาจีนส่วนใหญ่เป็นวิชาบังคับ คิดเป็นร้อยละ 48 โดยระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 มีจำนวนห้องเรียน 1 ห้อง คิดเป็นร้อยละ 36 และมีนักเรียนเฉลี่ยต่อห้อง 20-30 คน คิดเป็นร้อยละ 40 ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 มีจำนวนห้องเรียน 1 ห้อง คิดเป็นร้อยละ 40 และมีนักเรียนเฉลี่ยต่อห้อง 20-30 คน คิดเป็นร้อยละ 40 ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 มีจำนวนห้องเรียน 1-2 ห้อง คิดเป็นร้อยละ 32 และมีนักเรียนเฉลี่ยต่อห้อง 20-30 คน คิดเป็นร้อยละ 40

จากข้อมูลดังกล่าวข้างต้น พบว่า ระดับประถมศึกษาตอนต้น (ป.4-ป.6) โรงเรียนสอนภาษาจีน และโรงเรียน กทม. ส่วนใหญ่จัดให้วิชาภาษาจีนเป็นวิชาบังคับ ส่วนโรงเรียนสังกัด สพฐ. และโรงเรียนเอกชน ส่วนใหญ่จัดให้วิชาภาษาจีนเป็นวิชาเลือก มีบางแห่งจัดให้เป็น

วิชาเพิ่มเติมซึ่งสัดส่วนการจัดให้วิชาภาษาจีนเป็นวิชาเพิ่มเติมมีค่อนข้างน้อย และวิชาเพิ่มเติมที่เปิดสอน ไม่มีการนำคะแนนในการเรียนการสอนภาษาจีนมาคิดรวมกับคะแนนของกลุ่มสาระวิชาอื่นๆ สำหรับ นำมาเป็นเกณฑ์วัดผลในการเลื่อนชั้นเรียน จึงทำให้นักเรียนบางส่วนไม่สนใจที่จะเรียนภาษาจีน มีห้องเรียนที่เรียนภาษาจีนเฉลี่ย 1-2 ห้องเรียน ซึ่งเป็นสัดส่วนที่น้อยกว่าระดับประถมศึกษาตอนต้น (ป.1-ป.3)

จำนวนผู้เรียนของแต่ละโรงเรียนมีความแตกต่างกันอย่างมาก เนื่องจาก ปัจจัยในหลายๆ ด้าน เช่น ความมีชื่อเสียงของโรงเรียน นโยบายการรับนักเรียนของโรงเรียน เป็นต้น ทั้งนี้ การจัดการเรียนการสอนภาษาจีนต้องพิจารณาพื้นฐานการเรียนรู้และรับรู้ของผู้เรียนเป็นสำคัญ และในแต่ละระดับชั้นจะพบว่า ผู้เรียนมีพื้นฐานการเรียนรู้ที่ต่างกันอย่างมาก ซึ่งคนที่มีความรู้พื้นฐาน การเรียนภาษาจีนมาแล้วจะไม่สนใจเรียนเนื้อหาสาระที่เคยเรียนมาแล้ว ส่วนผู้เรียนที่ไม่มีพื้นฐานการเรียน ภาษาจีนมาก่อนจะเรียนไม่ทันผู้เรียนที่มีพื้นฐานภาษาจีน จึงทำให้ผู้เรียนในกลุ่มนี้มีความย่อท้อ ต่อการเรียน และไม่สนใจที่จะเรียนภาษาจีน การจัดการเรียนการสอนให้แก่ผู้เรียนในแต่ละระดับชั้น จึงมีความยากง่ายต่างกันไป ซึ่งผู้สอนต้องให้ความสนใจและเอาใจใส่ รวมทั้งการจัดการชั้นเรียนให้ ผู้เรียนมีความกระตือรือร้นและสนใจที่จะเรียนรู้ภาษาจีน

ข้อมูลที่ได้จากการโทรศัพท์สัมภาษณ์ผู้บริหารและผู้ที่เกี่ยวข้องของโรงเรียน เพิ่มเติม พบว่า ระดับพื้นฐานการเรียนรู้ภาษาจีนของผู้เรียนไม่เท่ากัน เนื่องจากในแต่ละภาค การศึกษาจะมีนักเรียนใหม่ซึ่งไม่มีพื้นฐานภาษาจีนมาแทรกชั้นเรียน จึงทำให้เป็นปัญหาหนึ่งในการจัด การเรียนการสอนภาษาจีนในชั้นเรียน แนวทางแก้ไขของทางโรงเรียน คือ ให้ผู้สอนสอนเพิ่มเติมเป็น รายบุคคล หรือหากมีนักเรียนใหม่จำนวนมากจะใช้วิธีการจัดแบ่งชั้นเรียนเป็นห้องที่มีพื้นฐานภาษาจีน และห้องที่ไม่มีพื้นฐานภาษาจีน ซึ่งการแบ่งชั้นเรียนดังกล่าวจะรวมถึงกลุ่มผู้เรียนที่เรียนได้ตามเกณฑ์ ที่กำหนดกับกลุ่มผู้เรียนที่เรียนไม่ทันเพื่อนในชั้นเรียนด้วย หรือจัดสอนเพิ่มเติมวันเสาร์อาทิตย์ หรือ ช่วงปิดเทอมภาคฤดูร้อน ทั้งนี้ โรงเรียนที่ให้บริษัทเป็นผู้รับผิดชอบในการจัดการเรียนการสอน ไม่สามารถสอนเพิ่มเติมให้แก่ผู้เรียนไม่ทันเพื่อนในชั้นเรียนได้ เนื่องจากสัญญาจ้างระหว่างโรงเรียน กับบริษัทจะกำหนดจำนวนชั่วโมงการสอนที่ชัดเจน

4.6 ความร่วมมือกับในการจัดการเรียนการสอนภาษาจีน ระดับประถมศึกษา

การประสานความร่วมมือกับหน่วยงานอื่นเพื่อให้เกิดการพัฒนาคุณภาพในการจัดการเรียน การสอน และมีบทบาทในการขับเคลื่อนคุณภาพการจัดการศึกษาให้เป็นไปตามมาตรฐานที่กำหนด

4.6.1 ความร่วมมือระหว่างโรงเรียนกับหน่วยงานอื่นๆ

โรงเรียนโดยส่วนใหญ่จะมีความร่วมมือกับหน่วยงานอื่นๆ ทั้งภายในประเทศและ ต่างประเทศ

ตารางที่ 4-40 ความร่วมมือระหว่างโรงเรียนกับหน่วยงานอื่นๆ

รายละเอียด	โรงเรียนในสังกัด / จำนวน (ร้อยละ)			
	สพฐ.	สช.		กทม.
		โรงเรียนสอนภาษาจีน	โรงเรียนเอกชน	
มีความร่วมมือกับหน่วยงานอื่นๆ	71 (12)	92 (46)	59 (29)	56 (14)
ไม่มีความร่วมมือกับหน่วยงานอื่นๆ	29 (5)	8 (4)	41 (20)	44 (11)

ข้อมูลจากตารางที่ 4-40 พบว่า โรงเรียนส่วนใหญ่มีความร่วมมือกับหน่วยงานอื่นๆ โดยสามารถสรุปได้ ดังนี้

- **โรงเรียนในสังกัด สพฐ.** จำนวน 17 แห่ง ส่วนใหญ่มีความร่วมมือกับหน่วยงานอื่นๆ โดยคิดเป็นร้อยละ 71 และไม่มีความร่วมมือกับหน่วยงานอื่นๆ คิดเป็นร้อยละ 29
- **โรงเรียนในสังกัด สช.** ได้แก่ โรงเรียนสอนภาษาจีน จำนวน 50 แห่ง ส่วนใหญ่มีความร่วมมือกับหน่วยงานอื่นๆ โดยคิดเป็นร้อยละ 92 และไม่มีความร่วมมือกับหน่วยงานอื่นๆ คิดเป็นร้อยละ 8
- **โรงเรียนเอกชน** จำนวน 49 แห่ง ส่วนใหญ่มีความร่วมมือกับหน่วยงานอื่นๆ โดยคิดเป็นร้อยละ 59 และไม่มีความร่วมมือกับหน่วยงานอื่นๆ ร้อยละ 41
- **โรงเรียนในสังกัด กทม.** จำนวน 25 แห่ง ส่วนใหญ่มีความร่วมมือกับหน่วยงานอื่นๆ ร้อยละ 56 และไม่มีความร่วมมือกับหน่วยงานอื่นๆ ร้อยละ 44

จากข้อมูลดังกล่าวข้างต้น พบว่า โรงเรียนในสอนภาษาจีน และโรงเรียนสังกัด สพฐ. ส่วนใหญ่ได้รับความร่วมมือจากหน่วยงานภายนอก และมีสัดส่วนน้อยมากที่ไม่ได้รับความร่วมมือกับหน่วยงานภายนอก ส่วนโรงเรียนเอกชน และโรงเรียนสังกัด กทม. ส่วนใหญ่ได้รับความร่วมมือจากหน่วยงานภายนอก แต่มีบางส่วนที่ไม่ได้รับความร่วมมือใดๆ จากหน่วยงานภายนอก

4.6.1.1 หน่วยงานภายในและภายนอกที่มีความร่วมมือด้านภาษาจีน

4.6.1.1.1 หน่วยงานภายในประเทศ

หน่วยงานภายในประเทศที่ให้ความร่วมมือด้านภาษาจีน ได้แก่ สมาคมครูภาษาจีนแห่งประเทศไทย ในพระราชูปถัมภ์สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ศูนย์เครือข่ายส่งเสริมการเรียนการสอนภาษาจีน ซึ่งดำเนินการโดย สพฐ. สมาคมโรงเรียนสอนภาษาจีน ชมรมโรงเรียนสอนภาษาจีนภาคเหนือแห่งประเทศไทย ชมรมโรงเรียนสอนภาษาจีนภาคตะวันออกเฉียงเหนือแห่งประเทศไทย ชมรมโรงเรียนสอนภาษาจีนภาคใต้ เครือข่ายโรงเรียนเอกชนสอน

ภาษาจีนภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ชมรมโรงเรียนเอกชนสอนภาษาจีนภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ห้องเรียน/สถาบันขงจื้อ มหาวิทยาลัย โรงเรียนในระดับเดียวกัน และบริษัทเอกชน ซึ่งการร่วมมือกับหน่วยงานต่างๆ จะช่วยส่งเสริมด้านการพัฒนาศักยภาพด้านการจัดการเรียนการสอนให้ดียิ่งขึ้น

ตารางที่ 4-41 หน่วยงานภายในประเทศที่มีความร่วมมือด้านภาษาจีน

รายละเอียด	โรงเรียนในสังกัด / จำนวน (ร้อยละ)			
	สพฐ. (12)	สช.		กทม. (14)
		โรงเรียนสอนภาษาจีน (46)	โรงเรียนเอกชน (29)	
ศูนย์เครือข่ายส่งเสริมการเรียนการสอนภาษาจีน	58 (7)	76 (35)	21 (6)	7 (1)
ห้องเรียน/สถาบันขงจื้อ	33 (4)	48 (22)	45 (13)	50 (7)
มหาวิทยาลัยในประเทศจีน	17 (2)	15(7)	38 (11)	14 (2)
โรงเรียนในระดับเดียวกันในประเทศจีน	25 (3)	43 (20)	21 (6)	36 (5)
บริษัทเอกชน	0	7 (3)	3 (1)	21 (3)
อื่นๆ	8 (1)	13 (6)	0	14 (2)
ไม่ได้รับความร่วมมือ	8 (1)	8 (4)	76 (22)	44 (11)
ไม่ได้รับความร่วมมือในประเทศแต่ได้รับความร่วมมือจากต่างประเทศ	0	0	4 (2)	0

ข้อมูลจากตารางที่ 4-41 พบว่า โรงเรียนส่วนใหญ่มีความร่วมมือด้านภาษาจีนกับศูนย์เครือข่ายส่งเสริมการเรียนการสอนภาษาจีน และสมาคมโรงเรียนสอนภาษาจีน ซึ่งเป็นหน่วยงานภายในประเทศ โดยสามารถสรุปได้ ดังนี้

- **โรงเรียนในสังกัด สพฐ.** จำนวน 12 แห่ง ส่วนใหญ่มีความร่วมมือด้านภาษาจีนกับศูนย์เครือข่ายส่งเสริมการเรียนการสอนภาษาจีน ซึ่งเป็นหน่วยงานภายในประเทศ โดยคิดเป็นร้อยละ 58 ห้องเรียน/สถาบันขงจื้อ ร้อยละ 33 โรงเรียนในระดับเดียวกัน ร้อยละ 25 มหาวิทยาลัย ร้อยละ 17 และไม่ได้รับความร่วมมือ ร้อยละ 8

- **โรงเรียนในสังกัด สช.** ได้แก่ **โรงเรียนสอนภาษาจีน** จำนวน 46 แห่ง ส่วนใหญ่มีความร่วมมือด้านภาษาจีนกับศูนย์เครือข่ายส่งเสริมการเรียนการสอนภาษาจีน และสมาคมครูสอนภาษาจีน ซึ่งเป็นหน่วยงานภายในประเทศ โดยคิดเป็นร้อยละ 76 ห้องเรียน/

สถาบันขงจื่อ ร้อยละ 48 โรงเรียนในระดับเดียวกัน ร้อยละ 43 มหาวิทยาลัย ร้อยละ 15 บริษัท เอกชน ร้อยละ 7 และไม่ได้รับความร่วมมือ ร้อยละ 8

- **โรงเรียนเอกชน** จำนวน 29 แห่ง จากโรงเรียนทั้งหมด 49 แห่ง ส่วนใหญ่ไม่ได้รับความร่วมมือด้านภาษาจีนจากหน่วยงานภายในประเทศ ร้อยละ 76 ห้องเรียน/สถาบันขงจื่อ ร้อยละ 45 มหาวิทยาลัย ร้อยละ 38 โรงเรียนในระดับเดียวกันและศูนย์เครือข่าย ส่งเสริมการเรียนการสอนภาษาจีน ร้อยละ 21 และบริษัทเอกชน ร้อยละ 3

- **โรงเรียนในสังกัด กทม.** จำนวน 14 แห่ง ส่วนใหญ่ไม่มี ความร่วมมือด้านภาษาจีนกับหน่วยงานภายในประเทศ โดยคิดเป็นร้อยละ 44 ห้องเรียน/สถาบัน ขงจื่อ ร้อยละ 50 โรงเรียนในระดับเดียวกัน ร้อยละ 36 บริษัทเอกชน ร้อยละ 21 มหาวิทยาลัย ร้อยละ 14 และศูนย์เครือข่ายส่งเสริมการเรียนการสอนภาษาจีน ร้อยละ 7 นอกจากนี้ ยังได้รับ ความร่วมมือด้านแบบเรียน และสื่อการสอนจาก สนศ.

จากข้อมูลดังกล่าวข้างต้นแสดงให้เห็นว่า โรงเรียนสอนภาษาจีน และโรงเรียนในสังกัด สพฐ. ส่วนใหญ่ได้รับความร่วมมือจากหน่วยงานภายในประเทศ ได้แก่ สมาคม ครูสอนภาษาจีน และศูนย์เครือข่ายส่งเสริมการเรียนการสอนภาษาจีน และมีสัดส่วนที่น้อยมาก ที่ไม่ได้รับความร่วมมือกับหน่วยงานภายในประเทศ ส่วนโรงเรียนเอกชน และโรงเรียนสังกัด กทม. ส่วนใหญ่ไม่ได้รับความร่วมมือจากหน่วยงานภายในประเทศ และมีสัดส่วนที่น้อยมากที่ได้รับ ความร่วมมือจากหน่วยงานภายในประเทศ

4.6.1.1.2 หน่วยงานภายนอกประเทศ

หน่วยงานภายนอกประเทศที่ให้ความร่วมมือด้านภาษาจีน ได้แก่ สำนักงานอู่ฮั่น สำนักงานเฉียวป๋น โรงเรียนในระดับเดียวกันประเทศจีน มหาวิทยาลัย ประเทศจีน ซึ่งการร่วมมือกับหน่วยงานต่างๆ จะช่วยส่งเสริมด้านการพัฒนาศักยภาพด้านการจัด การเรียนการสอนให้ดียิ่งขึ้น

ตารางที่ 4-42 หน่วยงานภายนอกประเทศที่มีความร่วมมือด้านภาษาจีน

รายละเอียด	โรงเรียนในสังกัด / จำนวน (ร้อยละ)			
	สพฐ. (17)	สช.		กทม. (25)
		โรงเรียนสอนภาษาจีน (50)	โรงเรียนเอกชน (49)	
สำนักงานอื่น	75 (9)	67 (31)	34 (10)	7 (1)
สำนักงานเดียว	17 (2)	67 (31)	10 (3)	0
บริษัทเอกชน	8 (1)	4 (2)	0	0
มหาวิทยาลัย	0	15 (7)	10 (3)	7 (1)
โรงเรียนในระดับเดียวกัน	8 (1)	17 (8)	7 (2)	7 (1)
อื่นๆ	0	4 (2)	0	7 (1)
ไม่ได้รับความร่วมมือ	17 (2)	17 (8)	52 (15)	79 (11)
ไม่ระบุข้อมูล	0	0	0	0

ข้อมูลจากตารางที่ 4-42 พบว่า โรงเรียนส่วนใหญ่มีความร่วมมือด้านภาษาจีนกับอื่นซึ่งเป็นหน่วยงานภายนอกประเทศโดยสามารถสรุปได้ ดังนี้

- **โรงเรียนในสังกัด สพฐ.** จำนวน 12 แห่ง ส่วนใหญ่มีความร่วมมือด้านภาษาจีนกับสำนักงานอื่น ซึ่งเป็นหน่วยงานภายนอกประเทศ โดยคิดเป็นร้อยละ 75 สำนักงานเดียว ร้อยละ 17

- **โรงเรียนในสังกัด สช.** ได้แก่ โรงเรียนสอนภาษาจีน จำนวน 46 แห่ง ส่วนใหญ่มีความร่วมมือด้านภาษาจีนกับสำนักงานอื่น และเดียว ซึ่งเป็นหน่วยงานภายนอกประเทศ โดยคิดเป็นร้อยละ 67 โรงเรียนในระดับเดียวกัน ร้อยละ 17 มหาวิทยาลัย ร้อยละ 15

- **โรงเรียนเอกชน** จำนวน 29 แห่ง ส่วนใหญ่ไม่ได้รับความร่วมมือด้านภาษาจีนจากหน่วยงานภายนอกประเทศ โดยคิดเป็นร้อยละ 52 สำนักงานอื่น ร้อยละ 34 สำนักงานเดียวและมหาวิทยาลัย ร้อยละ 10 และโรงเรียนในระดับเดียวกัน ร้อยละ 7

- **โรงเรียนในสังกัด กทม.** จำนวน 14 แห่ง ส่วนใหญ่ไม่ได้รับความร่วมมือด้านภาษาจีนจากหน่วยงานภายนอกประเทศ โดยคิดเป็นร้อยละ 79 สำนักงานอื่น มหาวิทยาลัยและโรงเรียนในระดับเดียวกัน ร้อยละ 7

จากข้อมูลข้างต้น แสดงให้เห็นว่าโรงเรียนสอนภาษาจีนส่วนใหญ่ได้รับความร่วมมือจากหน่วยงานภายนอก โดยส่วนใหญ่ได้รับความร่วมมือจากสำนักงานอื่น และ

เฉียวปิ่น ส่วนโรงเรียนสังกัด สพฐ. ส่วนใหญ่ได้รับความร่วมมือจากสำนักงานชั้นปิ่น มีสัดส่วนที่น้อยมากที่ไม่ได้รับความร่วมมือจากหน่วยงานภายนอกประเทศ ส่วนโรงเรียนเอกชน และ โรงเรียนสังกัด กทม. ส่วนใหญ่ไม่ได้รับความร่วมมือจากหน่วยงานภายนอกประเทศ ซึ่งมีโรงเรียนเอกชนบางแห่งได้รับความร่วมมือจากชั้นปิ่น

4.6.1.2 โรงเรียนกับการได้รับการสนับสนุนจากหน่วยงานที่มีความร่วมมือ

4.6.1.2.1 หน่วยงานภายในประเทศ

รูปแบบความร่วมมือที่ได้รับการสนับสนุนจากหน่วยงานภายในประเทศ ได้แก่ ด้านหลักสูตร ด้านสื่อการสอน ด้านผู้สอน ด้านผู้เรียน และด้านทุนการศึกษา ซึ่งโรงเรียนแต่ละแห่งจะได้รับความร่วมมือในรูปแบบที่แตกต่างกัน โรงเรียนบางแห่งได้รับความร่วมมือหลากหลาย และบางแห่งอาจไม่ได้รับความร่วมมือใดๆ ทั้งสิ้น

ตารางที่ 4-43 หน่วยงานภายในประเทศที่สนับสนุนความร่วมมือด้านต่างๆ ให้กับทางโรงเรียน

รายละเอียด	โรงเรียนในสังกัด / จำนวน (ร้อยละ)			
	สพฐ. (12)	สช.		กทม. (14)
		โรงเรียนสอนภาษาจีน (46)	โรงเรียนเอกชน (29)	
ด้านหลักสูตร (เช่น สนับสนุนการจัดทำหลักสูตรภาษาจีน)	42 (5)	28 (13)	28 (8)	43 (6)
ด้านสื่อการสอน (เช่น สนับสนุนหนังสือหรือสื่ออิเล็กทรอนิกส์ที่ใช้ในการเรียนการสอนภาษาจีน)	42 (5)	59 (27)	41 (12)	50 (7)
ด้านผู้สอน (เช่น สนับสนุนผู้สอนภาษาจีนหรือแลกเปลี่ยนผู้สอน)	58 (7)	43 (20)	52 (15)	64 (9)
ด้านผู้เรียน (เช่น สนับสนุนให้บุคลากรในหน่วยงานมาเรียนภาษาจีนที่โรงเรียนของท่าน)	8 (1)	17 (8)	10 (3)	7 (1)
ด้านทุนการศึกษาให้กับอาจารย์หรือนักเรียน	25 (3)	35 (16)	24 (7)	7 (1)
ด้านอื่นๆ	8 (1)	9 (4)	0	14 (2)
ไม่ได้รับความร่วมมือ	0	15 (7)	17 (5)	79 (11)
ไม่ระบุข้อมูล	0	0	0	0

ข้อมูลจากตารางที่ 4-43 พบว่า โรงเรียนส่วนใหญ่ได้รับความร่วมมือด้านภาษาจีนในด้านสื่อการสอน และด้านครูผู้สอนโดยจัดส่งครูผู้สอนมาสอนให้แก่แต่ละโรงเรียน ความร่วมมือกับหน่วยงานภายในประเทศ โดยสามารถสรุปได้ ดังนี้

- **โรงเรียนในสังกัด สพฐ.** จำนวน 12 แห่ง ที่มีความร่วมมือกับหน่วยงานอื่น ส่วนใหญ่มีความร่วมมือด้านภาษาจีนในด้านผู้สอน (เช่น สนับสนุนผู้สอนภาษาจีนหรือแลกเปลี่ยนผู้สอน) กับหน่วยงานภายในประเทศที่มีความร่วมมือ โดยคิดเป็นร้อยละ 58 ด้านหลักสูตร และด้านสื่อการสอน ร้อยละ 42 ด้านทุนการศึกษาให้กับอาจารย์หรือนักเรียนร้อยละ 25 ด้านผู้เรียน ร้อยละ 8

- **โรงเรียนในสังกัด สช.** โรงเรียนสอนภาษาจีน จำนวน 46 แห่ง ส่วนใหญ่มีความร่วมมือด้านภาษาจีนในด้านสื่อการสอน (เช่น สนับสนุนหนังสือหรือสื่ออิเล็กทรอนิกส์ที่ใช้ในการเรียนการสอนภาษาจีน) กับหน่วยงานภายในประเทศที่มีความร่วมมือ โดยคิดเป็นร้อยละ 59 ด้านผู้สอน ร้อยละ 43 ด้านทุนการศึกษาให้กับอาจารย์หรือนักเรียนร้อยละ 35 ด้านร้อยละ 28 ด้านผู้เรียน ร้อยละ 17 และไม่ได้รับความร่วมมือจากหน่วยงานภายในประเทศ ร้อยละ 15

- **โรงเรียนเอกชน** จำนวน 29 แห่ง ส่วนใหญ่ด้านผู้สอน (เช่น สนับสนุนผู้สอนภาษาจีนหรือแลกเปลี่ยนผู้สอน) จากหน่วยงานภายในประเทศ โดยคิดเป็นร้อยละ 52 ด้านสื่อการสอน ร้อยละ 41 ด้านหลักสูตร ร้อยละ 28 ด้านทุนการศึกษาให้กับอาจารย์หรือนักเรียนร้อยละ 24 ด้านผู้เรียน ร้อยละ 10 และไม่ได้รับความร่วมมือ จากหน่วยงานภายในประเทศร้อยละ 17

- **โรงเรียนในสังกัด กทม.** จำนวน 14 แห่ง ส่วนใหญ่ไม่ได้รับความร่วมมือ จากหน่วยงานภายในประเทศ ร้อยละ 79 และในส่วนที่ได้รับความร่วมมือจากหน่วยงานภายในประเทศ ได้แก่ ด้านผู้สอน ร้อยละ 64 ด้าน สื่อการสอน ร้อยละ 50 ด้านหลักสูตร ร้อยละ 43 ด้านทุนการศึกษาให้กับอาจารย์หรือนักเรียนและด้านผู้เรียน ร้อยละ 7

จากข้อมูลดังกล่าวข้างต้น พบว่า โรงเรียนส่วนใหญ่ได้รับความร่วมมือด้านครูผู้สอนสัญชาติจีน และด้านสื่อการเรียนการสอน นอกจากนี้ โรงเรียนสอนภาษาจีนได้จัดสรรทุนการศึกษาในการสนับสนุนให้กับครูผู้สอนและนักเรียน ส่วนโรงเรียนในสังกัด กทม. ส่วนใหญ่ไม่ได้รับการสนับสนุนในทุกด้าน และมีโรงเรียนบางแห่งที่ได้รับการสนับสนุนด้านสื่อการสอน และครูผู้สอน

4.6.1.2.2 หน่วยงานภายนอกประเทศ

รูปแบบความร่วมมือที่ได้รับการสนับสนุนจากหน่วยงานภายนอกประเทศ ได้แก่ ด้านหลักสูตร ด้านสื่อการสอน ด้านผู้สอน ด้านผู้เรียน และด้านทุนการศึกษา

ซึ่งโรงเรียนแต่ละแห่งจะได้รับความร่วมมือในรูปแบบที่แตกต่างกัน โรงเรียนบางแห่งได้รับความร่วมมือหลากหลาย และบางแห่งอาจไม่ได้รับความร่วมมือใดๆ ทั้งสิ้น

ตารางที่ 4-44 หน่วยงานภายนอกประเทศที่สนับสนุนความร่วมมือด้านต่างๆ ให้กับทางโรงเรียน

รายละเอียด	โรงเรียนในสังกัด / จำนวน (ร้อยละ)			
	สพฐ. (12)	สช.		กทม. (14)
		โรงเรียนสอนภาษาจีน (46)	โรงเรียนเอกชน (29)	
ด้านหลักสูตร (เช่น สนับสนุนการจัดทำหลักสูตรภาษาจีน)	17 (2)	17(8)	10 (3)	0
ด้านสื่อการสอน (เช่น สนับสนุนหนังสือหรือสื่ออิเล็กทรอนิกส์ที่ใช้ในการเรียนการสอนภาษาจีน)	33 (4)	50(23)	14 (4)	0
ด้านผู้สอน (เช่น สนับสนุนผู้สอนภาษาจีนหรือแลกเปลี่ยนผู้สอน)	42 (5)	57(26)	38 (11)	0
ด้านผู้เรียน (เช่นสนับสนุนให้บุคลากรในหน่วยงานมาเรียนภาษาจีนที่โรงเรียนของท่าน)	8 (1)	17 (8)	7 (2)	0
ด้านทุนการศึกษาให้กับอาจารย์หรือนักเรียน	17 (2)	26 (12)	17 (5)	7 (1)
ด้านอื่นๆ	0	7 (3)	3 (1)	14 (2)
ไม่ได้รับความร่วมมือ	17 (2)	20 (9)	55 (16)	79 (11)

ข้อมูลจากตารางที่ 4-44 พบว่า โรงเรียนส่วนใหญ่ได้รับความร่วมมือด้านภาษาจีนในด้านผู้สอนกับหน่วยงานภายนอกประเทศที่มีความร่วมมือ โดยสามารถสรุปได้ ดังนี้

- โรงเรียนในสังกัด สพฐ. จำนวน 12 แห่ง ที่มีความร่วมมือกับหน่วยงานอื่น ส่วนใหญ่มีความร่วมมือด้านภาษาจีนในด้านผู้สอน กับหน่วยงานภายนอกประเทศที่มีความร่วมมือ โดยคิดเป็นร้อยละ 42 ด้านสื่อการสอน ร้อยละ 33 ด้านหลักสูตร และด้านทุนการศึกษาให้กับอาจารย์หรือนักเรียนร้อยละ 17 ด้านผู้เรียน ร้อยละ 8 และไม่ได้รับความร่วมมือร้อยละ 17

- โรงเรียนในสังกัด สข. โรงเรียนสอนเป็นภาษาจีน จำนวน 46 แห่ง ที่มีความร่วมมือกับหน่วยงานอื่นส่วนใหญ่มีความร่วมมือด้านภาษาจีนในด้านผู้สอน กับหน่วยงานภายนอกประเทศที่มีความร่วมมือ โดยคิดเป็นร้อยละ 57 ด้านทุนการศึกษาให้กับอาจารย์ หรือนักเรียนร้อยละ 17 ด้านร้อยละ 10 ด้านสื่อการสอน ร้อยละ 14 และด้านผู้เรียน ร้อยละ 20 ไม่ได้รับความร่วมมือ ร้อยละ 20

- โรงเรียนเอกชน จำนวน 29 แห่ง ส่วนใหญ่ไม่ได้รับความร่วมมือด้านภาษาจีนในด้านต่างๆ จากหน่วยงานภายนอกประเทศ โดยคิดเป็นร้อยละ 55 และในส่วนที่ได้รับความร่วมมือจากหน่วยงานภายนอกประเทศ ได้แก่ ด้านผู้สอน กับหน่วยงานภายนอกประเทศ ที่มีความร่วมมือ โดยคิดเป็นร้อยละ 38 ด้านสื่อการสอน ร้อยละ 50 ด้านทุนการศึกษาให้กับอาจารย์ หรือนักเรียนร้อยละ 26 ด้านหลักสูตร และด้านผู้เรียน ร้อยละ 7 ไม่ได้รับความร่วมมือ ร้อยละ 55

- โรงเรียนในสังกัด กทม. จำนวน 14 แห่ง ส่วนใหญ่ไม่ได้รับความร่วมมือด้านภาษาจีนในด้านต่างๆ จากหน่วยงานภายนอกประเทศ โดยคิดเป็นร้อยละ 79 และในส่วนที่ได้รับความร่วมมือจากหน่วยงานภายนอกประเทศ ได้แก่ ด้านทุนการศึกษาให้กับอาจารย์ หรือนักเรียนร้อยละ 7 ไม่ได้รับความร่วมมือ ร้อยละ 79

ในบางครั้งความร่วมมือกับหน่วยงานภายนอกประเทศจะได้รับทราบข้อมูลมาจากหน่วยงานต้นสังกัด คือ สำนักงานการศึกษา กรุงเทพมหานคร เป็นผู้ประสานงานมาที่โรงเรียนเพื่อจัดส่งผู้สอนมาให้ หรือจัดส่งผู้สนใจไปอบรมภาษาจีนเพิ่มเติม ณ ประเทศจีน หรือการจัดการอบรมภาษาจีนเพิ่มเติมให้แก่ผู้สอนสัญชาติไทย

จากข้อมูลดังกล่าวข้างต้น พบว่า ความร่วมมือกับหน่วยงานภายนอกประเทศ กับโรงเรียนสอนภาษาจีน ได้รับความร่วมมือด้านสื่อการเรียนการสอนกับครูผู้สอน และโรงเรียนสังกัด สพฐ. ได้รับความร่วมมือด้านครูผู้สอนเป็นสัดส่วนที่มากที่สุด ส่วนโรงเรียนเอกชน นั้นส่วนใหญ่ได้รับความร่วมมือด้านผู้สอนเช่นเดียวกัน โดยมีโรงเรียนส่วนหนึ่งไม่ได้รับความร่วมมือจากหน่วยงานภายนอก เช่นเดียวกับโรงเรียนในสังกัด กทม. ส่วนใหญ่ไม่ได้รับความร่วมมือกับหน่วยงานภายนอกเช่นกัน

จากข้อ 4.6.1.1 และ 4.6.1.2 ข้างต้น สามารถแบ่งโรงเรียนได้ เป็น 2 กลุ่ม เป็นกลุ่มโรงเรียนที่ได้รับความร่วมมือจากหน่วยงานภายนอกทั้งจากภายในและภายนอกประเทศ โรงเรียนสอนภาษาจีนและโรงเรียนในสังกัด สพฐ. กับกลุ่มโรงเรียนที่ไม่ค่อยได้รับความร่วมมือจากหน่วยงานใดๆ คือโรงเรียนเอกชน และโรงเรียนในสังกัด กทม. ซึ่งกลุ่มโรงเรียนที่ได้รับความร่วมมือจากหน่วยงานภายนอกจะได้รับความช่วยเหลือในรูปแบบต่างๆ เช่น การให้ทุนการศึกษาแก่ผู้สอน และผู้เรียน การจัดการอบรมเพื่อพัฒนาทักษะด้านการสอน การจัดทำหลักสูตรและสื่อการเรียน การสอนภาษาจีน เป็นต้น โดยหน่วยงานที่ให้การสนับสนุนจากภายในประเทศได้แก่ ศูนย์เครือข่าย

ส่งเสริมภาษาจีน สมาคมโรงเรียนสอนภาษาจีน มหาวิทยาลัย ชุมชน โรงเรียนในเครือข่าย และบริษัท เอกชนในพื้นที่ใกล้เคียงกับโรงเรียน ส่วนหน่วยงานที่ให้การสนับสนุนจากภายนอกประเทศ ได้แก่ หน่วยงานอันทัน และเจียวปิ่น ทั้งนี้ การพิจารณารับการสนับสนุนจากหน่วยงานภายนอกต้องขึ้น อยู่กับนโยบายของผู้บริหาร และมีความสอดคล้องเหมาะสมกับบริบทของโรงเรียนด้วย

บทที่ 5

ปัญหาและอุปสรรคในการจัดการเรียนการสอนภาษาจีน ระดับประถมศึกษา

บทนี้ว่าด้วยปัญหาและอุปสรรคในการจัดการเรียนการสอนภาษาจีนระดับประถมศึกษาในประเทศไทย โดยแบ่งผลการสำรวจออกเป็น 2 ส่วน ส่วนแรกคือระดับปัญหาหาและอุปสรรคในการจัดการเรียนการสอน โดยรวบรวมข้อมูลจากแบบสอบถามชนิดประเมินค่า ซึ่งให้ผู้ตอบแบบสอบถามวิเคราะห์ข้อความแล้วประเมินว่าสิ่งดังกล่าวเป็นปัญหามากน้อยเพียงไร จากนั้นนำผลที่ได้มาคำนวณหาค่าเฉลี่ย เพื่อทำความเข้าใจว่าการเรียนการสอนภาษาจีนในประเทศไทยระดับประถมมีปัญหาต่างๆ มากน้อยแค่ไหน โดยวิเคราะห์ด้วยวิธีของลิคเคอร์ต (Likert Scale) ซึ่งกำหนดให้มี 5 คำตอบ ได้แก่

ระดับความรุนแรงของปัญหา	คะแนน
เป็นปัญหามากที่สุด	5
เป็นปัญหามาก	4
เป็นปัญหาปานกลาง	3
เป็นปัญหาน้อย	2
เป็นปัญหาน้อยที่สุด	1

จากนั้นนำผลเฉลี่ยของการประเมินที่ได้ไปอธิบายระดับของปัญหาในการจัดการเรียนการสอนภาษาจีน โดยคำนวณอันตรภาคของแต่ละระดับตามสูตรดังต่อไปนี้

$$\begin{aligned} \text{อันตรภาคชั้น} &= (\text{คะแนนสูงสุด} - \text{คะแนนต่ำสุด}) / \text{จำนวนชั้น} \\ &= (5 - 1) / 5 \\ &= 0.8 \end{aligned}$$

ลำดับต่อมาผู้วิจัยจะนำช่วงชั้นที่ได้มาแปลความหมายของข้อมูล ดังนี้

ช่วงคะแนนเฉลี่ย	ความหมาย
4.21 - 5.00	เป็นปัญหามากที่สุด
3.41 - 4.20	เป็นปัญหามาก
2.61 - 3.40	เป็นปัญหาปานกลาง
1.81 - 2.60	เป็นปัญหาน้อย
1.00 - 1.80	เป็นปัญหาน้อยที่สุด

ผลการวิจัยนำเสนอด้วยการบรรยายประกอบตาราง เรียงลำดับข้อมูลจากข้อที่ผลประเมินมีค่ามากไปหาค่าน้อย ทั้งแนวตั้งและแนวนอนโดยแสดงค่าเฉลี่ยรวมของทุกด้านก่อน จากนั้นจึงแสดงผลโดยแจกแจงรายละเอียดของด้านต่างๆ รวมทั้งสิ้น 6 ด้านดังต่อไปนี้ 1) ด้านการบริหารจัดการ 2) ด้านหลักสูตร 3) ด้านสื่อการสอน 4) ด้านผู้สอน 5) ด้านผู้เรียน 6) ด้านความร่วมมือกับหน่วยงานภายนอก

นอกจากนี้ ในแถวสุดท้ายของตารางจะแสดงค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation – S.D.) เพื่อให้เห็นว่าโรงเรียนแต่ละประเภทมีปัญหาข้อนั้นๆ ในระดับต่างกันมากน้อยเพียงใด

5.1 ภาพรวมปัญหาและอุปสรรคในการจัดการเรียนการสอนภาษาจีน

ปัญหาและอุปสรรคในการจัดการเรียนการสอนภาษาจีนของโรงเรียนระดับประถมในประเภทต่างๆ ได้ผลการประเมินค่าดังตารางที่ 5-1

ตาราง 5-1 ปัญหาและอุปสรรคการจัดการเรียนการสอนภาษาจีนระดับประถมในด้านต่างๆ (ภาพรวม)

ประเภท ปัญหาและอุปสรรคต่างๆ	ประเภท					ค่า เบี่ยงเบน มาตรฐาน (S.D.)
	ภาพรวม	รร. สพฐ.	รร. จีน	รร.กทม.	รร. เอกชน	
ด้านผู้เรียน	3.26	3.24	3.39	3.36	3.09	0.21
ด้านความร่วมมือกับหน่วยงานภายนอก	2.86	3.41	2.60	2.65	2.98	0.39
ด้านผู้สอน	2.86	3.40	3.17	2.48	2.42	0.55
ด้านสื่อการสอน	2.78	3.18	2.86	3.07	2.45	0.38
ด้านหลักสูตร	2.64	3.16	2.57	2.98	2.39	0.43
ด้านการบริหารจัดการ	2.03	2.26	2.11	2.08	1.87	0.19
เฉลี่ยทุกด้าน	2.74	3.11	2.78	2.77	2.53	0.36

หมายเหตุ : รร. สพฐ.คือ โรงเรียนในสังกัด สพฐ.

รร.จีนคือ โรงเรียนสอนภาษาจีน (สังกัด สข.)

รร.เอกชน คือ โรงเรียนเอกชน (สังกัด สข.)

รร.กทม. คือ โรงเรียนในสังกัด กทม.

เมื่อพิจารณาผลการประเมินค่าปัญหาและอุปสรรคการจัดการเรียนการสอนภาษาจีนระดับประถมศึกษาในภาพรวมของโรงเรียนต่างๆ ตามข้อมูลจากตารางที่ 5-1 พบว่า ปัญหาด้าน “ผู้เรียน” เด่นชัดที่สุด คือมีค่าเฉลี่ย 3.26 เป็นปัญหาใหญ่ที่สุดของโรงเรียนแทบทุกประเภท โดยผลประเมินเฉลี่ยอยู่ในระดับ “ปานกลาง” รองลงมาคือด้าน “ความร่วมมือกับหน่วยงานภายนอก” และ “ผู้สอน” มีค่าเฉลี่ยเท่ากันที่ 2.86 ซึ่งอยู่ในระดับ “ปานกลาง” เช่นกัน ส่วนด้านที่พบอุปสรรคน้อยที่สุดของทุกประเภทคือ “ด้านการบริหารจัดการ” และเป็นด้านเดียวที่มีผลการประเมินค่าอยู่ในระดับ “น้อย”

หากดูค่าเฉลี่ยของปัญหาทุกด้านรวมกัน พบว่า โรงเรียนในสังกัด สพฐ. เป็นประเภทที่ประเมินปัญหาโดยรวมของตนสูงที่สุด คือ 3.11 นอกจากด้านผู้เรียนแล้ว ปัญหาอีก 5 ด้าน ของโรงเรียนในสังกัด สพฐ. ล้วนแต่มีค่าประเมินสูงกว่าเฉลี่ยรวม รองลงมาคือ โรงเรียนสอนภาษาจีนและโรงเรียนในสังกัด กทม. ตามลำดับ ส่วนโรงเรียนที่ประเมินปัญหาและอุปสรรคด้านการเรียนการสอน ออกมาน้อยที่สุดคือ โรงเรียนในสังกัด สช. โรงเรียนเอกชน ทั้งนี้ ทุกประเภทมีค่าเฉลี่ยของปัญหาอยู่ในระดับน้อยถึงปานกลาง (2.53 - 3.11)

จากค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานจะเห็นได้ว่า “ผู้สอน” คือด้านที่โรงเรียนแต่ละประเภทมีปัญหาในระดับแตกต่างกันมากที่สุด รองลงมาคือด้าน “หลักสูตร” “ความร่วมมือกับหน่วยงานภายนอก” “สื่อการสอน” “ผู้เรียน” และ “การบริหารจัดการ” ตามลำดับ

๕.๒ ปัญหาและอุปสรรคด้านต่างๆ ในการจัดการเรียนการสอนภาษาจีน

การวิเคราะห์ปัญหาในแต่ละด้านนั้น ได้แบ่งเกณฑ์การพิจารณาออกเป็นด้านละ 5 ประเด็น โดยวิเคราะห์จากการเรียงตามลำดับค่าเฉลี่ยสูงสุดไปต่ำสุด และนำมาวิเคราะห์ในภาพรวม

5.2.1 ด้านการบริหารจัดการ ปัญหาและอุปสรรคด้านการบริหารจัดการได้ผลการประเมินค่าดังตารางที่ 5-2

ตารางที่ 5-2 ปัญหาและอุปสรรคด้านการบริหารจัดการ

ประเภท ปัญหาด้านการบริหารจัดการ	ประเภท					ค่า เบี่ยงเบน มาตรฐาน (S.D.)
	ภาพรวม	รร. สพฐ.	รร. จีน	รร.กทม.	รร. เอกชน	
ขาดระบบการบริหารจัดการการเรียนการสอนภาษาจีนที่ดี	2.42	2.76	2.45	2.44	2.29	0.20
ระบบการประเมินการบริหารจัดการการเรียนการสอนภาษาจีนไม่มีคุณภาพ	2.02	2.24	2.12	2.16	1.82	0.18
ไม่มีการดำเนินการตามแผนการจัดการเรียนการสอนภาษาจีน	1.98	2.35	2.02	2.04	1.79	0.23
ผู้ที่เกี่ยวข้องกับการเรียนการสอนภาษาจีนไม่มีส่วนร่วมในการวางแผนการจัดการเรียนการสอนภาษาจีน	1.93	1.88	2.06	2.04	1.77	0.14
ผู้บริหารไม่เห็นความสำคัญของการจัดการเรียนการสอนภาษาจีน	1.82	2.06	1.90	1.72	1.69	0.17

จากตารางที่ 5-2 พบว่า ปัญหาด้านการบริหารจัดการที่เด่นชัดที่สุดของทุกประเภทคือ “ขาดระบบการบริหารจัดการที่ดี” โดยโรงเรียนในสังกัด สพฐ. เป็นประเภทที่มีปัญหามากที่สุด ได้ผลประเมินอยู่ในระดับ “ปานกลาง” ขณะที่ประเภทอื่นๆ ต่างอยู่ในระดับ “น้อย”

ปัญหาที่ได้ผลประเมินสูงเป็นอันดับสองและสามคือ “ระบบการประเมินการบริหารไม่มีคุณภาพ” ตามมาด้วย “ไม่มีการดำเนินการตามแผนการเรียนการสอน” และแม้โรงเรียนสังกัด สพฐ. จะเป็นประเภทเดียวที่มีปัญหาเรื่องคุณภาพการประเมินอยู่ในลำดับสาม แต่ถึงกระนั้นผลประเมินข้อนี้ของโรงเรียนในสังกัด สพฐ. ก็มากกว่าทุกประเภท หรือก็คือเป็นประเภทที่มีปัญหาเรื่องคุณภาพการประเมินมากที่สุดอยู่นั่นเอง

เป็นที่น่าสังเกตว่าผู้ตอบแบบสอบถามจากทุกประเภทประเมินว่าผู้บริหารเห็นความสำคัญของการเรียนการสอนภาษาจีนเป็นอย่างดี ข้อนี้เป็นข้อที่ได้รับคะแนนประเมินว่าเป็นปัญหาน้อยที่สุดจากปัญหาทุกข้อในทั้งหกด้านของแบบสอบถาม โดยได้คะแนนเฉลี่ยในระดับ “น้อย” ค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 1.82 เท่านั้น

5.2.2 ด้านหลักสูตร ปัญหาและอุปสรรคด้านหลักสูตรได้ผลการประเมินค่าดังตารางที่ 5-3

ตารางที่ 5-3 ปัญหาและอุปสรรคด้านหลักสูตร

ปัญหาด้านหลักสูตร	ประเภท					ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)
	ภาพรวม	รร. สพฐ.	รร. จีน	รร.กทม.	รร. เอกชน	
ขาดผู้เชี่ยวชาญในการจัดทำหลักสูตรภาษาจีนที่เหมาะสมกับบริบทของสถานศึกษา	2.99	3.94	3.29	2.90	2.61	0.58
จำนวนชั่วโมงสอนตามหลักสูตรน้อยเกินไป ทำให้การเรียนรู้ภาษาจีนไม่ได้ประสิทธิภาพเท่าที่ควร	2.74	3.00	3.35	2.18	2.94	0.49
ไม่มีระบบการประเมินและการพัฒนาหลักสูตรภาษาจีนที่มีประสิทธิภาพ	2.65	3.29	2.88	2.71	2.29	0.42
หลักสูตรภาษาจีนระดับประถมศึกษาของสถานศึกษาไม่มีความต่อเนื่องกับหลักสูตรภาษาจีนระดับมัธยมศึกษา	2.63	3.12	3.00	2.71	2.23	0.40
หลักสูตรภาษาจีนของสถานศึกษาไม่สอดคล้องกับสภาพการจัดการเรียนการสอนจริง	2.21	2.47	2.42	2.36	1.90	0.26

จากตารางที่ 5-3 พบว่า การขาดผู้เชี่ยวชาญที่จะมาจัดทำหลักสูตรให้เหมาะกับสถานศึกษาเป็นปัญหาที่ได้ผลประเมินสูงเป็นอันดับหนึ่ง และหากดูจากค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานจะ พบว่า เรื่องนี้ยังเป็นข้อที่โรงเรียนแต่ละประเภทประสบปัญหาในระดับแตกต่างกันมากที่สุดโดยประเภทที่ประเมินว่าเป็นปัญหาที่สุดคือโรงเรียนสังกัด สพฐ. ซึ่งเป็นประเภทเดียวที่ขาดแคลนผู้จัดทำหลักสูตรในระดับ “มาก” ได้ค่าเฉลี่ยสูงถึง 3.94 ส่วนประเภทที่เหลือมีปัญหาในระดับ “ปานกลาง”

ปัญหารองลงมาคือมีชั่วโมงสอนภาษาจีนน้อยเกินไป มีเพียง โรงเรียนสอนภาษาจีนเท่านั้นที่ประเมินปัญหาข้อนี้ในระดับ “น้อย” เนื่องจากโรงเรียนสอนภาษาจีนเน้นการสอนภาษาจีนจึงไม่มีปัญหาในการจัดชั่วโมงสอนภาษาจีนส่วนประเภทอื่นๆ ประเมินอยู่ในระดับ “ปานกลาง” โดยประเภทที่มีปัญหามากที่สุดคือโรงเรียนสังกัด กทม.

เป็นที่น่าสังเกตว่า ปัญหาหลักสูตรไม่สอดคล้องกับสภาพการเรียนการสอนจริง ซึ่งเป็นเรื่องที่เกี่ยวข้องโดยตรงกับ “การขาดแคลนผู้เชี่ยวชาญในการจัดทำหลักสูตรที่เหมาะสมกับบริบทสถานศึกษา” กลับเป็นปัญหาที่ผลเฉลี่ยออกมาน้อยที่สุดในด้านนี้ โดยทุกประเภทต่างประเมินว่ามีปัญหาในระดับ “น้อย”

5.2.3 ด้านสื่อการสอน ปัญหาและอุปสรรคด้านสื่อการสอนได้ผลการประเมินค่าดังตารางที่ 5-4

ตารางที่ 5-4 ปัญหาและอุปสรรคด้านสื่อการสอน

ประเภท ปัญหาด้านสื่อการสอน	ประเภท					ค่า เบี่ยงเบน มาตรฐาน (S.D.)
	ภาพรวม	รร. สพฐ.	รร. จีน	รร.กทม.	รร. เอกชน	
ขาดแคลนห้องปฏิบัติการทางภาษา สื่อการสอนอิเล็กทรอนิกส์	3.36	3.19	3.59	4.04	3.12	0.42
ขาดแคลนงบประมาณในการจัดซื้อ/ จัดทำสื่อการสอนสื่ออิเล็กทรอนิกส์และ อุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ต่างๆ	3.06	3.12	3.47	3.56	2.63	0.42
ขาดสื่อการเรียนการสอนภาษาจีน ที่หลากหลายและทันสมัย	2.86	2.96	3.59	2.80	2.55	0.44
หนังสือเรียนที่ใช้ไม่เหมาะสมกับผู้เรียน	2.47	2.75	2.71	2.52	2.10	0.29
หนังสือเรียนในแต่ละระดับชั้นไม่ต่อเนื่องกัน	2.15	2.25	2.53	2.44	1.81	0.32

จากตารางที่ 5-4 พบว่า ปัญหาด้านสื่อการสอนของโรงเรียนเกือบทุกประเภทชัดเจนและเป็นไปในลักษณะเดียวกัน คือ “ขาดแคลนห้องปฏิบัติการทางภาษาและสื่อการสอนอิเล็กทรอนิกส์” มีคะแนนเป็นอันดับหนึ่ง รองลงมาคือ “งบประมาณในการจัดซื้อจัดทำสื่อ” และ “สื่อการเรียนที่ทันสมัย” ทั้งสามข้อมีผลการประเมินเฉลี่ยอยู่ในระดับ “ปานกลาง”

ในขณะเดียวกัน ปัญหาเกี่ยวกับสื่อการเรียนที่พื้นฐานที่สุดอย่างหนังสือ ได้แก่ ปัญหาเรื่อง “ความเหมาะสมของหนังสือเรียน” และ “ความต่อเนื่องของเนื้อหาในหนังสือ” ซึ่งเป็นปัญหาที่ไม่เห็นเป็นรูปธรรมชัดเจนเท่าห้องปฏิบัติการ งบประมาณ และสื่อการเรียนที่หลากหลายทันสมัย ถูกประเมินว่าเป็นปัญหาสองลำดับสุดท้าย ได้คะแนนอยู่ในระดับ “น้อย” ทั้งสองข้อ

5.3.4 ด้านผู้สอน ปัญหาและอุปสรรคด้านผู้สอนได้ผลการประเมินค่าดังตารางที่ 5-5

ตารางที่ 5-5 ปัญหาและอุปสรรคด้านผู้สอน

ประเภท ปัญหาด้านผู้สอน	ประเภท					ค่า เบี่ยงเบน มาตรฐาน (S.D.)
	ภาพรวม	รร. สพฐ.	รร. จีน	รร.กทม.	รร. เอกชน	
การเปลี่ยนครูอาสาสมัครชาวจีนบ่อยครั้ง ทำให้การจัดการเรียนการสอนภาษาจีน ไม่ต่อเนื่อง	3.27	4.06	3.76	2.38	2.62	0.83
ผู้สอนชาวต่างประเทศไม่สามารถควบคุม ชั้นเรียนได้	3.25	3.47	3.87	2.50	2.70	0.64
ผู้สอนสัญชาติไทยขาดการอบรมเทคนิค การสอนภาษาจีนสำหรับชาวต่างชาติ	2.92	3.56	2.91	2.94	2.66	0.38
จำนวนผู้สอนไม่เพียงพอ	2.49	3.12	2.73	2.33	2.04	0.47
ผู้สอนสัญชาติไทยลาออกบ่อยทำให้ การดำเนินงานขาดความต่อเนื่อง	2.39	2.75	2.62	1.89	2.15	0.40

จากตารางที่ 5-5 พบว่า สิ่งที่เป็นปัญหามากที่สุดหากดูตามค่าเฉลี่ยของทุกประเภท คือ “การเปลี่ยนผู้สอนสัญชาติจีนบ่อย ทำให้การเรียนการสอนไม่ต่อเนื่อง” ข้อนี้ยังเป็นข้อที่โรงเรียนแต่ละประเภทประสบปัญหาในระดับต่างกันอย่างมากมีค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานสูงที่สุดในแบบสอบถามส่วนนี้ คือ 0.83 (ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานเฉลี่ยอยู่ที่ 0.36) ผลประเมินมีตั้งแต่ระดับตั้งแต่ “มาก” ไปถึง “น้อย” โดยโรงเรียนสังกัด สพฐ. และ โรงเรียนสอนภาษาจีนมีปัญหาในระดับ “มาก” และ โรงเรียนสอนภาษาจีน เนื่องจากโรงเรียน สพฐ. ครูสอนภาษาจีนส่วนใหญ่เป็นครูอาสาสมัครชาวจีน ดังที่ได้กล่าวด้านผู้สอนแล้วในบทที่ 4 และโรงเรียนสอนภาษาจีนมีครูชาวจีนอาสาสมัครมากรองลงมาจากรัฐบาลที่จัดหาเอง จึงมีปัญหาด้าน “การเปลี่ยนครูอาสาสมัครชาวจีนบ่อยครั้งทำให้การจัดการเรียนการสอนภาษาจีนไม่ต่อเนื่อง” ส่วนโรงเรียนเอกชนอยู่ในระดับ “ปานกลาง” และโรงเรียนสังกัด กทม. อยู่ในระดับ “น้อย” เนื่องจากโรงเรียนสังกัด กทม. การจ้างครูอาสาสมัครชาวจีนมาสอนน้อยมากแทบไม่ค่อยมี

สิ่งที่ปัญหาเป็นอันดับสองคือ “ผู้สอนชาวต่างชาติไม่สามารถควบคุมชั้นเรียนได้” ข้อนี้เป็นข้อที่คำตอบกระจายตัวมากเป็นอันดับสองในแบบสอบถามส่วนนี้ มีค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน

0.64 ได้ผลประเมินมีตั้งแต่ระดับ “มาก” ไปถึง “น้อย” เช่นกัน โดยโรงเรียนสังกัด สพฐ. และโรงเรียนสอนภาษาจีนมีปัญหาในระดับ “มาก” โรงเรียนเอกชนอยู่ในระดับ “ปานกลาง” และโรงเรียนสังกัด กทม. อยู่ในระดับ “น้อย” ซึ่งเป็นไปในลักษณะเดียวกับปัญหาอันดับแรก

ทั้งสองข้อนี้ล้วนเกี่ยวข้องกับผู้สอนชาวต่างชาติ จึงกล่าวได้ว่าปัญหาที่โรงเรียนแต่ละประเภทประสบในระดับแตกต่างกันมากที่สุดคือเรื่อง “ผู้สอนชาวต่างชาติ”

สิ่งที่เป็นปัญหาเป็นอันดับสามคือ “ผู้สอนสัญชาติไทยขาดการอบรมเทคนิคการสอน” โดยโรงเรียนสังกัด สพฐ. มีคะแนนประเมินสูงที่สุด ตามด้วยโรงเรียนสังกัด กทม. โรงเรียนสอนภาษาจีน และ โรงเรียนเอกชน ตามลำดับ ส่วนปัญหา “ผู้สอนไม่เพียงพอ” และ “ผู้สอนสัญชาติไทยลาออกบ่อย” ได้รับการประเมินว่าเป็นปัญหาอันดับ 4 และ 5 ตามลำดับ

จะเห็นได้ว่าปัญหาส่วนใหญ่ของโรงเรียนทุกประเภทมิใช่การขาดแคลนผู้สอน แต่อยู่ที่คุณภาพของผู้สอนทั้งชาวไทยและต่างชาติมากกว่า โดยผู้สอนยังขาดทักษะในการควบคุมชั้นเรียน และองค์ความรู้ในการถ่ายทอดวิชา ที่น่าสังเกตคือ ผู้สอนสัญชาติไทยของโรงเรียนทุกประเภทไม่ค่อยมีปัญหาลาออก ในขณะที่ผู้สอนชาวต่างชาติทำงานครบกำหนดในเวลา 1 ปี ก็ออกไม่ต่อเนื่องจนกลายเป็นปัญหาลำดับแรกในด้านผู้สอน

5.5.5 ด้านผู้เรียน ปัญหาและอุปสรรคด้านผู้เรียนได้ผลการประเมินค่าดังตารางที่ 5-6

ตารางที่ 5-6 ปัญหาและอุปสรรคด้านผู้เรียน

ประเภท	ประเภท					ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)
	ภาพรวม	รร. สพฐ.	รร. จีน	รร.กทม.	รร. เอกชน	
ปัญหาด้านผู้เรียน						
พื้นฐานความรู้ทางภาษาจีนของผู้เรียนไม่เท่ากัน	3.53	3.63	3.75	3.53	3.31	0.19
พื้นฐานครอบครัวของผู้เรียนแตกต่างกัน	3.40	3.51	3.79	3.41	3.10	0.28
ผู้เรียนขาดความสนใจในการเรียนภาษาจีน	3.34	3.49	3.38	3.12	3.24	0.16
ผู้เรียนไม่เห็นความสำคัญของการเรียนภาษาจีน	3.31	3.51	3.38	3.12	3.14	0.19
จำนวนผู้เรียนต่อห้องมากเกินไป	2.72	2.77	2.50	3.00	2.65	0.21

จากตารางที่ 5-6 พบว่า พื้นฐานความรู้ที่แตกต่างกันมากเป็นปัญหาลำดับแรก ได้ผลประเมินอยู่ในระดับ “มาก” ค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 3.53 โรงเรียนในสังกัด กทม. มีค่าเฉลี่ยที่สูงที่สุด อยู่ที่ 3.75

ผลประเมินอยู่ในระดับ “มาก” ตามด้วย “พื้นฐานครอบครัวของผู้เรียนแตกต่างกัน” “ผู้เรียนขาดความสนใจ” “ผู้เรียนไม่เห็นความสำคัญของการเรียนภาษาจีน” และ “จำนวนผู้เรียนต่อห้องมากเกินไป” ผลประเมินของโรงเรียนแต่ละประเภทออกมาในลักษณะใกล้เคียงกัน นอกจากนี้ ปัญหาสองอันดับแรกก็เกี่ยวข้องกันโดยตรง คือพื้นฐานของครอบครัวต่างกัน การสนับสนุนย่อมต่างกัน ส่งผลให้พื้นฐานความรู้ของผู้เรียนไม่เท่ากัน

หากย้อนไปดูด้าน “การบริหาร” จะพบว่าปัญหาเรื่องผู้บริหารไม่เห็นความสำคัญของภาษาจีนอยู่ในระดับ “น้อย” เพียง 1.82 เท่านั้น เป็นตัวเลขที่อยู่เกือบชิดพิคกลางของอันตรภาคชั้น (1.81) แต่ด้านผู้เรียนเองกลับมีปัญหาในระดับ “ปานกลาง” คือ “ขาดความสนใจ” 3.34 และ “ไม่เห็นความสำคัญ” 3.31 ซึ่งล้วนแต่ใกล้ไปทางพิคด้านบนของอันตรภาคชั้น (3.40) สถานการณ์จึงเห็นว่า ผู้บริหารสนใจให้การสนับสนุน แต่ผู้เรียนกลับไม่ใส่ใจ

5.5.6 ด้านความร่วมมือกับหน่วยงานอื่น ปัญหาและอุปสรรคด้านความร่วมมือกับหน่วยงานภายนอกได้ผลการประเมินค่าดังตารางที่ 5-7

ตารางที่ 5-7 ปัญหาและอุปสรรคด้านความร่วมมือกับหน่วยงานภายนอก

ปัญหา	ประเภท					ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)
	ภาพรวม	รร. สพฐ.	รร. จีน	รร.กทม.	รร. เอกชน	
ความร่วมมือกับหน่วยงานอื่น						
แนวทางในการปฏิบัติของการขอความร่วมมือจากหน่วยงานภายนอกไม่ชัดเจนทำให้ไม่สามารถดำเนินการได้อย่างมีประสิทธิภาพ	2.97	3.53	3.04	2.50	2.78	0.44
สถานศึกษาขาดหน่วยงานกลางในการประสานงานเพื่อสร้างความร่วมมือกับภายนอก	2.92	3.47	3.02	2.88	2.65	0.35
สถานศึกษาขาดความร่วมมือกับหน่วยงานภายนอก	2.81	3.29	3.12	2.38	2.39	0.48
การสนับสนุนที่ได้รับจากหน่วยงานภายนอกไม่สอดคล้องกับความต้องการของสถานศึกษา	2.80	3.35	2.83	2.88	2.57	0.33
สถานศึกษาได้รับการสนับสนุนจากหน่วยงานภายนอกแต่ไม่ต่อเนื่อง	2.80	3.41	2.87	2.63	2.58	0.38

จากตารางที่ 5-7 พบว่า ปัญหาอันดับแรกคือ “แนวทางในการขอความร่วมมือไม่ชัดเจน ทำให้การดำเนินการขาดประสิทธิภาพ” อยู่ในระดับ “ปานกลาง” ซึ่งเป็นข้อเดียวในด้านนี้ที่เป็นปัญหาอันเกิดจากภายใน โดยโรงเรียนในสังกัด สพฐ. เป็นประเภทเดียวที่มีปัญหานี้อยู่ในระดับ “มาก” ส่วนโรงเรียนสังกัด สช. ทั้ง 2 ประเภทประเมินว่าอยู่ในระดับ “ปานกลาง” มีเพียงโรงเรียนสังกัด กทม. เท่านั้นที่ประเมินข้อนี้ในระดับ “น้อย” เนื่องจากโรงเรียน กทม. สำนักงานการศึกษา กทม. เป็นฝ่ายติดต่อประสานงานส่วนนี้ โรงเรียนจึงไม่ค่อยได้รับความร่วมมือจากหน่วยงานภายนอกโดยตรง

อันดับที่สองและสามคือ “ขาดหน่วยงานกลางที่จะช่วยประสานกับภายนอก” และ “ขาดความร่วมมือกับภายนอก” ตามลำดับ

เป็นที่น่าสังเกตว่า แม้แนวทางในการขอความร่วมมือของโรงเรียนส่วนใหญ่ไม่ค่อยชัดเจน แต่ปัญหา “การสนับสนุนที่ได้ไม่สอดคล้องกับความต้องการ” และ “ได้รับการสนับสนุนไม่ต่อเนื่อง” ซึ่งเกี่ยวข้องโดยตรงกับแนวทางในการขอความร่วมมือกลับถูกมองว่าเป็นปัญหาสองลำดับสุดท้าย โดยมีคะแนนเท่ากันอยู่ที่ 2.80

5.3 ข้อคิดเห็นข้อเสนอแนะจากสถานศึกษา

ข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะจากสถานศึกษาที่ได้จากแบบสอบถาม เพื่อดูว่ามีข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะอะไรบ้าง สำหรับนำไปใช้พัฒนาการเรียนการสอนภาษาจีนในระดับประถมให้ดีขึ้น ข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะได้แบ่งเป็น 6 ด้าน คือ 1) ด้านบริหารจัดการ 2) ด้านหลักสูตร 3) ด้านสื่อการสอน 4) ด้านผู้สอน 5) ด้านผู้เรียน 6) ด้านความร่วมมือ โดยจัดประเภทเนื้อหาที่มีลักษณะเดียวกันหรือใกล้เคียงกันแล้วนำเสนอเป็นความถี่ ดังต่อไปนี้

ตารางที่ 5-8 ความถี่ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะจากสถานศึกษาด้านบริหารจัดการ

ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะด้านบริหารจัดการ	
โรงเรียนในสังกัด สพฐ.	
ความคิดเห็น	ความถี่
1. ผู้บริหารขาดความรู้ความเข้าใจในการบริหารการจัดการเรียนการสอนไม่มีความชัดเจน	2
2. เนื่องจากความไม่ชัดเจนในการบริหารจัดการจากส่วนกลางทำให้การรับนโยบายในการปฏิบัติการบริหารค่อนข้างยุ่งยากไม่สามารถระบุแนวทางหรือเส้นทางที่จะดำเนินการต่อเนื่องได้	1
3. มีการจัดการศึกษาที่ดีเป็นระบบมีผู้ดูแลบริการและประสานงาน	3
4. ผู้บริหารเห็นความสำคัญของการเรียนภาษาจีนและเข้าใจบริบทการเรียนภาษาจีน	1
ข้อเสนอแนะ	ความถี่
5. ควรจัดให้มีการอบรมภาษาจีนสำหรับผู้บริหารเพื่อจะได้เข้าใจในบริบทของการนำภาษาจีนมาจัดการเรียนการสอนในโรงเรียนของตน	1
โรงเรียนสอนภาษาจีน	
ความคิดเห็น	ความถี่
1. ผู้บริหารโรงเรียน (กรรมการบริหาร) ให้ความสนใจการเรียนการสอนภาษาจีนมากขาดความเข้าใจหลักการบริหารโรงเรียน	2
2. สข.ได้สนับสนุนการเรียนการสอนภาษาจีนเป็นอย่างดีอยู่แล้วแต่ขาดเรื่องการประสานงาน	1
3. ผู้บริหารโรงเรียนขาดผู้ที่มีความรู้ความเชี่ยวชาญด้านภาษาจีน	1
4. ผู้บริหารสถานศึกษา (ผอ.) ไม่มีความรู้ภาษาจีนจึงไม่ให้ความสำคัญกับการเรียนการสอนภาษาจีน	1
5. โรงเรียนจัดตั้งโดยชาวไทยเชื้อสายจีนและชาวจีนโพ้นทะเลทางด้านผู้บริหารจึงให้ความสำคัญและสนับสนุนในด้านการเรียนการสอนภาษาจีน	2
ข้อเสนอแนะ	ความถี่
6. อยากให้มีหน่วยงานที่สามารถประสานงานได้โดยตรงในเรื่องของการเรียนการสอน รวมถึงการพัฒนาบุคลากรที่สอน	1
7. ควรจัดให้มีการดูงานทั้งในและต่างประเทศบ่อยๆ เพื่อสร้างวิสัยทัศน์และนำความรู้ที่ได้มาปรับปรุงในการบริหารงานต่อไป	1
8. การบริหารต้องปรับเปลี่ยนให้ทันต่อสถานการณ์ไม่ควรยึดติดกับสิ่งเดิมตลอดประชุมพูดคุยถึงปัญหาและแก้ไขทันทีให้เร็วควรให้กำลังใจและช่วยแก้ปัญหา	1
	1

ตารางที่ 5-8 ความถี่ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะจากสถานศึกษาด้านบริหารจัดการ (ต่อ)

ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะด้านบริหารจัดการ	
โรงเรียนเอกชน	
ความคิดเห็น	ความถี่
1. ผู้บริหารมีความรู้ด้านภาษาจีนน้อยมากจึงเป็นอุปสรรคในการบริหารจัดการ	1
2. มีการบริหารการจัดการที่ชัดเจนและสอดคล้องกับหลักสูตรการเรียนการสอน	2
ข้อเสนอแนะ	ความถี่
3. ควรให้ความสำคัญกับการสอนภาษาจีนระดับประถมศึกษา	1
โรงเรียนในสังกัด กทม.	
ความคิดเห็น	ความถี่
1. การบริหารจัดการขาดการต่อเนื่องทำให้การจัดการเรียนการสอนไม่ได้ผลเท่าที่ควร	1
2. การบริหารจัดการตามนโยบายของกรุงเทพมหานครโดยมีงบประมาณให้จัดทำ การอนุมัติเบิกจ่ายเป็นรายหัวตามจำนวนนักเรียนถ้านักเรียนน้อยงบประมาณน้อยไป	1
3. ในโรงเรียนขนาดเล็กงบประมาณมีจำกัดเพราะจัดสรรเป็นรายหัวนักเรียนทำให้ งบประมาณหมดก่อน	1
4. การบริหารจัดการตามงบประมาณโดยจ้างครูสอนไม่มีข้าราชการประจำ	1
5. ยังไม่ได้รับการดูแลใส่ใจอย่างจริงจัง	1
ข้อเสนอแนะ	ความถี่
6. ผู้บริหารควรมีความรู้พื้นฐานภาษาจีนเพื่อสร้างวิสัยทัศน์	1

ข้อมูลจากตารางความถี่ข้างต้นในด้านการบริหารจัดการที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด ได้แก่ ผู้บริหาร โดยส่วนใหญ่ขาดความเข้าใจหลักการบริหารโรงเรียน ค่าเฉลี่ยในระดับปานกลาง ได้แก่ ขาดระบบ การบริหารจัดการเรียนการสอนภาษาจีนที่ดี ซึ่งส่งผลต่อการจัดการเรียนการสอนภาษาจีนในด้าน ต่างๆ ให้เกิดประสิทธิภาพ ในส่วนของโรงเรียนสอนภาษาจีนพบว่า ผู้บริหารให้ความสำคัญกับการ เรียนการสอนภาษาจีนแต่ขาดความเข้าใจหลักการบริหารโรงเรียน และขาดด้านการประสานงาน

จากประเด็นปัญหาดังกล่าวข้างต้น กระทรวงศึกษาธิการควรจัดทำนโยบายด้านการบริหาร การจัดการเรียนการสอนภาษาจีนให้เป็นรูปธรรมและมีความชัดเจน เพื่อนำมาใช้เป็นแนวทางในการ บริหารจัดการเรียนการสอนภาษาจีนให้ดียิ่งขึ้น นอกจากนี้ ควรจัดให้มีการอบรมหรือสัมมนาการ จัดการเรียนการสอนภาษาจีนให้แก่ผู้บริหาร และจัดให้ผู้บริหารได้ศึกษาดูงานในด้านการจัดการเรียน การสอนภาษาจีนที่เป็นต้นแบบทั้งในและต่างประเทศ เพื่อสร้างวิสัยทัศน์และสามารถนำความรู้ ที่ได้รับมาปรับใช้โดยให้มีความสอดคล้องกับบริบทของสถานศึกษา

ตารางที่ 5-9 ความถี่ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะจากสถานศึกษาด้านหลักสูตร

ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะด้านหลักสูตร	
โรงเรียนในสังกัด สพฐ.	
ความคิดเห็น	ความถี่
1. หลักสูตรแกนกลางไม่มีความสมบูรณ์และชัดเจน	6
2. หลักสูตรแกนกลางเนื้อหาไม่สอดคล้องกับระดับความรู้ของผู้เรียน	3
3. ไม่มีหลักสูตรจากกระทรวงที่เป็นหนึ่งเดียวใช้เหมือนกันทั้งประเทศที่ชัดเจนแล้วแต่ละหน่วยงานนำมาแตกยอดให้เข้ากับสถานศึกษาของตนเองจึงอยากให้มียุทธศาสตร์ระดับประถมศึกษาที่ชัดเจนและครอบคลุมรวมถึงการจัดทำแผนการสอนหรือโครงสร้างอยากให้มีการจัดทำหลักสูตรการเรียนภาษาจีนสำเร็จรูปสามารถนำมาปรับใช้ได้เลย	1
4. หลักสูตรภาษาจีนระดับประถมศึกษาไม่มีความต่อเนื่องกัน	5
5. โรงเรียนกำหนดหลักสูตรของสถานศึกษาเอง	3
6. โรงเรียนไม่สามารถจัดหลักสูตรการเรียนการสอนตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานได้เนื่องจากหลักสูตรจากกระทรวงยากกว่าการสอนจริงในโรงเรียนดังนั้นโรงเรียนจึงทำเนื้อหาง่ายกว่ากระทรวงอาจเนื่องด้วยกลุ่มสาระต่างประเทศใช้กับการเรียนการสอนภาษาอังกฤษแต่ภาษาจีนควรทำหลักสูตรแยกจากกัน	1
7. หลักสูตรในปัจจุบันของภาษาจีนยังไม่เด่นชัดเท่าที่ควรยังคงต้องอิงกับภาษาต่างประเทศ (ภาษาอังกฤษ)	2
8. บางตัวชี้วัดบางสาระการเรียนรู้ไม่เหมาะสมกับการสอนของโรงเรียนที่มีชั่วโมงสอน 1 ชม. ต่อ 1 สัปดาห์ทำให้เรียนคำศัพท์เนื้อหาเป็นไปได้อย่างให้สอดคล้องกับหลักสูตร	3
9. ขาดผู้เชี่ยวชาญในการจัดทำหลักสูตรภาษาจีนที่เหมาะสมกับบริบทของโรงเรียน	3
10. ผู้บริหารยังขาดความรู้ในการจัดทำหลักสูตรภาษาจีน	1
ข้อเสนอแนะ	ความถี่
11. ควรมีหลักสูตรการเรียนภาษาจีนแกนกลางที่ชัดเจนเหมาะสมกับนักเรียนและเป็นแนวทางเดียวกัน	9
12. ต้องมีหลักสูตรนี้มาจากส่วนกลางให้ทุกโรงเรียนมีการเรียนการสอนเหมือนกันและสอดคล้องความแตกต่างกันระหว่างภูมิภาค	1
13. ควรมีหน่วยกลางหรือกระทรวงทำตัวบ่งชี้วัดแกนกลางเหมือนกับภาษาอังกฤษ	1
14. ควรมีหลักสูตรการเรียนการสอนภาษาจีนในระดับต่างๆ ที่ชัดเจน	2
15. ควรมีหน่วยกลางหรือกระทรวงทำเป็นตัวบ่งชี้แบบแกนกลางเหมือนกับภาษาอังกฤษ	1
16. ควรจัดทำหลักสูตรเนื้อหาการเรียนการสอนสื่อการสอนกิจกรรมภาษาจีนให้ได้มาตรฐานเดียวกัน	1
17. ควรทำแผนการเรียนการสอนภาษาจีน	1
18. ควรจัดให้มีการเรียนการสอนที่ต่อเนื่องกัน	1
19. ควรจัดให้มีการอบรมครูเพื่อจัดทำหลักสูตรให้สอดคล้องกับบริบทของโรงเรียน	2
20. ควรมีการติดตามและตรวจสอบการใช้หลักสูตร	1

ตารางที่ 5-9 ความถี่ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะจากสถานศึกษาด้านหลักสูตร (ต่อ)

ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะด้านหลักสูตร	
21. ให้ความรู้กับครูจีนให้ชัดเจนเกี่ยวกับเนื้อหาของหลักสูตรภาษาจีน	1
22. ควรมีการทดสอบวัดระดับความรู้ทางด้านภาษาจีนที่ต่อเนื่องและชัดเจนแก่โรงเรียนระดับประถมโรงเรียนสอนภาษาจีน	1
ความคิดเห็น	ความถี่
1. หลักสูตรอิงของสพฐ. ประยุกต์ใช้จากภาษาต่างประเทศ (ภาษาอังกฤษ)	2
2. ขาดผู้เชี่ยวชาญในการจัดทำหลักสูตรภาษาจีนที่เหมาะสมกับบริบทของโรงเรียน	2
3. หลักสูตรรวมถึงมาตรฐานการเรียนรู้กับหนังสือเรียนมีเนื้อหาไม่สอดคล้องกัน ทำให้ผู้สอนต้องมีบทเรียนเพิ่มเติมเพื่อให้สอดคล้องกับตัวชี้วัด	1
4. เนื่องด้วยปัจจุบันการเรียนการสอนภาษาจีนในโรงเรียนไทยส่วนใหญ่ผลการเรียนภาษาจีนยังไม่นำไปรวมกับผลการเรียนรวมที่มีผลต่อการศึกษาต่อในระดับที่สูงขึ้นทำให้นักเรียนรวมถึงผู้ปกครองไม่เห็นความสำคัญกับการเรียนภาษาจีน	1
5. หลักสูตรปัจจุบันใช้ของประเทศจีนส่งมา	1
6. โรงเรียนไม่ได้รับหลักสูตรจากรัฐบาล	1
ข้อเสนอแนะ	ความถี่
7. ควรมีหลักสูตรเนื้อหาที่สอดคล้องกับแบบเรียนและความเหมาะสมกับนักเรียนไทย	2
8. ควรมีการจัดประชุมเพื่อสร้างหลักสูตรภาษาจีนร่วมกันเป็นหลักสูตรแกนกลางที่ชัดเจนเพื่อประสิทธิภาพในการสอน	5
9. หลักสูตรจัดหลักสูตรที่เหมาะสมที่ทุกโรงเรียนนำไปใช้ได้	2
10. ให้นักเรียนมีการทดสอบการแข่งขันภาษาจีนนักเรียน ป.3 ต้องสอบ HSK 3	1
11. ควรมีข้อสอบกลางด้านภาษาจีน	2
12. ควรทำให้มีการจัดอบรมด้านการวางแผนการจัดการเรียนการสอนภาษาจีนจากผู้เชี่ยวชาญเริ่มตั้งแต่พื้นฐาน เนื่องจากส่วนใหญ่ที่ทำอยู่ก็ยังไม่ชัดเจนต้องปฏิบัติไปในแนวทางใดและการบริหารจัดการการเรียนการสอนภาษาจีนควรไปในแนวทางเดียวกันทั้งประเทศเพื่อไม่ให้เกิดปัญหากับผู้เรียนเนื่องจากมีนักเรียนของทางโรงเรียนเมื่อจบป.6แล้วไปศึกษาต่อระดับม.ต้นก็สอนเนื้อหาวิชาซ้ำซ้อนกับเนื้อหาวิชาระดับประถมที่เรียนไปแล้วดังนั้นควรจะมีการปรับปรุงเนื้อหาให้มีการต่อเนื่องแบ่งชั้นเรียนเป็นระดับพื้นฐานต้นกลางสูงเพื่อระโยชน์ต่อนักเรียนไทยในการพัฒนาตนด้านคุณภาพการเรียนภาษาจีนมากยิ่งขึ้น	1
13. จัดให้มีค่ายภาษาจีนเพื่อกระตุ้นความสนใจและความชอบในการเรียนภาษาจีนทั้งในและต่างประเทศ	2

ตารางที่ 5-9 ความถี่ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะจากสถานศึกษาด้านหลักสูตร (ต่อ)

ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะด้านหลักสูตร	
โรงเรียนเอกชน	
ความคิดเห็น	ความถี่
1. โรงเรียนมีการติดต่อบริษัทเอกชนที่มีหลักสูตรในการจัดการเรียนการสอนภาษาจีนให้กับโรงเรียนโดยมีครูภาษาจีนเป็นสื่อกลางในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน (2)	2
2. หลักสูตรในแต่ละระดับไม่ต่อเนื่อง	3
3. ขาดผู้เชี่ยวชาญในการจัดทำหลักสูตรภาษาจีนสถานศึกษาที่เหมาะสมกับบริบทของสถานศึกษา	2
4. จัดทำหลักสูตรภาษาจีนอิงตามหลักสูตรแกนกลาง 2551 หมวดภาษาต่างประเทศ	3
ข้อเสนอแนะ	ความถี่
5. ควรมีหลักสูตรการเรียนภาษาจีนแกนกลางที่ชัดเจนและเป็นแนวทางเดียวกัน	7
6. การเรียน 1 คาบ/สัปดาห์ น้อยเกินไปควรเพิ่มจำนวนเรียนมากกว่า 1 ชม.	3
7. หลักสูตรการเรียนควรสอดคล้องกับสภาพแวดล้อมของผู้เรียนจะได้นำไปใช้ได้จริงและทำให้เกิดผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษา	1
8. หลักสูตรควรมีเนื้อหาที่ไม่ยากเพื่อจูงใจให้นักเรียนสนใจ	1
9. ควรจัดหลักสูตรที่ตรงตามระดับชั้น	1
10. ควรมีกิจกรรมเสริมนอกห้องเรียน	1
11. ขอให้ส่งหลักสูตรแกนกลางตามโรงเรียนที่เปิดสอนภาษาจีน	1
12. ควรเสนอให้ทุกโรงเรียนมีการจัดสัปดาห์การแข่งขันภาษาจีนประจำเทอม	1
โรงเรียนในสังกัด กทม.	
ความคิดเห็น	ความถี่
1. ควรทำหลักสูตรให้ง่ายต่อผู้เรียน	2
2. หลักสูตรขาดการต่อเนื่อง เนื่องจากสถานศึกษาไม่ได้จัดทำหลักสูตรเองเป็นหลักสูตรที่บริษัทได้กำหนดขึ้น	2
3. หลักสูตรบางอย่างอาจไม่เหมาะสมกับชีวิตประจำวันชุมชนภูมิปัญญาท้องถิ่น	1
4. ไม่มีการบรรจุในหลักสูตรสถานศึกษา	1
5. หลักสูตรสำนักงานกทม. มีความเหมาะสมดี	3
6. มีหลักสูตรที่ชัดเจนเน้นการปฏิบัติ	1
7. โรงเรียนใช้การวัดผลตามวัตถุประสงค์ของกิจกรรมซึ่งปรับใช้มาจากตัวชี้วัดในระดับชั้น ป.1 ป.3 และยังไม่สามารถจัดทำหลักสูตรของโรงเรียนที่สมบูรณ์ได้ เนื่องจากขาดบุคลากรที่มีความสามารถด้านภาษาจีนควบคู่กับการจัดทำหลักสูตร	1

ตารางที่ 5-9 ความถี่ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะจากสถานศึกษาด้านหลักสูตร (ต่อ)

ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะด้านหลักสูตร	
8. การจัดการเรียนการสอนภาษาจีนต้องดูสภาพของชุมชนและนักเรียน สำหรับโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร ที่ได้รับนโยบายตามโครงการจัดการเรียนการสอนภาษาจีนในระดับชั้น ป.4 –ป .6 นั้นจัดเป็นกิจกรรมเสริมให้นักเรียนได้เรียนรู้การพูดและเขียนภาษาจีนง่ายๆ ในชีวิตประจำวันจึงไม่สามารถสอนภาษาจีนได้เต็มรูปแบบได้เช่นเดียวกับโรงเรียนที่อยู่ในชุมชนคนจีนและมีหลักสูตรการจัดการเรียนการสอนสองภาษาตั้งแต่ระดับชั้นป.1 ถึงป.6	1
9. สำนักการศึกษากรุงเทพมหานครโดยศึกษานิเทศก์ได้ให้ตัวแทนครูของโรงเรียนที่เปิดทำการสอนภาษาจีนร่วมทำหลักสูตรโดยนำหลักสูตรแกนกลางสาระภาษาต่างประเทศ ปี พ.ศ. 2551 มาเป็นตัวอย่างซึ่งปัจจุบันจะมีแต่ภาษาอังกฤษมาเทียบและจัดเนื้อหาภาษาจีนไปรองรับตามมาตรฐานต่างๆ และให้ตามโรงเรียนกรุงเทพมหานครใช้เป็นแนวทาง	1
10. ความพร้อมและเวลาเรียนน้อยเกินไป	1
ข้อเสนอแนะ	ความถี่
11. ควรมีการทำความเข้าใจกับหน่วยงานที่จัดทำหลักสูตรภาษาจีนเพื่อให้สอดคล้องกับการนำไปใช้และทำความเข้าใจกับครูชาวไทยที่เป็นผู้ร่วมสอนในแนวทางการสอนหรือหลักสูตรให้เป็นไปแนวทางเดียวกัน	1
12. ควรจัดให้มีคาบเรียนภาษาจีนเพิ่มขึ้น	2
13. ควรได้เรียนภาษาจีนตั้งแต่ ป.1	2
14. ควรพัฒนาหลักสูตรให้เหมาะสมกับสภาพบริบทของนักเรียน	1

ข้อมูลจากตารางความถี่ข้างต้นในด้านหลักสูตรเป็นประเด็นที่มีการให้ความสำคัญมากที่สุดเนื่องจากปัจจุบันกระทรวงศึกษามีหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ซึ่งเป็นหลักสูตรในภาพรวม โดยทางโรงเรียนต้องใช้หลักสูตรแกนกลางฯ ในส่วนของสาระภาษาต่างประเทศ (ภาษาอังกฤษ) ไปประยุกต์และปรับใช้ให้สอดคล้องกับบริบทของโรงเรียน จึงส่งผลให้หลักสูตรการจัดการเรียนการสอนภาษาจีนของโรงเรียนแต่ละแห่งมีความแตกต่างกันอย่างมาก

โรงเรียนในสังกัด สพฐ. และโรงเรียนเอกชนส่วนใหญ่ให้ความเห็นว่าหลักสูตรแกนกลางฯ มีเนื้อหาที่ไม่สมบูรณ์ชัดเจนและสอดคล้องกับระดับความรู้ของผู้เรียน รวมทั้งยังขาดความต่อเนื่องของเนื้อหาในการเรียนในแต่ละระดับชั้น

โรงเรียนสอนภาษาจีน ส่วนใหญ่มีการจัดทำหลักสูตรภาษาจีนของสถานศึกษาเองโดยได้มีการอ้างอิงจากหลักสูตรแกนกลางฯ ในส่วนของสาระภาษาต่างประเทศ (ภาษาอังกฤษ) ซึ่งโรงเรียนส่วนใหญ่มีความพร้อมในการจัดทำหลักสูตรภาษาจีนของสถานศึกษา แต่เนื่องจากขาดผู้เชี่ยวชาญในด้านการจัดทำหลักสูตรภาษาจีนให้สอดคล้องและเหมาะสมกับบริบทของสถานศึกษา จึงทำให้หลักสูตรที่จัดทำขึ้นนั้นยังไม่เหมาะสมกับผู้เรียนในแต่ละระดับชั้น

โรงเรียนในสังกัด กทม. ได้จัดทำหลักสูตรภาษาจีนโดยสำนักงานการศึกษากรุงเทพมหานคร ซึ่งเป็นการร่วมกันจัดทำหลักสูตรจากตัวแทนครูผู้สอนในโรงเรียนที่ทำการเปิดสอนภาษาจีน ทั้งนี้หลักสูตรที่จัดทำขึ้นนั้นได้อ้างอิงจากหลักสูตรแกนกลางฯ ในส่วนของสาระภาษาต่างประเทศ (ภาษาอังกฤษ) ซึ่งหลักสูตรฯ ดังกล่าวมีเนื้อหาสาระการเรียนรู้และตัวชี้วัดที่ไม่เหมาะสมกับผู้เรียนในแต่ละระดับชั้น ประกอบกับชั่วโมงในการเรียนการสอน 1 ชั่วโมงต่อสัปดาห์น้อยเกินไป จึงทำให้หลักสูตรที่จัดทำขึ้นนั้นไม่สอดคล้องกับบริบทของผู้เรียนและสถานศึกษา

จากประเด็นปัญหาดังกล่าวข้างต้น กระทรวงศึกษาธิการควรจัดให้มีการจัดทำหลักสูตรการเรียนการสอนภาษาจีนขึ้นมาโดยเฉพาะ และควรมีตัวอย่างในการจัดทำแผนการสอน คู่มือครู และสื่อการสอนที่สอดคล้องต่อเนื่องกันในแต่ละระดับชั้นเรียน เพื่อให้โรงเรียนแต่ละแห่งสามารถนำหลักสูตรฯ ไปใช้เป็นแนวทางเดียวกันและสามารถนำไปประยุกต์ใช้ให้เหมาะสมกับบริบทของสถานศึกษาได้ นอกจากนี้ ควรจัดให้มีการอบรมการใช้หลักสูตรการเรียนการสอนภาษาจีน เพื่อให้ครูผู้สอนสามารถนำไปปรับใช้ในการเรียนการสอนอย่างเหมาะสม

ตารางที่ 5-10 ความถี่ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะจากสถานศึกษาด้านสื่อการสอน

ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะด้านสื่อการสอน	
โรงเรียนในสังกัด สพฐ.	
ความคิดเห็น	ความถี่
1. โรงเรียนยังขาดสื่อการสอนภาษาจีนที่หลากหลาย	4
2. หนังสือเรียนไม่เพียงพอต่อนักเรียนแต่ละระดับชั้น	1
3. ขาดงบในการจัดทำสื่อการสอนสื่ออิเล็กทรอนิกส์ต่างๆ	1
4. ส่วนหนังสือเรียนจัดทำขึ้นเองเพราะจะได้สอดคล้องกับความต้องการของโรงเรียนเน้นทักษะการฟังพูดภาษาจีนของนักเรียนเป็นส่วนมาก	1
โรงเรียนสอนภาษาจีน	
ความคิดเห็น	ความถี่
1. โรงเรียนขาดสื่ออิเล็กทรอนิกส์ที่ทันสมัย	7
2. สื่อการเรียนการสอนไม่เหมาะสมกับผู้เรียน	5
3. โรงเรียนขาดงบประมาณการจัดซื้อหนังสือ	2
4. สื่อการเรียนการสอนภาษาจีนมีไม่เพียงพอ	3
5. ได้รับการสนับสนุนสื่อการเรียนการสอนจากองค์กร Hanban, Qiaoban และสถาบันขงจื้อ	5
6. เนื่องจากยังไม่มีจัดการเรียนการสอนไปในแนวเดียวกันทั่วประเทศจึงทำให้แต่ละโรงเรียนเลือกหนังสือเรียนไม่ตรงกันจึงเกิดความแตกต่างกันในหลายๆ ด้าน	2

ตารางที่ 5-10 ความถี่ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะจากสถานศึกษาด้านสื่อการสอน (ต่อ)

ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะด้านสื่อการสอน	
7. สื่อการสอนภาษาจีนมีราคาแพงเพราะนำเข้าจากจีนเสียส่วนมาก	2
8. จัดทำเนื้อหาที่สอนและผลิตสื่อเอง	1
โรงเรียนสอนภาษาจีน	
9. ในฐานะที่เป็นครูสอนภาษาจีนมาก่อนแบบเรียนที่กรมวิชาการจัดทำจะมีคู่มือการสอนประกอบ สอนแล้วได้ผลมากๆ	1
ข้อเสนอแนะ	ความถี่
10. อยากให้มีสื่อการสอนที่สอดคล้องกับหนังสือที่เรียนและเหมาะสมสำหรับนักเรียนแต่ละช่วงชั้น	5
11. สื่อการเรียนการสอนในปัจจุบันของภาษาจีนจะมีน้อยมาก และที่มีในปัจจุบันราคาสูงมาก จึงอยากให้สนับสนุนเรื่องสื่อการเรียนการสอนให้มากขึ้น ไม่ว่าจะเป็นสื่อทางด้านมัลติมีเดียหรือสิ่งพิมพ์เพราะมีประโยชน์ต่อการเรียนการสอนในปัจจุบันนี้มากกว่าการให้นักเรียนจินตนาการเอง จึงควรสนับสนุนให้อย่างจริงจังกว่าที่เป็นอยู่	1
12. ควรมีห้องสำหรับเรียนภาษาจีนเช่นห้องโสตฯ พร้อมด้วยสื่อทุกประเภทภายในห้องเดียวกัน ใช้สำหรับการเรียนการสอนที่ต้องพึ่งพาสื่อเหล่านี้ เพราะการเรียนในห้องเรียนจะทำให้แค่อ่านเขียนเท่านั้น	1
13. ให้มีการแข่งขันการคิดสื่อการเรียนการสอนด้านภาษาจีน เพื่อส่งเสริมให้ครูได้นำเสนอเทคนิคการสอนและแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างกัน	1
14. ควรจัดให้มีการอบรมการสร้างสื่อด้วยตนเองและใช้เทคโนโลยีมาช่วยในการทำสื่อ	1
15. สนับสนุนสื่อการสอนให้กับแต่ละโรงเรียน (ที่สามารถนำไปใช้ได้จริง)	1
16. ควรมีกรมวิชาการทำแบบเรียนภาษาจีนเช่นเดียวกับที่ทำมาในอดีต	1
โรงเรียนเอกชน	
ความคิดเห็น	ความถี่
1. ขาดแคลนสื่อการเรียนการสอนที่ทันสมัยและหลากหลาย	6
2. จัดทำสื่อการสอนที่เหมาะสมกับระดับชั้นของนักเรียน	2
3. ขาดการสนับสนุนจากต้นสังกัด สช.	1
4. ขาดแคลนห้องปฏิบัติการ	1
5. หนังสือจีนแต่ละบทไม่ค่อยต่อเนื่องและรูปประโยคบางประโยคไม่เป็นที่นิยมใช้กัน และมีบางส่วนที่พิมพ์ผิดแต่หนังสือชุดนี้ก็เป็นที่นิยมใช้กันในระดับประถมศึกษา	1
6. มีการจัดทำสื่อการสอนโดยให้บริษัทเอกชนเข้ามาดำเนินการซึ่งเป็นหลักสูตรของบริษัท มาจัดกิจกรรมการเรียนการสอนให้กับนักเรียนโดยมีสื่อการสอนภาษาจีนที่หลากหลาย	1
7. เวลาจัดกิจกรรมเรียนภาษาจีนถ้าเป็นการใช้สื่อนักเรียนจะสนใจเรียนดีและให้ความสนใจ	1

ตารางที่ 5-10 ความถี่ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะจากสถานศึกษาด้านสื่อการสอน (ต่อ)

ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะด้านสื่อการสอน	
ข้อเสนอแนะ	ความถี่
8. ควรมีการพัฒนาและสนับสนุนงบประมาณในการผลิตและสร้างสรรค์สื่อการสอนมากกว่านี้ จัดสื่อการสอนที่มีความหลากหลาย	4
โรงเรียนในสังกัด กทม.	
ความคิดเห็น	ความถี่
1. สื่อการสอนไม่หลากหลาย	4
2. ได้รับการสนับสนุนด้านสื่อ แบบเรียน และแบบฝึกหัดจาก สำนักงานการศึกษา กทม. อย่างสม่ำเสมอและเพียงพอ	2
3. มีสื่อการสอนที่หลากหลาย และเพียงพอสร้างความสนใจนักเรียนได้ดี	
ข้อเสนอแนะ	ความถี่
4. ควรมีสื่อการสอนที่หลากหลายมากกว่านี้	2

ข้อมูลจากตารางความถี่ข้างต้นในด้านสื่อการสอน พบว่า โรงเรียนโดยส่วนใหญ่ขาดแคลนสื่อการเรียนการสอนที่มีความหลากหลายและทันสมัย และมีโรงเรียนบางแห่ง พบว่า สื่อการเรียนการสอนไม่มีความสอดคล้องกับผู้เรียน เช่น หนังสือที่นำมาใช้ประกอบการเรียนการสอนมีเนื้อหาที่ไม่เหมาะสมกับผู้เรียน เป็นต้น

จากประเด็นปัญหาดังกล่าวข้างต้น กระทรวงศึกษาธิการควรมีการผลิตสื่อที่หลากหลาย เพื่อให้โรงเรียนสามารถนำไปใช้ได้ตามความเหมาะสมกับสถานศึกษาและผู้เรียน รวมทั้งมีการผลิตสื่อที่มีความน่าสนใจและทันสมัยเพื่อสร้างแรงจูงใจให้ผู้เรียนสนใจเกิดการเรียนรู้มากยิ่งขึ้น

ตารางที่ 5-11 ความถี่ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะจากสถานศึกษาด้านครูผู้สอน

ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะด้านผู้สอน	
โรงเรียนในสังกัด สพฐ.	
ความคิดเห็น	ความถี่
1. ครูอาสาสมัครชาวจีนเปลี่ยนบ่อย จึงทำให้การเรียนการสอนไม่ต่อเนื่อง	3
2. ครูชาวจีนมีประสบการณ์การเรียนการสอนน้อย และไม่สามารถควบคุมห้องเรียนได้ดีเท่าที่ควร	4
3. การสื่อสารของครูภายในโรงเรียนกับครูอาสาสมัครยังไม่สามารถสื่อสารกันได้ชัดเจน จึงเป็นอุปสรรคในการจัดการเรียนการสอน	6
4. ครูผู้สอนจะเป็นครูอัตราจ้างและครูอาสาสมัครชาวจีน ครูประจำการที่บรรจบเอกภาษาจีน มีน้อยมากส่วนใหญ่จะอยู่ในโรงเรียนมัธยม	1
5. ครูยังไม่เพียงพอต่อจำนวนนักเรียน	1
6. ยังขาดการส่งครูไปอบรมในเรื่องของการสอนภาษาจีน	1
ข้อเสนอแนะ	ความถี่
7. ครูจีนควรคัดเลือกครูที่สื่อสารภาษาอังกฤษได้เนื่องจากการทำงานขาดการประสานงานกัน เพราะพูดและฟังภาษาอังกฤษไม่ได้ (ใน รร. ที่ไม่มีครูจีนเป็นคนไทย)	2
8. อยากให้มีการคัดเลือกครูที่อยากสอนเด็กประถมเด็กเล็ก เพราะครูบางคนไม่ชอบเด็ก	1
9. จัดอบรมครูผู้สอนทั้งชาวไทยและชาวจีนเพื่อให้ความเข้มข้นมีเทคนิคการสอนมีการใช้สื่อและเพิ่มศักยภาพในการจัดการเรียนการสอน	6
10. ควรจะกระจายการอบรมไปยังกรมการปกครองส่วนท้องถิ่นในส่วนที่เป็นครูได้มีโอกาสไปศึกษาหาความรู้มาพัฒนาภาษาจีนในองค์กรต่อไป	1
โรงเรียนสอนภาษาจีน	
ความคิดเห็น	ความถี่
1. ครูอาสาสมัครชาวจีนเปลี่ยนบ่อย การเรียนการสอนไม่ต่อเนื่อง	7
2. ครูผู้สอนชาวจีนไม่มีประสบการณ์ในการเรียนการสอน ยังควบคุมชั้นเรียนได้ไม่ดีจึงทำให้ไม่สามารถจัดการเรียนการสอนได้มีประสิทธิภาพ	4
3. ครูชาวจีนสื่อสารกับนักเรียนและครูชาวไทยไม่รู้เรื่องจึงเป็นอุปสรรคในการจัดการเรียนการสอน	3
4. ครูชาวจีนไม่ใส่ใจในการเรียนการสอนนักเรียน	1
5. ครูอาสาสมัครไม่ได้จัดเตรียมการสอนจะเรียนภาษาไทย	1
6. ครูสอนภาษาจีนชาวไทยสามารถควบคุมชั้นเรียนได้	1
7. ครูผู้สอนส่วนใหญ่จะเป็นครูสัญชาติไทยแต่อยู่ไม่ต่อเนื่องมีการลาออกเกือบทุกปี	1

ตารางที่ 5-11 ความถี่ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะจากสถานศึกษาด้านครูผู้สอน (ต่อ)

ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะด้านผู้สอน	
8. โครงการพัฒนาครูภาษาจีนมีน้อยมากแทบจะไม่ได้รับการอบรมพัฒนาเท่าที่ควร	1
9. ครูอาสาสมัครชาวจีนที่ดำเนินการผ่าน สข. ไม่เป็นระบบเช่นไม่ได้ครูครบตามจำนวนที่ขอจากทาง สข. ไม่แจ้งล่วงหน้าทำให้เกิดปัญหาว่าเปิดเรียนแล้วครูไม่ครบ ต้องช่วยกันสอนแทน ทำให้ทางโรงเรียนจำเป็นต้องจัดหาครูจีนจากหน่วยงานอื่นในประเทศจีนที่ไม่ใช่ชั้นปีนครมีระบบการจัดการชัดเจน	1
ข้อเสนอแนะ	ความถี่
1. ควรมีการจัดอบรมครูสอนภาษาจีนเรื่องการจัดการเรียนการสอน เทคนิคการสอนและความเป็นครูอย่างต่อเนื่องเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพให้แก่ครูผู้สอน	11
2. ควรมีการคัดเลือกครูผู้สอนชาวจีนที่มีความเป็นครูและมีคุณภาพในการสอนภาษาจีน	3
3. ครูต่างชาติควรเข้าใจชีวิตความเป็นอยู่ของเด็กไทยและวัฒนธรรมไทยให้ดีกว่าก่อนมาสอนที่เมืองไทย	5
4. สข. ควรมีระบบในการจัดการส่งครูจากชั้นปีให้โรงเรียนสอนภาษาจีนที่ชัดเจน	1
5. ทางมหาวิทยาลัยช่วยเปิดหลักสูตรการเรียนการสอนภาษาจีน (ครูศาสตร์) เพราะปัจจุบันครูสอนภาษาจีนกำลังขาดแคลนอย่างมาก	
6. ควรมีเงินเดือนครูสูงจะได้ไม่เปลี่ยนอาชีพครูจีน	1
7. ควรมีการจัดอบรมครูจากประเทศจีน (ครูอาสา) ให้รู้หลักสูตรและตำราเรียน ตำราเสริมการใช้สื่อการสอนก่อนที่ รร. จะรับมาสอน	1
8. ด้านครูผู้สอนควรจบเอกจีนด้านการสอนโดยตรง	1
9. เชิญบุคลากรที่มีความรู้ความสามารถภายนอกมาสอน โดยสร้างความเชื่อมั่นให้ครูมีกำลังใจในการทำงาน	1
โรงเรียนเอกชน	
ความคิดเห็น	ความถี่
1. ครูจีนประสบการณ์น้อยและไม่สามารถควบคุมชั้นเรียนได้ต้องมีครูคนไทยที่สอนภาษาจีนเข้าสอนด้วย	4
2. การเปลี่ยนครูผู้สอนชาวจีนเปลี่ยนบ่อยทำขาดความต่อเนื่องด้านการเรียนการสอน	3
3. ครูยังไม่เพียงพอต่อจำนวนนักเรียน	3
4. ครูไทยขาดความรู้เชี่ยวชาญด้านการสอน	1
5. ครูผู้สอนไม่มีทักษะวิชาชีพทำให้ไม่ได้รับการฝึกประสบการณ์เท่าที่ควรและบางส่วนก็มุ่งเน้นไปในการประกอบอาชีพอย่างอื่น	1
6. หาครูที่มีคุณภาพค่อนข้างยาก (ครูที่เป็นเจ้าของภาษา)	1

ตารางที่ 5-11 ความถี่ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะจากสถานศึกษาด้านครูผู้สอน (ต่อ)

ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะด้านผู้สอน	
7. โรงเรียนเอกชนครูเข้า-ออกบ่อยทำให้เนื้อหาขาดความต่อเนื่อง	1
8. ขาดครูจีนที่เป็นเจ้าของภาษาไม่ได้รับการสนับสนุนอำนวยความสะดวกจากภาครัฐ	1
9. ทางโรงเรียนต้องการครูผู้สอนโดยตรงจากประเทศจีน แต่มีค่าใช้จ่ายสูงและมีความยุ่งยากในการจัดทำเอกสารการรับครูชาวต่างประเทศ	1
ข้อเสนอแนะ	ความถี่
10. ควรมีการจัดฝึกอบรมเทคนิคการเรียนการสอนภาษาจีนให้แก่ครูสอนภาษาจีน อย่างต่อเนื่อง	7
11. ครูอาสาสมัครที่ขึ้นปีนส่งมาช่วยสอนภาษาจีน ควรเลือกคนที่มีพูดภาษาไทยได้บ้าง เพราะครูไม่รู้ภาษาไทยนักเรียนเรียนไม่รู้เรื่องเลย	5
12. ครูควรมีเทคนิคที่หลากหลายในการสอนเพื่อกระตุ้นผู้เรียนให้มีความสนใจในภาษาจีน และเห็นความสำคัญของการใช้ภาษาจีน	4
13. ส่งเสริมการผลิตครูเอกภาษาจีนชาวไทยให้มาก	1
14. ควรจัดอบรมครูชาวจีนให้เข้าใจวัฒนธรรมของคนไทย	1
15. ครูควรคำนึงถึงประโยชน์ที่เด็กได้รับจากการเรียนการสอนภาษาจีนเป็นหลัก	1
16. ควรหาครูผู้สอนที่จบปริญญาตรีและจบสาขาจีนการเรียนการสอนโดยตรง	1
โรงเรียนในสังกัด กทม.	
ความคิดเห็น	ความถี่
1. การเปลี่ยนครูผู้สอนบ่อยทำให้นักเรียนขาดความต่อเนื่องในการเรียน	2
2. ครูผู้สอนชาวจีนควบคุมชั้นเรียนไม่ค่อยได้ จึงไม่เป็นไปตามแผนที่วางไว้	3
3. ครูผู้สอนมีการเข้ารับอบรมจากหลายหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อส่งเสริมศักยภาพในการสอนภาษาจีน	3
4. มีการคัดเลือกบุคลากรเข้ามาทำหน้าที่ในการสอน	1
5. สำนักการศึกษา กทม. จัดครูผู้สอนให้พอเพียงต่อความต้องการของ โรงเรียนและต่อเนื่อง	1
6. มีงบประมาณครูจีนให้แต่การคัดเลือกขึ้นอยู่กับผู้บริหารของแต่ละโรงเรียนเมื่อเปลี่ยนผู้บริหาร ก็จะเปลี่ยนครู ทำให้มีการเปลี่ยนครูบ่อย บางครั้งครูที่สอนมิได้จบการสอบมาครูผู้ดูแลในโรงเรียนต้องคอยดูแลวางแผน พอครูเริ่มชำนาญ ก็ไม่ต่อสัญญา โดยไม่สอนหรือทำอย่างอื่น (ที่ได้รายได้มากกว่า)	1
ข้อเสนอแนะ	ความถี่
1. ควรมีครูผู้สอนชาวไทยเป็นข้าราชการประจำ	2
2. ครูผู้สอนควรมีความรู้ความเข้าใจภาษาไทยด้วย เพื่อการประสานงานหรือความร่วมมือในการทำงาน หรืออาจเป็นภาษาอังกฤษ	1

ข้อมูลจากตารางความถี่ข้างต้นในด้านผู้สอน พบว่า ครูอาสาสมัครชาวจีนที่มีการเปลี่ยนแปลง อยู่บ่อยครั้งจึงส่งผลให้การจัดการเรียนการสอนไม่มีความต่อเนื่อง ประกอบกับครูอาสาสมัครชาวจีน ไม่มีประสบการณ์ในการสอนจึงขาดเทคนิคในการควบคุมชั้นเรียน รวมทั้งปัญหาด้านการสื่อสารกับผู้เรียนเนื่องจากครูอาสาสมัครชาวจีนส่วนใหญ่ไม่สามารถสื่อสารภาษาไทยหรือภาษาอังกฤษได้จึงทำให้ การสื่อสารเกิดความผิดพลาดและมีความเข้าใจไม่ตรงกัน

จากประเด็นปัญหาดังกล่าวข้างต้น กระทรวงศึกษาธิการควรมีการคัดเลือกครูอาสาสมัคร ชาวจีนที่มีประสบการณ์ในการสอน และควรสื่อสารภาษาไทยในระดับพื้นฐานได้ รวมทั้งควรจัดให้มีการให้ความรู้ศึกษาสภาพชีวิตความเป็นอยู่และวัฒนธรรมของคนไทยให้แก่ครูอาสาสมัครชาวจีน นอกจากนี้ ควรจัดให้มีการอบรมในด้านการจัดการเรียนการสอน และเทคนิคการสอนอย่างต่อเนื่อง เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพและประสิทธิผลให้มากที่สุด

ตารางที่ 5-12 ความถี่ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะจากสถานศึกษาด้านผู้เรียน

ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะด้านผู้เรียน	
โรงเรียนในสังกัด สพฐ.	
ความคิดเห็น	ความถี่
1. ขาดแรงจูงใจ ไม่ให้ความสำคัญ และไม่ตั้งใจในการเรียนภาษาจีน	3
2. นักเรียนบางคนย้ายเข้ามาเรียนใหม่ซึ่งไม่เคยเรียนภาษาจีนมาก่อนทำให้เรียนได้ช้ากว่านักเรียนที่เรียนภาษาจีนต่อเนื่อง	2
3. เนื่องจากด้วยบริบทบ้านเมืองโดยส่วนใหญ่ไม่ได้เป็นคนเชื้อชาติจีน ประกอบเวลาเรียนในห้องเรียนน้อยจึงไม่ได้ผลเท่าที่ควร	2
4. จำนวนนักเรียนที่มากเกินไปทำให้ครูผู้สอนจัดการเรียนการสอนยาก	2
5. นักเรียนขาดการต่อยอดในการเรียน เมื่อกลับบ้านก็ไม่ได้นำไปใช้ในสถานการณ์จริง	1
โรงเรียนสอนภาษาจีน	
ความคิดเห็น	ความถี่
1. ผู้เรียนไม่เห็นความสำคัญของการเรียนภาษาจีนเนื่องจากสังคมและสภาพแวดล้อมรอบของผู้เรียนไม่เอื้อต่อการเรียนการสอนภาษาจีนเกิดประสิทธิภาพเพราะเมื่อผู้เรียนเรียนกลับถึงบ้านผู้ปกครองไม่สามารถสอนได้และสื่อสารได้	4
2. ผู้ปกครองส่วนใหญ่ไม่มีความรู้ด้านภาษาจีนที่จะคอยช่วยทบทวนหรือสนับสนุนผู้เรียน	4
ปัญหาพื้นฐานของผู้เรียนต่างกันจึงทำให้การจัดการเรียนไม่ประสบผลสำเร็จเท่าที่คาดหวัง	3
3. ผู้เรียนส่วนใหญ่ไม่มีเชื้อสายจีนจึงไม่เน้นเรียนภาษาจีน	2

ตารางที่ 5-12 ความถี่ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะจากสถานศึกษาด้านผู้เรียน (ต่อ)

ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะด้านผู้เรียน	
4. ทุกวันนี้อาเซียนเข้ามามีบทบาทมากพอสมควรจึงทำให้ผู้ปกครองเห็นความสำคัญสนับสนุนบุตรหลานชั้นการศึกษาทางด้านภาษาจีนมากขึ้นประจวบเหมาะกับทาง รร.ได้รับครูชาวจีน โครงการครูอาสาสมัครเข้ามาทำการสอนนักเรียนทำให้นักเรียนมีความสนใจในภาษาจีนมากขึ้น	1
ข้อเสนอแนะ	ความถี่
1. ควรสร้างความตระหนักให้ผู้เรียนมีทัศนคติที่ดีและสนใจเรียนภาษาจีน	4
2. ควรการปลูกฝังให้ผู้เรียนเห็นความสำคัญในการเรียนภาษาจีนเพื่อใช้ในชีวิตประจำวัน และการประกอบอาชีพในอนาคต	1
โรงเรียนเอกชน	
ความคิดเห็น	ความถี่
1. นักเรียนส่วนใหญ่ไม่ค่อยเห็นความสำคัญในการเรียนภาษาจีน	5
2. ขาดสิ่งแวดล้อมในการพัฒนาทางด้านภาษาจีนผู้เรียนบางส่วนไม่ให้ความสำคัญ เนื่องจากเป็นวิชาเสริม ไม่มีเกรด	1
3. นักเรียนขาดความอดทนในการเรียนภาษาจีน จึงต้องมีสื่อการสอนที่ดึงดูดความสนใจนักเรียน	1
4. ผู้เรียนมีความรู้พื้นฐานที่แตกต่างกันทำให้ต้องเตรียมการจัดการเรียนการสอนเยอะ	4
5. จำนวนนักเรียนต่อห้องมีมากจนเกินไปทำให้ดูแลนักเรียนได้ไม่ทั่วถึง	2
6. ผู้เรียนสนุกสนานกับการเรียนภาษาจีน ตั้งใจเรียนและให้ความร่วมมือในการจัดกิจกรรมเป็นอย่างดี	2
ข้อเสนอแนะ	ความถี่
1. ผู้เรียนส่วนใหญ่มองว่าภาษาจีนไม่สำคัญและมีความคิดว่ายากเกินไปทำให้มีทัศนคติที่ไม่ดีควรส่งเสริมให้ผู้เรียนเห็นความสำคัญและสร้างแรงจูงใจให้อยากเรียน	2
2. ในแต่ละห้องควรมีครูผู้ช่วยเพื่อช่วยเหลือครูผู้สอนเนื่องจากเด็กเล็กมีความซุกซนและเด็กแต่ละคนมีพื้นฐานไม่เท่ากัน	2
3. ควรมีการพัฒนาผู้เรียนอย่างต่อเนื่องเพราะหากผู้เรียนไม่มีการเรียนหรือใช้อย่างประจำก็จะลืมภาษาจีนไปได้	1
โรงเรียนในสังกัด กทม.	
ความคิดเห็น	ความถี่
1. เนื่องจากนักเรียนมีพื้นฐานทางภาษาจีนไม่เท่ากันมาก จึงต้องมีการปูพื้นฐานเพิ่มเติม	3
2. ผู้เรียนมาจากสภาพครอบครัวที่แตกต่างกัน ทำให้การจัดการเรียนการสอนไม่ได้ผลดีเท่าที่ควร	1
3. นักเรียนส่วนมากไม่มีเชื้อสายจีน ทำให้เป็นอุปสรรคในการนำภาษาไปใช้ในชีวิตประจำวัน เพียงแค่เป็นพื้นฐานในการเรียนระดับต่อไป	2

ตารางที่ 5-12 ความถี่ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะจากสถานศึกษาด้านผู้เรียน (ต่อ)

ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะด้านผู้เรียน	
4. นักเรียนขาดโอกาสในการฝึกฝนทักษะเพิ่มเติม เมื่อหมด ชม. เรียน ทำให้ลืมเนื้อหาของบทเรียน	2
5. นักเรียนยังขาดความเข้าใจในการเรียนเรื่องภาษาจีน ทำให้สับสนและไม่มั่นใจในการใช้ภาษาจีน	1
6. นักเรียนมีพื้นฐานด้านภาษาจีนน้อย มีจุดประสงค์ให้นักเรียนมีความรู้พื้นฐานใช้สนทนาในชีวิตประจำวัน มีเจตคติที่ดีต่อภาษาจีน	1
7. ผู้เรียนสามารถเรียนภาษาจีน (สนทนาได้ดี) เนื่องจากมีจำนวนผู้เรียนในแต่ละชั้นน้อย ครูสอนเป็น	1
8. ครูชาวจีน ทำให้นักเรียนสนใจที่จะเรียนรู้มากยิ่งขึ้น	1
9. ควรลดจำนวนผู้เรียนต่อห้องให้เหมาะสม ไม่ควรเกิน 30 คนต่อห้อง	1

ข้อมูลจากตารางความถี่ข้างต้นในด้านผู้เรียน พบว่า ผู้เรียนขาดแรงจูงใจและไม่ให้ความสำคัญต่อการเรียนภาษาจีน ประกอบกับผู้เรียนต่อชั้นเรียนมีจำนวนผู้เรียนที่มากเกินไปและผู้เรียนในแต่ละชั้นเรียนมีพื้นฐานในภาษาจีนที่แตกต่างกันอย่างมาก จึงทำให้มีความยากต่อการจัดการเรียนการสอนในชั้นเรียน อีกทั้งปัญหาสำคัญอีกประเด็นคือจำนวนนักเรียนที่มากเกินไปทำให้ครูผู้สอนจัดการเรียนการสอนยาก

จากประเด็นปัญหาดังกล่าวข้างต้นครูผู้สอนควรส่งเสริมและกระตุ้นให้ผู้เรียนให้เห็นความสำคัญต่อการเรียนภาษาจีน และการจัดการเรียนการสอนในชั้นเรียนควรมีการสร้างแรงจูงใจให้ผู้เรียนสนใจเรียนภาษาจีนมากขึ้น อีกทั้งในแต่ละห้องควรมีครูผู้ช่วยเหลือครูผู้สอนชาวจีน เนื่องจากเด็กเล็กมีความซุกซนและเด็กแต่ละคนมีพื้นฐานภาษาจีนไม่เท่ากัน

ตารางที่ 5-13 ความถี่ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะจากสถานศึกษาด้านความร่วมมือกับหน่วยงานอื่นๆ

ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะด้านความร่วมมือกับหน่วยงานอื่นๆ	
โรงเรียนในสังกัด สพฐ.	
ความคิดเห็น	ความถี่
1. ได้รับการสนับสนุนจากภายนอก และมีสื่ออุปกรณ์ที่เป็นประโยชน์ต่อการเรียนการสอนให้นักเรียนเรียนรู้เพิ่มเติมเพื่อสร้างแรงจูงใจและความสนใจในการเรียนภาษาจีน	2
2. โรงเรียนได้รับความร่วมมือเป็นอย่างดีจากโรงเรียนมัธยมศึกษาที่อยู่ในเขตเดียวกันรวมถึง สพฐ. เข้ามานิเทศติดตามผลการดำเนินงานเป็นระยะๆ	1
3. หน่วยงานเอกชนมีการสนับสนุนอย่างจริงจังทำให้ผู้สอนมีกำลังใจ	1
4. โรงเรียนเป็นโรงเรียนศูนย์เครือข่ายส่งเสริมการเรียนการสอนภาษาจีน จึงได้รับการสนับสนุนจาก สพฐ. เป็นอย่างดี	1
5. ขาดงบประมาณที่เพียงพอจึงทำให้บางครั้งความร่วมมือหรือข่าวสารไม่ทั่วถึงจึงขาดโอกาสที่จะแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสารซึ่งกันและกัน	1
โรงเรียนสอนภาษาจีน	
ความคิดเห็น	ความถี่
1. ได้รับการสนับสนุนเรื่องหนังสือสื่อและการจัดกิจกรรมการแข่งขันทักษะภาษาจีนจากขงจื่อและฮั่นปิ่น	2
2. จัดแข่งขันภาษาจีนทุกปีจากเฉียวปิ่น และได้รับหนังสือเรียนจากเฉียวปิ่น	2
3. ได้รับความร่วมมือจากชมรมโรงเรียนสอนภาษาจีนภาคตะวันออกเฉียงเหนือ (แลกเปลี่ยนความคิดเห็น)	1
4. ชมรม รร.สอนภาษาจีนภาคตะวันออกเฉียงเหนือที่ก่อตั้งขึ้นโดยการรวมตัวของ 14 แห่งของโรงเรียนเอกชนสอนภาษาจีนในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ซึ่งจะเวียนกันเป็นเจ้าภาพจัดกิจกรรมแข่งขันทักษะวิชาการภาษาจีนปีละ 1 ครั้ง เพื่อให้นักเรียนมีเวทีแสดงความสามารถด้านภาษาจีน โดยจัดแข่งขันคัดลายมือ ท่องบทกวี เล่านิทาน ร้องเพลง เขียนพู่กันจีน และเล่นละครสั้นภาษาจีน	1
5. ได้รับการสนับสนุนด้านการช่วยเหลือส่งครูอาสาสมัครสอนภาษาจีนจากสำนักงานฮั่นปิ่นและเฉียวปิ่น	3
6. ได้รับการสนับสนุนการจัดกิจกรรมจากหน่วยงานภายนอก	2
7. ปัจจุบัน รร. ได้รับการประสานงานจากต้นสังกัดและกลุ่ม รร. ที่สอนภาษาจีนด้วยกันอย่างสม่ำเสมอตลอดมาร่วมกับหน่วยงานอื่นๆ ที่มีกิจกรรมทางด้านภาษาจีนโดยผ่านหน่วยงานต้นสังกัดอย่างดีเสมอมา	1
8. ปัจจุบันได้รับความช่วยเหลือจากหน่วยงานภายนอกค่อนข้างดี	2
9. ได้รับความร่วมมือจากชมรม โรงเรียนสอนภาษาจีนภาคเหนืออย่างสม่ำเสมอ	1

ตารางที่ 5-13 ความถี่ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะจากสถานศึกษาด้านความร่วมมือกับหน่วยงานอื่นๆ (ต่อ)

ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะด้านความร่วมมือกับหน่วยงานอื่นๆ	
10. ได้รับการสนับสนุนโควตาให้นักเรียนไปเข้าค่ายภาษาจีน ณ ประเทศจีนโดยงบของเสียเปรียบ	1
11. ได้ทุนจาก Hanban สำหรับครูผู้สอนภาษาจีนเพื่อไปศึกษาที่ประเทศจีนและกลับมาเป็นครูสอนภาษาจีนที่มีคุณภาพ	1
12. ได้รับการสนับสนุนส่งบุคลากรฝ่ายภาษาจีนไปอบรมทักษะการสอนภาษาจีนอยู่เสมอ	2
13. Hanban มอบทุนการศึกษาต่อนักเรียน และครูดูงานที่ประเทศจีน	1
14. การส่งนักเรียนเข้าร่วมกิจกรรมกับทางเครือข่ายโรงเรียนเอกชนสอนภาษาจีน เพื่อพัฒนาทักษะผู้เรียนและให้ผู้สอนรู้ถึงปัญหาและอุปสรรคจุดด้อยแล้วนำมาวิเคราะห์แก้ไขต่อไป	1
15. หน่วยงานภายนอกได้ให้การสนับสนุนดีในด้านกิจกรรมแต่ในด้านวิชาการมีไม่มาก	1
16. ได้รับการส่งเสริมสนับสนุนด้วยดีในทุกด้านจากสมาคมโรงเรียนสอนภาษาจีนแห่งประเทศไทย	1
17. ได้รับความร่วมมือกับองค์กรภายนอกนั้นน้อยมาก	1
18. ไม่ค่อยได้รับความร่วมมือเนื่องจากอยู่ในพื้นที่ห่างไกล จึงขาดการประสานความร่วมมือ	1
19. การอบรมครูแต่ละครั้งไม่ตรงกับสภาพความเป็นจริงของการเรียนการสอนในประเทศไทย	1
20. โรงเรียนเป็นสมาชิกเครือข่าย โรงเรียนเอกชนสอนภาษาจีนภาคตะวันตกได้รับคำแนะนำในหลายๆ เรื่อง	1
ข้อเสนอแนะ	ความถี่
1. ควรจัดให้มีการร่วมมือกับสถาบันในระดับเดียวกันเพื่อจะได้มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้กัน	1
2. รัฐบาลควรส่งเสริมจริงจังและต้องดูแลเด็กกรุงเทพฯกับเด็กต่างจังหวัดในสภาพแวดล้อมที่ผิดกันควรให้ความร่วมมือกับโรงเรียนต่างจังหวัดมาก	1
3. ควรจะร่วมมือกับหน่วยงานภายนอกมากขึ้นนักเรียนจะเกิดความสนใจพิเศษ	1
4. สนับสนุนให้มีกิจกรรมการใช้ภาษาจีนกลางแจ้ง เพื่อเพิ่มทักษะการพูดและการกล้าแสดงออก การจัดการแข่งขันทักษะภาษาจีนภายในโรงเรียนและสนับสนุนนักเรียนไปแข่งขันกับโรงเรียนในระดับเดียวกัน	1
โรงเรียนเอกชน	
ความคิดเห็น	ความถี่
1. มีความร่วมมือกับหน่วยงานภายนอกเพื่อให้เกิดการพัฒนาการเรียนการสอนภาษาจีน	2
2. หน่วยงานภายนอกให้ความร่วมมือดีมีการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนให้กับครูที่สอนภาษาจีนเพื่อเป็นแนวทางในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนของครูจีน	2
3. สถานศึกษาควรจัดให้เด็กมีโอกาสไปเยี่ยมชมสถานที่ของประเทศจีนเช่นศูนย์วัฒนธรรมแห่งประเทศไทย เพื่อเด็กจะได้มีโอกาสเรียนรู้สิ่งต่างๆ จากภายนอกโรงเรียน	1
4. ขาดการติดต่อประสานงานจากต้นสังกัด สช.	1
5. ไม่มีการร่วมมือเพราะไม่มีองค์กรกลางในการประสานประสงค์จะร่วมมือกับองค์กรในประเทศจีนด้านครู	1

ตารางที่ 5-13 ความถี่ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะจากสถานศึกษาด้านความร่วมมือกับหน่วยงานอื่นๆ (ต่อ)

ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะด้านความร่วมมือกับหน่วยงานอื่นๆ	
6. แต่ละโรงเรียนต้องช่วยตัวเองเป็นลำดับแรกจึงไม่ค่อยได้สัมพันธ์กับหน่วยงานภายนอก	1
7. ต้องการความร่วมมือจากหน่วยงานภายนอก (ขงจื่อ)	1
ข้อเสนอแนะ	ความถี่
8. ควรมีการสนับสนุนจากหน่วยงานภายนอกมากขึ้นเช่นสื่อการสอนแบบเรียนต่างๆ ที่มีความหลากหลาย	1
9. สำคัญมากความร่วมมือกับหน่วยงานภายนอกทำให้นักเรียนเห็นความสำคัญของภาษาจีน เช่นบริษัท ประเทศจีน เป็นต้น	1
10. เข้าร่วมการอบรมเมื่อมีการจัดอบรมจากหน่วยงานภายนอก แต่ในส่วนของหน่วยงานภายนอกควรมีการแจ้งข่าวสารให้ทั่วถึง	1
โรงเรียนในสังกัด กทม.	
ความคิดเห็น	ความถี่
1. โรงเรียนไม่มีการร่วมมือกับหน่วยงานภายนอกในการสอนภาษาจีน เนื่องจากเป็นการจัดการศึกษาตามนโยบายกรุงเทพมหานคร	2
2. ขาดความร่วมมือจากหน่วยงานภายนอกที่เกี่ยวข้อง	4
3. ยังขาดหน่วยงานภายนอกที่มีศักยภาพการเรียนการสอนภาษาจีน มาร่วมจัดทำ	1
4. มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จฯ ให้การสนับสนุนอบรมครูไทยเพื่อนำมาสอนนักเรียน	1
5. ได้รับความร่วมมือจากองค์กรภายนอก เอกชน สนับสนุนส่งเสริม	1
6. ความร่วมมือกับหน่วยงานภายนอกมีบ้างตามแต่หน่วยงานภายนอกเสนอเชิญเข้าร่วมงาน	1
7. นักเรียนได้เข้าร่วมกิจกรรมทั้งภายในโรงเรียนและส่งเสริมนอกโรงเรียน	1

ข้อมูลจากตารางความถี่ข้างต้นในด้านความร่วมมือจากหน่วยงานภายนอก พบว่าโรงเรียนโดยส่วนใหญ่ได้รับความร่วมมือจากหน่วยงานภายนอกเป็นอย่างดี และมีโรงเรียนบางแห่งได้รับความร่วมมือจากหน่วยงานภายนอกไม่มีความต่อเนื่อง เนื่องจากปัจจุบันไม่มีองค์กรกลางในการประสานความร่วมมือระหว่างโรงเรียนกับหน่วยงานภายนอก ในการประสานงานด้านงบประมาณและข้อมูลข่าวสารต่างๆ นอกจากนี้พบว่าโรงเรียนในสังกัด กทม. ไม่มีความร่วมมือกับหน่วยงานภายในและภายนอกในด้านการสอนภาษาจีน เนื่องจากโรงเรียนในสังกัด กทม. จัดการศึกษาตามนโยบายของสำนักงานการศึกษา กรุงเทพมหานคร

จากประเด็นปัญหาดังกล่าวข้างต้นกระทรวงศึกษาธิการควรจัดให้มีองค์กรกลางเพื่อเป็นหน่วยงานในการประสานความร่วมมือระหว่างโรงเรียนกับหน่วยงานภายในและภายนอกในด้านความร่วมมือด้านต่างๆ เช่น ด้านครูผู้สอน ด้านหลักสูตร ด้านการจัดการเรียนการสอน ด้านสื่อการสอน และด้านทุนการศึกษาสำหรับครูผู้สอนและผู้เรียนทั้งในและต่างประเทศ เป็นต้น

บทที่ ๘

ข้อเสนอเชิงนโยบายในการจัดการเรียนการสอนภาษาจีนในประเทศไทยระดับประถมศึกษา

บทนี้ เป็นการสรุปเกี่ยวกับการศึกษาและวิเคราะห์สภาพปัจจุบัน ควบคู่ไปกับสภาพปัญหา 6 ด้าน ของการจัดการเรียนการสอนภาษาจีนในระดับประถมศึกษา นำผลจากการศึกษามาใช้เป็นข้อมูล เพื่อเสนอแนวทางในการพัฒนาการจัดการเรียนการสอนภาษาจีนระดับประถม โดยจัดกลุ่มข้อเสนอเชิงนโยบายเป็น 6 กลุ่ม ได้แก่ ด้านการบริหาร ด้านหลักสูตร ด้านสื่อการสอน ด้านผู้สอน ด้านผู้เรียน และด้านความร่วมมือกับหน่วยงานภายนอก ซึ่งรายละเอียดในแต่ละด้านมีดังต่อไปนี้

๘.1 ด้านการบริหาร

การบริหารจัดการเรียนการสอนภาษาจีน พบว่า โรงเรียนแต่ละประเภทส่วนใหญ่ มีการวางแผนจัดการเรียนการสอนภาษาจีน ตามวงจร PDCA ส่วนใหญ่ได้นำนโยบายของสถานศึกษามาใช้ในการวางแผนการจัดการเรียนการสอน ซึ่งโรงเรียนแต่ละแห่งมีการกำหนดนโยบายให้สอดคล้องกับบริบทของโรงเรียนและสถานการณ์ปัจจุบัน มีการมอบหมายให้ครูผู้สอนภาษาจีนมีส่วนร่วมในการวางแผนการจัดการเรียนการสอน มีการดำเนินงานตามแผนงานต่างๆ มีการประเมินผลการดำเนินงานตามแผน และนำผลการประเมินมาปรับปรุงการจัดการเรียนการสอน

จากแบบสอบถาม โรงเรียนในทุกประเภทต่างให้ความเห็นไปในทางเดียวกันว่าปัญหาด้านการบริหารจัดการเป็นด้านที่มีปัญหาน้อยที่สุด โดยมีค่าเฉลี่ยรวม 2.03 ดังนั้น การบริหารจัดการยังไม่ใช่ปัญหาที่เด่นชัด แต่ก็ยังมีสถานศึกษาบางแห่งขาดระบบและการประสานงานในการบริหารจัดการการเรียนการสอนภาษาจีนที่ดี

ข้อเสนอเชิงนโยบายในการแก้ปัญหาและพัฒนาด้านการบริหารจัดการการเรียนการสอนภาษาจีน ดังนี้

(1) กระทรวงศึกษาธิการควรมีนโยบายด้านการบริหารจัดการการเรียนการสอนภาษาจีน ให้มีความชัดเจน เพื่อนำมาใช้เป็นแนวทางในการบริหารจัดการให้ดียิ่งขึ้น

(2) ผู้บริหารในแต่ละระดับของสถานศึกษาควรให้ความสำคัญและสนับสนุนการเรียนการสอนภาษาจีนให้มากขึ้น

(3) ผู้บริหารที่ดูแลงานด้านภาษาจีนควรมีความรู้พื้นฐานด้านภาษาจีนในภาพรวม เพื่อให้มีวิสัยทัศน์ในการกำหนดแนวทางและบริหารจัดการด้านภาษาจีนได้อย่างมีประสิทธิภาพ เหมาะสมกับบริบทของสถานศึกษา

(4) ควรจัดให้มีผู้ประสานงานที่มีทักษะความรู้ด้านภาษาจีนในสถานศึกษา เพื่ออำนวยความสะดวกและช่วยให้การจัดการเรียนการสอนมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

(5) ควรจัดให้มีการอบรมหรือสัมมนาการจัดการเรียนการสอนให้แก่ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องในสถานศึกษาได้แก่ ผู้บริหารและผู้สอน

๘.2 ด้านหลักสูตร

โรงเรียนทุกประเภทส่วนใหญ่จัดการเรียนการสอนรายวิชาภาษาจีนเป็นหลัก เน้นเรื่องสื่อสารภาษาจีนเป็นวิชาเสริม จัดวิชาภาษาจีนเป็นวิชาบังคับ แต่ก็มีบางแห่งจัดเป็นวิชาเพิ่มเติม มีการจัดแข่งขันทักษะภาษาจีนเพื่อเป็นกิจกรรมเสริมหลักสูตร/แผนการเรียน โรงเรียนในสังกัด สพฐ. และโรงเรียนเอกชนมีการจัดเวลาเรียนภาษาจีน 1-2 คาบต่อสัปดาห์ โรงเรียนสอนภาษาจีน 5-7 คาบต่อสัปดาห์ ส่วนโรงเรียนสังกัด กทม. 1 คาบต่อสัปดาห์ ทั้งนี้การเรียนการสอนภาษาจีนในโรงเรียนที่มีจำนวน 1 คาบเรียนต่อสัปดาห์ ในแต่ละระดับชั้นจัดได้น้อยเกินไปสำหรับผู้เรียนภาษาต่างประเทศในการพัฒนาทักษะด้านการฟัง พูด อ่าน และเขียน เมื่อเรียนจบตามหลักสูตรที่ทางโรงเรียนกำหนดแล้ว จะพบว่าผู้เรียนไม่สามารถนำความรู้ที่ได้รับไปใช้ในการติดต่อสื่อสารได้

นอกจากนี้ ในส่วนการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา โรงเรียนทุกประเภทส่วนใหญ่ได้นำมาตรฐานตัวชี้วัดและสาระการเรียนรู้ภาษาจีนตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2551 มาใช้อ้างอิงในการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา พบว่า หลักสูตรที่แต่ละโรงเรียนจัดทำขึ้นมานั้น มีความหลากหลายและมีลักษณะเฉพาะที่แตกต่างกัน ทั้งนี้ ขึ้นอยู่กับความเหมาะสมและบริบทของแต่ละโรงเรียน เนื่องจากหลักสูตรแกนกลางไม่สมบูรณ์และชัดเจนพอ เนื้อหาไม่สอดคล้องกับระดับความรู้ของผู้เรียนและไม่มีความต่อเนื่องกัน โรงเรียนในสังกัด สพฐ. โรงเรียนเอกชน และโรงเรียนในสังกัด กทม. พบปัญหาสาระการเรียนรู้มากและยากเกินไป เวลาเรียนไม่พอ โดยโรงเรียนในสังกัด สพฐ. โรงเรียนเอกชนส่วนใหญ่จัดการเรียนการสอนเพียง 1-2 คาบต่อสัปดาห์ โรงเรียนในสังกัด กทม.

ส่วนใหญ่ให้บริษัทเอกชนเป็นผู้จัดทำและพัฒนาหลักสูตร โดยอิงหลักสูตรแกนกลางฯ และให้ครูสอนภาษาจีนเป็นผู้จัดกิจกรรมการเรียนการสอน จัดการเรียนการสอนในระดับประถมศึกษาปีที่ 4-6 และใน 1 คาบต่อสัปดาห์นี้จะเน้นการสอนภาษาจีนเป็นหลัก ส่วนโรงเรียนสอนภาษาจีน พบว่าหนังสือและตำราที่เลือกใช้ไม่สอดคล้องกับมาตรฐานตัวชี้วัดฯ นำมาตรฐานตัวชี้วัดและสาระการเรียนรู้ภาษาจีนมาประยุกต์ใช้ได้ยาก เนื่องจากมาตรฐานตัวชี้วัดกว้างเกินไป ไม่เหมาะสมกับบริบทของโรงเรียน

บางโรงเรียนจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาอิงหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2551 โดยประยุกต์มาจากสาระภาษาต่างประเทศ (ภาษาอังกฤษ) แต่ก็มีบางโรงเรียนประสบปัญหาขาดผู้เชี่ยวชาญในการจัดทำหลักสูตรภาษาจีนที่เหมาะสมกับบริบทของสถานศึกษาและนักเรียน บางแห่งที่ยังไม่มีความพร้อมในการจัดทำหลักสูตรภาษาจีน จะใช้วิธีการจัดการเรียนการสอนตามเนื้อหาในหนังสือเรียนที่ทางโรงเรียนกำหนด

ในด้านเกณฑ์การวัดระดับความรู้ภาษาจีน โรงเรียนทุกประเภทส่วนใหญ่ใช้เกณฑ์ที่สถานศึกษา กำหนดขึ้นเอง หรือใช้มาตรฐานตัวชี้วัดและสาระการเรียนรู้ภาษาจีนเป็นเกณฑ์ในการวัดระดับความรู้ภาษาจีนของนักเรียน ทั้งนี้ ยังพบว่าโรงเรียนบางส่วนใช้เกณฑ์วัดระดับความรู้ภาษาจีน YCT และ HSK ซึ่งเป็นการวัดระดับสากลมาเป็นเกณฑ์วัดระดับความรู้ภาษาจีนของนักเรียนระดับประถมด้วย

ข้อเสนอเชิงนโยบายในการแก้ปัญหาและพัฒนาด้านหลักสูตร ดังนี้

(1) ปัจจุบันการเรียนการสอนภาษาจีนระดับประถมส่วนใหญ่จัดเป็นวิชาบังคับ หรือวิชาเพิ่มเติม ในโรงเรียนที่จัดเป็นวิชาเพิ่มเติมนั้น ผลการเรียนภาษาจีนจะไม่ได้นำไปรวมกับผลการเรียนวิชาอื่นๆ และไม่มีผลต่อการนำไปใช้ศึกษาต่อในระดับที่สูงขึ้นไป ปัญหาที่เกิดขึ้นคือ ผู้เรียนและผู้ปกครองไม่ให้ความสำคัญกับการเรียนภาษาจีน ทั้งนี้ หากกระทรวงศึกษาธิการปรับเปลี่ยนนโยบายให้ภาษาจีนเป็นวิชาบังคับทั้งหมด จะทำให้ผู้เรียนมีความตระหนักและเห็นความสำคัญในการเรียนภาษาจีนมากขึ้น

(2) กระทรวงศึกษาธิการควรจัดทำหลักสูตรการเรียนภาษาจีนแกนกลางที่ชัดเจนเหมาะสมกับนักเรียนและเป็นมาตรฐานเดียวกันทั่วประเทศ สามารถนำมาปรับใช้ได้ตามความเหมาะสม และควรสอดคล้องกับสื่อการสอน พร้อมจัดทำแผนการสอน คู่มือครูที่ชัดเจนและนำไปใช้ได้จริงอีกทั้งควรจัดผู้เชี่ยวชาญมาอบรมวิธีนำหลักสูตรแกนกลางฯ มาประยุกต์ใช้ในการวางแผนการจัดการเรียนการสอนให้แก่ครูผู้สอนตั้งแต่พื้นฐานและให้ความรู้กับครูชาวจีนอย่างชัดเจนเกี่ยวกับเนื้อหาของหลักสูตรภาษาจีน มีการติดตามและตรวจสอบการใช้หลักสูตร หากมีการจัดทำและพัฒนาหลักสูตรแกนกลางด้านภาษาจีนที่มีมาตรฐานและชัดเจนขึ้นมาแล้ว จะช่วยให้การเรียนการสอนภาษาจีนในประเทศไทยมีทิศทางที่แน่ชัด โรงเรียนสามารถนำไปปรับใช้ตามความเหมาะสมและสอดคล้องกับบริบทของโรงเรียนต่อไปได้

(3) หลังจากมีหลักสูตรแกนกลางด้านภาษาจีนที่ชัดเจนแล้ว ควรจัดให้มีการจัดอบรมการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา การวางแผนการจัดการเรียนการสอนภาษาจีนให้แก่ผู้สอนในแต่ละระดับ เพื่อให้การเรียนการสอนภาษาจีนในประเทศไทยสอดคล้องและเป็นไปในทิศทางเดียวกัน เนื่องจากที่ผ่านมาผู้เรียนที่เรียนภาษาจีนในระดับชั้นประถมศึกษา เมื่อไปเรียนต่อในระดับมัธยมศึกษากลับต้องเรียนเนื้อหาซ้ำกับที่เคยเรียนมาแล้ว ทำให้ผู้เรียนไม่สนใจหรือเบื่อหน่ายภาษาจีน

(4) การจัดการเรียนการสอนภาษาจีนควรเพิ่มชั่วโมงเรียนให้มากกว่า 1 ชั่วโมงต่อสัปดาห์ เพื่อเพิ่มทักษะภาษาจีนให้มากขึ้น

(5) กระทรวงศึกษาธิการควรมีข้อสอบกลางระดับชาติที่สอดคล้องกับแบบเรียนและหลักสูตรแกนกลาง จัดทำเป็นมาตรฐานเดียวกันทั่วประเทศ

(6) การประเมินผลควรใช้การสอบวัดระดับความรู้ภาษาจีน YCT และ HSK ซึ่งเป็นเกณฑ์มาตรฐานสากลมาเป็นตัวชี้วัดการประเมินผล

๘.3 ด้านสื่อการสอน

การเลือกใช้สื่อการสอนของโรงเรียนแต่ละประเภทมีความหลากหลาย และแตกต่างกัน โรงเรียนในสังกัด สพฐ. และโรงเรียนเอกชน ส่วนใหญ่ใช้แบบเรียน สัมผัสภาษาจีน 《体验汉语》 ซึ่ง สพฐ. กับ Higher Education Press (HEP) ร่วมกันจัดทำขึ้น โดยแบบเรียนชุดนี้มีการแปลความหมายเป็นภาษาไทย เนื้อหาเข้าใจง่าย ผู้เรียนสามารถเรียนรู้ด้วยตนเองได้

ส่วนโรงเรียนสอนภาษาจีนส่วนใหญ่ใช้แบบเรียนที่ผลิตจากประเทศจีนของสำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยจีหนาน คือหนังสือ Hanyu 《汉语》 เป็นหลักและ Zhong wen 《中文》 เป็นแบบเรียนในวิชาเสริม ซึ่งแบบเรียนชุดนี้ได้รับการสนับสนุนจากสำนักงานกิจการชาวจีนโพ้นทะเลหรือเฉียวป๋ัน เป็นแบบเรียนแจกฟรีให้กับโรงเรียนสอนภาษาจีน โดยหนังสือเรียนไม่ได้แปลความหมายเป็นภาษาไทย จึงมีเนื้อหายากต่อการทำความเข้าใจ ส่วนโรงเรียนสังกัด กทม. ส่วนใหญ่ใช้แบบเรียนหนังสือจีนประยุกต์ 《实用汉语》 ซึ่งเรียบเรียงโดยทีมงานสถาบันพัฒนาวิชาการและประเมินผล (พวป.) และอาจารย์ศิริพร แจ่มมโนวงศ์ เป็นแบบเรียนที่สำนักการศึกษา กทม. กำหนดให้โรงเรียนสังกัด กทม. ใช้ แบบเรียนชุดนี้มีการแปลความหมายเป็นภาษาไทย มีเนื้อหาเข้าใจง่าย ผู้เรียนสามารถเรียนรู้ด้วยตัวเองได้ นอกจากนี้ ยังมีโรงเรียนส่วนน้อยที่จัดทำหนังสือขึ้นใช้เอง

โรงเรียนสอนภาษาจีน โรงเรียนเอกชน โรงเรียนในสังกัด กทม. ส่วนใหญ่มีสื่อการเรียนการสอนเสริมที่เพียงพอ และมีหนังสือเสริมความรู้ในห้องสมุด แต่โรงเรียนในสังกัด สพฐ. ส่วนใหญ่มีหนังสือเสริมความรู้ภาษาจีนน้อยมาก จากการสำรวจปัญหาด้านสื่อการสอน พบว่า โรงเรียนทุกประเภทขาดแคลนสื่อการเรียนการสอนที่ทันสมัยและหลากหลาย โรงเรียนบางแห่งสื่อการสอนไม่เพียงพอ นอกจากนี้ โรงเรียนสอนภาษาจีนยังประสบปัญหาสื่อการสอนไม่เหมาะสมกับผู้เรียน

เนื่องจากนโยบายด้านภาษาจีนยังไม่มี ความชัดเจน จึงทำให้ไม่มีหลักสูตรด้านภาษาจีนที่เป็นมาตรฐานและเฉพาะเจาะจง ส่งผลให้ทิศทางในการเลือกใช้แบบเรียนแตกต่างกันในทุกๆ ด้านคุณภาพของผู้เรียนจึงไม่เป็นไปตามมาตรฐานเดียวกัน

ข้อเสนอเชิงนโยบายในการแก้ปัญหาและพัฒนาด้านสื่อการสอน ดังนี้

(1) กระทรวงศึกษาธิการควรจัดทำหลักสูตร และกำหนดแนวทางการจัดการเรียนการสอนในแต่ละระดับชั้นปีให้ชัดเจน โดยระบุสื่อการสอนที่ใช้ประกอบการเรียนการสอน

(2) กระทรวงศึกษาธิการควรกำหนดแบบเรียนที่เป็นมาตรฐานเดียวกัน มีความต่อเนื่อง 12 ปี และเนื้อหาหลากหลาย

(3) ควรมีสื่อการสอนที่หลากหลาย ให้สถานศึกษาเลือกใช้หนังสือเรียนที่เหมาะสมกับระดับความรู้ภาษาจีนของผู้เรียนได้

(4) เชิญผู้เชี่ยวชาญ นักวิชาการด้านต่างๆ มาร่วมกันจัดทำสื่อการสอน แบบเรียน คู่มือครูอิงตามมาตรฐานสากลและสอดคล้องกับบริบทประเทศไทย

(5) ภาครัฐควรสนับสนุนสื่อที่ทันสมัยเพิ่มเติม เนื่องจากภาษาจีนเป็นภาษาที่ยาก สื่อที่หลากหลายและทันสมัยจะช่วยกระตุ้นความสนใจของผู้เรียนให้หันมาตั้งใจเรียนมากขึ้นได้

(6) โรงเรียนหลายแห่งขาดสื่อการเรียนการสอนที่ทันสมัย ขาดอุปกรณ์คอมพิวเตอร์ กระทรวงศึกษาธิการควรสนับสนุนอุปกรณ์การเรียนการสอนที่ทันสมัยให้ทั่วถึง เพื่อประโยชน์ในการศึกษาภาษาจีนของนักเรียนไทย

๘.4 ศึกษาค้นคว้า

ครูผู้สอนเป็นผู้มีบทบาทสำคัญมากในการจัดการเรียนการสอนในชั้นเรียน จากผลการสำรวจสภาพปัจจุบันด้านผู้สอน พบว่า ครูผู้สอนภาษาจีนระดับประถมในประเทศไทยมีทั้งครูชาวไทยและชาวจีน โดยครูชาวจีนส่วนใหญ่เป็นครูอาสาสมัคร ที่มาช่วยสอนในประเทศไทยด้วยสองช่องทาง ได้แก่ ช่องทางแรก ผ่านความร่วมมือระหว่างกระทรวงศึกษาธิการของไทยกับสำนักงานส่งเสริมการเรียนการสอนภาษาจีนนานาชาติ หรือฮันบัน (Hanban) เพื่อจัดให้ครูอาสาสมัครชาวจีนมาช่วยสอนในโรงเรียนต่างๆ ทั่วประเทศไทย และช่องทางที่สอง โครงการความร่วมมือจัดส่งครูชาวจีนผ่านสมาคมครูสอนภาษาจีน ซึ่งเป็นความร่วมมือกับสำนักงานกิจการชาวจีนโพ้นทะเล หรือเฉียวบัน (Qiaoban)

หากเปรียบเทียบสัดส่วนครูชาวไทยและจีน พบว่า มีจำนวนใกล้เคียงกัน แสดงให้เห็นว่าโรงเรียนระดับประถมศึกษาอย่างขาดแคลนครูชาวไทย จึงต้องขอความร่วมมือให้รัฐบาลจีนช่วยสนับสนุนจัดหาครูอาสาสมัครชาวจีนมาช่วยสอนให้เพียงพอต่อความต้องการ

ครูผู้สอนชาวไทยและชาวจีนในสถานศึกษาทุกประเภทส่วนใหญ่จบการศึกษาระดับปริญญาตรี สาขาวิชาภาษาจีน ด้านภาษาที่ใช้ในการเรียนนั้น ครูชาวไทยส่วนใหญ่ใช้ภาษาไทยและภาษาจีนในการสอน ส่วนครูชาวจีนส่วนใหญ่ใช้ภาษาจีนในการสอน

ภาระงานสอนของครูผู้สอนโรงเรียนสอนภาษาจีน โรงเรียนเอกชน โรงเรียนในสังกัด สพฐ. ส่วนใหญ่มีจำนวนชั่วโมงการสอนเฉลี่ย 16-20 ชั่วโมงต่อสัปดาห์ ส่วนโรงเรียนในสังกัด กทม. มีชั่วโมงสอนเฉลี่ย 6-10 ชั่วโมง นอกจากนี้ ในโรงเรียนสอนภาษาจีนมีจำนวนครูผู้สอนมากที่สุดประมาณ 10 คนต่อแห่ง โรงเรียนในสังกัด สพฐ. 3 คนต่อแห่ง โรงเรียนเอกชน 2 คนต่อแห่ง ส่วนโรงเรียนในสังกัด กทม. 1 คนต่อแห่ง

จากการสำรวจปัญหาครูผู้สอน พบว่า สิ่งที่เป็นปัญหามากที่สุดคือคุณภาพของครูอาสาสมัครชาวจีน เนื่องจากรัฐบาลจีนช่วยสนับสนุนจัดหาครูอาสาสมัครชาวจีนมาช่วยสอนภาษาจีนในประเทศไทย สัญญาจ้างระยะเวลา 1 ปี จึงมีการเปลี่ยนครูอาสาสมัครชาวจีนบ่อยครั้ง ส่งผลให้การจัดการเรียนการสอนไม่ต่อเนื่อง อีกทั้งครูอาสาสมัครชาวจีนส่วนใหญ่เพิ่งจบการศึกษาในระดับปริญญาบัณฑิต ยังขาดประสบการณ์เทคนิคในการสอนภาษาจีนให้เกิดประสิทธิภาพ รวมถึงไม่สามารถควบคุมชั้นเรียนได้ และครูอาสาสมัครชาวจีนโดยส่วนใหญ่ไม่สามารถสื่อสารภาษาไทยหรือภาษาอังกฤษกับผู้สอนชาวไทยและผู้เรียนได้ ทำให้เกิดอุปสรรคในการสื่อสาร นักเรียนก็เรียนไม่รู้เรื่อง

ข้อเสนอเชิงนโยบาย ในการแก้ปัญหาและพัฒนาด้านผู้สอน ดังนี้

(1) ควรคัดเลือกครูอาสาสมัครชาวจีนที่มีประสบการณ์ในการสอนมาก่อน และควรพูดภาษาไทยได้บ้าง อีกทั้งต้องทำความเข้าใจชีวิตความเป็นอยู่ของเด็กไทยและวัฒนธรรมไทยให้ดีก่อนมาสอนที่เมืองไทย

(2) ภาครัฐควรจัดอบรมเชิงเทคนิคด้านการจัดการเรียนการสอนภาษาจีนให้แก่ผู้สอนภาษาจีนอย่างต่อเนื่อง เนื่องจากผู้สอนภาษาจีนส่วนใหญ่จบการศึกษาระดับปริญญาบัณฑิตในประเทศ ไม่ได้เรียนหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพครูโดยตรง จึงยังขาดเทคนิคในการจัดการเรียนการสอนอย่างมีประสิทธิภาพ รวมทั้งสนับสนุนทุนไปอบรมภาษาจีนระยะสั้นที่ประเทศจีนอย่างสม่ำเสมอ

(3) ภาครัฐควรส่งเสริมให้สถาบันอุดมศึกษาผลิตบัณฑิตด้านผู้สอนภาษาจีนให้มากขึ้นผลิตผู้สอนรุ่นใหม่ขึ้นมาทดแทนครูอาสาสมัครชาวจีนให้มากขึ้น พร้อมทั้งให้ทุนการศึกษาในประเทศไทยหรือประเทศจีนให้กับผู้ที่สนใจที่อยากเป็นครูสอนภาษาจีน เพื่อสร้างแรงจูงใจให้ผู้สนใจมาเป็นครูสอนภาษาจีนมากขึ้น

๘.๕ สถานผู้เรียน

ในระดับประถมศึกษาตอนต้น (ป.1-ป.3) ส่วนใหญ่มีจำนวนชั้นเรียน 2-3 ห้อง มีนักเรียนเฉลี่ยห้องละ 30-40 คน โรงเรียนบางแห่งมีจำนวนนักเรียนต่อห้องมากเกินไป คือสูงถึง 40-50 คน และ 50 คนขึ้นไป และโรงเรียนสอนภาษาจีน โรงเรียนในสังกัด กทม. โรงเรียนในสังกัด สพฐ. ส่วนใหญ่จัดให้วิชาภาษาจีนเป็นวิชาบังคับ ส่วนโรงเรียนเอกชนส่วนใหญ่จัดให้เป็นวิชาเลือก

ในระดับประถมศึกษาตอนปลาย (ป.4-ป.6) ส่วนใหญ่มีจำนวนชั้นเรียน 1-2 ห้อง ซึ่งเป็นจำนวนที่น้อยกว่าระดับประถมศึกษาตอนต้น มีนักเรียนเฉลี่ยห้องละ 30-40 คน บางแห่งมีจำนวนนักเรียนมากเกินไป คือสูงถึงห้องละ 40-50 คน และ 50 คนขึ้นไป และโรงเรียนสอนภาษาจีน และโรงเรียนในสังกัด กทม. ส่วนใหญ่จัดให้วิชาภาษาจีนเป็นวิชาบังคับ โรงเรียนในสังกัด สพฐ. และโรงเรียนเอกชน ส่วนใหญ่จัดให้เป็นวิชาเลือก และส่วนน้อยจัดเป็นวิชาเพิ่มเติม

จากการสำรวจปัญหาด้านผู้เรียน ปัญหาที่พบมากที่สุดคือ เรื่องนักเรียนให้ความสำคัญต่อการเรียนภาษาจีนไม่มากพอ เหตุที่เป็นเช่นนี้อาจเนื่องมาจากบางโรงเรียนจัดให้ภาษาจีนเป็นวิชาเพิ่มเติม ไม่มีการนำคะแนนมาคิดรวมกับคะแนนกลุ่มสาระวิชาอื่นๆ สำหรับนำมาเป็นเกณฑ์วัดผลในการเลื่อนชั้นเรียน ประกอบกับภาษาจีนเป็นวิชาที่ต้องท่องจำ ยากในการทำความเข้าใจและจดจำ จึงทำให้ผู้เรียนท้อและไม่อยากเรียน ปัญหาอีกประการหนึ่งที่พบมากคือพื้นฐานภาษาจีนของผู้เรียนไม่เท่ากัน เนื่องจากในแต่ละภาคการศึกษาจะมีนักเรียนใหม่ที่ไม่มีพื้นฐานภาษาจีนมาแทรกชั้นเรียน เป็นอีกปัญหาหนึ่งในการจัดการเรียนการสอนภาษาจีน

ข้อเสนอเชิงนโยบายในการแก้ปัญหาและพัฒนาด้านสื่อการสอน ดังนี้

(1) ควรให้ผู้สอนสร้างทัศนคติที่ดีต่อการเรียนรู้ภาษาจีน และชี้แนะให้ผู้เรียนตระหนักเห็นความสำคัญในการเรียนภาษาจีน จัดการเรียนการสอนให้น่าสนใจ เช่น ทำหรือใช้สื่อประกอบการเรียนการสอนให้หลากหลายและทันสมัย ง่ายต่อการเรียนรู้ จัดกิจกรรมที่หลากหลายและน่าสนใจ สร้างแหล่งเรียนรู้ภาษาจีนที่น่าสนใจ นอกจากนี้ การเรียนวิชาภาษาต่างประเทศทุกภาษาควรจัดให้มีจำนวนผู้เรียนต่อห้องไม่มากเกินไป โดยจัดให้ผู้เรียนไม่ควรมากกว่า 30 คน เพื่อให้ผู้สอนสามารถดูแลผู้เรียนได้อย่างทั่วถึง

(2) เรื่องระดับพื้นฐานภาษาจีนของผู้เรียนที่ไม่เท่ากัน ควรให้ครูผู้สอนสอนเพิ่มเติมเป็นรายบุคคล หรือหากมีนักเรียนใหม่จำนวนมากควรใช้วิธีการจัดแบ่งชั้นเรียนเป็นห้องที่มีพื้นฐานและห้องที่ไม่มีพื้นฐาน การแบ่งชั้นเรียนดังกล่าวจะรวมถึงกลุ่มนักเรียนที่เรียนไม่ได้ตามเกณฑ์ที่กำหนดกับกลุ่มผู้เรียนที่เรียนไม่ทันเพื่อนในชั้นเรียนด้วย หรือจัดสอนเพิ่มเติมวันเสาร์อาทิตย์ หรือช่วงปิดเทอมภาคฤดูร้อน

๘.๘ ด้านความร่วมมือกับหน่วยงานอื่น

ความร่วมมือจากหน่วยงานภายในประเทศ โรงเรียนสอนภาษาจีน โรงเรียนในสังกัด สพฐ. โรงเรียนเอกชน ส่วนใหญ่ได้รับความร่วมมือจากหน่วยงานภายในประเทศ โดยมากเป็นความร่วมมือกับสมาคมครูสอนภาษาจีน ศูนย์เครือข่ายส่งเสริมการเรียนการสอนภาษาจีน และโรงเรียนในระดับเดียวกัน ส่วนใหญ่จะได้รับความร่วมมือและการสนับสนุนด้านครูผู้สอน สื่อการสอนและหลักสูตร ส่วนโรงเรียนโรงเรียนในสังกัด กทม. ไม่ค่อยได้รับความร่วมมือจากหน่วยงานภายในประเทศ

ด้านความร่วมมือกับหน่วยงานต่างประเทศ โรงเรียนสอนภาษาจีนส่วนใหญ่มีความร่วมมือกับฮั่นป๋ัน (Hanban) และ ฉีว๋าน (Qiaoban) โรงเรียนในสังกัด สพฐ. ส่วนใหญ่มีความร่วมมือกับฮั่นป๋ัน (Hanban) โรงเรียนเอกชนส่วนใหญ่ไม่ได้รับความร่วมมือจากหน่วยงานภายนอก มีส่วนน้อยร่วมมือกับฮั่นป๋ัน (Hanban) โรงเรียนในสังกัด กทม. ส่วนใหญ่ไม่ได้รับความร่วมมือจากหน่วยงานภายนอก ส่วนใหญ่จะได้รับความร่วมมือและการสนับสนุน ด้านสื่อการสอน ครูผู้สอน ส่งครูอาสาสมัครชาวจีนมาสอนที่ประเทศไทย มอบทุนการศึกษาระยะสั้นและระยะยาวให้ครูผู้สอน

จากการสำรวจปัญหาด้านความร่วมมือกับหน่วยงานอื่น พบว่า บางสถานศึกษาขาดงบประมาณที่เพียงพอ จึงทำให้บางครั้งความร่วมมือหรือข่าวสารไม่ทั่วถึง เป็นเหตุให้ขาดโอกาสแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสารซึ่งกันและกัน สถานศึกษาบางแห่งไม่ค่อยได้รับความร่วมมือ เนื่องจากอยู่ในพื้นที่ห่างไกล นอกจากนี้ การขาดองค์รกรกลางในการประสานงานก็เป็นอีกสาเหตุหนึ่งที่ทำให้โรงเรียนขาดความร่วมมือกับหน่วยงานอื่น

ข้อเสนอเชิงนโยบายในการแก้ปัญหาและพัฒนาด้านสื่อการสอน ดังนี้

(1) ภาครัฐควรสำรวจโรงเรียนในพื้นที่ห่างไกลและต้องการความช่วยเหลือในการจัดการเรียนการสอนภาษาจีน และให้ความช่วยเหลืออย่างเร่งด่วน

(2) รัฐบาลควรให้ความช่วยเหลือและสนับสนุนโรงเรียนที่ขาดความช่วยเหลือจากหน่วยงานภายนอกและภายใน โดยเฉพาะโรงเรียนในสังกัด กทม. และ โรงเรียนเอกชนที่ส่วนใหญ่ขาดความร่วมมือจากหน่วยงานอื่น

(3) สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (สพฐ.) สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน (สช.) และสำนักการศึกษากรุงเทพมหานคร ควรร่วมมือกันจัดตั้งหน่วยงานกลางเพื่อประสานความร่วมมือและสนับสนุนกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับด้านภาษาจีนในทุกๆ ด้าน โดยเป็นการทำงานลักษณะภาคีเครือข่าย ซึ่งมีการประสานงานกันระหว่างหน่วยงานกลาง หน่วยงานภายในสังกัดโรงเรียนในสังกัด และการประสานความร่วมมือกับการสนับสนุนจากหน่วยงานของประเทศจีน

(4) ควรมีการประสานงานความร่วมมือเพื่อสนับสนุนการทำงานด้านต่างๆ ร่วมกัน โดยเฉพาะศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้ภาษาจีนกับสมาคมครูสอนภาษาจีนของแต่ละภูมิภาค ซึ่งเป็นหน่วยงานที่มีบทบาทสำคัญในบูรณาการและพัฒนาการจัดการเรียนการสอนภาษาจีน ให้เป็นไปในทิศทางเดียวกัน

บรรณานุกรม

- ประพิณ มโนมัยวิบูลย์. 2550. พัฒนาการของการเรียนการสอนภาษาจีนในประเทศไทย. วารสารอักษรศาสตร์ ปีที่ 36 ฉบับที่ 2 กรกฎาคม – ธันวาคม 2550.
- กระทรวงศึกษาธิการ. 2551. หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 หน้า 2
- กระทรวงศึกษาธิการ. 2551. เอกสารสำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน 14 กรกฎาคม 2551.
- อุทัยวรรณ เฉลิมชัย. 2550. สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน.วารสารวิชาการ. ปีที่ 10 ฉบับที่ 3 กรกฎาคม – กันยายน 2550.
- ศูนย์จีนศึกษาสถาบันเอเชียศึกษาจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.2551.การเรียนการสอนภาษาจีนในประเทศไทย ระดับประถม-มัธยมศึกษา.

五七風山牝コ丸

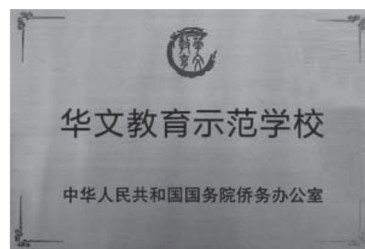
ภาคผนวก 1

กรณีศึกษา : โรงเรียนประชาวิทย์ ลำปาง

โรงเรียนประชาวิทย์เดิมชื่อ “โรงเรียนอ้าวเคี้ยว” ก่อตั้งเมื่อปีพุทธศักราช 2470 โดยพ่อค้า คหบดีชาวจีนโพ้นทะเลในจังหวัดลำปาง รวบรวมทุนทรัพย์ก่อสร้างโรงเรียนจีน เพื่อเป็นสถานศึกษา แก่เยาวชนและลูกหลานชาวจีนในจังหวัดลำปาง โดยมีคุณโหวจื่อกวง เป็นกรรมการบริหารโรงเรียน ชุดแรก ในปีพุทธศักราช 2483 โรงเรียนได้ปิดทำการสอนในระยะเวลาหนึ่ง ภายหลังจากสงครามโลก ครั้งที่ 2 โรงเรียนได้เปิดสอนอีกครั้ง เมื่อปีพุทธศักราช 2489 ภายใต้อำนาจ “โรงเรียนประชาวิทย์” ดำเนินการสอนอย่างต่อเนื่อง กระทั่งปีพุทธศักราช 2519 คณะกรรมการบริหารโรงเรียนร่วมกับ คณะศิษย์เก่าฯ ได้ประชุมมีมติ เห็นชอบให้รวมการบริหารโรงเรียนจีนอีกแห่งหนึ่งในจังหวัดลำปาง ไว้ด้วยกัน คือโรงเรียน “ยกสาย” หรือโรงเรียนมัธยมวิทยา โนนาม” มูลนิธิเพื่อการศึกษาประชาวิทย์-มัธยมวิทยา” ภายใต้วัตถุประสงค์ส่งเสริมการศึกษาและอุปการะนักเรียนของโรงเรียนประชาวิทย์ และโรงเรียนมัธยมวิทยาที่เรียนดีแต่ขาดแคลนทุนทรัพย์ให้มีโอกาสได้รับการศึกษา และบำเพ็ญ ประโยชน์ ด้านสาธารณกุศลอื่นๆ โดยมี คุณณัฐ วนชยางค์กุล เป็นประธานกรรมการบริหารฯ

โรงเรียนประชาวิทย์ เป็นโรงเรียนสังกัด สำนักงานการศึกษาเอกชน ที่เปิดสอนภาษาจีน ตั้งแต่ระดับชั้นอนุบาลถึงระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย ปัจจุบันมีนักเรียนจำนวน 1,300 คน บุคลากรผู้สอน และ ฝ่ายสนับสนุนการสอน 145 คน ในปีพุทธศักราช 2541 ภายใต้อำนาจของ คุณนิคม เขาว์กิตติโสภณ ประธานมูลนิธิเพื่อการศึกษาประชาวิทย์-มัธยมวิทยา คนปัจจุบัน ได้มี นโยบายให้โรงเรียนเปิดโปรแกรมจีน-อังกฤษ ซึ่งจัดการเรียนการสอนโดยครูเจ้าของภาษา และเปิด แผนการเรียนวิทย์-คณิตเพิ่มขึ้น เพื่อเปิดโอกาสให้นักเรียนได้มีทางเลือกในศาสตร์ที่ใช้การคิดวิเคราะห์ โดยส่งเสริมการเรียนภาษาต่างประเทศควบคู่กันไป

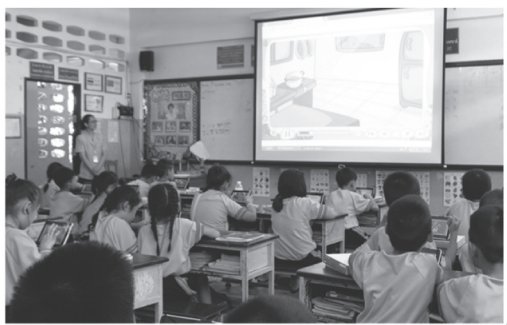
ในปีพุทธศักราช 2548 โรงเรียนประชาวิทย์ได้รับเลือกให้เป็นศูนย์สอบวัดระดับความรู้ภาษา จีน (HSK) แห่งแรกของภาคเหนือ และได้รับรางวัลศูนย์สอบดีเด่นในปีพุทธศักราช 2551 ต่อมาในปี พุทธศักราช 2552 โรงเรียนประชาวิทย์ ได้รับรางวัล “โรงเรียนต้นแบบการสอนภาษาจีน” ซึ่งเป็น 1 ใน 55 โรงเรียน จาก 21 ประเทศทั่วโลก จากการประเมินของสำนักงานกิจการชาวจีนโพ้นทะเล สำนักนายกรัฐมนตรี สาธารณรัฐประชาชนจีน

ในด้านบริหารจัดการและด้านหลักสูตร

โรงเรียนประชาวิทยม์มีการจัดตั้งโครงการพัฒนาการเรียนการสอนวิชาภาษาจีน โดยมอบให้ครูผู้สอนเป็นผู้จัดทำหลักสูตร มีการวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐาน กำหนดจุดประสงค์ของหลักสูตร เน้นการเรียนภาษาเพื่อการสื่อสาร กำหนดเนื้อหาสาระและกิจกรรม จัดทำเอกสารประกอบการเรียนการสอน มีเกณฑ์ในการกำหนดวิธีวัดและประเมินผลทั้งในภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติ ครูผู้สอนวัดผลโดยเน้นการวัดผลตามสภาพจริง โรงเรียนเปิดสอนภาษาจีนสัปดาห์ละ 10 ชั่วโมง จัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรให้นักเรียนได้มีโอกาสสัมผัสกับสถานการณ์จริง จำนวน 2 ชั่วโมงต่อสัปดาห์ จัดสอนซ่อมเสริมให้นักเรียนเป็นรายกลุ่มและรายบุคคล มีวิธีการวัดผลและประเมินผลการเรียนรู้ที่หลากหลาย ทั้งในด้านการฟัง พูด อ่าน และเขียน โดยเน้นสาระการเรียนรู้ที่เป็นประโยชน์กับนักเรียน และสามารถนำไปใช้ได้จริงในชีวิตประจำวันมีการจัดรายการเสียงตามสายในโรงเรียน จัดการสอนด้านศิลปวัฒนธรรมจีน ดนตรีจีน จัดติวเข้มการสอบวัดระดับความรู้ทางด้านภาษาจีน การสอบเข้ามหาวิทยาลัย ทัศนศึกษาแหล่งเรียนรู้ทั้งในและต่างประเทศ ให้คำแนะนำเกี่ยวกับการศึกษาต่อประเทศจีน เป็นต้น

ในด้านการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา โรงเรียนกำหนดและจัดทำมาตรฐานหลักสูตรและแนวทางการจัดการเรียนการสอนภาษาจีนในแต่ละระดับ โดยนำหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 กลุ่มสาระภาษาต่างประเทศ มาปรับใช้ให้สอดคล้องกับความต้องการของโรงเรียน มีการจัดเตรียมบุคลากรโดยจัดส่งครูเข้าอบรม ประชุมเชิงปฏิบัติการและเชิญนักวิชาการ ผู้เชี่ยวชาญ ผู้ทรงคุณวุฒิร่วมวิเคราะห์และจัดทำหลักสูตรตามบริบทและอัตลักษณ์ของโรงเรียน คือ ภาษาจีนเด่น เน้นกล้าแสดงออก มีการประชาสัมพันธ์หลักสูตรผ่านกิจกรรมต่างๆ ที่เกี่ยวข้องในโรงเรียนผู้บริหารมีการนิเทศติดตามผลการใช้หลักสูตร โดยนิเทศการสอนในชั้นเรียน เป็นต้น

ด้านครูผู้สอน

โรงเรียนตระหนักถึงความสำคัญของการพัฒนาบุคลากรให้ทันต่อความต้องการของสภาพปัจจุบัน ผู้บริหารโรงเรียนให้ความสำคัญกับการส่งเสริมการเรียนการสอนภาษาจีนมาก จึงจัดตั้งโครงการอบรมครูชาวไทยที่สอนภาษาจีนเพื่อพัฒนาครูไทยที่สอนภาษาจีนและเป็นการแก้ไขปัญหาการขาดแคลนครูสอนภาษาจีน โดยการส่งครูศึกษาดูงานด้านการจัดการการเรียนการสอน อบรมเทคนิคการสอนและการใช้สื่อ อบรมภาษาจีนระยะสั้นและระยะยาวทั้งในและต่างประเทศ ปัจจุบันมีครูไทยสอนภาษาจีน โรงเรียนได้ส่งเสริมสนับสนุนให้ไปศึกษาต่อและสำเร็จการศึกษาจากสาธารณรัฐประชาชนจีน จำนวน 10 คน ปริญญาเอก 1 คน ปริญญาโท 2 คน และปริญญาตรี 7 คน โรงเรียนมีการจัดอบรมความรู้ภาษาจีนเพื่อเพิ่มศักยภาพการจัดการเรียนการสอนภาษาจีน ให้แก่ครูสอนภาษาจีนในช่วงปิดภาคเรียนเป็นประจำทุกปี เพื่อให้เกิดการพัฒนาไปพร้อมๆ กัน

โรงเรียนมีการกำหนดมาตรฐานครูไทยที่สอนภาษาจีน โดยกำหนดระดับความรู้ขั้นต่ำของครูผู้สอนภาษาจีนชาวไทย HSK (汉语水平考试, Hanyu Shuiping Kaoshi) ไม่ต่ำกว่าระดับ 4 สำหรับครูที่สอนระดับประถมศึกษา ไม่ต่ำกว่าระดับ 5 สำหรับครูที่สอนระดับมัธยมศึกษา และมีแผนการนำระบบการทดสอบมาตรฐานการสอนภาษาจีน (教师资格证, Jiaoshi zige zhengshu) ซึ่งเป็นมาตรฐานครูสอนภาษาจีนของสาธารณรัฐประชาชนจีน ที่สอนภาษาจีนให้แก่ชาวต่างประเทศมาเทียบเคียงและปรับใช้เป็นมาตรฐานของครูไทยที่สอนภาษาจีนในโรงเรียนประชาวิทย์

ด้านการจัดการเรียนการสอนภาษาจีน

โรงเรียนประชาวิทย์เน้นการสอนภาษาโดยใช้หลักการสอนภาษาแบบธรรมชาติ การใช้สื่อสารในชีวิตประจำวัน โดยผู้เรียนจะต้องคุ้นเคยกับภาษาได้โดยธรรมชาติ โดยผ่านกิจกรรมในชีวิตประจำวัน ตามความสนใจในการใช้ภาษาในกิจกรรม ซึ่งได้เรียนรู้โดยไม่รู้ตัวในชีวิตประจำวัน เมื่อผู้เรียนใช้ภาษาที่ผิดก็ไม่กล่าวตำหนิเลยทันที ค่อยๆ พัฒนาภาษาโดยผ่านกระบวนการด้านต่างๆ ตามลำดับ ให้กลมกลืนกับธรรมชาติการเรียนรู้และกิจกรรมที่ผู้เรียนสนใจ

การพัฒนาทักษะทางภาษาสำหรับผู้เรียน ผู้เรียนจะเรียนรู้ภาษาได้จากการเรียนรู้ทางสังคม โดยผ่านทางกิจกรรมและประสบการณ์ต่างๆ รอบตัวผู้เรียน มีแม่แบบที่ดีที่จะให้ผู้เรียนได้สังเกตและเลียนแบบการใช้ภาษาจากบุคคลแวดล้อมได้อย่างเหมาะสม และถูกต้องโดยผ่านกระบวนการเสริมแรง ทั้งทางบวกและทางลบ การฟังเป็นทักษะพื้นฐานที่สำคัญทำหน้าที่ในการรับข่าวสารข้อมูลไปสู่การพูด การอ่าน และการเขียนต่อไป ดังนั้น โรงเรียนจึงเน้นการจัดการเรียนการสอนโดยการฝึกให้ผู้เรียนเกิดทักษะการฟังและทักษะการพูดตั้งแต่วัยเด็ก ครูจัดประสบการณ์โดยเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้คุ้นเคยกับภาษาในการสื่อสารให้มาก โดยผ่านกระบวนการที่ผู้เรียนสนใจ เช่น คำคล้องจอง การฟังนิทาน ร้องเพลง และโดยการโต้ตอบคำถามจากครูถึงความหมายหรือเนื้อหาสาระในกิจกรรมนั้นๆ ซึ่งลักษณะกิจกรรมเหล่านี้ เป็นการฝึกทักษะการพูดและการฟังไปพร้อมๆ กัน

ด้านการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองชุมชน ภายนอกและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

โรงเรียนประชาวิทยได้จัดให้ผู้ปกครอง ชุมชนมีส่วนร่วมในกิจกรรมต่างๆ ของโรงเรียน มีการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นกับผู้ปกครอง โดยการพบปะ ประชุมอบรม เพื่อสร้างสัมพันธ์ที่ดีต่อกัน เชิญวิทยากรภายนอกมาให้ความรู้แก่ผู้ปกครอง และนักเรียน

โรงเรียนได้จัดตั้งศูนย์สอบวัดระดับความรู้ภาษาจีน ศูนย์การเรียนรู้ภาษาจีน เพื่อส่งเสริมการเรียนการสอนภาษาจีน เผยแพร่วัฒนธรรมจีนให้แก่นักเรียนและบุคคลทั่วไป นอกจากนี้ โรงเรียนยังได้รับเลือกให้เป็นศูนย์เครือข่ายภาษาจีนในเขตภาคเหนือ โดยเป็นพี่เลี้ยงให้แก่โรงเรียนที่เปิดสอนภาษาจีน เพื่อสร้างความพร้อมและความเข้มแข็งให้แก่สถานศึกษาภายในจังหวัดลำปางและเขตภาคเหนือ

โรงเรียนมีการจัดทำโครงการโรงเรียนพี่โรงเรียนน้องระหว่างโรงเรียนในประเทศไทยและจีน เพื่อพัฒนาการเรียนการสอนภาษาจีน โดยโรงเรียนได้รับความร่วมมือด้านบุคลากร สื่อการเรียนการสอนจากสำนักงานกิจการชาวจีนโพ้นทะเล (เฉียวป๋ัน) สำนักงานส่งเสริมการเรียนการสอนภาษาจีนนานาชาติ (ฮั่นป๋ัน) สาธารณรัฐประชาชนจีน และได้ทำความร่วมมือ (M.O.U.) ด้านวิชาการ ด้านวัฒนธรรม ในกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ (ภาษาจีน) กับโรงเรียนและมหาวิทยาลัยในประเทศจีน ในฐานะโรงเรียนพี่โรงเรียนน้อง อาทิ วิทยาลัยภาษาปักกิ่ง มหาวิทยาลัยยูนนานนอร์มอล มหาวิทยาลัยกว่างซีนอร์มอล มหาวิทยาลัยหว่าเฉียว เซี่ยเหมิน และมหาวิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยีหูหนาน

รางวัลเกียรติยศของนักเรียนโรงเรียนประชาวิทย

1. เด็กหญิงพรวิมล ฐิติชัยวรภัทร นักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 และนางสาวเพชรรัตน์ ศุภเชษฐสกุล นักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ได้รับรางวัลถ้วยรางวัลพระราชทานสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี จากการแข่งขัน “ทักษะภาษาจีนนานมี ครั้งที่ 3” ประจำปี 2556

2. นายพีรวัฒน์ ตั้งตัว นักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 เป็น ตัวแทนประเทศไทย ไปแข่งขัน ทักษะภาษาจีน ในโครงการ “สะพานสู่ภาษาจีน” ระดับมัธยมศึกษา ครั้งที่ 8 ประจำปี 2558 จัดโดย สำนักงานส่งเสริมการเรียนการสอนภาษาจีนนานาชาติ (HANBAN) สาธารณรัฐประชาชนจีน เมื่อวันที่ 20-31 ตุลาคม 2558 ณ นครคุนหมิง สาธารณรัฐประชาชนจีน ซึ่งมีผู้เข้าแข่งขันกว่า 400 คน จาก 81 ประเทศทั่วโลกสามารถคว้ารางวัลชนะเลิศการแข่งขันสุนทรพจน์ และแสดงความสามารถ ภาษาจีนนำความภาคภูมิใจมาสู่โรงเรียน จังหวัดลำปางและประเทศไทย

นับจากวันก่อตั้งสถานศึกษาถึงบัดนี้ คณะกรรมการบริหารมูลนิธิฯ ผู้บริหารโรงเรียนประชาวิทย์ พร้อมด้วยคณะครู บุคลากรทุกฝ่ายต่างตระหนักถึงภาระหน้าที่ต่อสังคมในการอบรมสั่งสอนเยาวชน ซึ่งเป็นกำลังสำคัญของประเทศชาติ ให้เพียบพร้อมไปด้วยความสามารถ มีคุณธรรม จริยธรรม และ ร่วมกันทำนุบำรุงโรงเรียนเพื่อความเจริญก้าวหน้าให้สมดังเจตนารมณ์ของบรรพชนผู้ก่อตั้ง สถานศึกษาแห่งนี้

ព្រះរាជក្រឹត្យ ២

រាយនាមសាលារៀនសាមញ្ញសិក្សាបឋមសិក្សា និងសាលាបឋមសិក្សា ដែលបានប្រើប្រាស់ប្រព័ន្ធសិក្សាប្រចាំឆ្នាំ ២០២២ របស់ក្រសួងសិក្សា និងស្រាវជ្រាវ។

ลำดับ	ชื่อโรงเรียน	เปิดสอนภาษาจีน เมื่อปี พ.ศ.	ภาค	จังหวัด
1	อนุบาลพิบูลเวศม์	-	กลาง	กทม.
2	อนุบาลกำแพงแสน	2552	กลาง	นครปฐม
3	บ้านบางเลน (บางเลนวิทยาคาร)	2556	กลาง	นครปฐม
4	บ้านบางม่วง	2558	กลาง	นครปฐม
5	สกลวิทยา	-	กลาง	นครปฐม
6	ปัญญาประเสริฐวิทยา	2549	กลาง	สุพรรณบุรี
7	อนุบาลเมืองอุทัยธานี	2556	กลาง	อุทัยธานี
8	บ้านท่ามะกา	2556	กลาง	กาญจนบุรี
9	อนุบาลงาว (ภานุนิยม)	2555	เหนือ	ลำปาง
10	บ้านดอน (ศรีเสริมกสิกร)	2556	เหนือ	น่าน
11	วัดเมธังกราวาส (เทศรัฐราษฎร์นุกูล)	2554	เหนือ	แพร่
12	อนุบาลกาฬสินธุ์	-	ตะวันออกเฉียงเหนือ	กาฬสินธุ์
13	อนุบาลศรีสะเกษ	2549	ตะวันออกเฉียงเหนือ	ศรีสะเกษ
14	อนุบาลจันทบุรี	2558	ตะวันออก	จันทบุรี
15	อนุบาลด่านช้าง	2555	ใต้	สุพรรณบุรี
16	เทศบาลบ้านคูหาสวรรค์	2547	ใต้	พัทลุง
17	อนุบาลศรีธรรมภูมิ	2556	ใต้	สุรินทร์

ภาคผนวก 3
รายชื่อโรงเรียนสอนภาษาจีนที่ตอบแบบสอบถาม

กรุงเทพมหานคร

ลำดับ	ชื่อโรงเรียน	เปิดสอนภาษาจีน เมื่อปี พ.ศ.	กทม.
1	ไทยคริสเตียนสะพานเหลือง	2489	กทม.
2	ยูหมินพัฒนา	2464	กทม.
3	สีหบุตรบำรุง	-	กทม.
4	หนองจอกกงลิบฮั่วเคียว	2524	กทม.
5	ประสาทวุฒิ	-	กทม.
6	กงลี้จ้งซัน	2491	กทม.
7	พร้อมมิตรพิทยา	2491	กทม.
8	คลองเตยวิทยา	2490	กทม.
9	สิงฟ้า	2490	กทม.
10	ปัญญาวิทยา	2491	กทม.
11	ชินไต้ทัง	2491	กทม.

ภาคเหนือ

ลำดับ	ชื่อโรงเรียน	เปิดสอนภาษาจีน เมื่อปี พ.ศ.	จังหวัด
1	ช่องฟ้าชินเชิงวามิซบ่ารุง (สหศึกษา)	2444	เชียงใหม่
2	ประชาวิทย	2470	ลำปาง
3	เจริญศิลป์	2491	แพร่
4	จงซันเซี่ยเซี่ยว	-	นครสวรรค์
5	พานิชสงเคราะห์	2523	นครสวรรค์
6	หัวเฉียว	2491	พิจิตร
7	ป่วยมิ่งสวรรคโลก	2489	สุโขทัย
8	สินหมิน	-	พิษณุโลก

ภาคกลาง

ลำดับ	ชื่อโรงเรียน	เปิดสอนภาษาจีน เมื่อปี พ.ศ.	จังหวัด
1	สว่างวิทยา	2490	นครปฐม
2	ราษฎร์บำรุงวิทยา	-	นครปฐม
3	กงหลี่เจี้ยนหมิน	2471	สมุทรสงคราม
4	บางบัวทองราษฎร์บำรุง	2496	นนทบุรี
5	ป่วยฮั่ว	2495	สมุทรปราการ
6	ธัญวิทยา (ตงมื่น)	2491	ปทุมธานี
7	จินเต้อะแก่งคอย	2491	สระบุรี
8	ยู่เฉียวเซี่ยเสี่ยว	2470	กาญจนบุรี
9	ห้วยหน้า	2489	ประจวบคีรีขันธ์
10	เจี้ยไซ้	-	ราชบุรี
11	ฮกเฮง	2488	ราชบุรี

ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

ลำดับ	ชื่อโรงเรียน	เปิดสอนภาษาจีน เมื่อปี พ.ศ.	จังหวัด
1	ตงเจี้ย	2490	นครพนม
2	แกงกวง	2490	สุรินทร์
3	วานิชย์นุกูล	2467	สุรินทร์
4	เคียวนำ	2547	ศรีสะเกษ
5	บำรุงวิทยา	2489	บุรีรัมย์
6	ซู่เอ็ง	2480	ขอนแก่น
7	วานิชวิทยา	2491	นครราชสีมา

ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ			
ลำดับ	ชื่อโรงเรียน	เปิดสอนภาษาจีน เมื่อปี พ.ศ.	จังหวัด
1	จันทบุรี	-	ชลบุรี
2	บุญญวิทยาคาร	2487	ชลบุรี
3	เฮงฮั่ว	2489	ชลบุรี
4	วุฒิวินัย	2491	ชลบุรี
5	จันทรมิน	-	ปราจีนบุรี
6	กวางฮั่ว	2469	ระยอง
7	รุ่งโรจน์วิทยา	2548	ฉะเชิงเทรา
ภาคใต้			
ลำดับ	ชื่อโรงเรียน	เปิดสอนภาษาจีน เมื่อปี พ.ศ.	จังหวัด
1	คีรี	2489	สุพรรณบุรี
2	ทับเที่ยงฮั่วเฉียว	2490	ตรัง
3	จันทบุรี	2525	สตูล
4	บางนราวิทยา	2497	นราธิวาส
5	ภูเก็ตไทยหัวอาเซียนวิทยา	2444	ภูเก็ต
6	สงขลาวิทยาลัยมูลนิธิ	2472	สงขลา

ภาคผนวก 4
รายชื่อโรงเรียนเอกชนที่ตอบแบบสอบถาม

กรุงเทพมหานคร			
ลำดับ	ชื่อโรงเรียน	เปิดสอนภาษาจีน เมื่อปี พ.ศ.	กทม.
1	เมตตาวิทยา	2539	กทม.
2	ราชินีบน	2558	กทม.
3	ประเสริฐธรรมวิทยา	2507	กทม.
4	เทพสัมฤทธิ์วิทยา	2550	กทม.
5	อนุบาลทานตะวัน	2540	กทม.
6	จิตรลดา	2549	กทม.
7	กุหลาบวิทยา	2550	กทม.
8	เซนต์หลุยส์ศึกษา	2550	กทม.
9	เซนต์เทเรซา	-	กทม.
10	โกศกัฏฐวิทย์	-	กทม.
11	มาเรียลัย	2545	กทม.
12	ทิวไผ่งาม	2556	กทม.
13	อัสสัมชัญธนบุรี	2550	กทม.
14	สารสาสน์วิเทศมีนบุรี	-	กทม.
15	ช่างตากรู้สคอนแวนต์	2550	กทม.
16	ปัญญาทรัพย์มีนบุรี	2548	กทม.
ภาคเหนือ			
ลำดับ	ชื่อโรงเรียน	เปิดสอนภาษาจีน เมื่อปี พ.ศ.	จังหวัด
1	เด็กดีพิทยาคม	2553	เชียงราย
2	พรพิกุลพิทยา	-	เชียงราย
3	วชิรวิทย์	2557	เชียงใหม่
4	ธรรมราชศึกษา	2548	เชียงใหม่
5	ดาราวิทยาลัย	2548	เชียงใหม่
6	มงฟอร์ตวิทยาลัย	2538	เชียงใหม่

ภาคเหนือ			
ลำดับ	ชื่อโรงเรียน	เปิดสอนภาษาจีน เมื่อปี พ.ศ.	จังหวัด
7	ปรีณสรอยแยลส์วิทยาลัย	2548	เชียงใหม่
8	รัตนาเอื้อวิทยา	-	เชียงใหม่
9	เรยีนาเซลีวิทยาลัย	-	เชียงใหม่
10	สายอักษร	2551	เชียงใหม่
11	เทพนารี	2542	แพร่
12	พงศ์อัมพรพิทยา (จุนวิทยา)	2550	พะเยา
ภาคกลาง			
ลำดับ	ชื่อโรงเรียน	เปิดสอนภาษาจีน เมื่อปี พ.ศ.	จังหวัด
1	ประชินนุสรณ์	2548	สมุทรสาคร
2	ยอแซฟอุปถัมภ์	2548	นครปฐม
3	เซนต์โยเซฟบางนา	2545	สมุทรปราการ
4	เฉลิมไฉไลวิทยา	-	สมุทรปราการ
5	อัสสัมชัญ	2547	สมุทรปราการ
6	หัวหินวิทยาลัย	2548	ประจวบคีรีขันธ์
7	วันทามารีอา	2548	ราชบุรี
ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ			
ลำดับ	ชื่อโรงเรียน	เปิดสอนภาษาจีน เมื่อปี พ.ศ.	จังหวัด
1	อาเวมารีอา	2554	อุบลราชธานี

ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ			
ลำดับ	ชื่อโรงเรียน	เปิดสอนภาษาจีน เมื่อปี พ.ศ.	จังหวัด
1	มารีวิทย์	2548	ชลบุรี
2	ประกฤษสรวินทยา	2549	ชลบุรี
3	มารีวิทยา	2548	ปราจีนบุรี
4	เซนต์หลุยส์เซนต์เทเรซา	2546	ฉะเชิงเทรา
ภาคใต้			
ลำดับ	ชื่อโรงเรียน	เปิดสอนภาษาจีน เมื่อปี พ.ศ.	จังหวัด
1	พุทธยาธรรม	2558	สุราษฎร์ธานี
2	วงศ์วิทย์	2555	สงขลา
3	สหศาสตร์วิทยาการ	-	สงขลา
4	กฤษณาวินทยา	-	สงขลา
5	พลวิทยา	-	สงขลา
6	สุวรรณวงศ์	2546	สงขลา
7	อัสสัมชัญศรีราชา	2534	ชลบุรี
8	ตันติวัตร	2548	นครศรีธรรมราช
9	บูรณะรำลึก	2547	ตรัง

ภาคผนวก 5

โรงเรียนในสังกัด กทม. ที่ตอบแบบสอบถาม
และโยธาธิการและผังเมือง

กรุงเทพมหานคร

ลำดับ	ชื่อโรงเรียน	เปิดสอนภาษาจีน เมื่อปี พ.ศ.	กทม.
1	โรงเรียนวัดดอกไม้	-	กทม.
2	โรงเรียนวัดช่องนนทรี	2550	กทม.
3	โรงเรียนวัดศรีบุญเรือง	2548	กทม.
4	โรงเรียนสาธิต (ราชบุรย์บำรุง)	2548	กทม.
5	โรงเรียนสุเหร่าวังใหญ่	2553	กทม.
6	โรงเรียนคลองกะจะ (พงษ์สมบัติบำรุง)	-	กทม.
7	โรงเรียนเทพวิทยา	2553	กทม.
8	โรงเรียนวัดยานนาวา	2548	กทม.
9	โรงเรียนวัดหัวลำโพง	2551	กทม.
10	โรงเรียนวัดพระเชตุพน	2550	กทม.
11	โรงเรียนวัดราชันนาค	-	กทม.
12	โรงเรียนสุเหร่าสามอิน	2550	กทม.
13	โรงเรียนวัดพระพิเรนทร์	2552	กทม.
14	โรงเรียนประชากรราษฎร์บำเพ็ญ	2553	กทม.
15	โรงเรียนวัดทองใบ	2549	กทม.
16	โรงเรียนวัดสิตาราม	-	กทม.
17	โรงเรียนวัดประชาศรัทธาธรรม	-	กทม.
18	โรงเรียนวัดราชบูรณะ	2549	กทม.
19	โรงเรียนเพชรถนอม	-	กทม.
20	โรงเรียนวัดคลองเตย	2547	กทม.
21	โรงเรียนศูนย์รวมน้ำใจ	-	กทม.
22	โรงเรียนวัดปทุมวนาราม	2550	กทม.
23	โรงเรียนอยู่เป็นสุขอนุสรณ์	-	กทม.
24	โรงเรียนวัดปทุมคงคา	2553	กทม.

กรุงเทพมหานคร

ลำดับ	ชื่อโรงเรียน	เปิดสอนภาษาจีน เมื่อปี พ.ศ.	กทม.
25	โรงเรียนสวนลุมพินี	-	กทม.
26	โรงเรียนสฤทธิพิทยาคม	2549	กทม.
27	โรงเรียนวัดสวนพลู	2554	กทม.
28	โรงเรียนวัดสร้อยทอง	-	กทม.
29	โรงเรียนวัดกระทุ่มเสือปลา?	2550	กทม.
30	โรงเรียนวัดเสมียนนารี	2547	กทม.
31	โรงเรียนวัดสามัคคีธรรม	-	กทม.
32	โรงเรียนสามเสนนอก (ประชาราษฎร์อนุกุล)	-	กทม.
33	โรงเรียนประชานุกูล (สาสนิทอนูเคราะห์)	2551	กทม.
34	โรงเรียนวัดจันทร์ประดิษฐาราม	2551	กทม.

ภาคผนวก 6

แบบสอบถาม

โครงการวิจัยเพื่อการพัฒนากระบวนการจัดการเรียนการสอน
ภาษาจีนใหม่ประเทศไทย ระดับประถมศึกษา

แบบสอบถามนี้เป็นการศึกษาเพื่อพัฒนาระบบการจัดการเรียนการสอนภาษาจีนในประเทศไทย โดยทำการศึกษาเกี่ยวกับสภาพปัจจุบันและปัญหาของการพัฒนาระบบการจัดการเรียนการสอนภาษาจีนระดับประถมศึกษาในประเทศไทย และนำผลจากการศึกษามาใช้เป็นข้อมูลเพื่อเสนอแนวทางในการพัฒนาระบบการจัดการเรียนการสอนภาษาจีนระดับประถมศึกษา ซึ่งข้อมูลที่ได้จากการตอบแบบสอบถามนี้จะนำไปใช้เพื่อประโยชน์ในการวิจัยเท่านั้น

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

คำชี้แจง : โปรดกรอกข้อความลงในช่องว่าง

1. ชื่อสถานศึกษา.....
2. ที่อยู่
เลขที่.....หมู่ที่.....ตรอก/ซอย.....ถนน.....
ตำบล/แขวง.....อำเภอ/เขต.....จังหวัด.....
รหัสไปรษณีย์.....โทรศัพท์.....อีเมล.....
3. เปิดสอนภาษาจีนเมื่อปี พ.ศ.

ตอนที่ 2 สภาพปัจจุบันของการจัดการเรียนการสอนภาษาจีน.....

คำชี้แจง : โปรดกรอกข้อความลงในช่องว่าง และใส่เครื่องหมาย ✓ ลงในช่องที่ตรงกับสภาพความเป็นจริง

1. ด้านการบริหารจัดการ

- 1.1 สถานศึกษาของท่านมีการวางแผนการจัดการเรียนการสอนภาษาจีนหรือไม่
 มี ไม่มี
- 1.2 สถานศึกษาของท่านมีการกำหนดตัวบุคคลผู้รับผิดชอบการวางแผนการจัดการเรียนการสอนภาษาจีนอย่างชัดเจนหรือไม่
 มี ไม่มี
- 1.3 ถ้ามี ใครคือผู้รับผิดชอบการวางแผนการจัดการเรียนการสอนภาษาจีนของสถานศึกษาของท่าน(ตอบได้เพียง 1 ข้อ)
 ผู้บริหารสถานศึกษา ฝ่ายวิชาการ
 หัวหน้ากลุ่มสาระภาษาต่างประเทศ ครูสอนภาษาจีน
 อาสาสมัครชาวจีน อื่นๆ.....
- 1.4 ผู้ที่มีส่วนร่วมในการวางแผนการจัดการเรียนการสอนภาษาจีนของสถานศึกษาของท่านคือใครบ้าง (ตอบได้หลายข้อ)
 ผู้บริหารสถานศึกษา ฝ่ายวิชาการ
 หัวหน้ากลุ่มสาระภาษาต่างประเทศ ครูสอนภาษาจีน
 อาสาสมัครชาวจีน อื่นๆ.....
- 1.5 สถานศึกษาของท่านใช้ข้อมูลใดในการวางแผนการจัดการเรียนการสอนภาษาจีน (ตอบได้หลายข้อ)
 นโยบายของกระทรวงศึกษาธิการ นโยบายของ สพฐ. หรือ สช.
 นโยบายของกลุ่มสถานศึกษา (รร.ศุนย์เครือข่าย)
 นโยบายของสถานศึกษาของท่านเอง
 อื่นๆ.....

1.6 สถานศึกษาของท่านดำเนินการตามแผนการจัดการเรียนการสอนภาษาจีนหรือไม่

- ใช่ ไม่ใช่

1.7 สถานศึกษาของท่านมีการดำเนินการตามแผนการจัดการเรียนการสอนภาษาจีนอย่างไร (ตอบได้หลายข้อ)

- จัดให้มีการประชุมผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องเพื่อร่วมกันแก้ไขปัญหาการเรียนการสอน
 มีการกำหนดตัวบุคคลผู้รับผิดชอบในส่วนต่างๆ
 มีการติดตามผลการดำเนินการในส่วนต่างๆ เป็นระยะ
 มีการวิเคราะห์ปัญหาในด้านต่างๆ ของการจัดการเรียนการสอน
 มีการจัดสรรงบประมาณในการดำเนินการ
 ให้ครูทำแผนการสอนและบันทึกการสอน
 อื่นๆ.....

1.8 สถานศึกษาของท่านดำเนินการตามแผนการจัดการเรียนการสอนภาษาจีนในส่วนใดบ้าง (ตอบได้หลายข้อ)

- หลักสูตร สื่อการเรียนการสอน
 ผู้สอน ผู้เรียน
 อื่นๆ.....

1.9 สถานศึกษาของท่านประเมินผลการดำเนินการตามแผนการจัดการเรียนการสอนภาษาจีนหรือไม่

- ใช่ ไม่ใช่

1.10 สถานศึกษาของท่านประเมินผลการดำเนินการตามแผนการจัดการเรียนการสอนภาษาจีนอย่างไร (ตอบได้หลายข้อ)

- สำนวจความคิดเห็นของผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการดำเนินการตามแผนการจัดการเรียนการสอนภาษาจีน
 จัดประชุมเพื่อสรุปผลการดำเนินงานและวิเคราะห์ปัญหาต่างๆ
 มีการทำรายงานเพื่อสรุปผลการดำเนินงาน
 สำนวจความคิดเห็นของนักเรียน
 สำนวจความคิดเห็นของผู้ปกครองนักเรียน

1.11 สถานศึกษาของท่านนำผลการประเมินมาปรับปรุงการจัดการเรียนการสอนภาษาจีนหรือไม่

- ใช่ ไม่ใช่

2. ด้านหลักสูตร

2.1 สถานศึกษาของท่านเปิดสอนรายวิชาภาษาจีนใดบ้าง

2.1.1 ระดับประถมศึกษาต้น (ป. 1 – ป.3) เปิดสอนรายวิชาใดบ้าง

- ภาษาจีน สนทนาภาษาจีน

ศิลปวัฒนธรรมจีน โปรตรระบุ.....

อื่นๆ โปรตรระบุ.....

จำนวนรายวิชา/ภาคเรียน 1 2 3 อื่นๆ โปรตรระบุ.....

จำนวนคาบเรียน/รายวิชา/สัปดาห์ 1 2 3 อื่นๆ โปรตรระบุ.....

2.1.2 ระดับประถมศึกษาปลาย (ป. 4 – ป.6) เปิดสอนรายวิชาใดบ้าง

- ภาษาจีน สนทนาภาษาจีน
 ศิลปวัฒนธรรมจีน โปรตระบุ.....
 อื่นๆ โปรตระบุ.....
จำนวนรายวิชา/ภาคเรียน 1 2 3 อื่นๆ โปรตระบุ.....
จำนวนคาบเรียน/รายวิชา/สัปดาห์ 1 2 3 อื่นๆ โปรตระบุ.....

2.2 สถานศึกษาของท่านมีกิจกรรมเสริมหลักสูตร/แผนการเรียนใดบ้าง

- ไม่มี กิจกรรมตามเทศกาลของจีน
 กิจกรรมการแข่งขันทักษะด้านภาษาจีน อื่นๆ โปรตระบุ.....

2.3 สถานศึกษาของท่านใช้มาตรฐานตัวชี้วัดและสาระการเรียนรู้ภาษาจีน ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 หรือไม่

- ใช้อ้างอิงทั้งหมด (ข้ามไปข้อ 2.8) ใช้อ้างอิงบางส่วน
 ไม่ใช้เลย

2.4 สืบเนื่องจากข้อ 2.4 เหตุใดสถานศึกษาของท่านจึงไม่ใช้มาตรฐานตัวชี้วัดและสาระการเรียนรู้ภาษาจีนในการอ้างอิงหรือใช้อ้างอิงบางส่วน (ตอบได้หลายข้อ)

- สาระการเรียนรู้ยากเกินไป ไม่มีตำราที่ควบคู่กับมาตรฐานตัวชี้วัดฯ
 สาระการเรียนรู้ยากเกินไป เวลาเรียนไม่พอ
 นำมาประยุกต์ใช้ได้ยาก อื่นๆ โปรตระบุ.....

2.5 สถานศึกษาของท่านมีหลักสูตรภาษาจีนของสถานศึกษาเป็นของตนเองหรือไม่

- มี ไม่มี (ข้ามไปข้อ 2.8)

2.6 หลักสูตรภาษาจีนของสถานศึกษาของท่านแตกต่างจากมาตรฐานตัวชี้วัดและสาระการเรียนรู้ภาษาจีนอย่างไร

- สอดคล้องกับสภาพการเรียนการสอน จัดทำขึ้นตามตำราที่เลือกใช้
 มีสาระการเรียนรู้ที่เหมาะสมกับนักเรียน อื่นๆ โปรตระบุ.....

2.7 สถานศึกษาของท่านมีการกำหนดจำนวนตัวอักษรจีนที่ต้องเรียนในแต่ละระดับหรือไม่

- ไม่มี มี โปรตระบุ.....

2.8 สถานศึกษาของท่านใช้เกณฑ์ใดในการวัดความรู้ภาษาจีนของนักเรียน (ตอบได้หลายข้อ)

- มาตรฐานตัวชี้วัดและสาระการเรียนรู้ภาษาจีน
 การสอบ YCT หรือ HSK เกณฑ์ที่กำหนดขึ้นเอง
 อื่นๆ โปรตระบุ.....

3. ด้านสื่อการเรียนการสอน

3.1 สื่อการเรียนการสอนที่ใช้(ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

3.1.1 หนังสือที่ใช้ในระดับประถมศึกษาตอนต้น(ป.1 – ป.3)

- Hanyu 《汉语》 Zhongwen 《中文》
 Kuaile Hanyu 《快乐汉语》 สัมผัสภาษาจีน 《体验汉语》
 Huayu Keben 《华语课本》 เรียบเรียงเอง (โปตระบุ)
 อื่นๆ (โปตระบุ)

3.1.2 หนังสือที่ใช้ในระดับประถมศึกษาตอนปลาย (ป.4 – ป.6)

- Hanyu 《汉语》 Zhongwen 《中文》
 KuaiLe Hanyu 《快乐汉语》 สัมผัสภาษาจีน 《体验汉语》
 Huayu Keben 《华语课本》 เรียบเรียงเอง (โปรดระบุ)
 อื่นๆ (โปรดระบุ)

3.1.3 สื่อการเรียนการสอนที่ใช้ (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

- คอมพิวเตอร์
 สื่อมัลติมีเดีย เช่น พาวเวอร์พอยท์ (Power Point)
 สื่อออนไลน์
 แผ่นซีดี (CD) วีซีดี (VCD) หรือดีวีดี (DVD)
 อื่นๆ (โปรดระบุ)

3.2 ตัวอักษรจีนที่ใช้สอน

- เฉพาะตัวย่อ เฉพาะตัวเต็ม
 ทั้งตัวเต็มและตัวย่อ

3.3 ห้องปฏิบัติทางภาษาเพื่อใช้ในการเรียนการสอนภาษาจีน

- มี ไม่มี

3.4 ห้องสมุดมีหนังสือเสริมความรู้ภาษาจีนหรือไม่

- มี ไม่มี
 อื่นๆ (โปรดระบุ).....

4. ด้านผู้สอน

4.1 สัญชาติ คุณวุฒิสูงสุด และจำนวนของผู้สอนภาษาจีน (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

4.1.1 ผู้สอนสัญชาติไทย (ครูประจำ) จำนวน.....คน

- ประกาศนียบัตร.....คน สาขาวิชาภาษาจีน.....คน ไม่ตรงวุฒิ.....คน
 ระดับปริญญาตรี.....คน สาขาวิชาภาษาจีน.....คน ไม่ตรงวุฒิ.....คน
 ระดับปริญญาโท.....คน สาขาวิชาภาษาจีน.....คน ไม่ตรงวุฒิ.....คน
 ระดับปริญญาเอก.....คน สาขาวิชาภาษาจีน.....คน ไม่ตรงวุฒิ.....คน

ประสบการณ์สอน 1-5 ปีคน 6-10 ปีคน 10 ปีขึ้นไปคน
ภาษาที่ใช้สอนส่วนใหญ่ ภาษาไทย ภาษาจีน ภาษาไทย-ภาษาจีน

4.1.2 ผู้สอนสัญชาติจีนที่โรงเรียนจัดหาเอง จำนวน.....คน

- ประกาศนียบัตร.....คน สาขาวิชาภาษาจีน.....คน ไม่ตรงวุฒิ.....คน
 ระดับปริญญาตรี.....คน สาขาวิชาภาษาจีน.....คน ไม่ตรงวุฒิ.....คน
 ระดับปริญญาโท.....คน สาขาวิชาภาษาจีน.....คน ไม่ตรงวุฒิ.....คน
 ระดับปริญญาเอก.....คน สาขาวิชาภาษาจีน.....คน ไม่ตรงวุฒิ.....คน

ประสบการณ์สอน 1-5 ปีคน 6-10 ปีคน 10 ปีขึ้นไปคน
ภาษาที่ใช้สอนส่วนใหญ่ ภาษาจีน ภาษาจีน-ไทย ภาษาจีน-อังกฤษ

- 4.1.3 ครูอาสาสมัครสัญชาติจีน จำนวน.....คน
 ประกาศนียบัตร.....คน สาขาวิชาภาษาจีน.....คน ไม่ตรงวุฒิ.....คน
 ระดับปริญญาตรี.....คน สาขาวิชาภาษาจีน.....คน ไม่ตรงวุฒิ.....คน
 ระดับปริญญาโท.....คน สาขาวิชาภาษาจีน.....คน ไม่ตรงวุฒิ.....คน
 ระดับปริญญาเอก.....คน สาขาวิชาภาษาจีน.....คน ไม่ตรงวุฒิ.....คน
 ประสบการณ์สอน 1-5 ปีคน 6-10ปีคน 10 ปีขึ้นไปคน
 ภาษาที่ใช้สอนส่วนใหญ่ ภาษาจีน ภาษาจีน-ไทย ภาษาจีน-อังกฤษ
- 4.1.4 ผู้สอนสัญชาติอื่น (เช่น สิงคโปร์ มาเลเซีย เป็นต้น) จำนวน.....คน
 ประกาศนียบัตร.....คน สาขาวิชาภาษาจีน.....คน ไม่ตรงวุฒิ.....คน
 ระดับปริญญาตรี.....คน สาขาวิชาภาษาจีน.....คน ไม่ตรงวุฒิ.....คน
 ระดับปริญญาโท.....คน สาขาวิชาภาษาจีน.....คน ไม่ตรงวุฒิ.....คน
 ระดับปริญญาเอก.....คน สาขาวิชาภาษาจีน.....คน ไม่ตรงวุฒิ.....คน
 ประสบการณ์สอน 1-5 ปีคน 6-10ปีคน 10 ปีขึ้นไปคน
 ภาษาที่ใช้สอนส่วนใหญ่ ภาษาจีน ภาษาจีน-ไทย ภาษาจีน-อังกฤษ
- 4.1.5 ผู้สอนสัญชาติไทย (ครูพิเศษ) จำนวน.....คน
 ประกาศนียบัตร.....คน สาขาวิชาภาษาจีน.....คน ไม่ตรงวุฒิ.....คน
 ระดับปริญญาตรี.....คน สาขาวิชาภาษาจีน.....คน ไม่ตรงวุฒิ.....คน
 ระดับปริญญาโท.....คน สาขาวิชาภาษาจีน.....คน ไม่ตรงวุฒิ.....คน
 ระดับปริญญาเอก.....คน สาขาวิชาภาษาจีน.....คน ไม่ตรงวุฒิ.....คน
 ประสบการณ์สอน 1-5 ปีคน 6-10ปีคน 10 ปีขึ้นไปคน
 ภาษาที่ใช้สอนส่วนใหญ่ ภาษาไทย ภาษาจีน ภาษาไทย-ภาษาจีน
- 4.1.6 ผู้สอนสัญชาติจีน (ครูพิเศษ) จำนวน.....คน
 ประกาศนียบัตร.....คน สาขาวิชาภาษาจีน.....คน ไม่ตรงวุฒิ.....คน
 ระดับปริญญาตรี.....คน สาขาวิชาภาษาจีน.....คน ไม่ตรงวุฒิ.....คน
 ระดับปริญญาโท.....คน สาขาวิชาภาษาจีน.....คน ไม่ตรงวุฒิ.....คน
 ระดับปริญญาเอก.....คน สาขาวิชาภาษาจีน.....คน ไม่ตรงวุฒิ.....คน
 ประสบการณ์สอน 1-5 ปีคน 6-10ปีคน 10 ปีขึ้นไปคน
 ภาษาที่ใช้สอนส่วนใหญ่ ภาษาจีน ภาษาจีน-ไทย ภาษาจีน-อังกฤษ

4.2 ชั่วโมงสอน

☐ ผู้สอนสัญชาติไทย	สอนสัปดาห์ละประมาณ	ชั่วโมง
☐ ผู้สอนสัญชาติจีน (รวมครูอาสาสมัครสัญชาติจีน)	สอนสัปดาห์ละประมาณ	ชั่วโมง
☐ ผู้สอนสัญชาติอื่น	สอนสัปดาห์ละประมาณ	ชั่วโมง

5. ด้านผู้เรียน

5.1 ระดับประถมศึกษาตอนต้น (ป.1-ป.3)

- พื้นฐานครอบครัวของผู้เรียน ส่วนใหญ่มีเชื้อสายจีน ส่วนน้อยมีเชื้อสายจีน
 ไม่มีเชื้อสายจีน
- ภาษาจีนเป็น วิชาบังคับ วิชาเลือก
- ป.1 จำนวนห้อง.....ห้อง
จำนวนนักเรียนเฉลี่ยต่อห้อง 20-30 30-40 40-50 50 ขึ้นไป
- ป.2 จำนวนห้อง.....ห้อง
จำนวนนักเรียนเฉลี่ยต่อห้อง 20-30 30-40 40-50 50 ขึ้นไป
- ป.3 จำนวนห้อง.....ห้อง
จำนวนนักเรียนเฉลี่ยต่อห้อง 20-30 30-40 40-50 50 ขึ้นไป

5.2 ระดับประถมศึกษาตอนปลาย (ป.4-ป.6)

- พื้นฐานครอบครัวของผู้เรียน ส่วนใหญ่มีเชื้อสายจีน ส่วนน้อยมีเชื้อสายจีน
 ไม่มีเชื้อสายจีน
- ภาษาจีนเป็น วิชาบังคับ วิชาเลือก
- ป.4 จำนวนห้อง.....ห้อง
จำนวนนักเรียนเฉลี่ยต่อห้อง 20-30 30-40 40-50 50 ขึ้นไป
- ป.5 จำนวนห้อง.....ห้อง
จำนวนนักเรียนเฉลี่ยต่อห้อง 20-30 30-40 40-50 50 ขึ้นไป
- ป.6 จำนวนห้อง.....ห้อง
จำนวนนักเรียนเฉลี่ยต่อห้อง 20-30 30-40 40-50 50 ขึ้นไป

6. ด้านความร่วมมือกับหน่วยงานอื่น

- 6.1 สถานศึกษาของท่านมีความร่วมมือด้านภาษาจีนกับหน่วยงานอื่นหรือไม่
 มี ไม่มี (ข้ามไปตอนที่ 3)

6.2 หน่วยงานที่มีความร่วมมือด้านภาษาจีน (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

หน่วยงานภายในประเทศ

- ศูนย์เครือข่ายส่งเสริมการเรียนการสอนภาษาจีน
 ห้องเรียน/สถาบันขงจื้อ มหาวิทยาลัย
 โรงเรียนในระดับเดียวกัน บริษัทเอกชน
 อื่นๆ (โปรดระบุ)

หน่วยงานภายนอกประเทศ

- สำนักงานฮั่นปิ่น สำนักงานเฉียวปิ่น
 บริษัทเอกชน มหาวิทยาลัย
 โรงเรียนในระดับเดียวกัน
 อื่นๆ (โปรดระบุ)

6.3 สถานศึกษาของท่านได้รับการสนับสนุนจากหน่วยงานที่ทำความร่วมมือด้านใดบ้าง (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

หน่วยงานภายในประเทศ

- ด้านหลักสูตร (เช่น สนับสนุนการจัดทำหลักสูตรภาษาจีน)
- ด้านสื่อการสอน (เช่น สนับสนุนหนังสือหรือสื่ออิเล็กทรอนิกส์ที่ใช้ในการเรียนการสอนภาษาจีน)
- ด้านผู้สอน (เช่น สนับสนุนผู้สอนภาษาจีนหรือแลกเปลี่ยนผู้สอน)
- ด้านผู้เรียน (เช่น สนับสนุนให้บุคลากรในหน่วยงานมาเรียนภาษาจีนที่สถานศึกษาของท่าน)
- ด้านทุนการศึกษาให้กับอาจารย์หรือนักเรียน
- ด้านอื่นๆ (โปรดระบุ)

หน่วยงานภายนอกประเทศ

- ด้านหลักสูตร (เช่น สนับสนุนการจัดทำหลักสูตรภาษาจีน)
- ด้านสื่อการสอน (เช่น สนับสนุนหนังสือหรือสื่ออิเล็กทรอนิกส์ที่ใช้ในการเรียนการสอนภาษาจีน)
- ด้านผู้สอน (เช่น สนับสนุนผู้สอนภาษาจีนหรือแลกเปลี่ยนผู้สอน)
- ด้านผู้เรียน (เช่น สนับสนุนให้บุคลากรในหน่วยงานมาเรียนภาษาจีนที่สถานศึกษาของท่าน)
- ด้านทุนการศึกษาให้กับอาจารย์หรือนักเรียน
- ด้านอื่นๆ (โปรดระบุ)

ตอนที่ 3 ปัญหาการจัดการเรียนการสอนภาษาจีนระดับประถมศึกษา

คำชี้แจง : โปรดอ่านข้อความต่อไปนี้แล้วใส่เครื่องหมาย ✓ ลงในช่องที่ตรงกับปัญหาและอุปสรรคในการจัดการเรียนการสอนภาษาจีนระดับประถมศึกษามากที่สุด

5	หมายถึง	แสดงระดับมากที่สุด
4	หมายถึง	แสดงระดับมาก
3	หมายถึง	แสดงระดับปานกลาง
2	หมายถึง	แสดงระดับน้อย
1	หมายถึง	แสดงระดับน้อยที่สุด

ปัญหาและอุปสรรคในการจัดการเรียนการสอนภาษาจีนระดับประถมศึกษา	ระดับปัญหาและอุปสรรค				
	5	4	3	2	1
ด้านบริหารจัดการ					
1. ขาดระบบการบริหารจัดการการเรียนการสอนภาษาจีนที่ดี					
2. ผู้บริหารไม่เห็นความสำคัญของการจัดการเรียนการสอนภาษาจีน					
3. ไม่มีการดำเนินการตามแผนการจัดการเรียนการสอนภาษาจีน					
4. ผู้ที่เกี่ยวข้องกับการเรียนการสอนภาษาจีน ไม่มีส่วนร่วมในการวางแผนการจัดการเรียนการสอนภาษาจีน					
5. ระบบการประเมินการบริหารจัดการการเรียนการสอนภาษาจีนไม่มีคุณภาพ					
ด้านหลักสูตร					
1. หลักสูตรภาษาจีนของสถานศึกษาไม่สอดคล้องกับสภาพการจัดการเรียนการสอนจริง					
2. ขาดผู้เชี่ยวชาญในการจัดทำหลักสูตรภาษาจีนที่เหมาะสมกับบริบทของสถานศึกษา					
3. ไม่มีระบบการประเมินและการพัฒนาหลักสูตรภาษาจีนที่มีประสิทธิภาพ					
4. จำนวนชั่วโมงสอนตามหลักสูตรน้อยเกินไป ทำให้การเรียนภาษาจีนไม่ได้ประสิทธิผลเท่าที่ควร					
5. หลักสูตรภาษาจีนระดับประถมศึกษาของสถานศึกษาไม่มีความต่อเนื่องกับหลักสูตรภาษาจีนระดับมัธยมศึกษา					

ปัญหาและอุปสรรคในการจัดการเรียนการสอนภาษาจีน ระดับประถมศึกษา	ระดับปัญหาและอุปสรรค				
	5	4	3	2	1
ด้านสื่อการสอน					
1. หนังสือเรียนที่ใช้ไม่เหมาะสมกับผู้เรียน (เช่น ยากเกินไป เนื้อหาไม่สามารถนำไปใช้ได้จริง)					
2. หนังสือเรียนในแต่ละระดับชั้นไม่ต่อเนื่องกัน					
3. ขาดสื่อการเรียนการสอนภาษาจีนที่หลากหลายและทันสมัย					
4. ขาดแคลนห้องปฏิบัติการทางภาษา สื่อการสอนอิเล็กทรอนิกส์					
5. ขาดแคลนงบประมาณในการจัดซื้อ/จัดทำสื่อการสอน สื่ออิเล็กทรอนิกส์และอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ต่างๆ					
ด้านผู้สอน					
1. จำนวนผู้สอนไม่เพียงพอ					
2. ผู้สอนชาวต่างประเทศไม่สามารถควบคุมชั้นเรียนได้					
3. ผู้สอนสัญชาติไทยขาดการอบรมเทคนิคการสอนภาษาจีนสำหรับชาวต่างชาติ					
4. ผู้สอนสัญชาติไทยลาออกบ่อย ทำให้การดำเนินงานขาดความต่อเนื่อง					
5. การเปลี่ยนครูอาสาสมัครชาวจีนบ่อยครั้งทำให้การจัดการเรียนการสอนภาษาจีนไม่ต่อเนื่อง					
ด้านผู้เรียน					
1. พื้นฐานความรู้ทางภาษาจีนของผู้เรียนไม่เท่าเทียมกัน					
2. ผู้เรียนขาดความสนใจในการเรียนภาษาจีน					
3. ผู้เรียนไม่เห็นความสำคัญของการเรียนภาษาจีน					
4. จำนวนผู้เรียนต่อห้องมากเกินไป					
5. พื้นฐานครอบครัวของผู้เรียนแตกต่างกัน					
ด้านความร่วมมือกับหน่วยงานภายนอก					
1. สถานศึกษาขาดความร่วมมือกับหน่วยงานภายนอก (เช่น เครือข่ายส่งเสริมการเรียนการสอนภาษาจีน, ห้องเรียนขงจื้อ ฯลฯ)					
2. การสนับสนุนที่ได้รับจากหน่วยงานภายนอกไม่สอดคล้องกับความต้องการของสถานศึกษา					
3. สถานศึกษาได้รับการสนับสนุนจากหน่วยงานภายนอก แต่ไม่ต่อเนื่อง					
4. สถานศึกษาขาดหน่วยงานกลางในการประสานงานเพื่อสร้างความร่วมมือกับภายนอก					
5. แนวทางในการปฏิบัติของการขอความร่วมมือจากหน่วยงานภายนอกไม่ชัดเจน ทำให้ไม่สามารถดำเนินการได้อย่างมีประสิทธิภาพ					

ตอนที่ 4 ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะ

คำชี้แจง : โปรดแสดงความคิดเห็นและข้อเสนอแนะด้านการจัดการเรียนการสอนภาษาจีนระดับประถมศึกษา
เพื่อเป็นประโยชน์ในการปรับปรุงและพัฒนาต่อไป

1. ด้านการบริหารจัดการ

.....
.....
.....

2. ด้านหลักสูตร

.....
.....
.....

3. ด้านสื่อการสอน

.....
.....
.....

4. ด้านผู้สอน

.....
.....
.....

5. ด้านผู้เรียน

.....
.....
.....

6. ด้านความร่วมมือกับหน่วยงานภายนอก

.....
.....
.....

ព្រះយេស៊ូ ៧

អតីតក្នុងគ្រោះកាលសាងសង់ផ្ទះក្នុងរដ្ឋ

បុគ្គលិក ២៥៥១

กระทรวงศึกษาธิการได้มีการทบทวนหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 เพื่อนำไปสู่การพัฒนาหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ที่มีความเหมาะสมชัดเจน ทั้งเป้าหมายของหลักสูตรในการพัฒนาคุณภาพผู้เรียน และกระบวนการนำหลักสูตรไปสู่การปฏิบัติในระดับเขตพื้นที่การศึกษาและสถานศึกษา โดยมีการกำหนดวิสัยทัศน์ จุดหมาย สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน คุณลักษณะอันพึงประสงค์ มาตรฐานการเรียนรู้และตัวชี้วัดที่ชัดเจน เพื่อเป็นทิศทางในการจัดทำหลักสูตร การเรียนการสอนในแต่ละระดับ นอกจากนี้ ได้กำหนดโครงสร้างเวลาเรียนพื้นฐานของแต่ละกลุ่มสาระการเรียนรู้ในแต่ละชั้นปีไว้ในหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน และเปิดโอกาสให้สถานศึกษาเพิ่มเติมเวลาเรียนได้ตามความพร้อมและจุดเน้น อีกทั้งได้ปรับกระบวนการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ เกณฑ์การจบการศึกษาแต่ละระดับ และเอกสารแสดงหลักฐานทางการศึกษาให้มีความสอดคล้องกับมาตรฐานการเรียนรู้ และมีความชัดเจนต่อการนำไปปฏิบัติ

เอกสารหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 จัดทำขึ้นสำหรับท้องถิ่นและสถานศึกษาได้นำไปใช้เป็นกรอบและทิศทางในการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาและการจัดการเรียนการสอน เพื่อพัฒนาเด็กและเยาวชนไทยทุกคนในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานให้มีคุณภาพด้านความรู้ และทักษะที่จำเป็นสำหรับการดำรงชีวิตในสังคมที่มีการเปลี่ยนแปลงและแสวงหาความรู้เพื่อพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต

ความสัมพันธ์ของการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน

วิสัยทัศน์

หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน มุ่งพัฒนาผู้เรียนทุกคน ซึ่งเป็นกำลังของชาติ ให้เป็นมนุษย์ที่มีความสมดุลทั้งด้านร่างกาย ความรู้ คุณธรรม มีจิตสำนึกในความเป็นพลเมืองไทยและเป็นพลโลก ยึดมั่นในการปกครองตามระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข มีความรู้ และทักษะพื้นฐาน รวมทั้งเจตคติที่จำเป็นต่อการศึกษาต่อ การประกอบอาชีพ และการศึกษาตลอดชีวิต โดยมุ่งเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญบนพื้นฐานความเชื่อว่า ทุกคนสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้เต็มตามศักยภาพ

หลักการ

หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน มีหลักการที่สำคัญ ดังนี้

1. เป็นหลักสูตรการศึกษาเพื่อความเป็นเอกภาพของชาติ มีจุดหมายและมาตรฐานการเรียนรู้เป็นเป้าหมายสำหรับพัฒนาเด็กและเยาวชนให้มีความรู้ ทักษะ เจตคติ และคุณธรรมบนพื้นฐานของความเป็นไทยควบคู่กับความเป็นสากล
2. เป็นหลักสูตรการศึกษาเพื่อปวงชน ที่ประชาชนทุกคนมีโอกาสได้รับการศึกษาอย่างเสมอภาคและมีคุณภาพ

3. เป็นหลักสูตรการศึกษาที่สนองการกระจายอำนาจ ให้สังคมมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาให้สอดคล้องกับสภาพและความต้องการของท้องถิ่น
4. เป็นหลักสูตรการศึกษาที่มีโครงสร้างยืดหยุ่นทั้งด้านสาระการเรียนรู้ เวลาและการจัดการเรียนรู้
5. เป็นหลักสูตรการศึกษาที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ
6. เป็นหลักสูตรการศึกษาสำหรับการศึกษาในระบบ นอกกระบบ และตามอัธยาศัย ครอบคลุมทุกกลุ่มเป้าหมาย สามารถเทียบโอนผลการเรียนรู้ และประสบการณ์

จุดหมาย

หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน มุ่งพัฒนาผู้เรียนให้เป็นคนดี มีปัญญา มีความสุข มีศักยภาพในการศึกษาต่อ และประกอบอาชีพ จึงกำหนดจุดหมาย เพื่อให้เกิดกับผู้เรียนเมื่อจบการศึกษาขั้นพื้นฐาน ดังนี้

1. มีคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยมที่พึงประสงค์ เห็นคุณค่าของตนเอง มีวินัยและปฏิบัติตนตามหลักธรรมของพระพุทธศาสนา หรือศาสนาที่ตนนับถือ ยึดหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง
2. มีความรู้อันเป็นสากลและมีความสามารถในการสื่อสาร การคิด การแก้ปัญหา การใช้เทคโนโลยีและมีทักษะชีวิต
3. มีสุขภาพกายและสุขภาพจิตที่ดี มีสุขนิสัย และรักการออกกำลังกาย
4. มีความรักชาติ มีจิตสำนึกในความเป็นพลเมืองไทยและพลโลก ยึดมั่นในวิถีชีวิตและการปกครองในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข
5. มีจิตสำนึกในการอนุรักษ์วัฒนธรรมและภูมิปัญญาไทย การอนุรักษ์และพัฒนาสิ่งแวดล้อม มีจิตสาธารณะ ที่มุ่งทำประโยชน์ และสร้างสิ่งที่ดีงามในสังคม และอยู่ร่วมกันในสังคมอย่างมีความสุข

สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน

หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน มุ่งพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณภาพตามมาตรฐานการเรียนรู้ ซึ่งการพัฒนาผู้เรียนให้บรรลุมาตรฐานการเรียนรู้ที่กำหนดนั้น จะช่วยให้ผู้เรียนเกิดสมรรถนะสำคัญ 5 ประการ ดังนี้

1. ความสามารถในการสื่อสารเป็นความสามารถในการรับและส่งสาร มีวัฒนธรรมในการใช้ภาษาถ่ายทอดความคิด ความรู้ความเข้าใจ ความรู้สึก และทัศนะของตนเองเพื่อแลกเปลี่ยน ข้อมูลข่าวสาร และประสบการณ์อันจะเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาตนเองและสังคม รวมทั้งการเจรจาต่อรองเพื่อขจัดและลดปัญหาความขัดแย้งต่างๆ การเลือกรับหรือไม่รับข้อมูลข่าวสารด้วยหลักเหตุผลและความถูกต้อง ตลอดจนการเลือกใช้วิธีการสื่อสารที่มีประสิทธิภาพโดยคำนึงถึงผลกระทบที่มีต่อตนเองและสังคม

2. ความสามารถในการคิดเป็นความสามารถในการคิดวิเคราะห์ การคิดสังเคราะห์ การคิดอย่างสร้างสรรค์ การคิดอย่างมีวิจารณญาณ และการคิดอย่างเป็นระบบ เพื่อนำไปสู่การสร้างองค์ความรู้หรือสารสนเทศเพื่อการตัดสินใจเกี่ยวกับตนเองและสังคมได้อย่างเหมาะสม

3. ความสามารถในการแก้ปัญหาเป็นความสามารถในการแก้ปัญหาและอุปสรรคต่างๆ ที่เผชิญได้อย่างถูกต้องเหมาะสมบนพื้นฐานของหลักเหตุผล คุณธรรมและข้อมูลสารสนเทศ เข้าใจความสัมพันธ์และการเปลี่ยนแปลงของเหตุการณ์ต่างๆ ในสังคม แสวงหาความรู้ ประยุกต์ความรู้มาใช้ในการป้องกันและแก้ไขปัญหาและมีการตัดสินใจที่มีประสิทธิภาพ โดยคำนึงถึงผลกระทบที่เกิดขึ้นต่อตนเอง สังคมและสิ่งแวดล้อม

4. ความสามารถในการใช้ทักษะชีวิตเป็นความสามารถในการนำกระบวนการต่างๆ ไปใช้ในการดำเนินชีวิตประจำวัน การเรียนรู้ด้วยตนเอง การเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง การทำงาน และการอยู่ร่วมกันในสังคมด้วยการสร้างเสริมความสัมพันธ์อันดีระหว่างบุคคล การจัดการปัญหาและความขัดแย้งต่างๆ อย่างเหมาะสม การปรับตัวให้ทันกับการเปลี่ยนแปลงของสังคมและสภาพแวดล้อม และการรู้จักหลีกเลี่ยงพฤติกรรมไม่พึงประสงค์ที่ส่งผลกระทบต่อตนเองและผู้อื่น

5. ความสามารถในการใช้เทคโนโลยี เป็นความสามารถในการเลือกและใช้เทคโนโลยีด้านต่างๆ และมีทักษะกระบวนการทางเทคโนโลยี เพื่อการพัฒนาตนเองและสังคม ในด้านการเรียนรู้ การสื่อสาร การทำงาน การแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์ ถูกต้องเหมาะสมและมีคุณธรรม

คุณลักษณะอันพึงประสงค์

หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน มุ่งพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ เพื่อให้สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นในสังคมได้อย่างมีความสุข ในฐานะเป็นพลเมืองไทยและพลโลก ดังนี้

1. รักชาติ ศาสน์ กษัตริย์
2. ซื่อสัตย์สุจริต
3. มีวินัย
4. ใฝ่เรียนรู้
5. อยู่อย่างพอเพียง
6. มุ่งมั่นในการทำงาน
7. รักความเป็นไทย
8. มีจิตสาธารณะ

มาตรฐานการเรียนรู้และตัวชี้วัด 8 กลุ่มสาระการเรียนรู้

การพัฒนาผู้เรียนให้เกิดความสมดุล ต้องคำนึงถึงหลักพัฒนาการทางสมองและพหุปัญญา หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน ซึ่งสาระการเรียนรู้ ประกอบด้วย องค์ความรู้ ทักษะ หรือกระบวนการเรียนรู้ และคุณลักษณะอันพึงประสงค์ ซึ่งกำหนดให้ผู้เรียนทุกคนในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานจำเป็นต้องเรียนรู้ โดยแบ่งเป็น 8 กลุ่มสาระการเรียนรู้ ดังนี้

1. ภาษาไทย : ความรู้ ทักษะ และวัฒนธรรมการใช้ภาษาเพื่อการสื่อสาร ความชื่นชม การเห็นคุณค่า ภูมิปัญญาไทย และภูมิใจในภาษาประจำชาติ
 2. คณิตศาสตร์ : การนำความรู้ ทักษะ และกระบวนการทางคณิตศาสตร์ไปใช้ในการแก้ปัญหา การดำเนินชีวิต และศึกษาต่อ การมีเหตุผล มีเจตคติที่ดีต่อคณิตศาสตร์ พัฒนาการคิดอย่างเป็นระบบและสร้างสรรค์
 3. วิทยาศาสตร์ : การนำความรู้และกระบวนการทางวิทยาศาสตร์ไปใช้ในการศึกษา ค้นคว้า หาความรู้ และแก้ปัญหาอย่างเป็นระบบ การคิดอย่างเป็นเหตุเป็นผล คือวิเคราะห์คิดสร้างสรรค์และจิตวิทยาศาสตร์
 4. สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม : การอยู่ร่วมกันในสังคมไทย และสังคมโลกอย่างสันติสุข การเป็นพลเมืองดี ศรัทธาในหลักธรรมของศาสนา การเห็นคุณค่าของทรัพยากร และสิ่งแวดล้อม ความรักชาติ และภูมิใจในความเป็นไทย
 5. สุขศึกษาและพลศึกษา : ความรู้ ทักษะและเจตคติในการสร้างเสริมสุขภาพพลานามัยของตนเองและผู้อื่น การป้องกันและปฏิบัติต่อสิ่งต่างๆ ที่มีผลต่อสุขภาพอย่างถูกวิธี และทักษะในการดำเนินชีวิต
 6. ศิลปะ : ความรู้และทักษะในการคิดริเริ่ม จินตนาการ สร้างสรรค์ งานศิลปะ สุนทรียภาพ และการเห็นคุณค่าทางศิลปะ
 7. การงานอาชีพและเทคโนโลยี : ความรู้ ทักษะ และเจตคติในการทำงาน การจัดการ การดำรงชีวิต การประกอบอาชีพ และการใช้เทคโนโลยี
 8. ภาษาต่างประเทศ : ความรู้ ทักษะ เจตคติ และวัฒนธรรมการใช้ภาษาต่างประเทศในการสื่อสาร การแสวงหาความรู้ และการประกอบอาชีพในแต่ละกลุ่มสาระการเรียนรู้ได้กำหนดมาตรฐานการเรียนรู้ เป็นเป้าหมายสำคัญของการพัฒนาคุณภาพผู้เรียน มาตรฐานการเรียนรู้ ระบุสิ่งที่ผู้เรียน ฟังรู้และปฏิบัติได้ มีคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยมที่พึงประสงค์ ที่ต้องการให้เกิดแก่ผู้เรียนเมื่อจบ การศึกษาขั้นพื้นฐาน นอกจากนั้น มาตรฐานการเรียนรู้ ยังเป็นกลไกสำคัญ ในการขับเคลื่อน พัฒนาการศึกษาระบบ เพราะมาตรฐาน การเรียนรู้จะสะท้อนให้ทราบว่า ต้องการอะไร ต้องสอนอะไร จะสอนอย่างไร และประเมินอย่างไร รวมทั้งเป็นเครื่องมือในการตรวจสอบเพื่อการประกัน คุณภาพการศึกษาโดยใช้ระบบการประเมินคุณภาพภายใน และการประเมินคุณภาพภายนอก ซึ่งรวมถึง การทดสอบระดับเขตพื้นที่การศึกษา และการทดสอบระดับชาติ ระบบการตรวจสอบ เพื่อประกัน คุณภาพดังกล่าวเป็นสิ่งสำคัญที่ช่วยสะท้อนภาพการจัดการศึกษาว่าสามารถพัฒนาผู้เรียนให้มี คุณภาพตามที่มาตรฐานการเรียนรู้กำหนดเพียงใด
- ตัวชี้วัดระบุสิ่งที่ผู้เรียนฟังรู้และปฏิบัติได้ รวมทั้งคุณลักษณะของผู้เรียนในแต่ละระดับชั้น ซึ่งสะท้อนถึงมาตรฐานการเรียนรู้ มีความเฉพาะเจาะจงและมีความเป็นรูปธรรมนำไปใช้ในการกำหนด

เนื้อหา จัดทำหน่วยการเรียนรู้ จัดการเรียนการสอน และเป็นเกณฑ์สำคัญสำหรับการวัดประเมินผล เพื่อตรวจสอบคุณภาพผู้เรียน

1. ตัวชี้วัดชั้นปี เป็นเป้าหมายในการพัฒนาผู้เรียนแต่ละชั้นปีในระดับการศึกษาภาคบังคับ (ประถมศึกษาปีที่ 1-มัธยมศึกษาปีที่ 3)

2. ตัวชี้วัดช่วงชั้น เป็นเป้าหมายในการพัฒนาผู้เรียนในระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย (มัธยมศึกษาปีที่ 4-6) หลักสูตรได้มีการกำหนดรหัสกำกับมาตรฐานการเรียนรู้และตัวชี้วัด เพื่อความเข้าใจและสื่อสารตรงกัน ดังนี้

ว 1.1 ป.1/2

ว คือ กลุ่มสาระการเรียนรู้วิทยาศาสตร์

1.1 คือ สาระที่ 1 มาตรฐานข้อที่ 1

ป.1/2 คือ ตัวชี้วัดชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ข้อที่ 2

ต 2.2 ม.4-6/2

ต คือ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ

2.2 คือ สาระที่ 2 มาตรฐานข้อที่ 2

ม.4-6/2 คือ สาระที่ 2 มาตรฐานข้อที่ 2

กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน

1. กิจกรรมแนะแนว
2. กิจกรรมนักเรียน
3. กิจกรรมเพื่อสังคมและสาธารณประโยชน์

ซึ่งรายละเอียดดังกล่าวข้างต้นนั้น สามารถบ่งชี้คุณภาพผู้เรียนในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานได้

การจัดการเรียนรู้

การจัดการเรียนรู้เป็นกระบวนการสำคัญในการนำหลักสูตรสู่การปฏิบัติหลักสูตรแกนกลาง การศึกษาขั้นพื้นฐาน เป็นหลักสูตรที่มีมาตรฐานการเรียนรู้ สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน และ คุณลักษณะอันพึงประสงค์เป็นเป้าหมายสำคัญสำหรับพัฒนาเด็กและเยาวชน

ผู้สอนต้องพยายามคัดสรรกระบวนการเรียนรู้ จัดการเรียนรู้อ เพื่อพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณภาพ ตามมาตรฐานการเรียนรู้ทั้ง 8 กลุ่มสาระการเรียนรู้ รวมทั้งปลูกฝังเสริมสร้างคุณลักษณะอันพึงประสงค์ พัฒนาทักษะต่างๆ อันเป็นสมรรถนะสำคัญที่ต้องการให้เกิดแก่ผู้เรียน

1. หลักการจัดการเรียนรู้

การจัดการเรียนรู้เพื่อให้ผู้เรียนมีความรู้ความสามารถตามมาตรฐานการเรียนรู้ สมรรถนะสำคัญและคุณลักษณะอันพึงประสงค์ตามที่กำหนดไว้ในหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยยึดหลักว่า ผู้เรียนมีความสำคัญที่สุด เชื่อว่าทุกคนมีความสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้ ยึดประโยชน์ที่เกิดกับผู้เรียน กระบวนการจัดการเรียนรู้ต้องส่งเสริมให้ผู้เรียน สามารถพัฒนาตามธรรมชาติและเต็มตามศักยภาพ คำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคลและพัฒนาการทางสมอง เน้นให้ความสำคัญทั้งความรู้และคุณธรรม

2. กระบวนการเรียนรู้

การจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ผู้เรียนจะต้องอาศัยกระบวนการเรียนรู้ที่หลากหลาย เป็นเครื่องมือที่จะนำพาตนเองไปสู่เป้าหมายของหลักสูตร กระบวนการเรียนรู้ที่จำเป็นสำหรับผู้เรียน อาทิ กระบวนการเรียนรู้แบบบูรณาการ กระบวนการสร้างความรู้ กระบวนการคิด กระบวนการทางสังคม กระบวนการเผชิญสถานการณ์และแก้ปัญหา กระบวนการเรียนรู้จากประสบการณ์จริง กระบวนการปฏิบัติ ลงมือทำจริง กระบวนการจัดการ กระบวนการวิจัย กระบวนการเรียนรู้การเรียนรู้ของตนเอง และกระบวนการพัฒนาลักษณะนิสัย

กระบวนการเหล่านี้เป็นแนวทางในการจัดการเรียนรู้ที่ผู้เรียนควรได้รับการฝึกฝน พัฒนา เพราะจะสามารถช่วยให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ได้ดี บรรลุเป้าหมายของหลักสูตร ดังนั้น ผู้สอนจึงจำเป็นต้องศึกษาทำความเข้าใจในกระบวนการเรียนรู้ต่างๆ เพื่อให้สามารถเลือกใช้ในการจัดการกระบวนการเรียนรู้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

3. การออกแบบการจัดการเรียนรู้

ผู้สอนต้องศึกษาหลักสูตรสถานศึกษาให้เข้าใจถึงมาตรฐานการเรียนรู้ ซึ่งวัดสมรรถนะสำคัญของผู้เรียน คุณลักษณะอันพึงประสงค์ แล้วจึงพิจารณาออกแบบการจัดการเรียนรู้ โดยเลือกใช้วิธีสอนและเทคนิคการสอน สื่อ/แหล่งเรียนรู้ การวัดและประเมินผล เพื่อให้ผู้เรียนได้พัฒนาเต็มตามศักยภาพและบรรลุตามมาตรฐานการเรียนรู้ซึ่งเป็นเป้าหมายที่กำหนด

4. บทบาทของผู้สอนและผู้เรียน

การจัดการเรียนรู้เพื่อให้ผู้เรียนมีคุณภาพตามเป้าหมายของหลักสูตร ทั้งผู้สอนและผู้เรียนควรมีบทบาท ดังนี้

4.1 บทบาทของผู้สอน

- ศึกษาวิเคราะห์ผู้เรียนเป็นรายบุคคล แล้วนำข้อมูลมาใช้ในการวางแผนการจัดการเรียนรู้ที่ท้าทายความสามารถของผู้เรียน

- กำหนดเป้าหมายที่ต้องการให้เกิดขึ้นกับผู้เรียน ด้านความรู้และทักษะกระบวนการ ที่เป็นความคิดรวบยอด หลักการและความสัมพันธ์ รวมทั้งคุณลักษณะอันพึงประสงค์

- ออกแบบการเรียนรู้และจัดการเรียนรู้ที่ตอบสนองความแตกต่างระหว่างบุคคล และพัฒนาการทางสมอง เพื่อนำผู้เรียนไปสู่เป้าหมาย
- จัดบรรยากาศที่เอื้อต่อการเรียนรู้ และดูแลช่วยเหลือผู้เรียนให้เกิดการเรียนรู้
- จัดเตรียมและเลือกใช้สื่อให้เหมาะสมกับกิจกรรม นำภูมิปัญญาท้องถิ่น เทคโนโลยีที่เหมาะสมมาประยุกต์ใช้ในการจัดการเรียนการสอน
- ประเมินความก้าวหน้าของผู้เรียนด้วยวิธีการที่หลากหลาย เหมาะสมกับธรรมชาติของวิชาและระดับพัฒนาการของผู้เรียน
- วิเคราะห์ผลการประเมินมาใช้ในการซ่อมเสริมและพัฒนาผู้เรียน รวมทั้งปรับปรุงการจัดการเรียนการสอนของตนเอง

4.2 บทบาทของผู้เรียน

- กำหนดเป้าหมาย วางแผน และรับผิดชอบการเรียนรู้ของตนเอง
- เสาะแสวงหาความรู้ เข้าถึงแหล่งการเรียนรู้ วิเคราะห์ สังเคราะห์ข้อความรู้ ตั้งคำถาม คิดหาคำตอบหรือแนวทางแก้ปัญหาด้วยวิธีการต่างๆ
- ลงมือปฏิบัติจริง สร้างสิ่งที่ได้เรียนรู้ด้วยตนเอง และนำความรู้ไปประยุกต์ใช้ในสถานการณ์ต่างๆ
- มีปฏิสัมพันธ์ ทำงาน ทำกิจกรรมร่วมกับกลุ่มและครู
- ประเมินและพัฒนากระบวนการเรียนรู้ของตนเองอย่างต่อเนื่อง

สื่อการเรียนรู้

สื่อการเรียนรู้เป็นเครื่องมือส่งเสริมสนับสนุนจัดการกระบวนการเรียนรู้ ให้ผู้เรียนเข้าถึงความรู้อัตโนมัติ กระบวนการ และคุณลักษณะตามมาตรฐานการเรียนรู้ของหลักสูตรได้อย่างมีประสิทธิภาพ สื่อการเรียนรู้มีหลากหลายประเภท ทั้งสื่อธรรมชาติ สื่อสิ่งพิมพ์ สื่อเทคโนโลยี และเครือข่ายการเรียนรู้ต่างๆ ที่มีในท้องถิ่น การเลือกใช้สื่อควรเลือกให้มีความเหมาะสมกับระดับพัฒนาการและลีลาการเรียนรู้ที่หลากหลายของผู้เรียน

การจัดหาสื่อการเรียนรู้ ผู้เรียนและผู้สอนสามารถจัดทำและพัฒนาขึ้นเอง หรือปรับปรุงเลือกใช้อย่างมีคุณภาพจากสื่อต่างๆ ที่มีอยู่รอบตัวเพื่อนำมาใช้ประกอบในการจัดการเรียนรู้ที่สามารถส่งเสริมและสื่อสารให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ โดยสถานศึกษาควรจัดให้มีอย่างพอเพียงเพื่อพัฒนาให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้อย่างแท้จริง สถานศึกษา เขตพื้นที่การศึกษา หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง และผู้มีหน้าที่จัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน ควรดำเนินการ ดังนี้

1. จัดให้มีแหล่งการเรียนรู้ ศูนย์สื่อการเรียนรู้ ระบบสารสนเทศการเรียนรู้ และเครือข่ายการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพทั้งในสถานศึกษาและในชุมชน เพื่อการศึกษาค้นคว้าและการแลกเปลี่ยนประสบการณ์การเรียนรู้ ระหว่างสถานศึกษา ท้องถิ่น ชุมชน และสังคมโลก

2. จัดทำและจัดหาสื่อการเรียนรู้สำหรับการศึกษาค้นคว้าของผู้เรียน เสริมความรู้ให้ผู้สอน รวมทั้งจัดหาสิ่งที่มีอยู่ในท้องถิ่นมาประยุกต์ใช้เป็นสื่อการเรียนรู้
3. เลือกและใช้สื่อการเรียนรู้ที่มีคุณภาพ มีความเหมาะสม มีความหลากหลาย สอดคล้องกับวิธีการเรียนรู้ ธรรมชาติของสาระการเรียนรู้ และความแตกต่างระหว่างบุคคลของผู้เรียน
4. ประเมินคุณภาพของสื่อการเรียนรู้ที่เลือกใช้อย่างเป็นระบบ
5. ศึกษาค้นคว้า วิจัย เพื่อพัฒนาสื่อการเรียนรู้ให้สอดคล้องกับกระบวนการเรียนรู้ของผู้เรียน
6. จัดให้มีการกำกับ ติดตาม ประเมินคุณภาพและประสิทธิภาพเกี่ยวกับสื่อและการใช้สื่อการเรียนรู้เป็นระยะๆ และสม่ำเสมอ

ในการจัดทำ การเลือกใช้ และการประเมินคุณภาพสื่อการเรียนรู้ที่ใช้ในสถานศึกษาควรคำนึงถึงหลักการสำคัญของสื่อการเรียนรู้ เช่น ความสอดคล้องกับหลักสูตร วัตถุประสงค์การเรียนรู้ การออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้ การจัดประสบการณ์ให้ผู้เรียน เนื้อหามีความถูกต้องและทันสมัย ไม่กระทบความมั่นคงของชาติ ไม่ขัดต่อศีลธรรม มีการใช้ภาษาที่ถูกต้อง รูปแบบการนำเสนอที่เข้าใจง่าย และน่าสนใจ

การวัดและประเมินผลการเรียนรู้

การวัดและประเมินผลการเรียนรู้ของผู้เรียนต้องอยู่บนหลักการพื้นฐานสองประการ คือ การประเมินเพื่อพัฒนาผู้เรียนและเพื่อตัดสินผลการเรียน ในการพัฒนาคุณภาพการเรียนรู้ของผู้เรียนให้ประสบผลสำเร็จนั้น ผู้เรียนจะต้องได้รับการพัฒนาและประเมินตามตัวชี้วัดเพื่อให้บรรลุตามมาตรฐานการเรียนรู้ สะท้อนสมรรถนะสำคัญ และคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียน ซึ่งเป็นเป้าหมายหลักในการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ในทุกระดับไม่ว่าจะเป็นระดับชั้นเรียน ระดับสถานศึกษา ระดับเขตพื้นที่การศึกษา และระดับชาติ การวัดและประเมินผลการเรียนรู้เป็นกระบวนการพัฒนาคุณภาพผู้เรียน โดยใช้ผลการประเมินเป็นข้อมูลและสารสนเทศที่แสดงพัฒนาการ ความก้าวหน้า และความสำเร็จทางการเรียนของผู้เรียน ตลอดจนข้อมูลที่เป็นประโยชน์ต่อการส่งเสริมให้ผู้เรียนเกิดการพัฒนาและเรียนรู้อย่างเต็มตามศักยภาพ

การวัดและประเมินผลการเรียนรู้ แบ่งออกเป็น 4 ระดับ ได้แก่ ระดับชั้นเรียน ระดับสถานศึกษา ระดับเขตพื้นที่การศึกษา และระดับชาติ

เกี่ยวกับผู้วิจัย

หทัย แซ่เจี๋ย

ประวัติการศึกษา

B.A. (Chinese)	Beijing Normal University, พ.ศ. 2540
อ.ม. (ภาษาจีน)	จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, พ.ศ. 2543
Ph.D. (Chinese Philology)	Beijing Language and Culture University, พ.ศ. 2553

ประสบการณ์การทำงาน

พ.ศ. 2547-- พ.ศ.2556	อาจารย์สาขาวิชาภาษาจีน ภาควิชาภาษาตะวันออก คณะอักษรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
พ.ศ. 2556 -- พ.ศ.2558	หัวหน้าสาขาวิชาภาษาจีน ภาควิชาภาษาตะวันออก คณะอักษรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
ปัจจุบัน	อาจารย์ประจำสาขาวิชาภาษาจีน ภาควิชาภาษาตะวันออก คณะอักษรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ผลงานทางวิชาการ

งานวิจัย

Hathai Sea-Jia. 2555. The Teaching of Chinese and the Text Usages in Thailand. Guangzhou : Sun Yat-Sen University Press.

泰国华文教学情况和教材使用情况考察（中山大学国际汉语教材研发与培训基地项目）（ผู้ทำวิจัยร่วม ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ก่อศักดิ์ ธรรมเจริญกิจ และ Peng Jun)

บทความ

Comparative Study of Classifier “ZHI” in Mandarin Chinese and “ตัว” /tua33/in Thai” 汉泰量词“只”与/tua33/对比分析 (2555)

The Exploration of the Acquisition of Intermediate and Advanced Level Thai Learners in Chinese Direction Words: “shang / xia / li / zhong” Journal of Overseas Chinese Education. (2558)

Hathai Sea-Jia, Hu Qingguo. 2015 (2). The Exploration of the Acquisition of Intermediate and Advanced Level Thai Learners in Chinese Direction Words: “shang / xia / li / zhong” Journal of Overseas Chinese Education.

คณะกรรมการ

ที่ปรึกษา

ดร.กมล รอดคล้าย	เลขาธิการสภาการศึกษา
ดร.วัฒนาพร ระงับทุกข์	รองเลขาธิการสภาการศึกษา
ดร.สมศักดิ์ ดลประสิทธิ์	รองเลขาธิการสภาการศึกษา
นายชาญ ตันติธรรมถาวร	ผู้ช่วยเลขาธิการสภาการศึกษา
นางเรืองรัตน์ วงศ์ปราโมทย์	ผู้อำนวยการสำนักนโยบายและแผนการศึกษา
นางสาวประภา ทันตศุภารักษ์	ผู้อำนวยการสำนักนโยบายความร่วมมือกับต่างประเทศ

คณะผู้พิจารณา

ดร.สมศักดิ์ ดลประสิทธิ์	รองเลขาธิการสภาการศึกษา
รศ.ดร.ปกรณ์ ลิ้มปยุตธรรม	อาจารย์ประจำภาควิชาภาษาจีน
	คณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์
รศ.ดร.พัชนี ตั้งยืนยง	อาจารย์ประจำภาควิชาภาษาไทยและภาษาตะวันออก
	คณะอักษรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

คณะนักวิจัย

อาจารย์วิภาวรรณ สุนทรจามร	หัวหน้าคณะนักวิจัย
ดร.หทัย แซ่เจี๋ย	นักวิจัย
ดร.ภูวกร ฉัตรบำรุงสุข	นักวิจัย
อาจารย์กำพล ปิยะศิริกุล	นักวิจัย
ผศ.ดร.นริศ วศินานนท์	นักวิจัย
ผศ.ดร.กนกพร ศรีญาณลักษณ์	นักวิจัย

ผู้รับผิดชอบโครงการ

นางสาวชนิษฐา จิรวิริยวงศ์	หัวหน้าโครงการ
นางคัทธिया แจ้งเดชา	นักวิชาการประจำโครงการ
นางสาวธีรตา เทพมณฑา	นักวิชาการประจำโครงการ

บรรณาธิการ

นางสาวชนิษฐา จีรวีริยวงศ์

นางคัทริยา แจ้เงเดชา

หน่วยงานรับผิดชอบ

กลุ่มพัฒนานโยบายและยุทธศาสตร์ด้านการศึกษากับต่างประเทศ

สำนักนโยบายความร่วมมือกับต่างประเทศ

สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ

